

VW Avtohiša Berus
SERVISNO PRODAJNI CENTER Audi
SLOVENSKI AVTO LETA 1996
POLO od 17.990 DEM
UGODNO: GOLF RABBIT za 22.996 DEM
Zelo ugodne cene za vozila iz zaloge, rabljena vozila.
telefon: 068 342 360, 25 098

DOLENJSKI LIST

Št. 2 (2422), leto XLVII • Novo mesto, četrtek, 11. januarja 1996 • Cena: 180 tolarjev

DOLENJSKI LIST
DOLENJSKI LIST
DOLENJSKI LIST
DOLENJSKI LIST
DOLENJSKI LIST
DOLENJSKI LIST
DOLENJSKI LIST
DOLENJSKI LIST
DOLENJSKI LIST
DOLENJSKI LIST

Žled vzel elektriko

Najhuje na območju občine Velike Lašče - V izpadu še 10 trafo postaj

VELIKE LAŠČE, DOB-REPOLJE, KOČEVJE - Zaradi žleda se je v ponedeljek, 8. januarja, zgodaj zjutraj začelo podirati dreve tudi v zahodni Dolenjski, od Turjaka pa do Kolpe. Dreve, ki je padalo na električne žice, je povzročilo pogoste in dolgotrajne izpade toka na območju Velikih Lašč in Roba, manj pa na območju Turjaka in Dobropolj, kjer so izpade hitro odpravljali.

Srečko Mihelič, vodja vzdrževanja pri Elektru Kočevje, ki deluje na območju zahodne Dolenjske in dela Suhe krajine, pa nam je v torek dopoldne povedal, da je padajoče dreve začelo prekinjati električne žice v ponedeljek okoli 5. ure zjutraj. Najhuje je bilo na območju Velikih Lašč, kjer niso mogli dodatno vključevati RTP, saj RTP v Ribnici, ki bi pokrival to območje, še vedno ni zgrajen. Ekipa Elektra so še vedno na terenu in je bilo ponoči zunaj napečnosti še 6 trafo postaj na tem območju, dodatno pa je ponoči prišlo do izpada še na 10 postajah na območju Suhe krajine in na 10 na območju od Kočevske Reke do Pirč oz. Broda na Kolpi. Elektrike je zmanjkalo za kakšno uro. "Do tako hudih in dolgotrajnih izpadov elektrike pa ne bo prihajalo več, ko bo širša skupnost kaj primaknila za nakup in montažo polizoliranih vodnikov," pravi Srečko Mihelič.

V času, ko to poročamo (torek dopoldne), je na območju Elektra Kočevje v izpadu še kakih 10 trafo postaj, in sicer na območju Suhe krajine, Kočevske Reke in od Turjaka do Ribnice. J. P.

Dobovci ne dajo zemlje za letala

V odprtem pismu obrambnemu ministru Jelku Kacinu pravijo, da so dali za avtocesto že dovolj zemlje in da se bodo morebitni spremembi uprli z vsemi sredstvi

DOB PRI ŠENTVIDU - "Smo proti vsakršni spremembi načrta gradnje avtoceste v naši krajevni skupnosti, načrta, ki ga je že potrdil Državni zbor. Zahtevamo, da vsa prizadeta ministrstva, tudi ministrstvo za kmetijstvo, upoštevajo naš sklep in ne dovolijo spreminjanja že sprejetih in potrjenih načrtov za gradnjo dolenjske avtoceste. Prepričani smo, da so naši argumenti tako tehtni, da se bomo novim načrtom uprli z vsemi sredstvi, tudi z zaporo cest, če bo potrebno," so soglasno sklenili na seji sveta KS Dob 9. decembra lani in o tem sklepu je svet KS Dob te dni seznanil v odprtem pismu obrambnemu ministru Jelku Kacinu tudi vse druge ministre.

Poročali smo že o izredni razširjeni seji sveta KS Dob 1. decembra in zaprti seji ivanškega občinskega sveta, na kateri so predstavniki ministrstva za obrambo, ministrstva za okolje in prostor ter predstavniki DARS in projektanti seznanili svetnike z željo, da bi del trase avtoceste spremenili, oz. premaknili in razširili tako, da bi lahko na njej, če bi bilo potrebno, pristajala letala. Svetniki se s predlagano spremembo niso strinjali.

Dobovci so prepričani, da so za gradnjo avtoceste prispevali že dovolj zemlje in da bil zločin nad krajem in krajanmi zdaj spet zahtevati od njih še vsaj štirikrat toliko (okrog 40 ha) najboljše zemlje, v katero so ravno zadnja leta veliko vložili.

Predsednik sveta KS Dob Anton Čebular poudarja, da bi avtocesta brez nadvozov presekala KS na dva dela in prizadela prebivalce 21 vasi. Gradnja podvozov pa bi bila na kraškem in poplavnem območju, kjer se že sedaj ob vsakem obilnejšem deževju poplavna voda približa nivoju ceste, zelo zahtevna in zato tudi draga. Obnašanje podtalnice ob deževju je tod popolnoma nepredvidljivo.

Sprememba načrtov bi zavlekla izgradnjo avtoceste vsaj za pet let, kar bi prizadelo vso Dolenjsko, pa tudi gospodarstvo drugod po Sloveniji, saj vse bolj narašča promet proti jugu.

P. PERC

1673 SEVNIČANOV ZA SPREJEM PRIJAZNEGA TOBAČNEGA ZAKONA

SEVNICA - Vsako leto umre 3500 državljanov Slovenije zaradi bolezni, ki jih je povzročilo kajenje tobaka. Tobačna industrija namenja veliko denarja za reklamiranje svojih izdelkov, saj potrebuje nove porabnike, da nadomesti doseganje, ki so umrli ali so se odpovedali kajenju. Gibanju za sprejem ljudem prijaznega tobačnega zakona se je lani pridružio 31.486 državljanov Slovenije, med temi je tudi 1.673 Sevnčanov. Za ta prispevek imata največ zaslug sevnško društvo nekadičev in njegov član Janez Blas.

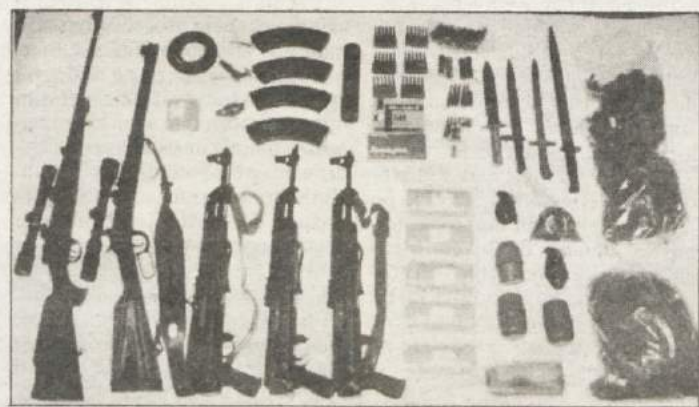
YURENA, d.o.o.
šola tujih jezikov
Vpis v tečaju od 10. — 13. ure in od 15. — 17. ure. Tel. 068/341-434, 442-400, fax: 068/341-434.

NOVOMEŠKI OSNOVNOŠOLCI IN "MESTO POD MESTOM"

NOVO MESTO - Svet Evrope bo danes, v četrtek, 11. januarja začel tekmovanje Mesto pod mestom, na katerem naj bi se osnovnošolci iz 33 evropskih mest preko arheologije spoznavali z zgodovino in razvojem njihovega mesta. Otroci med 6 in 12 letom starosti naj bi ugotavljali, koliko različnih vplivov je mogoče zaznati pri raziskovanju dediščine mesta, v katerem živijo. Tekmovanje naj bi tako spodbudilo strpnost in družbena povezovanja. Iz Slovenije se bodo tekmovanja udeležili osnovnošolci iz Novega mesta in sicer iz naslednjih šol: OŠ Bršljin, OŠ Center, OŠ Grm in OŠ Smihel. Pri nas projekt vodi Zavod za naravno in kulturno dediščino Novo mesto. Več v prihodnji številki časopisa.

V SLOVENIJI ŽENSKÉ ŽIVIJO 12 LET DLJE

LJUBLJANA - V letu 1994 je umrlo v Sloveniji 19.359 ljudi, to pa je nekaj manj, kot se jih je rodilo. Za 0,05-procentni pozitivni prirastek imajo največ zaslug koroška, ljubljanska in dolenjska regija. Analiza umrljivosti v tem letu je pokazala, da so moški doživeli povprečno 67,7 leta starosti, ženske pa skoraj 12 let več, to je 79,6 let. Umrljivost moških je večja pri vseh starostnih skupinah razen pri dojenčkih; v starostni skupini od 15 do 29 let je umrljivost moških celo dvakrat tolikšna kot umrljivost žensk. (Republika)

POSEGLI V PREPRODAJALSKO VEJO - UNZ Novo mesto je po kaznivih dejanjih nedovoljenega prometa z orožjem in razstrelilnimi snovmi v samem državnem vrhu, delavci kriminalistične službe UNZ Novo mesto, policisti specialne enote ministrstva za notranje zadeve in policisti iz Kopra pa so konec leta spet posegli v preprodajalsko mrežo, s katero so bile vpletene štiri osebe iz okoliš Novega mesta. V Srednjem Lipovcu v Suhi krajini so 27. decembra pri preprodaji orožja prijeli 41-letnega Antona H. Ker je bilo naknadno ugotovljeno, da ima poleg zaseženega nekaj orožja spravljene tudi druge, so del še isti dan našli pri 33-letnem Jožetu Z., nekaj pri 36-letnem Marjanu Matiji B., pri 76-letnem Janezu Vančku B. pa so našli 1.300 gramov marihuane. Tako so skupaj zasegli 3 kg vojaškega plastičnega eksploziva, 3 avtomatske puške, 2 ostrostrelki z daljnogledom, 5 bomb, 10 metrov zažigalne vrvice, dušilec zvoka za avtomatsko pištolo in 6 tisoč nemških mark, ki naj bi izvirale iz trgovine z orožjem. Zoper vpletene bo napisana kazenska ovadba za kazniva dejanja neupravičenega prometa z mamili in nedovoljenega prometa z orožjem in razstrelilnimi snovmi.

Končno prodali Pionir Standard

Dolenjska tudi uradno dobila novo oziroma prenovljeno večje gradbeno podjetje, ki ga je regija v času razpadanja GIP Pionir močno pogrešala - Za zdaj dovolj dela

NOVO MESTO - Iz zdravega jedra tega podjetja se je osamosvojila družba za gradnjo in inženiring Pionir Standard in se nedavno s soglasjem Agencije za privatizacijo tudi olastnila. Matično podjetje GIP Pionir je prodalo svoj 100-odstotni delež, kupili pa so deleže: Dolenjska banka (26 odst.), skupina delavcev (40 odst.), Tovarna zdravil Krka (10 odst.), Stanovanjsko podjetje Zarja (17 odst.) in SKB banka (6,7 odst.). V Standardu je delo dobilo 500 oseb, potrebno mehansko opremo ali obrate pa so odkupili ali vzeli v najem od matičnega podjetja.

Direktor Ivan Iljanič poudarja, da so se sposobni lotiti tudi najzahtevnejših gradbenih posegov, svoje resne namene pa so pokazali tudi s prevzemom obveznosti za dokončanje naložb od bivšega Pionirja. Nekatere objekte so tako že predali investitorjem (npr. ljubljansko Fakulteto za arhitek-

* KAKO BO V PRIHODNJE - Pionir 2000 inženiring bo v prihodnje prerastel v tehnično komercialno, samostojno, vendar kapitalno povezano družbo pa naj bi postale še gradbena operativa v Ljubljani, mehanizacija in gostinska dejavnost.

turo in gradbeništvo, Intereuropa), za več večjih in nekaj manjših projektov GIP Pionir pa so že prenesli pogodbe. Tako Pionir Standard nadaljuje gradnjo novomeške policijske postaje (končana naj bi bila v letu 1997, odvisno od razpoložljivega državnega denarja) in posodobitve Seidlove ceste v Novem mestu, ki se menda končno bliža kraju ter gradnjo novomeške porodnišnice. Dela pri tej bodo začeli januarja, končali pa naj bi jih aprila ali maja, če bodo zagotovljena sredstva.

(Nadaljevanje na 2. strani)

Danes v DOLENJSKEM LISTU

- stran 2:
  - Nove novice tožijo ribniško občino
- stran 4:
  - Rezervoar bo še razjedal zob časa
- stran 5:
  - Smeti postajajo vse večja nadloga
- stran 6:
  - Popljudani zaradi 59 telefonov
- stran 11:
  - Nov način uvoza rabljenih avtov
- stran 13:
  - Z noži in izvijači v šolo?
- stran 15:
  - Dolenjska nit do mreže vseh mrež

ROLETARSTVO

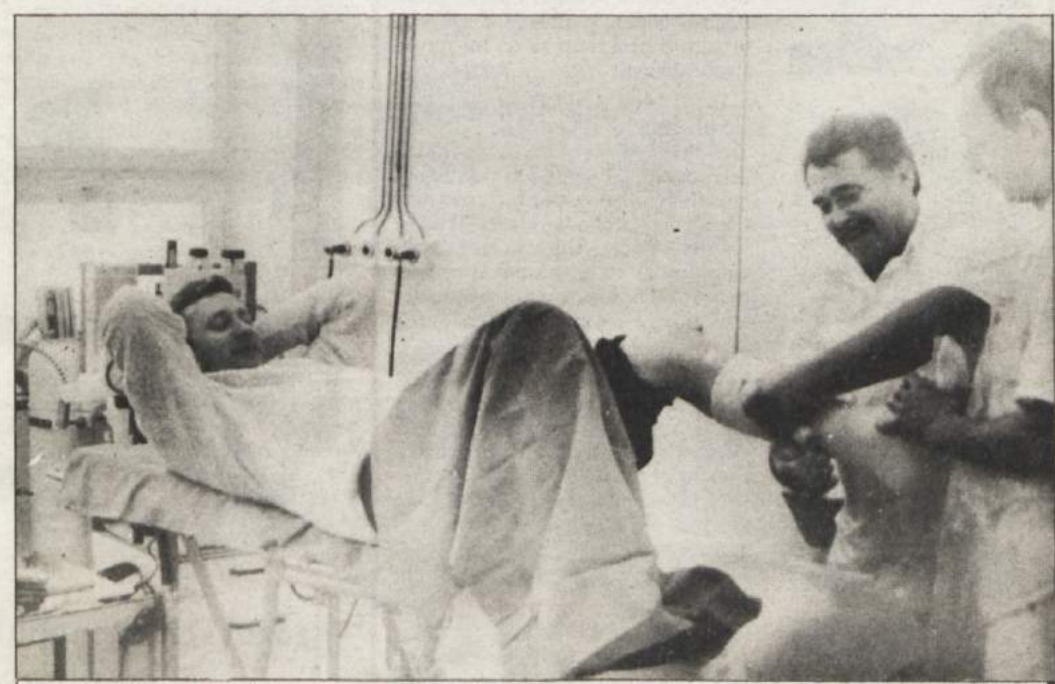
20 let
Šentjernejska c. 13
68000 Novo mesto
tel./fax: 368(0)68/23-673, 323-673
mobitel: 0609/622-585
* lamelne zavese * žaluzije * rolete * profili za fasade * kovinski izdelki * sestavni in nadomestni deli za rolete in žaluzije *

Aplavz za evropski rep?

Po skoraj 30 letih smo na Slovenskem pričali boljši prometni varnosti, saj so lani naše ceste zahtevale "samo" 413 smrtnih žrtev (na območju UNZ Novo mesto in Krško 44). Kljub manjšemu številu pa sodimo na sam evropski rep. Podrobnejši pogled v statistiko je manj razveseljiv: pobegi s kraja prometnih nesreč naraščajo, v nesreče je vpletenih vedno več vinjenih voznikov, predvsem ob koncu tedna, med žrtvami je kar petina pešcev, poleg žrtev pa ne smemo prezreti tudi okrog 8 tisoč huje ali lažje ranjenih.

Največ zaslug za večjo varnost imajo gotovo policisti, ki so z nenehnimi poostrenimi kontrolami prometa posvečali največ pozornosti prehitrim, vinjenim in neprivzetim voznikom. Glede na veliko število žrtev med pešci in kolesarji, predvsem starejšimi, pa bo potrebno prav za te bolj poskrbeti. Ob žuganju neučakanih, sebičnih in agresivnih šoferjev ostaja velik črn madež tudi nad tistimi, ki bi morali poskrbeti za boljše razmere na cestah, za obnovno vertikalne prometne signalizacije, javno razsvetljavo ali krpanje cest (beri kolovozov). Prometni policiji so že dvakrat oklestili proračunski tolar, mnoge ceste in pločniki so slabo očiščeni itd. Zato nam do sprejetja teko pričakovane novega zakona o varnosti cestnega prometa ne ostane drugega, kot da za svojo varnost najprej poskrbimo mi sami.

TANJA GAZVODA

POLEDICA POLNI ČAKALNICE IN MAVČARNE - Konec preteklega tedna so v novomeški bolnišnici poškodovancem namestili 50 mavčnih oblog. Smučarji so imeli največ poškodb na spodnjih okončinah, starejši ljudje pa so dobili mavčne obloge zaradi poškodb zapestja. Zaradi večjih poškodb so tri poškodovance zadržali v bolnišnici. Od ponedeljka do torka je bilo na urgentni kirurški ambulanti opravljenih kar 108 pregledov, 36 ponesrečenim so naredili mavčno oblogo. V bolnišnico posteljo so sprejeli 17 ljudi. Po besedah predstojnika kirurškega oddelka dr. Lava Morele gre za veliko obremenitev dežurne službe, zato prositi tiste, ki imajo ta čas preglede zaradi kroničnih bolezni, naj se poslužijo redne ambulante. Čakalnice so ta čas prepolne in bolniški delavci prosijo ljudi, naj razumejo, da čudežev še ne znajo delati. Na sliki: v torek dopoldne je mavčni skorenj dobil tudi Lojze Škrbina iz Vinice pri Šmarjeti. Mavčno obloga sta mu jo nadela Jože Kavšek (desno) in Stane Lah. V tem oddelku so lani naredili okrog 8.200 oblog, samo letos pa že 250. (Foto: Janez Pavlin)

VREME
Do konca tedna se bo nadaljevalo suho in malo hladnejše vreme.

Vračanje gozdov in zemlje

Potem ko je državni zbor več mesecev sprejemal zakon o moratoriju za vračanje gozdov Cerkv...

BORIS AUGUŠTIN, samostojni podjetnik iz Metlike: "Prav je, da smo si vzeli v Sloveniji tri leta za premislek..."

MIRKO PEZDIRC, podjetnik iz Semeča: "Podpiram moratorij, v tem času pa naj odgovorni premislijo in najdejo pametno odločitev..."

ALOJZ RODIČ, kmet iz Stranja: "Rane ob izgubi premoženja pred 50 leti so mnogi preboleli, zemlja, gozdovi in ostale nepremičnine pa so medtem že menjavali lastnike..."

ANTON BAŠKOVČ, zaposlen v Termah Čatež, doma iz Rakovca: "Kar se tiče velikega premoženja, kot so na primer Mokrice, vračanje ne pride v poštev..."

ANTONIJA GAZVODA iz Kostanjevce: "Vračanje premoženja bo povzročilo še mnogo hude krvi, saj ni prav, da se vrača premoženje tujcem..."

SILVO TRBOVC, avtomehanic iz Sevnice: "Če bi vsem veleposestnikom vrnil posest, bomo Slovenci kmalu ostali skoraj brez zemlje..."

Inž. TONE ZUPANČIČ, svetovalec pri Kmetijski svetovalni službi v Trebnjem: "Tujcem naj ne bi vračali veleposesti, Cerkv pa bi po mojem morali vrniti odvzeta posestva..."

CVETKA FILIPIDIS, policistka v PP Ribnica: "Moratorij podpiram. Vsake družbene razmere pogojujejo nekaj svojega in kar je bilo, je bilo..."

DARINKA ŠLEMER, finančni referent v Nami in Kočevju: "Ni prav, da se premoženje vrača ljudem, ki so odšli v tujino in pustili na cedilo narod v trenutku, ko je ta najbolj potreboval pomoč..."

Nova poslovna enota v bančni mreži

SKB v Posavju

KRŠKO - V začetku letošnjega leta je začela v bančnem sistemu SKB delovati poslovna enota Posavje s sedežem v Krškem.

Novomeška poslovna enota SKB, ki je, kot rečeno, doslej "pokrivala" tudi območje Posavja, je v lanskem letu odobrila več kot 4,5 milijarde tolarjev kredita podjetjem in nekaj manj kot 2 milijardi posojil občanom in obrtnikom.

KONČNO INFLACIJA POD 10 ODSOTOKI

LJUBLJANA - Slovenska vlada je uresničila napoved: letna inflacija je bila lani pod 10 odstotki, natančneje, znašala je 8,6 odst. Leto poprej je bila še 18,3-odstotna.

Nove novice tožijo ribniško občino

Zoper namero občine, da ustanovi občinsko glasilo, se je zasebni lokalni časopis odzval s tožbo - Ogrožena naj bi bila tako svoboda tiska kot svobodna gospodarska pobuda

RIBNICA - Lokalni časopis Nove novice z ribniško - kočevskega konca vlaga zoper ribniško občino tožbo na Vrhovno sodišče RS in ustavno pritožbo na Ustavno sodišče RS.

Darja D. Hafnar, solastnica in urednica Novih novic

prednost pri dostopu do informacij.

"Občinsko glasilo bo financirano iz proračuna. Glede na to, da na področju občine že obstaja lokalni časopis, ki ni financiran iz občinskih sredstev, to pomeni, da

kot podjetniki in državljani z obveznim plačevanjem davkov omogočamo občini, da omejuje gospodarsko dejavnost na enakem področju, kot ga opravlja sama in svoj račun," pravi Hafnarjeva.

M. LESKOVŠEK-SVET

V času od 18. do 31. decembra 1995 so v novomeški porodnišnici rodile: Alenka Brezar z Lokey v Črnomlju - Alenko, Irena Mikec Kristjana, Marjeta Golob iz Zdenje vasi - Jožeta, Andreja Čož Gor. Lakovnic - Martino, Helen Klojučar iz Dobruške vasi - Ema, Marjeta Oberč s Hriba - Blaža, Maja Kumelj iz Meniške vasi - Zana, Nataša Smajlovič iz Krškega - Samira, Liližana Simonič s Selj - Vričah - Gregorja, Manda Dražetič iz Črnomlja - Darka, Majd Špec iz Stavče vasi - Špelo, Anja Ribič s Cateža - Blaža, Marieta Šuštar z Vrhovca - Mateja, Ljudmila Kosmač iz Dol. Težke vode - Irmo, Karmen Slav Sakrčič - Črmošnjic - Marka, Anica Drenič iz Malenske vasi - Matejo, Danila Kramžar iz Kamenškega - Kristjina, Petra Dokl iz Metlike - Gašperja, Natalija Sever iz Pristavice - Simona, Jožica Povše z Verdun - Martina, Doroteja Koren iz Stranske vasi - Leona, Sonja Berc z Mirne - Lejo, Jelka Kermec Gorenje vasi - Katjo, Jožica Klamenič iz Črmošnjic - Anito, Andreja Vidmar iz Gradenca - Matjaža, Marjeta Bregar iz Hudenj Zana, Snežana Jerič iz Šentrupeča - Petro, Mihaela Kocjančič - Trebče vasi - deklko.

Čestitaje

SVETOVALNA POMOČ IZGNANCEM

SEVNICA - Tukajšnja krajevna organizacija Društva izgnancev Slovenije je uvedla svetovalno pomoč svojim članom pri uveljavljanju zahtevkov po zakonu o žrtvah vojnega nasilja...

Advertisement for NOVOTERM featuring cacti and text: NOVA GENERACIJA STEKLENE VOLNE, KRKA.NOVOTERM, zdravstveno popolnoma neoporečna prijazna okolju in prijetna za vgradnjo, NOVOTERM K 40 115, VINKO BLATNIK

Ljubljansko pismo, Ljubljanska Dimitrija se ne marata

Kako se to kaže navzven LJUBLJANA - Ob novem letu je dr. Dimitrij Rupel, ljubljanski župan, obarval življenje meščanov v svetlejših tonih.

rodne in univerzitetne knjižnice, več denarja naj bi namenili za evropski mesec kulture...

Dimitrij Kovačič, predsednik mestnega sveta, o katerem je znano, da se z županom "ne marata", tudi tokrat ni zamudil priložnosti, da bi povedal, zakaj se ne.

Ljubljanski župan, obarval življenje meščanov v svetlejših tonih. Povedal je: "Me dosežki, ki so meščanom bolj vidni, naj nastojem: preureditev športne dvorane Tivoli, podelitev stanovanjskih posojil, znižanje cen voznic za starejše meščane, gradnjo garažnih hiš..."

No, v nečem pa je ljubljanska mestna oblast le poenotena: pri odmerjanju plač za svoje težavne opravke v korist občanov. Za plače nekaj več kot 500 zaposlenih v mestni upravi in mestnem svetu je iz letošnjega proračuna namenila 1,4 milijarde tolarjev.

Še o prevozi in klofuti

Ravnatelj OŠ Podzemelj Toni Gašperič svetnikom odgovoril na vprašanja - Posluš tudi, ko bo šlo za denar?

METLIKA, PODZEMELJ - Tako na sejah metliškega občinskega sveta kot tudi v našem časopisu je bilo kar nekaj vprašanj o prevozi otrok v podzemeljsko osnovno šolo, zlasti tistih, ki so od šole oddaljeni manj kot 4 kilometre. Vprašanja in kritike so letele tudi na delo voznika kombija, ki je enemu od mladih potnikov primazal klofuto. Za zadnje sejo sveta v minulem letu je ravnatelj podzemeljske osnovne šole Toni Gašperič na vprašanja svetnikov pripravil obširen odgovor.

Ravnatelj Gašperič v odgovoru pravi, da je Tone Bajuk, na katerega se vprašanja nanašajo, polovično zaposlen v OŠ Podzemelj za opravljanje del in nalog hišnika. Toliko hišnika namreč priznava republika v svojih normativih. Prevoze s kombijem pa opravlja kot samostojni podjetnik in zato od šole ne dobiva nikakršnega plačila. Starši otrok, ki se vozijo v šolo in iz nje, plačujejo prevoze Bajuku in ne šoli. Denar res pobirajo učitelji, računovodkinja pa ga nakaže za Bajukovo žiro račun. Gre za plačilo izstavljenega računa, torej za evidentirana sredstva, in ne morda za skrivalnice, kot je bilo na podlagi vprašanja člana občinskega sveta namignjeno v Dolenskem listu. Za prevoze otrok prispeva občina mesečno 52.300 tolarjev, ta denar pa je namenjen za kritje stroškov prevoza 21 otrok iz male šole ter za učence, ki jim po zakonu o osnovni šoli pripada brezplačen prevoz. To so učenci, ki so oddaljeni od šole več kot 4 kilometre.

Ravnatelj nadalje pojasnjuje, da Tone Bajuk ni bil izbran za prevoze preko javnega razpisa, ker so bili v šoli v časovni stiski, niso pa mogli čakati na dobro ali slabo voljo ljudi, ki odločajo o denarju za šolske potrebe. Stari šolski kombi je bil namreč dotrajan in šola je pravočasno dala vlogo na tedanjih izvršni svet, ki pa je odločil, da novega kombija za OŠ Podzemelj ne bo kupil. Zato so v šoli poiskali drugo rešitev. Ceno za prevoze oblikuje Bajuk po merilih, ki veljajo za to področje.

Toni Gašperič je v odgovoru tudi podrobno naštel vsa hišniška opravila v šoli in okrog nje.

• Na seji sveta so metliški svetniki menili, da prevozi, ki jih opravlja Tone Bajuk, le niso tako poceni, motilo pa jih je tudi, da prevoznik sam oblikuje ceno. Kar se tiče del, ki naj bi jih opravljal hišnik, po njihovem mnenju marsikatero ni izvršeno. Vendar so menili, da bi morali te probleme rešiti in z njimi zaključiti. Zato so sprejeli sklep, naj vodstvo osnovne šole Podzemelj razpiše delo prevoznika šolarjev in poišče najboljšega ponudnika.

Kar pa se tiče klofute, je odgovoril, da je ne gre posploševati, saj je šlo za enkratno dejanje, ki je bilo posledica nesramnosti in predzrnosti učenca, ki je razrezal sedež v kombiju. Po ravnateljnih zagotovilih šola takšnega načina reševanja nesporazumov ne odobrava, temveč ga obsoja. Sicer pa je bila zadeva izročena sodišču. M.B.-J.

Svetniki bili soglasno vzdržani

Na seji sveta tik pred novim letom so se svetniki pri glasovanju o soglasju k višji ekonomski ceni storitev v vrtcu vzdržali - Nekdo bo moral kriti razliko

METLIKA - Ravnateljica metliškega otroškega vrtca Franciška Hauptman je občinski svet zaprosila za soglasje k povišanju cen njihovih storitev, in sicer od 1. oktobra lanskega leta naprej. Čeprav je zadržala, da so tokrat belokranjski in dolenski vrtci prvič po enotnih merilih oblikovali ekonomsko ceno, pa so bili svetniki pri glasovanju presenetljivo enotni: vsi so se vzdržali.

Nova ekonomska cena, ki naj bi bila za otroke od prvega do drugega leta starosti 38.735 tolarjev ter za otroke, stare dve leti do sedem let, 25.098 tolarjev, torej ni bila potrjena. Ta cena je po besedah ravnateljice prvič takšna, kot kaže izračun, saj so prej cene določali tako, da so jih v jaslih znižali na račun višjih cen v vrtcu. Hauptmanova je obrazložila, da ekonomska cena, ki je veljala pred

predlaganim povišanjem, ne krije več vseh stroškov. Vrednost točke je bila namreč januarja lani 31.900 tolarjev, oktobra pa je bila za 1.600 tolarjev večja.

Plače zaposlenih so se povečale zaradi napredovanja vzgojiteljic v naziv mentor in svetovalec ter dodatne stimulacije delavcev iz tarifnih skupin od I do IV, plače in ostali osebni prejemki delavcev pa predstavljajo 75

odst. ekonomske cene. Poudarila je še, da višja ekonomska cena za občino ne pomeni dodatnega stroška, saj je bila že upoštevana v rebalansu občinskega proračuna. Podražitev bi od 1. decembra naprej občutili le starši, ki plačujejo 55 odst. ekonomske cene. Opozorila pa je, da bo morala občina plačati razliko, če višja ekonomska cena ne bo sprejeta.

Svetniki z obrazložitvijo niso bili zadovoljni. Zanimalo jih je, v čem se kaže razlika v ceni, kolikšna je v odstotkih in ali se bo zaradi višje ekonomske cene izboljšal servis v vrtcu. Spomnili so, da so že pred nekaj meseci, da ne bi zrušili finančne konstrukcije proračuna vrtca, sprejeli sklep, da morajo obrtniki, podjetniki in brezposelnici za otroke v vrtcu plačati 55 odst. ekonomske cene. Zakaj so vsi ti otroci v enem košu, takrat niso dobili odgovora in ga še vedno pričakujejo.

Zupan Branko Matkovič je pojasnil, da imajo starši vpliv na delo v vrtcu preko sveta vrtca. Motilo pa ga je, da ni prišel predlog za povečanje ekonomske cene takrat, ko se je pokazala potreba po povišanju, ne pa, da morajo plačevati za nazaj. Priznal je, da občina v proračunu ni namenila za vrtce besedah ni bila prizadeta, saj je vrtce dobival toliko denarja, kolikor ga je glede na izstavljene račune potreboval. Drži pa tudi, da je bilo v vrtcu manj zaposlenih, kot je bilo predvideno.

M. BEZEK-JAKŠE

VELIKO MLADIH KRVODAJALCEV - V Metliki je bila pretekli teden redna krvodajalska akcija Zavoda Republike Slovenije za transfuzijo krvi Ljubljana, ki jo je organizirala območna organizacija Rdečega križa Metlika, pomagali pa sta še postaja milice in zdravstveni dom. Razveseljivo je, da je na akcijo prišlo kar 249 ljudi, kar je največ doslej, kri pa jih je dalo 21 manj. Med krvodajalci je bilo veliko mladih, ki so prišli na odzvem krvi prvič, na Rdečem križu pa so prepricani, da bi se humanitarni akciji gotovo odzvalo še več ljudi, če ne bi razsajala gripa. (Foto: M. B.-J.)

Rezervoar bo še razjedal zob časa

Rezervoar za vodo na Cirkniku že dolgo propada - Da bi bil zopet uporaben, bi bilo potrebno vložiti veliko denarja - Še vedno ni prišlo do prenosa v upravljanje Komunalni

ČRNOMELJ - Eden od črnomaljskih svetnikov je nedavno spomnil na propadajoči rezervoar za vodo v vasi Suhor oz. na Cirkniku. Srečko Janjšo z občinske uprave je v sodelovanju s črnomaljsko Komunalno pripravil odgovor, iz katerega je moč razbrati, da bo rezervoar vsaj še nekaj časa razjedal zob časa. Za začetek obratovanja rezervoarja je namreč potrebno veliko denarja, ki ga bo smiselno vložiti šele, ko bodo začeli tam graditi vodovod.

Že leta 1988 so, ko so načrtovali izdelavo dokumentacije za vodovod v vas Zapudje, s takratne samoupravne interesne skupnosti občine Črnomelj in Goka, tož Komunalna Črnomelj, zaprosili za soglasje Kemijski industriji Kamnik. Vendar so iz Kamnika dobili odgovor, da niso lastniki omenjenega rezervoarja in da naj vlogo naslovijo na republikanski sekretariat za ljudsko obrambo. Slednji je

soglašal, da vodovod za preskrbo vasi Zapudje priključijo na rezervoar na Cirkniku. Vendar pa je sekretariat Goku in črnomaljski samoupravni komunalni interesni skupnosti postavil pogoj, da se obvezeta, da bosta zagotovila denar in povečala zmogljivosti rezervoarja, če bo to potrebno in bo republikanski sekretariat za ljudsko obrambo to zahteval. Stanovajska komunalna skupnost je to tudi potrdila.

Pripravljen je bil tudi prvi precej visok predračun nujnih vzdrževalnih del, ki je bil poslan na republikanski sekretariat za ljudsko obrambo, vendar od tam ni bilo odgovora. V tem času so tudi "odkrili", da črpalnice ni priključeno na električno omrežje, da je okolica zaraščena in bi bilo potrebnega precej dela, da bi jo uredili. Neizbežno je bilo tudi beljenje notranjosti rezervoarja, ponovni pre-

maz armatur, ureditev dovodne poti. In ne nazadnje: rezervoar sploh ni držal vode.

Konec leta 1990 je dal republikanski sekretariat za ljudsko obrambo soglasje, da Kemijska industrija Kamnik brezplačno prenese razpolagalno pravico nad vodovodom, imenovanim "Projekt 2", od Velikega Nerajca do rezervoarja na Cirkniku in do doline za Cirknikom na občino Črnomelj pod pogojem, da zagotovi vzdrževanje vodovoda in spremljajočih objektov in naprav. Občina je sicer dvakrat poslala dopis za prenos vodovoda Cirknik v upravljanje črnomaljski Komunalni. Vendar bi vsa dela, ki bi bila potrebna, da bi bil vodovod uporaben, opravili, ko bi bilo to potrebno. Toda čeprav je bil prenos sklican dvakrat, do njega ni prišlo. Janjšo v odgovoru poudarja, da je sedaj ves omenjeni vodovodni sistem v zelo slabem stanju. Vanj pa bo smiselno vložiti denar, ki ne bo majhen, ko bodo tam začeli graditi vodovod. M. B.-J.

OBISK PRI INVALIDIH

Člani izvršnega odbora in poverjeniki društva invalidov Metlika so pred koncem leta obiskali ostarele in bolne člane, jih obdarili in z njimi pokramljali. Obiskani so bili prijeto presenečeni in si želijo še veliko takšnih obiskov, saj nekateri med njimi ne potrebujejo drugega kot prijazen obisk in toplo besedo. Vodstvo društva invalidov želi v novem letu vsem članom veliko zdravja in dobrega počutja. Hkrati jih vabi na letni občni zbor, ki bo v soboto, 27. januarja, ob 10. uri v hotelu Bela krajina v Metliki.

Društvo invalidov Metlika

SPET KLETARSKI TEČAJ

NOVO MESTO - Društvo vinogradnikov Bele krajine in Kmetijska svetovalna služba Novo mesto bota tudi letos prirediti 42-urni kletarski tečaj. Zainteresirani naj se prijavijo predsednikom podružnic v Metliki, Črnomlju in Semiču do 20. januarja.

ČEBELARSKA ODLIKOVANJA - Semiško čebelarstvo društvo je imelo minulo nedeljo redni letni občni zbor, na katerem so podelili tudi štiri čebelarska odlikovanja. Odlikovanji Antona Janše 2. stopnje sta prejela Alojz Dichlberger in Ludvik Ivanetič, 3. stopnje pa Dane Lah (na fotografiji na levi) in Zdravko Plut. (Foto: M. B.-J.)

Zelišča za zdrave čebelje družine

V semiškem čebelarskem društvu, ki šteje 32 članov, razmišljajo, kako bi zdrave čebele ohranili z zeliščnimi pripravki - Število družin upada - Odlikovanja čebelarjem

SEMIČ - Zarniki organiziranega čebelarstva v Semiču segajo v leto 1952, leta 1959 pa je deset čebelarjev ustanovilo čebelarsko društvo Semič, ki je delovala v okviru čebelarskega društva Črnomelj. Čez leta so se tukajšnji čebelarji osamosvojili in ustanovili svoje društvo, ki šteje danes 32 članov, njihova povprečna starost pa je 54 let.

Toda semiško čebelarsko društvo je po starosti svojih članov med mlajšimi v Sloveniji. Kot pravi njegov predsednik Stane Plut, je poglaviti razlog za tako staro članstvo v tem, da v čebelarstvu v glavnem vztrajajo tisti, ki so čebelarji že dolga leta, medtem ko se mladi za ta hobi odločajo v manjši meri, saj od čebelarjenja ni zaslužka. "Tisti, ki smo s čebelami 'okuženi', smo ostali, tisti, ki so šli v čebelarstvo zgolj zaradi pridobitništva, pa so odnehali. Mlajši člani našega društva so v pretežni meri podedovali čebele od svojih očetov, malo pa se jih odloča na novo," pove Plut. Toda kljub temu da tudi število čebeljih družin na semiškem koncu upada - sedaj jih je že manj kot 1.100 - jih je še vedno dovolj in tudi enakomerno so porazdeljene po vsej občini.

Predsednik Plut poudarja, da imajo v društvu namen uvajati na-

raven način, s katerim bodo ohranili čebele zdrave s pomočjo zeliščnih pripravkov. Po njegovem kemija ne sodi v panje, poleg tega pa

Stane Plut

naj bi bili med in drugi čebelji proizvodi pomembni tudi kot zdravilo in ne zgolj kot živilo. Tako so lani v sodelovanju z metliškiimi čebelarji izdali plakat in letak, ki opozarja, naj ne bi škropili v cvet ter katera zaščitna sredstva so čebelam posebej škodljiva. "Veseli sem, ker je pri tem osveščenost semiških čebelarjev zelo velika. Ne nazadnje smo bili tudi doslej uspešni pri varovanju čebel pred boleznimi. Ko je pred leti v Sloveniji razsajala varoza, na našem koncu skoraj ni bilo izgub, v Sloveniji pa je propadlo okrog 60 odst. čebeljih družin," ne skriva zadovoljstva Stane Plut. Veliko manj optimističen pa je, ko beseda nanese na prodajo medu v trgovinah. Kupci namreč ne ločijo pristnega slovenskega medu od manj kakovostnega uvoženega, kajti ceneni uvoženi med ni pravilno deklariran in označen. V trgovinah se namreč pojavlja z oznako slovenski med, čeprav to ni, in je postavljen ob bok slovenskemu domačemu medu, ki je veliko kvalitetnejši.

M. BEZEK-JAKŠE

HVALA ZA POZORNOST

Upokojenci podjetja Komet, konfekcija Metlika, se lepo zahvaljujemo vodstvu podjetja in zaposlenim, da se ob novem letu vedno spomnijo na nas. Srečni smo, ko nas ob obisku v tovarni seznanijo z novostmi in dosežki v proizvodnji. Prav tako se veselimo njihovih uspehov na domačem in tujem trgu, saj spoznavamo, da tudi naše nekdanje delo v podjetju ni bilo zaman. Posebna zahvala osebju menze, ki nam je z nasmehom in prijazno besedo postreglo z dobrim kosilom. Prav tako hvala direktorju gospodu Antonu Tomcu za lepe želje, izrečene na srečanju ob novem letu. Tudi upokojenci želimo vsem zaposlenim v Kometu veliko poslovnih uspehov, zdravja, sreče in dobrega počutja v letu 1996.

ALENKA MEŽNARŠIČ Metlika

Potoške vesti

• Občinski organi in krajevna skupnost so mnenja, da treba temeljito preveriti dohodek staršev ali rejnikov, ki imajo otroke v vrtih v Loškem potoku in v Podpreski. Nesporo no je, da je kar nekaj takšnih, ki plačujejo preizkusno participacijo glede na njihovo premoženje.

• Na območju krajevne skupnosti je dovolj zabojnikov za odlaganje in odvoz smeti in kosovnih odpadkov. Treba je reči, da za odvoz Komuna la Ribnica vzorno skrbi. Kljub temu pa se pojavljajo nova in nova smetišča. Pristojni pravijo, da bodo te ljudi temeljito nadzorovali in predlagali za kaznovanje.

• Krajani nekaterih vasi v krajevni skupnosti Draga še vedno nimajo obred programov TV Slovenije. Po nekod ne gledajo niti prvega, radijskega signala pa sploh ne dobijo. Imajo pa zato močan signal TV Zagreb. Hrvaški pretvornik velike moči stoji na slovenskem ozemlju.

• V celotni občini je najmanj 15 km cest, ki bi morale imeti regionalni status, torej biti pod skrbstvom države. Gre za cestno povezavo v smeri Notranjske in za cesto, ki pelje na bodoči maloobmejni prehod v Novem Kotu. Prvo cestišče je občina Loški potok letos že uredila, za preostalo pa so izdelani projekti.

A. K.

RADIO

104.5 105.9
107.3 107.5

91.2
OGNJIŠČE

tel. 152-11-26 fax. 152-13-62

REBALANS PRORAČUNA

VELIKE LAŠČE - Občinski svet občine Velike Lašče bo te dni razpravjal o rebalansu občinskega proračuna za lani. To bo potrebno zato, ker je občina tik pred novim letom dobila obvestilo, da bo njihov proračun za okoli 9 milijonov tolarjev večji, kot je bilo predvideno. Župan Milan Tekavec je povedal, da se je občina na pristojne državne organe pritožila, da bo dobila premo denarja za vrte, obvezno zdravstveno zavarovanje brezposelnih, ceste in še nekatere zadeve. Uspele so pritožbe za vrte in obvezno zavarovanje brezposelnih, niso pa dobili nič za ceste pa tudi ne za pospeševanje kmetijstva in drobnega gospodarstva oz. sploh gospodarstva, ker gospodarske dejavnosti ne sodijo v pristojnost občine. Dodal je, da bodo dobili na primer za kulturo 1,6 milijona tolarjev več, kot je bilo prej dovoljeno, kljub temu pa jim bo v občini za kulturo še vedno zmanjkalo okoli 2 milijona tolarjev.

J. P.

BO NOVA CESTA POSTALA OZKO GRLO?

NOVA VAS - Skoraj 6 km dolgi odsek nove ceste, ki pelje proti Notranjski, je širok 6 m in varnostno in signalno dobro opremljen. Očitno pa načrtovalci ostalih nekaj manj kot 3 km cestišča, ki spada v občino Loška dolina, mislijo nekoliko drugače. Potoški del ceste je gradilo Cestno podjetje Ljubljana, preostali del pa že izvaja SCT in načrtuje samo 4 m širok asfaltni tlak. To pa je nekoliko sprto z logiko, saj bi tako ta del ceste postal ozko grlo, in to prav tam, kjer je pričakovati gostejši promet. Načrtovalci obeh delov ceste so že imeli pogovore o tem in kot pravi Janez Bambič, ki je koordiniral del za potoško občino, in so cestišče v načrtih razširili za dobrega pol metra. Upajmo, da bo do pomladi, ko se bodo najbrž začela zaključna dela, že prišlo do usklajditve.

A. KOŠMERL

Krpanova kobila je zarezgetala:

"Občina Velike Lašče je bila kot zadnja v ljubljanski regiji na vrsti, da ji bo ljubljanska Snaga odpelja tako imenovani 'kosovni material'. Ko so prvič razpisali odvoz, je zapadel sneg, ko so ga drugič, pa je spet snežilo in tako kosovnega materiala še vedno niso odpeljali. Pri Snagi očitno ne vedo, da tudi v občini Velike Lašče pozimi rado sneži."

Zdravstveni dom je imel lani "pozitivno ničlo"

Bo to vplivalo na zdravstveno varstvo ljudi?

RIBNICA - Ribniški zdravstveni dom je lansko tekoče poslovanje zaključil s pozitivno ničlo. Kljub temu da ga še vedno bremeni izguba, nastala pred dvema letoma, delo v zdravstvenem domu v preteklem letu ni bilo nič manj strokovno, kot bi bilo sicer.

Ribniški zdravstveni dom je imel v vseh letih obstoja prvič izgubo leta 1994. Zanj naj bi bil po besedah direktorja zdravstvenega doma dr. Rusa kriv predvsem nakup zelo dragega, a nujno potrebnega reševalnega vozila, pa tudi visoki stroški delovanja ginekološke in ortopedske specialistične ambulante. Tedaj nastalih šest milijonov tolarjev izgube jih bremeni še danes. Do konca preteklega leta je bil namreč dogovorjen rok, do katerega naj bi bilo znano, kdo bo zdravstvenemu domu pomagal kriti izgubo.

Ribniški župan Jože Tanko v zvezi s tem pravi, da to ne bo občina, ustanoviteljica zdravstvenega doma, saj zdravstvo v celoti financira država. K temu dodaja, da delo v zdravstvenem domu zaradi izgube ni nič manj strokovno ter da občina zdravstvenemu domu pomaga pri težavah rednega poslovanja s premostitvenimi krediti. Pomagali mu bodo tudi tako, da bodo letos za občinski proračunski denarjem kupili nekaj aparatov, ki jih v zdravstvenem domu potrebujejo. Glede izgube pa, kot pravi župan, pričakujejo, da bodo v zdravstvenem domu sami poskusal denar za njeno kritje.

M. L.-S.

PARKIRANJA V NASELJIH - Če bi-Kočevje imelo parkirišče za tovarnjake, bi se ob poostrem nadzoru policije na podlagi predhodno sprejetega ustreznega občinskega odloka lahko izognili takim prizorom, kot je na sliki. Sedaj namreč avtoprevozniki in vozniki parkirajo tovarna vozila v neposredni bližini hiš in blokov, kjer stanujejo. (Foto: M. L.-S.)

Avtomatizirati proizvodnjo

V Iskri Dobropolje še veliko preveč ročnega dela - Iskra je le jemala - Zdaj pričakujejo pomoč od drugod

DOBREPOLJE - "Proizvajamo osnovne elemente, ki so nujni za opremo elektronskih in elektrotehničnih končnih proizvodov. Vedno pa je bila naša proizvodnja obravnavana precej mačehovsko tako s strani Iskre kot države, češ da je manj pomembna. Je že tako: dalj si od podjetja-mame, manj je zanimanje za tvoje težave," je povedal direktor dobrepoljske Iskre Fedor Šebenik.

Dobrepoljska Iskra je v 70-ih in 80-ih letih ustvarjal lep dohodek, vendar se je v veliki meri stekal v matično podjetje, ki je takrat potrebovalo denar za vlaganja v računalniške sisteme. Tako je ostalo premo denarja za večja vlaganja v dobrepoljski obrat, kjer še vedno vse izdelke razen enega izdelujejo predvsem ročno. Zaradi vsega tega in še pomanjkanja

Smeti postajajo vse večja nadloga

V ribniški občini poleg centralne divje deponije vsaj še 20 večjih črnih odlagališč

RIBNICA - V ribniški občini so v preteklem letu znaten del svojih naporov usmerili v reševanje ekološke problematike. Med problemi, ki postajajo vedno večji in so jih zato začeli reševati, so divja odlagališča odpadkov, ki kazijo okolje in pomenijo nevarnost za ljudi.

V občini je poleg centralnega odlagališča odpadkov, ki je na Mali gori in je, kot pravi ribniški župan Jože Tanko, črno, vsaj še 20 večjih divjih odlagališč odpadkov. Reševanja tega problema so se v

občini lotili vzporedno s sprejemanjem ustreznih odlokov, ki urejajo ekološko problematiko. Med pomembnejšimi sprejetimi odloki je bil odlok o obveznem odstranjevanju odpadkov, po katerem

morajo za odvoz smeti po novem plačevati prebivalci na območju celotne občine, med konkretnimi akcijami pa akcija dolenjevaških gasilcev, ki so sanirali tamkajšnje odlagališče, pri čemer jim je nekaj denarja za odvoz, čiščenje in zasnje prispevala tudi občina.

Podobno kot v Dolenji vasi naj bi s pomočjo društev odstranili tudi nekatera druga divja odlagališča v občini. Problem divjih odlagališč nameravajo namreč reševati na dva načina: nekaj naj bi jih sanirala Komuna la (za kar bodo v proračunu za letošnje leto zagotovili nekaj denarja), druge pa naj bi odstranila društva.

Ker je z vidika ekologije problematično tudi centralno občinsko odlagališče, ribniška občina sodeluje pri projektu medobčinske deponije odpadkov, ki jo pripravljajo v občini Kočevje, kjer bo že v kratkem stekla javna razprava o možni lokaciji odlagališča v Šahnu. Pred dokončno odločitvijo o ureditvi medobčinskega odlagališča v Kočevju, na katerega bi po posejanih podatkih dovažali smeti iz Kočevja, Ribnice, Osilnice in Loškega potoka, pa se bo, kot pravi ribniški župan, "država morala odločiti, ali sta za Slovenijo primernejši dve centralni deponiji ali več manjših medobčinskih odlagališč".

M. L.-S.

JURČIČEVA PRIZNANJA

DOBREPOLJE - Zveza kulturnih organizacij občin Dobropolje, Grosuplje in Ivančna Gorica zbira še do 15. januarja prijave za podelitev Jurčičevih priznanj, ki bodo podeljena za ljubiteljsko delo na področju kulturne dejavnosti. Kandidate za priznanja lahko predlagajo društva, skupine in posamezniki. Priznanja bodo podeljena ob slovenskem kulturnem prazniku.

Turjaški vodovod

Odprli ga bodo spomladi

TURJAK - Gradnja vodovoda Rob-Turjak se je začela pred štirimi leti, vsa investicija pa bo po takratni oceni veljala okoli 210 milijonov tolarjev. Lani je bilo opravljenih za 55 milijonov tolarjev investicij.

"Za primarni vod so že izdana uporabna dovoljenja, za odcepe pa jih bo potrebno še zagotoviti", pravi Majda Židar, službenka občine Velike Lašče, ki je bila tudi zadnja tajnica nekdanje krajevne skupnosti Turjak. V zadnji gradbeni fazi sta vodohrana na Velikem Ločniku in Četozu ter hidro postaja v vasi Sloka Gora. Glavni financirji teh del so mesto Ljubljana, občina Ljubljana Vič-Rudnik in sklad Republike Slovenije

Majda Židar

za demografsko ogrožena območja.

Med gradnjo se je izkazalo, da bo potrebna zaradi preozkih cevi prenova vodovoda za območje Zaglavice, kar bo veljalo 7,2 milijona tolarjev. Dela so se že začela, čeprav še ni zagotovljen ves denar.

Občina Velike Lašče je že lani sprejela sklep, da mora vsa gospodinjstva na območju Turaka, ki še nimajo vodovoda, plačati poseben prispevek v višini 1200 DEM. Občinski svet je tudi sprejel odlok o obvezni priključitvi vseh gospodinjstev in uporabnikov poslovnih prostorov na vodovod Rob-Turjak.

J. P.

Znanje kmetom

Predavanja, prikazi, tečaji za kmetovalce

DOBREPOLJE - "Ljudje s svojim znanjem, sposobnostjo in ho tenjem so odločilni za napredek ali nazadovanje. To velja tudi za področje kmetijstva. Z vstopom naše države v CEFTO in v prihodnosti v Evropsko skupnost se bomo morali še bolj prilagoditi razmeram na teh trgih, zato je znanju potrebno posvetiti največjo pozornost. Prav zato smo izdelali za letos kar obsežen program izobraževanja za kmete." Tako pravi inženir agronomije Jože Andoljšek, kmetijski svetovalec za občino Dobropolje.

Izobraževanje se bo začelo že ta mesec s predavanji. Do maja se jih bo vrstilo kar sedem. Vsa bodo na Vidmu, nekatera pa bodo ponovili še v Strugah in Ponikvah. Od aprila do avgusta bodo demonstracijski prikazi in tečaji. Vrstilo se jih bo kar deset. Za zaključek pa bo septembra praznovanje stote obletnice kmetijske zadruge. Ob tej priložnosti bo tudi živilno-rejska razstava.

J. P.

Popljuvani zaradi 59 telefonov

Člani sveta KS Višnja Gora, ki so bili ob uspešno zaključeni prvi fazi naložbe v telefonsko omrežje deležni zmerjanja, se sprašujejo o smislu dela za skupni blagor

VIŠNJA GORA - Za 59 novih telefonskih priključkov v krajevni skupnosti Višnja Gora je bilo ob izteku leta 1995 skoraj tolikšno povpraševanje, kot je za pitno vodo v Sahari, pravijo nekateri intereseanti, zlasti tisti, ki so za telefon plačali 1500 do 2000 mark v dinarski protivrednosti že davnega leta 1985 in 1986. Telekom je skoraj v celoti upošteval merila in priporočila, ki so mu jih višnjani predlagali, saj so iz popravljene predloga izpadli le trije prosilci. Med 150 kandidati so prednostno uvrstili na spisek prosilcev podjetnike, ki jih je priporočila KS Višnja Gora že leta 1994, in soinvestitorje, ki čakajo na priključek že od leta 1985 oz. 1986.

Predsednik gradbenega odbora za telefonijo Milan Jevnikar s Spodnjega Brezovega, profesor matematike na študentski gimnaziji, ki je to sila nehvaležno funkcijo prevzel od Pavla Groznika, bi

Milan Jevnikar

gotovo to "čas" odklonil, ko bi vedel, kakšne obtožbe in zmerljivke bodo morali on in drugi člani gradbenega odbora oz. nekateri člani sveta KS Višnja Gora pogoltniti. Jevnikar pravi, da se človek ob tem resno vpraša, ali se v Višnji Gori sploh splača karkoli početi za skupni blagor.

Tudi pogovor "Konec dobro - vse dobro!" ne drži vedno. "Toliko novih telefonskih priključkov naenkrat je res izjemna napredka za naš kraj. Ker je bilo v pripravo in izvedbo te akcije vložena ogromno truda in časa in ker so bili krajani zvečine o vsem sprti

POKUŠNJA MLADIH VIN

SEVNICA - Društvo vinogradnikov Sevnica - Boštanj prireja v sodelovanju z Gostinskim podjetjem Sevnica degustacijo mladih vin. Pokušnjo, v kateri sodeluje tudi občinstvo in je zato zanj toliko bolj zanimivo, bo v petek, 12. januarja, ob 16. uri v sevniškem hotelu Ajdovec pričel in vodil priznani enolog krške vinske kleti inž. Zdravko Mastnak.

Cenejši sladkor in regresirana zdravila

Občni zbor čebelarjev

SEVNICA - V prostorih AMD Sevnica na Cesti na grad se bo v nedeljo, 14. januarja, ob 8.30 pričel občni zbor Čebelarstva društva Sevnica. Po poročilu predsednika Janeza Levstika in drugih bodo sprejeli delovni program za leto 1996 ter podelili priznanja Antona Janše in pohvale. Ob 11. uri bo predavanje čebelarja Marka Debevca o zatiranju varoze in ekonomiki čebelarjenja. Debevc bo po predavanju prodajal satnice. Upravni odbor ČD ponovno poziva vse čebelarje, da se včlanijo v društvo. Letna članarina Zveze čebelarskih društev Slovenije znaša 4000 tolarjev, društvena pa 500 tolarjev.

OGOREVC PREDSEDNIK NS, GLAS DIREKTOR LISCE, D.D.
SEVNICA - Dosedanji predsednik časnega nadzornega sveta Lisce, d.d., modna oblačila Sevnica, je bil na seji nadzornega sveta izvoljen za predsednika le-tega. Nadzorni svet pa je imenoval stalno upravo družbe. Za direktorja je najmočnejše sevniške družbe je nadzorni svet za dobo petih let imenoval dosedanega direktorja Viljema Glasa.

hude krvi, grdih besed in nepriemnih dejanj je povzročila ta akcija med krajani. Tistim, ki niso bili izbrani, pa merila za izbor, predstavljena v javnosti in tudi lepo sprejeta, ne pomenijo nič. Vsak se čuti najpomembnejšega, telefon najbolj potrebuje, ugiba, če je bil prezrt zavoljo kakšne zamere iz prejšnjih časov, itd." poudarja Jevnikar.

Odslužene in nevarne strehe gradov

Na trebanjskem gradu stolp še zmeraj pokrit le z lepenko - Bo požar iz dotrajanih dimnikov pospešil rešitev? Bosta gradova Škrljevo in Kot zdržala to zimo?

TREBNJE - Gradovi v trebanjski občini, z izjemo morda "speče lepote" na Mirni, ki jo z obilo entuziazma celo obnavlja dr. Marko Marin, nezadržno propadajo, kajti vzdrževanje gradov je zahtevno, predvsem pa drago opravilo. Trebanjci so se lani žal nekoliko pozno, upajmo pa, da ne tudi prepozno, odločili, da bi lahko še kaj postorili pred zimo za zaščito ljudi, ki še živijo v treh gradovih ali se sučejo okoli razpadajočih streh in zidov gradu Trebnje, gradu Škrljevo in gradu Kot ((Trstenik). Zato so tudi na občinskem svetu v Trebnjem naložili trebanjski Komunalni, naj kot upravnik teh gradov poskrbi za najnujnejša vzdrževalna dela, da bi preprečil nadaljnje razpadanje gradov pred vremenskimi in drugimi vplivi.

Zanimivo pa je, da se je občinski svet ob stališču matičnega odbora za prostor, komunalno in prometno infrastrukturo, ki ga vodi Janez Smolič, da vzdrževanja gradov ne morejo financirati s pobranimi stanarinami, odločil zagotoviti za popravilo omenjenih gradov 2.230.000 tolarjev iz proračunske postavke "kupnine za gradnjo stanovanj".

Grad Trebnje daje streho še štirim družinam. Sanacijo spodnje strani gradu so prekinili zaradi pomanjkanja denarja. Novceve je zmanjkalo tudi za dokončanje okroglega stolpa, zato je streha še vedno prekrita le z lepenko. Na stiku s starim ostrešjem na vzhodni strani ni povezave, zato je po besedah stanovanjskega referenta na trebanjski občini Jožeta Klemenčiča nevarnost, da pride do rušenja strehe na južni strani v dolžini okrog 10 metrov! Nosilna lega se je zaradi napačnih obremenitev že ločila od ostalega dela ostrešja in na enem delu prosto visi v zraku. Ker so vsi dimniki v trebanjskem gradu že dotrajani, je velika nevarnost požarov. Trebanjski grad je v postopku denacionalizacije in je v pristojnosti reševanja Ministrstva za kulturo, zato bodo spomladi opravili le najnujnejša dela.

V gradu Škrljevo živi le ena družina, stanje objekta pa je po mnenju upravnika izredno kritično in zaskrbljujoče, da bo začel naglo propadati in se rušiti, kajti streha pušča že na več mestih, v celoti pa je potrebno obnoviti del

OBČNI ZBOR TREBANJSKIH IZGNANCEV

TREBNJE - Zvone Duh, predsednik Društva izganecv Slovenije v Trebnjem, ki povezuje vse izgance v tej občini, sklicuje v soboto, 13. januarja, ob 9. uri v veliki sejni sobi občine Trebnje občni zbor DIS Trebnje. Na tem bo Ivica Znidaršič spregovorila o uredništvu zakona o žrtvah vojne nasilja v praksi, trebanjski izgnanci pa so medvolj zmožljivo omrežje. In ker to še zdaleč ni povsod takšno, kaže že zdaj razmišljati, kako naj bi zgradili to omrežje. Predsednik Jevnikar je prepričan, da navkljub dosedanjim potrpežljivosti pri dogovarjanju predstavniki Telekoma (predvsem pohvali Ivana Usenika!), najbrž sami ne bodo takoj postorili še to, če jim krajani ne bodo priskočili na pomoč z delom in sredstvi.

P. P.

IVAN PASKVALE V SEVNIŠKI GODBI OD NJENEGA ZAČETKA

SEVNICA - Na tradicionalnem novoletnem koncertu Delavske pihalne godbe pri GD Sevnica so godbeniki pod taktirko prof. Franca Zupana spet navdušili občinstvo, ki je do zadnjega kottička napolnilo kulturno dvorano sevniških gasilcev. Godbeniki, gasilci in občinstvo je nazdravilo novemu letu. Ob tej priložnosti je Ivan Paskvale dobil posebno priznanje za delo v sevniški godbi od njenega začetka.

PREDAVANJE

SEVNICA - Tukajšnja kmetijska svetovalna služba vabi rejce do jilj na predavanje o tej reji, tehnologiji, reprodukciji, vzreji let in drugem, ki bo v četrtek, 18. januarja, ob 10. uri v učilnici sevniškega gasilskega doma. Predaval bo inž. Stane Bevc.

OBČNI ZBOR

TREBNJE - 103 člani Šteje Govedorejskega društva Trebnje, ki ga vodi kmet Alfonz Jaki iz Brinja pri Sentrupertu, na zadnjem občnem zboru pa je bilo z veterinarji in drugimi gosti vred kar 106 prisotnih. Rejci so pogrešali predstavnik zavarovalnic, čeprav ima 95% kmetov živino že zavarovano, zvečine s t.i. paketnim zavarovanjem. Največ imajo zavarovano pri Tili. Veterinarji so govorili o veliki porabi zdravil, kar seveda ni najbolj všeč zavarovalnicam. Rejcem je o delu v parlamentu spregovoril poslanec državnega zbora Lojze Metelko.

ostrejša na najnižji zahodni strani gradu. Za škrljeviski grad so občinski svetniki sklenili, naj bi čimprej poiskali ustrezne dolgoročne rešitve glede namembnosti objekta.

V gradu Kot živi sedem družin. Stanovalce pogosto vznemirja odpadajoči stropni omet, saj je dotrajan in tako kot celoten grad potreben celovite obnove. Na štirikapnici gradu je zlomljena nosilna lega, zato strokovnjaki pravijo, da je nevarnost, da ob obilnejšem sneženju prav na tem delu popusti strešna konstrukcija.

P. PERC

AKTUALNA IN BIVŠE - Učiteljica na krmeljski šoli Berta Logar, sedanja ravnateljica OŠ Krmelj (prva z desne), je nasledila kolegico Hočevarjevo (prva z leve), med njo in njeno dolgoletno predhodnico Milko Senčar pa je na posnetku sevniški umetnik Rudi Stopar, ki zelo dobro sodeluje s Krmeljčani, zato ti računajo, da jih bo Stopar prijetno presenetil tudi ob zlatem jubileju šole. Udeležbo na osrednjih slovesnostih sredi leta je že obljubil tudi šolski minister dr. Slavko Gaber. (Foto: P. P.)

Zlati jubilej hrama učenosti

Krmeljska osnovna šola praznuje letos 50-letnico - Kdaj prizidek pri novi šoli? Večja in toplejša računalniška učilnica že ob letošnjem prazniku šole?

KRMELJ - Letos praznuje krmeljska osnovna šola častitljivih 50 let. Šola ima oddelke podaljšanega bivanja, 9 oddelkov, 3 oddelke predšolskega varstva in 3 oddelke glasbene šole. 240 otrok je v varnem zavetju majhnega, mladega in zagnanega kolektiva, polnega ustvarjalnega nemira. Ravnateljica Berta Logar pravi, da si ne morejo dovoliti, da bi se utapljali v sivem povprečju, in se trudijo, da bi bil pouk sodoben.

"Pri nas imamo že dolga leta nivojski pouk, individualizacijo, diferenciacijo, projektno - učno vzgojno delo, kreativno pisanje, zgodnje učenje tuje jezika, opisno ocenjevanje... Večina naših učencev nadaljuje šolanje v štiri-letnih srednjih šolah. Učence spodbujamo k raziskovalni dejavnosti, oblikujejo pa se tudi v premenljivih interesnih dejavnostih. Naši ekologi so že dve leti državni prvaki, zgodovinarji že vrsto let prejemajo srebrna in zlata priznanja. V veselje šoli smo imeli lani kar tri občinske prvake. Mladi dopisniki so med najaktivnejšimi v Sloveniji, nepremagljivi so tudi člani lončarskega krožka. V šolskem letu 1993/94 smo imeli državnega prvaka v prometu," ponosno niza uspehe Krmeljčanov ravnateljica Logarjeva.

V arhivu šole so zasledili podatke, da se je takrat, ko so imeli v Krmelju cinkarno, v šolskem letu 1857/58 šolalo v zasebni šoli 54 otrok. Točnih podatkov o delu te

Berta Logar, ravnateljica OŠ Krmelj

šole ni. Pozneje so krmeljski otroci hodili v šolo v sosednji fari, v Sentjanž in v Tržišče. Krmeljčana pa se je 16. januarja 1946, ko so dobili svojo šolo, le uredničila velika želja. Pouk so pričeli v razdejanji Jakilovi graščini, v šolskem letu 1948/49 pa so se preselili v zasnilo obnovljeno rudarsko bolnišnico, zgrajeno leta 1928. Tu domuje višja stopnja krmeljske šole še danes. Krmeljčani srčno upajo, da bodo kmalu dobili prizidek pri novi šoli, zgrajeni leta 1980, kjer so oddelki predšolskega varstva, oddelki nižje stopnje in telovadnica.

Kabinetni pouk imajo že od leta 1977/78. Pred dobrima dvema letoma niso kaj dosti oklevali in so v ozeke, majhen prostor na staro šolsko opremo postavili 9 računalnikov. Vključili so se v projekt Petra. Ob prvih računalniških korakov učencev so se izobraževali tudi učitelji; večina jih danes uporablja računalnik pri svojem delu. Ob jubileju šole Krmeljčani bi radi dobili večjo in toplejšo računalniško učilnico.

P. P.

Sevniški paberki

IZGNANECM BODO SP SALI ODLÓCME NAJPOZNIJE V POL LETA - Obljuba načelnika sevniške upravne enote Jožeta Kovača na nedavni novinarski konferenci na Bučki bo, kot kaže, uresničena, kajti v sevniški Upravi enoti nimajo le določenih uradnih dnevov, ampak delajo uslužbeni za stranke vse delovne dni tednu. V nekaterih državnih službah v tej in drugih občinah se neuradnih dnevih celo zaklepajo da imajo mir pred nadležnimi državnimi in seveda tudi za karkoli kaviro. (I nikome ništa! prosto Pučniku)

BRANKO DERSTVENŠEK OD 1. JANUARJA ODVETNIK - Nekoliko nepričakovano se je novim letom od državne uprave poslovil vestni upravni delavec funkcionar Branko Derstvenšek, diplomirani pravnik. Na že omenjeni novinarski konferenci ni niti besede črnil o Derstvenškovem odhodu, niti o samoprostorih, kjer je imel na Glavnem trgu nasproti sodišča svojo odvetniško pisarno Alojz Vidic, sedaj sevniški notar, je po novem letu začel svojo odvetniško pot. Zadnje je bil vodja oddelka za uravne notranje zadeve pri USevnicu. Nekakšen Derstvenškov mentor bo eno leto sevniški odvetnik Franc Pijan. Njegov delo bi poslej na sevniški upravni enoti opravljala Marjeta Gunšter, doslej sekretarka sevniškega občinskega sveta.

Sindikatu še ne bo zmanjkalo dela

Kaj bo z Trimovim obratom v Dobovi? - Nova organiziranost območne organizacije ZSSS - 17 podjetij iz Posavja še v stečajnem postopku - O Rudniku Senovo zahteve ministrstvom

KRŠKO - V skladu z aktom o organiziranosti ZSSS je bila konec decembra ustanovna in volilna konferenca območne organizacije ZSSS Posavja, ki vnaša nekaj novosti, sam način dela pa se ne bo spremenil, saj še vedno velja načelo: malo sestankov in več dela v podjetjih. Dela za sindikaliste pa še ne bo zmanjkalo!

Tako je še vedno v stečajnem postopku 17 podjetij, ti postopki pa se predolgo vlečejo, tako je bil na primer novembra zaključen stečaj, ki se je vlekel cela štiri leta. Predvsem krška občina postaja občina obratov, saj se v občini odloča le še v štirih bivših družbenih ali večjih podjetjih. Prav v obratih je negotovost večja, saj se odločitve sprejemajo drugače, žal pa se centri rešujejo prav na račun obratov in dislociranih družb.

Delavci v več podjetjih še niso dobili izplačanih regresov za letni dopust, še vedno je tudi neizpolnjen dogovor med Agrokombinatom in delavci iz leta 1994 o poročunu neizplačanega dela plač za približno 330 delavcev. V Zitu Imperial Krško se ukvarjajo s približno 60 presežnimi delavci, v januarju se bo začela sanacija v Silexu na Blanci. Ne glede na obljube vlade v Posavju pričakuje težave tudi v tekstilni industriji, še vedno pa ni znano, kaj bo z okoli 100 Pionirjevimi delavci iz krške občine, ki so brez kakršnihkoli dohodkov.

Nejasna je tudi usoda 75 delavcev v Trimu v Dobovi. Delavci zatrjujejo, da s posli, ki jih sami sklepajo, delajo pozitivno, da pa so manj donosni posli, ki jih dobijo iz Trebnjega. Prav nasprotno trdijo v Trebnjem, od koder so že prišle informacije o ukinitvi obrata s 1. januarjem, a kot kaže, se bo stvar za kakšen mesec zavlekla. Obstajata pa dve možnosti: ali prodaja podjetja ali oddaja v najem.

Problematico zapiranja rudnika Senovo je obravnaval tudi območni sindikat delavcev energetike in na ministrstvo za delo ter ministrstvo za gospodarske dejavnosti poslal zahtevo po obrazložitvi, saj je bilo po zakonu o zapiranju rudnikov in reševanju presežnih delavcev iz leta 1969 za upokožitev predvidenih 56 delavcev, upokojili so jih le 44, 12 pa jih brez obraz-

ložitve niso. Hkrati sindikat zima tudi vizija zapiranja rudnika, kot si jo predstavlja ministrstvo za energetiko.

Glede na novo predvideno zakonodajo je jasno, da se tako delavec kot brezposelnim obetajo še slabši časi. Svoje pripomre še neusklajena zakonodaja, tako da je v "pravni" državi povsem mogoče, da delavec ostane brez službe v enem tednu, da pa dokaže, da vodstvo ni imelo prav, potrebuje tri leta (celo več), čeprav tako ena kot druga stran delata v skladu z zakonom. Kaj nam torej koristi primerjava z Nemčijo, kjer delav-

ci gotovo še nekaj časa ne bodo imeli takšnih pravic kot v Sloveni-

Na ustanovni in volilni konferenci je postal sekretar območne organizacije Jože Černoša, sekretarja v območju pa Marjan Urbanč in Ladi Rožič. Organizacija je obdržala vse pisarne v središčih treh občin; v Krškem in Brežicah bo stalna prisotnost, za Sevnico pa bodo uradne ure objavljene naknadno. V štirih letih se je število zaposlenih v sindikatu zmanjšalo od 14,5 na sedanjih 4,5 sistemiziranih delovnih mest.

ji, ko pa je še bolj jasno dejstvo, da pri nas še dlje ne bomo imeli tako pravne države kot Nemci. T. GAZVODA

Ali bo denar za konjereje?

Napredek konjereje v Posavju - Konji v službi turizma - Na žeganju v Kapelah več kot 30

KAPELE - Konjereja na območju krajevne skupnosti Kapele in v celotnem Posavju je v zadnjem obdobju precej napredovala. Konjerejci, povezani v posavsko društvo, lažje organizirajo prireditve, kot so žeganje in razstave konj, svečani prevozi in podobno. Konjereja je povezana s turizmom, kar potrjujejo tudi tiste kmetije, ki razvijajo konjerejo kot dopolnilno dejavnost. Take pohvale v zvezi z rejo konj je med drugim izrekel tajnik posavskega konjerskega društva Jože Kramar pred časom v Kapelah ob drugem tradicionalnem žeganju konj, kamor so prignali več kot 30 živali.

Blagoslov konj pred farno cerkvijo je opravil kaplan Peter Orešnik. Rejci, ki so se udeležili žeganja, so prišli iz vsega Posavja, največ pa jih je bilo iz Kapel; slednji so pod vodstvom domačina Ivana Hotka tudi organizirali prireditve. Dogodek je popestril Pihalni orkester Kapele. Na srečanju v Kapelah je Ivan

Hotko izrazil pričakovanje, da se bo v Sloveniji v kmetijskem in turističnem proračunu našel denar za podporo konjereji. L. M.

V ČAST KONJEM - Konjereja v Posavju se bo še bolj razvijala in konji bodo še bolj priljubljeni. Tako upanje se je porajalo konjerejem ob velikem številu obiskovalcev letošnjega žeganja konj na štefanovo v Kapelah, od koder je tudi fotografija. Sicer so na širšem območju Posavja in Dolenjske lani na štefanovo blagoslovili konje tudi v Sevnici in Šentjernej. (Foto: M. Vranetič)

Začasno bo pouk v Kranjski Gori

Brežiški osnovnošolci v šolo v naravi na Gorenjsko - Udeležba 79-odstotna - Denar tudi iz proračuna - Plačilo staršev - Skupno 3 šole v naravi - Za malo denarja več

BREŽICE - Tudi letos bo šola v naravi. To je najkrajše sporočilo o tem, ali bodo učenci brežiške osnovne šole preživeli ob koncu januarja šest dni zunaj svojega običajnega življenjskega in delovnega okolja.

K sreči se brežiška osnovna šola v tem šolskem letu ne izčrpava več z vprašanjem, ali opustiti šolo v naravi ali pa ohranjati ta dodatek k rednemu pouku. Od tedaj, ko je pred tremi leti odšla v šolo v naravo manj kot polovica od pričakovane števila udeležencev, so se razmere toliko spremenile, da se bo letošnje januarske šole udeležilo 79 odst. učencev brežiških petih razredov.

Zimsko šolo v naravi bodo letos izpeljali v Kranjski Gori, tu že tretjič zapored. V tem kraju imajo učenci dovolj možnosti ne le za smučanje, pač pa tudi za drugo, kar pride v poštev pri učenju in bivanju šolarjev na začasnem me-

Ljubezenski in keltski horoskop

Iz Opusove zbirke Darovi

KRŠKO - Krška založba Opus, ki jo vodi Silvo Mavsar, je v svoji novi zbirki Darovi izdala v letniku 1995 dve knjižici horoskopov. Prva je Tvoj ljubezenski horoskop, ki ga je sestavila Peris Gumz (knjižico je ilustriral Miloš Radosavljevič).

Druga knjižica ima naslov Tvoj drevo - tvoj značaj in je Opusova priredba keltskega horoskopa. Bralec, ki ga zanima vtelesenje človeških značajev v drevesih, bo lahko poiskal svoje znamenje med 21 drevesi, navedenimi v knjižici. Drevesni horoskop v Opusovi izdaji je napisal Ivo Antič, risbe dreves pa je prispevala Venera Martinčič. Zbirko Darovi, v kateri zdaj prihaja pred bralce knjižica Drobci ljubezni, ureja Silvo Mavsar.

KOKI GOSTUJE Z MAVRIČNO RIBICO

BREŽICE - Koki, lutkarska skupina iz brežiškega otroškega vrta, je pripravila igrico Mavrična ribica in z njo doslej gostovala že v vrtcu v Trebnjem, dvakrat v Ljubljani in večkrat v brežiški občini. Skupina, ki jo drži pokonci šest vzgojiteljic tega vrta, je za delo doslej prejela zlato Linhartovo značko za lutkarstvo.

DOBRODOŠLA, MISS AGATA

CERKLJE OB KRKI - V soboto ob 19. uri bo v Kulturnem domu v Cerkljah ob Krki dramska sekcija DKD Svoboda Brestana gostovala s komedijo Vlada Novaka "Dobrodošla, Miss Agata". Predstava v Cerkljah je nastala v sodelovanju s tukajšnjim vojaškim učnim centrom.

DANES POGOVOR Z JANŠO

BREŽICE - Danes ob 19. uri bo brežiški občinski odbor Socialdemokratske stranke Slovenije organiziral pogovor z Janezom Janšo, predsednikom SDSS. Na današnjem srečanju, ki bo v restavraciji pri blagovnici, bodo brežiški občinski svetniki iz omenjene stranke predstavili pereče probleme brežiške občine in odgovorjali na vprašanja obiskovalcev.

Krške novice

ČE NE PETARDE, PA SODI
Akcija "Petarde, lepše je brez njih" je bila uspešna, na območju UNZ Krško so jih nabrali več kot 600, kar se je poznalo tudi pri omejenem pokanju. A v okolici Podbočja, Kalce - Nakla in Malečeva Mraševega je bilo huje kot na prvi bojni črti, za kar so poskrbeli mladiči iz bližnje in daljne okolice. Ker je bila taka gonja proti petardam, so se odločili za karbid in petarde, bojno razpoloženje pa se je končalo celo z opečenim obrazom enega od borcev. Mogoče bi lahko za prihodnje praznike policisti poleg petard uvedli še akcijo zbiranja sodov - praznih in polnih.

PES SAMO GRIZE - Kanonara se so tako razburile domačine, da se je eden od njih odločil poklicati policiste, a kmalu je ugotovil, da ni bilo bolje, da jih ne bi, saj je iz boljši ali manj uradnih virov prišlo na dan, kdo je mulce prijaviel. Sedaj mu ti grozijo, da mu bodo ubili psa. Mogoče bo prihodnjice boljše, da kar psa spusti na bombaž - res, da grize, a vsaj ne govori.

BOLJ PAPEŠKI OD PAPEZA
Da zaposlenim v vrhvi pripadajo obresti za prepozno plačane mitzlike plač, je jasno, to je v nekaterih občinah že steklo brez težav, v krški pa kar nekoliko ne grejo in dne grejo tolarji iz proračuna, saj je bila odredena raziskava o upravičenosti zaposlenih do tega denarja. Tako se nekateri odločajo za praznikove takrat, ko je zadeva jasna, bati pa se je, da bo sama raziskava celo dražja od tistega škromnega kupčka denarja, ki bi ga lahko odšteli brez obotavljanja.

GOVORILNICE POSTAVILI NA OGLED - Če je bilo v Krškem pred časom težko najti katero od redkih telefonskih govorilnic, so se ljudje pred kakšnim mesecem razveselili, ko so videli postavljene nove sodobne govorilnice. Zal pa v njih nekaj časa ni telefonov. Sicer je učinkovito pred uničevalci, a če bo stanje dolgo nespremenjeno, se lahko zgodi, da bo kdo iz protesta lotil kar praznih govorilnic.

Novo v Brežicah

PRIJATELJI - Danilo Siter je lani lanski svečani seji brežiškega občinskega sveta v svojem pozdravu med drugim rekel pred brežiškimi gostitelji: "Kar kdo seje, to tudi želi. Upam, da ne bomo dejali malodušja, ljubosumja, neosevošljivosti, razprtij in takšnih stvari, ki bi nas kakorkoli ločevale bodoče, ampak da bomo sejali prijateljstvo, ljubezen..." Bog ve, če je krški župan takrat že vedel, da nimajo samo v krški občini svojega "županovega vina", ampak tudi v brežiški. Če je vedel, je iz drugačnega testa. Včasih sta si bila Krško in Brežice namreč tako neosevošljiva, da bi drug drugemu zalila stran županovo vino, če bi to sploh bilo na svetu.

MAJJO - V papirnici DZS v Brežicah imajo res marsikaj, česar drugih nimajo. Kupec je nedavno pri njih našel mikrokasete, papirne faks in še nekaj nepogrešljivih stvari, ki jih je pred tem iskal v vseh mogočih prodajalnah. Če ne zaganate, kdo vodi papirnico, vam prišepnemo: ženska, seveda.

JAHANJE - Dokler so imeli na Mokricah konje, je bilo ljudem z brežiškega konca lahko jahati. Dokar se je mokriška čreda zredila, pa je jahanje težje. Za svoj žitek morajo ljubitelji in ljubiteljice jahanja namreč hoditi iz kraja v kraj, če hočejo preizkusiti dobre konje. Največja težava je v tem, da nikoli ne vedo, kakšnega bodo imeli pod seboj: ali ohljevna ali divjega. Zato je prava brežiška jahačica nedavno poveljala nemočna na hrbut, potem ko se je je breja kobila naveličala v sedlu. O hujših posledicah ne govorijo, zgodba pa govori o tem, da s konji in kobilami ni šale da jahanje ni nedolžna reč.

V času od 24. decembra 1995 do 6. januarja letos so v brežiški poročnišnici roditelje: Marjana Melič iz Velikega Podloga - Panjelo, Nataša Baznik iz Marastja - Niko, Melita Furlan iz Mihalovca - Vesno, dr. Darja Črbančič Preskar iz Brežic - Primoža, Marija Klaužar z Vetrlika - Tomaža, Anica Bogolin iz Črtvice - dečka, Draženka Horvat Krstič iz Ljubljane - Anjo, Marijana Starc iz Dolenje Lepe - Katarino, Biserka Martek iz Brežic - Davida, Martina Žibert z Jelenika - Majo, Marta Črnič iz Velikega Mraševega - Ireno, Irena Erjavec iz Brezja - Ireno. Cestitamo!

Ljubljana ostala gluha

Večine amandmajev, ki jih je brežiški župan poslal državnemu zboru, menda niso upoštevali

BREŽICE - V Brežicah doslej še niso prejeli uradne informacije iz državnega zbora o tem, kakšno usodo so doživeli amandmaji na predlog državnega proračuna za leto 1996, ki jih je v parlamentu poslal brežiški župan Jože Avšič. Neuradna sporočila pa govore o tem, da omenjenih Avšičevih pobud državnemu zboru v Ljubljani niso upoštevali. Največ, kar zdaj smejo pričakovati Brežice, je polaganje novega asfalta na preostalih kilometrih magistralne ceste Višnja Gora-Obrežje.

Amandmaji se namreč nanašajo tudi na obnovo magistralke. V amandmajih je brežiški župan med drugim tudi zahteval več denarja za prepotrebno temeljito obnovo regionalne ceste Brežice-Bizeljsko ter za preplastitev ceste med Križajem in Čatežem ob Savi. Poleg tega so Brežice z amandmaji skušale priti do proračunskega denarja za posodobitev več križišč v občini in med drugim za odpravo ozkih gri na prometno vse bolj obremenjeni cesti Rigonce-Brežice. Med novimi proračunskimi postavkami, ki jih je z amandmaji predlagal župan, je bilo tudi finan-

ciranje gradnje dveh podvozov na železniški progi Ljubljana-Zagreb. Tako kot ta predlog je naletel na gluha ušesa v Ljubljani tudi poziv za več denarja za gradnjo nasipa ob reki Savi. Nič bolje se, po vsem sodeč, ni zgodilo z brežiškimi amandmaji, po katerem bi državni proračun zagotovil sredstva za izboljšanje razmer na mejnem prehodu Obrežje in za plačilo neporavnane odškodnine lastnikom zemljišč ob prehodu. Med naložbami, ki so jih namestniki v Brežicah sofinancirati z denarjem iz državnega proračuna

Občina Brežice se je z amandmaji tudi zavzela za novo delitev dohodnine med občino in državo, in sicer naj bi vsaka od teh dobila polovico zbrane denarja. Občinam naj bi prepustili tudi del denarja, zbranega s prometnim davkom.

in so v zvezi s tem tudi poslali amandma na proračun za 1996. leto, sta tudi dijaški dom in atletski stadion v Brežicah. M. LUZAR

VI NAM - MI VAM
oglas na kratko s pošto
po ☎ 068/323-610 ali 0609/623-116
poceni objavo v DOLENJSKEM LISTU
R A Č U N A L N I Š K O I Z O B R A Ž E V A N J E APROS, d.o.o., Novo mesto
3-dnevni osnovni in nadaljevalni tečaji WINDOWS, WORD, EXCEL! Pričetek ob 16. uri na Srednji ekonomski šoli Novo mesto. Prijave in informacije na ☎ (068) 321-926, g. Zdenko POTOČAR.

Delničarji Term delijo dobiček

15. januarja skupščina delničarjev - 10 starih za 1 novo delnico - Delnice Term ciljajo na kotacijo A ljubljanske borze, pa tudi na kotacijo na dunajski in londonski borzi

ČATEŽ OB SAVI - Delničarjem Term Čatež, ki že 5 let poslujejo kot delniška družba in se tako uvrščajo med veterane na slovenskih tleh, se 15. januarja obeta pomemben dogodek. Na skupščini bodo namreč zdaj, ko je lastninjenje končano, namreč odločili o delitvi 440 milijonov tolarjev dobička za leti 1993 in 1994. O delitvi dobička iz leta 1995 bodo odločili na skupščini proti koncu pomladi.

Začasna uprava predlaga izplačilo dividend v novih delnicah, zaradi česar naj bi skupščina tudi sprejela sklep o povečanju osnovnega kapitala družbe. V ta namen

• **Terme so tudi po merilu bank v bonitetnem razredu A, zaradi česar imajo odprta vrata do ugodnih dolgoročnih kreditov. V minulemu letu družba ni najela niti tolarja kratkoročnih kreditov. Nima likvidnostnih težav, saj razpolaga s presežki denarja, čeprav ima za sabo veliko naložb (tudi v preteklem letu je uresničila vse napovedane). Poleg nadaljnjih naložb na Čatežu tako načrtuje tudi več naložb izven domače občine. Pravilo je seveda, da bo vložek Term najmanj 50 odstotkov celotne naložbe. Pogovori tečejo z več partnerji, a kot pravi generalni direktor Borut Mokrovič, odločitve še ni, ker se partnerji še niso odločili.**

naj bi izdali dodatne navadne imenske delnice. Pričakovati je, da bodo na skupščini razpravljali tudi o drugem predlogu, saj vsi delničarji niso navdušeni nad predlogom uprave. Ta pa je svoj predlog podkrepila z utemeljitvijo, da je izplačilo v novih delnicah zaradi davčnih olajšav finančno ugodnejši za delničarje. Dividenda na vsako delnico bi bila ravno zaradi tega za pet odstotkov večja, kot če bi jo izplačali v gotovini. Poleg tega lahko delničarji računajo še na razliko v tržni vrednosti delnice, če se bo le-ta obdržala nad 833,6 tolarja ali po novem 8.336 tolarjev. Omenjeni znesek je namreč tržna vrednost delnice na dan 31. decembra 1994, na osnovi katere bodo preračunavali, koliko delnic dobi posamezni delničar za dividend. Do dividend bodo upravičeni vsi, ki bodo na dan 25. janu-

- Kdor svojega namena ne zna obdržati zase, ne bo nikoli izpeljal česa pomembnega. (Smiles)
- Čas bi že bil, da postane gospodarstveni ključ vplivnejši od političnega. (Čuk)

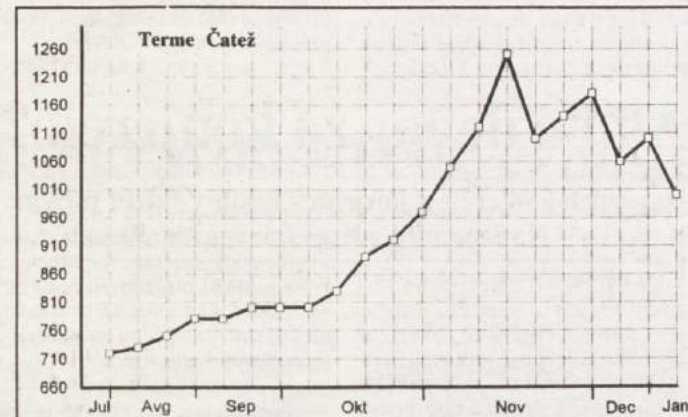
arja vpisani v delničarsko knjigo.

V Termah so se odločili tudi za zamenjavo delnic (od 25. do 31. januarja), in sicer v razmerju 10 starih za eno novo. Tisti, ki jih ne bodo mogli zamenjati preko borznih posrednikov, se lahko oglašijo tudi na sedežu družbe. Tako bodo po 1. februarju na borzi kotirale samo delnice z nominalno vrednostjo 6.000 tolarjev. Družba bo istočasno tudi razširila obseg delnic na trgu s tistimi od investicijskih skladov, državnih skladov in od upravičencev v denacionalizaciji. Po tem datumu tudi pričau-

kujejo, da bodo delnice Term uvrščene v kotacijo A na ljubljanski borzi, dogovarjajo pa se tudi o uvrstitvi delnic na dunajsko in londonsko borzo.

Kot je povedal finančni direktor družbe Zvonko Krulc, je imela družba v minulemu letu več kot 25 milijonov mark celotnega prihodka in v 10-h mesecih lanskega leta ustvarila za 4 milijone mark neto dobička. Prihodki so se v preteklem letu glede na leto poprej povečali za petino, dobiček v prvih 10-ih mesecih pa kar za tretjino. Dobre poslovne rezultate in uspešno zaključeno lastninjenje je spremljala v minulemu letu tudi cena delnice. Ta je proti koncu leta bila že za 40 odstotkov večja kot leto poprej, vendar v Termah napovedujejo še nadaljnjo rast.

B. D. G.

KAKO JE Z DELNICAMI TERM ČATEŽ? - Iz poenostavljene krivulje gibanja tečajev delnic Term Čatež na ljubljanski borzi v zadnjem polletju prejšnjega leta je jasno razvidno naraščanje proti koncu leta, ko se je približevala delitev dobička iz leta 1993 in 1994, ko se je družba odločila za povečanje naložb in pokazala tudi svoje ugodne finančne rezultate. V minulemu letu je vrednost delnic zrastle za 41,6 odstotka. V začetku januarja se je tečaj umiril, tako da je v prvi dekadi januarja nihal le še med 1.010 in 1.060 tolarji. (B. D. G.)

Tečaji

Menjalnice na območju južno od Ljubljane so v torek odkupovale nemške marke po 89,00 (Poštna banka Slovenije) do 91,15 tolarja (Nova LB) in jo prodajale po 91,00 (A banka) do 92,20 (Posavska banka, Dolenjska banka) tolarja. Nakupni tečaji za avstrijski šilling so se gibali med 11,50 in 12,83 tolarja, prodajni pa med 12,96 in 13,19 tolarja. Za 100 italijanskih lir je bilo treba odšteti 8,30 do 8,74 tolarja, če ste jih prodali menjalicam, pa ste zanje dobili le od 7,55 do 8,25 tolarja.

Srednji tečaj Banke Slovenije v torek, 9. januarja: marka 8826,5419 SIT, šilling 1254,7812 SIT, 100 lir 8.0445, dolar (ZDA) 127,0581 SIT in 100 kun 2378,5236 SIT.

UVOZ PRESEGA IZVOZ

Po podatkih Urada za makroekonomske analize in razvoj je rast blagovnega uvoza v oktobru preteklega leta še vedno prehitevala rast izvoza, vendar ne več tako izrazito kot v prejšnjih mesecih. Uvoz je bil v prvih desetih mesecih za tretjino večji kot v enakem obdobju leto prej, izvoz pa le za četrtno. Že novembra je rast uvoza spet začela močno prehitevati rast izvoza (pokritost uvoza z izvozom je bila le 87-odstotna). Izvoz v tem mesecu je bil za 2,2 odst. manjši kot mesec prej, uvoz pa se je v nasprotju s tem za 6,4 odstotka povečal. Posledica zgornjih podatkov je seveda zunanjetrgovinski primanjkljaj, ki ga je naša država v prvih enajstih mesecih lanskega leta pridelala že za 954 milijonov dolarjev. Tako lahko sklepamo, da bo letoletni primanjkljaj večji od milijarde dolarjev.

DOLENJSKI LIST

Delnice DB kmalu na borzi

Za dve milijardi tolarjev delnic (nominalna vrednost) že sprejetih v kotacijo - Čakajo datum začetka trgovanja

NOVO MESTO - V kratkem bomo na ljubljanski borzi lahko kupovali in prodajali tudi delnice Dolenjske banke. Odločitev o uvrstitvi delnic v borzno kotacijo je banka prejela pred tednom dni, datum začetka trgovanja pa še ni znan. Delnice DB se bodo tako na borzi pridružile delnicam sedmih drugih bank, značilno pa je, da je Dolenjska banka prva od "starih" bank iz sistema nekdanje ljubljanske banke, ki se je odločila za javno trgovanje z delnicami.

V kotacijo bo uvrščenih za dve milijardi tolarjev delnic z nominalno vrednostjo 8.000 tolarjev. Največ, kar za vrednost 1,38 milijarde, rednih imenskih delnic iz 1. in 2. izdaje je sprejeto v kotacijo A (višji bonitetni razred), medtem ko je v borzno kotacijo B sprejeto za 566 milijonov skupne nomi-

nalne vrednosti prednostnih delnic na ime iz 1. izdaje ter za 63,7 milijonov prednostnih delnic na prinosnika tudi iz 1. izdaje.

Dolenjska banka je imela 31. decembra 1994 4,4 milijarde tolarjev jamstvenega kapitala, sredi septembra lani pa je v sodni register vpisala za 2 milijardi tolarjev kapitala. Poleg tega je v registru vpisana pogodba še milijarda dodatnega kapitala, pogojno, dokler ne bo končana zamenjava obveznic za redne delnice 3. izdaje. Borza bo nove delnice 3. izdaje na podlagi zamenjave v preteklem poslovnem letu sproti pripajala k ostalim delnicam, ki so že v kotaciji. S tem naj bi preprečila oblikovanje vzporednega trgovanja z novimi delnicami. O povečanju števila delnic v borzni kotaciji bo sproti obveščala javnost.

NOV CARINSKI ZAKON

Po novem carinskem zakonu, ki je začel veljati s 1. januarjem letos, lahko podjetja uvažajo brez plačila vseh dajatev, če po oplemenitju oz. nadaljnji predelavi blaga tudi izvozijo. Po novem taka olajšava ne bo več pogojena z določitvijo, da mora vrednost izvoznega blaga za 300 odst. presegati vrednost uvoženih surovin in repromaterialov. Zakon pa pogojuje, da morajo podjetja prav vse tako uvoženo blago porabiti za proizvodnjo za izvoz. Če podjetje o tem ni prepričano, lahko plača carino in dobi v primeru izvoza dajatve povrnjene.

Kot je po praznikih javnosti povedal direktor Republiške carinske uprave Franc Košir, lahko podjetja tudi uvozijo polizdelke, jih oplemenitijo in izvozijo, nato pa za razliko med uvozno in izvozno vrednostjo blaga brez plačila carine uvozijo enake surovine ali reprodukcijske materiale. Tudi po novem zakonu še obstaja možnost začasnega uvoza. Več o novih carinskih predpisih ter o povečanih kaznih za prekrške posameznikov in podjetij priložnostno izjavlja, da zdaj le to, da lahko državljani s potovanjem po tujini prenesemo čez mejo za 80 ekujev (okrog 13 tisoč tolarjev ali 150 mark) blaga, ne da bi zanj morali plačati carino. Za lastne potrebe v gospodinjstvu pa lahko uvozimo največ za 200.000 tolarjev blaga, če seveda zanj plačamo dajatve.

Dr. Gabrijelčič Od kakovosti do odličnosti

Novo v Seidlovi zbirki

NOVO MESTO - V Seidlovi zbirki Dolenjske založbe je nedavno izšlo strokovno delo dr. Janeza Gabrijelčiča **Od kakovosti do odličnosti**. Po podnaslovu "Organizacijski razvoj". Dr. Gabrijelčič, leta 1939 rojeni Novo meščan, je diplomiral na Ekonomski fakulteti v Ljubljani. Pozneje delal na vodilnih mestih v več podjetjih, nazadnje kot direktor podjetja za razvoj in odličnost. V svojem strokovnem delu se je posvečal teoriji in praksi razvoja uspešne organiziranosti, sam pa tudi pobudnik več programov odličnosti. Ob delu je ves čas študiral in leta 1983 pridobil magistrski študijski naziv, leta 1992 pa je doktoriral na oddelku za organizacijsko sodelstvo RS.

V knjigi zasleduje idejo odličnosti kot visoke stopnje kakovosti ("kakovost ni končni cilj, je sam izhodišče za odličnost") in se uvarja s tem, kako jo zagotavljati uveljavljati, kaj pomeni in predstavljati ter kdo in kje jo uresničuje. Opredeljuje organizacijski razvoj in odličnost, njune cilje in značilnosti ter govori o tem, kaj vse vpliva na njuno uspešno uveljavljanje. Prepričan je, da dosedanj organizacijski modeli ne zagotavljajo zadostne motiviranosti zaposlenih, rešitev za nov zagon pa v ravno v razvoju odličnosti in z njo

Dr. Janez Gabrijelčič

povezanem organizacijskem razvoju. Težnja po kakovosti ima glboke korenine v zgodovini, saj bila tudi gibalna napredka. Kot je v uvodni besedi zapisal prof. France Bernik, predsednik Slovenske akademije znanosti in umetnosti, se knjiga ukvarja vprašanji, kako izboljšati tehnologijo proizvodnje, racionalizirati proizvodni proces in ga napredno ekološko čistega, ob tem izboljšati kakovost izdelkov storitev, da bodo konkurenčni domačem in tujem trgu. To naj bila osnova za gospodarsko uspešnost države, v nadaljnji fazi pa tudi za kakovost življenja v njej. Odličnost v gospodarstvu, kot pravi razpravljiva knjiga, je danes vedela šele vizija, ki naj bi jo ekonomika znanost in praksa uresničila.

B. D.

Iz naših podjetij

STEČAJI - Po podatkih družbe I. d.o.o., Poslovne informacije je bilo v Sloveniji v lanskem letu skupno objavljeno 166 stečajev, 12 likvidacij in 21 prisilnih poravnjav. Največ postopkov je bilo sproženo v Ljubljani, Mariboru, Celju in Kopru, tem pa z uvedbo 17 stečajev v lanskem letu sledi tudi dolenjska regija. Po uvedenih postopkih sodč, imajo največ težav v gradbeništvu ter lesni in strojni industriji.

JAVNE PRODAJE - Trenutno potekajo naslednje javne prodaje: Goriške opekarne Renče Bilje (do 18. januarja), GG Postojna (do 20. januarja), Hmezad, Tovarna krmil, Zalec (do 1. februarja) in Zdravilišče Moravske toplice (do 27. januarja), Istrabenz Koper (do 4. marca).

MORAVSKE TOPLICE prodajajo za gotovino in likvidno 395 milijonov tolarjev ali 18,6 odst. vsega premoženja. 15 odst. tega podjetja so z notranjim lastninjenjem že odkupili zaposleni, lastniki 38 odst. kapitala pa so: Radenska, Pomurska banka, Hit in Sklad RS za razvoj.

BETI - Tekstilna industrija Beti iz Metlike je podaljšala rok za vpis delnic iz interne razdelitve in notranjega odkupa (zaposleni, bivši zaposleni, upokojenci) do 6. februarja.

TELEKOM - Konec preteklega leta je upravni odbor Telekoma Slovenije obravnaval program lastninskega preoblikovanja podjetja. Če bodo v predvidenih rokih dobili prvo soglasje Agencije RS za prestrukturiranje in privatizacijo ter soglasje Ministrstva za ekonomske odnose in razvoj pa izdajo potrdil za neizplačani del plač, bo vplačevanje delnic potekalo v drugi polovici februarja 1996. Delnice bo mogoče kupiti s certifikati, potrdili o neizplačanih plačah in z gotovino.

KOLINSKA NA BORZI

V ponedeljek so na ljubljanski borzi začele kotirati prve delnice, ki so rezultat privatizacije. Nekatere borznoposredniške hiše so začele trgovati s to delnico že novembra, decembra je lastnika zamenjalo na dan že povprečno 1000 delnic. Njihova vrednost se je gibala okrog nominalne vrednosti (1000 tolarjev), poznavalci pa napovedujejo, da bi cena lahko precej padla, če se bodo delničarji odločili za množično prodajo.

MALA ŠOLA PODJETNIŠTVA

Za bodoče kapitaliste

Ob začetku novega leta smo si izmenjali celo kopico želja za srečo. Nekateri jo boste v tem letu močno preiskovali, drugi morda ne. Dosljej smo že ugotovili, da so naložbe v vrednostne papirje bolj ali manj, a konec koncev vedno tvegane naložbe. Za tiste, ki raje stojite trdno na tleh, je še vedno boljše premoženje razpršiti, če pa vam je vsakršno tveganje odveč, se boste tudi letos držali manj donosnega bančnega varčevanja ali se kvečjemu ogreli za nakup zanesljivejših državnih obveznic.

V enega ali v več papirjev?

Odločitev o načinu vlaganja je odvisna od posameznika in njegove pripravljenosti za tveganje. Kdor ni pripravljen veliko tvegati, bo svoje finančno premoženje razporedil v več različnih naložb. S tem bo zmanjšal možnost, da je popolnoma zgrešil in zavozil svojo naložbo, vedeti pa moramo, da se je na ta način tudi odrekel priložnosti za hitre in velike zasluge.

Načelo razpršenosti naložb je primerno torej predvsem za ljudi, ki želijo dosegati povprečne dobičke. Taki se lahko sicer lotijo izbire papirjev sami, toda če ste med tistimi, ki jim vedno primanjkuje časa, in če ne spremljate redno dogajanje na trgu vrednostnih papirjev, je bolje, da svoj denar zaupate v upravljanje drugim. O upravljanju s premoženjem (portfeljem) smo pisali prejšnjič, danes pa omenimo še vlaganje v VZAJEMNE

SKLADE (Dolenjski vzajemni sklad, Nika - Miha itd.). Ti zbirajo denar varčevalcev v skupni sklad in ga nato vlagajo v različne naložbe (nakup vrednostnih papirjev, nepremičnin in drugih finančnih poslov). Vzajemni skladi torej ne upravljajo z vašim denarjem posebej, temveč združijo sredstva vseh vlagateljev in z njimi gospodarijo.

Seveda se vedno najdejo tudi pogumneži, ki stavijo na eno naložbo, za katero seveda menijo, da jim bo prinesla kar največ. Če imamo veliko pod palcem, si lahko privoščimo tudi več takih velikih naložb. Značilnost takega vlaganja je, da lahko računamo na velike donose. Mnogo bogatih ljudi iz sveta je stavilo na enega konja in - obogatelo. Po drugi strani pa jih je veliko naredilo tako in - obubožalo. Za te ponavadi ne zvemo.

Če so odločimo o večji naložbi v en vrednostni papir, velja spremljati razpoložljive možnosti. Odločiti se moramo takrat, ko najdemo papir, za katerega smo prepričani, da je na trgu podcenjen ter da bo njegova cena glede na stanje in perspektive, slej ko prej zrasla. Če se ne bojimo tveganja, takrat zberemo ves razpoložljivi denar (morda si ga celo sposodimo, a to zaradi tveganja ni najbolj priporočljivo) in poskusimo. Za rezultate napačne ocene seveda odgovarjamo in plačamo sami, zato ni odveč, če si za normalno preživetje pustimo rezervo.

Srečno in premišljeno 1996!

Večji devizni priliv od turizma

Število prenočitev na isti ravni kot lani, a po prvih 10 mesecih leta 1995 že na vidiku milijarda dolarjev deviznega priliva - Največ Nemcev, Avstrijcev in Italijanov

Po podatkih slovenskega statističnega urada o turističnem prometu je bilo število prenočitev v prvih 11 mesecih preteklega leta enako kot v enakem času leto pred tem. Pri tem se je število domačih prenočitev povečalo za dva odstotka, hkrati pa za ravno toliko zmanjšalo število tujih prenočitev. Precej boljše kažejo podatki o deviznih dohodkih od turizma. Po podatkih Banke Slovenije je že do konca oktobra slovenski turizem prispeval v državno blagajno za 52 milijonov dolarjev več deviz kot celo leto 1994. Še dva meseca pred zaključkom leta je tako do milijarde dolarjev deviznih prilivov iz turizma manjkalo le še 20 milijonov USD.

Še leta 1990 je imela Slovenija 857 milijonov dolarjev deviznih prilivov, v letu 1991 je sledil znani padec na 337 milijonov in nato postopno naraščanje. In kje je prenočevalo milijon stituro turistov? Največ v gorskih (28 odst.) in obmorskih krajih (27 odst.), petina pa še v zdraviliških krajih, 10 odstotkov v Ljubljani in 15 odstotkov v drugih krajih. Gostje so se najdlje zadrževali v zdraviliških (povprečno 5,65 dni) in na morju (povprečno 4,5 dni).

Največ spijo pri nas Nemci (24 odstotkov), Avstrijci (17), Italijani (15) in Hrvati (9), k nam pa v večjem številu prihajajo še Nizozemci, Rusi, Bosanci, Angleži, Madžari in Belgijci. Največ deviznih prilivov na področju turizma je

iz odkupa gotovine in čekov od tujcev. 22 odstotkov deviznega zasluga je ustvarila trgovina s prodajo tujega blaga tujcem, poleg nje pa so devize prinesle še igralnice, prodaja domačega blaga in storitev tujcem, zavarovalne storitve tujcem in storitve turističnih podjetij. Delež deviznega prispevka slednjih se je edini zmanjšal. V združenju za turizem in gostinstvo po zadnjih podatkih sklepajo, da je bilo na področju deviznih prilivov in odlivov živo tudi v novembra in decembru, saj so se naši državljanji precej odločili za novolne dopuste v tujini, hkrati pa so tudi naši turistični kraji dobro prodajali svoje programe tujcem. Dabivalci Slovenije so do oktobra 1995 zapravili v tujini 286 mili-

jonov dolarjev, kar je 2 odstotka več kot leto prej.

B. D. G.

BLAGOVNA BORZA

Blagovna borza, d. d., Ljubljana po 8. januarju uvaja trgovanje z deviznimi terminkskimi pogodbami za dolar, marko in liro na osnovi podjetniškega tečaja. Tako po novem pri končni poravnalni ceni ne bo več veljal srednji tečaj Banke Slovenije. Po zgledu podobnih tujih borz uvajajo še eno novost: trgovanje se bo še s kvartalnimi meseci (marec, junij, september in december) do enega leta naprej.

TOM NAMESTO "R"

Že lani je veliki R nadomestila temeljna obrestna mera (TOM), vendar v prvi polovici leta samo z imenom (izračun na podlagi mesečne rasti drobnoprodajnih cen), drugi pa so jo že začeli izračunavati drugače. Trenutno se izračunava na podlagi trimesečnega povprečja rasti maloprodajnih cen, že februarja pa naj bi začeli upoštevati štirimesečno povprečje na osnovi podatkov Urada za statistiko.

Tudi letos vina posebne kakovosti

V Vinu Brežice lani manjši pridelek zaradi vremena - Odlična kakovost nekaterih vin - Suhi jagodni izbor chardonnay - Skupno prek 120 medalj z ljubljanskega sejma

BREŽICE - V Vinu Brežice je bil lani pridelek grozdja precej manjši kot v preteklosti. Na to je sta vplivala slabo vreme v času cvetenja trte in toča, ki je kar trikrat klestila v bizeljsko-sremiškem okolišču. Ob tem, da je letina manjša, pa so bile nekatere sorte grozdja tudi odlične kakovosti. Nekatere sorte so dosegle celo boljšo kakovost kot v preteklosti v letih, ko so bile izredne možnosti za pridelavo vrhunskih vin. Povprečna ocena kakovosti vin je, da je pridelek leta 1995 na ravni zadnjih treh letnikov, ki pa so bili nadpovprečni.

Kot sta povedala Franc Bezjak, v brežiškem Vinu direktor razvoja, in Roman Šepetavc, v Vinu direktor enologije, je podjetje letos pridelalo vina v osmih kakovostnih stopnjah, od pozne trgatve do suhega jagodnega izbora, za katerega je potrebna še prav posebno natančna trgatve. Med drugim se lahko pohvalijo s suhim jagodnim izborom chardonnaja. Grozdje za vina posebnih kakovosti so imeli skupno na več kot 15 hektarjih.

Vseh podatkov o trgatvi in kakovosti vin še ni na voljo, saj so nekaj grozdja potrgali šele v zadnjih decembrskih dneh, tako da vina posebne kakovosti zdaj v Vinovih kletih še vro.

Vina posebne kakovosti, s katerimi se, kot rečeno, vino Brežice lahko ponaša tudi po lanski trgatvi, je podjetje začelo pridelovati pred leti in se z njimi med pridelovalci uspešno drži kakovostnega vrha. Prav gotovo je precejšnja redkost med vini brežiška ledena trgatve modre fankinje.

Podjetje VINO Brežice je za vina dobilo na sejmih v Gornji Radgoni in Ljubljani skupaj 20 medalj, samo na ljubljanskem sejmu so mu

jih doslej podelili že 123.

Vinovi vinogradi, od koder so tudi nagrajeni letniki, ležijo v bizeljsko-sremiškem vinorodnem okolišču, sicer pa podjetje dobiva tudi grozdje iz dolenskega okolišča. Nagrade vinom so dokaz, menijo v podjetju, da bizeljsko-sremiški okolišču ni slabši, pač pa je drugačen od drugih v državi, to pa je celo prednost.

L. M.

• Težko si predstavljam, da bi bila Prešeren in Cankar to, kar sta bila, če bi pila vodo. (Beloglavec)

Posebno obvestilo

Obveščamo vinogradnike, da je s 1.1.1996 leta na Kmetijskem zavodu Ljubljana, oddelek Novo mesto, zaposlena na delovnem mestu svetovalca specialista za vinarstvo Katarina Merlin, dipl. inž. živilske tehnologije. Vsa vprašanja v zvezi z vinarstvom lahko sporočite neposredno v pisarno na Gubčevi 15 v Novem mestu ali po tel. št. 321-193. V pisarni je dežurna ob četrtkih. Seveda se za posredovanje in pomoč še vedno lahko obrnete tudi na občinsko svetovalno službo.

Vinogradniki, ki želijo poslati vzorce vina v analizo na Kmetijski inštitut Slovenije v Ljubljano, lahko vzorce oddajo svetovalni službi svoje občine v ponedeljek in torek dopoldan. Svetovalka bo sodelovala pri pokušnji in vam na osnovi analiz svetovala morebitne potrebne ukrepe. Podrobnejša navodila dobite pri svoji svetovalni službi.

Enako je s 1.1.1996 leta zaposlena pri Kmetijskem zavodu Ljubljana, oddelek Novo mesto, kot svetovalka specialista za poljedelstvo Marjeta Uhan, dipl. inž. kmetijstva. Za nasvete jo pokličite po telefonu ali obiščite osebno v pisarni na Gubčevi 15 v Novem mestu. Dežurna je v pisarni ob sredah.

Kmetijski zavod Ljubljana oddelek Novo mesto

Veritas svetuje

Veritasov vinski nakupovalni vodič izbira

PTUJ - Slovenska vinska akademija je ob obletnici izhajanja edinega slovenskega mesečnika za razvoj kulture pitja ter simbioze med hrano in vinom, Veritas, začela objavljati prvi slovenski vinski nakupovalni vodič. Gre za najbolj praktično obliko svetovanja potrošnikom, bralcem mesečnika Veritas, o tem, kateri nakup zlahtne pijače je najboljši in najbolj ekonomičen. Poleg tega integriteto tovrstnega svetovanja Veritas gradi še na tem, da vse polnitve za nakupovalni vodič vzame iz prodajne mreže.

Vina bo vsaki mesec v različnih krajih Slovenije ocenjevala posebna komisija strokovnjakov, pridelovalcev vina, vinskih trgovcev, predstavnikov javnosti in potrošnikov. Prvo ocenjevanje za Veritasov vinski nakupovalni vodič je bilo že v začetku decembra lani. Po posebnem 10-točkovnem ocenjevalnem sistemu sta se najboljši odrezali polnitvi šipona suhega jagodnega izbora Čurin Prapotnik s Koga, letnik 1993, in merlot prestige iz Vinakopra, letnik 1990. Ker v sistemu Veritasovega vinskoga nakupovalnega vodiča poleg kakovosti igra pomembno vlogo tudi maloprodajna cena ocenjevanega vina, je med najbolj ocenjenima vzorca (oba sta bila vzeta iz prodaje v vinoteki Brađeško v Ljubljani) ugodnejše razmerje pripadlo koprskemu merlotu. To vino je torej Veritas razglasil za vino meseca.

Prvemu ocenjevanju vin za Veritasov vinski nakupovalni vodič, katerega rezultati so v celoti objavljeni v januarjski številki mesečnika Veritas, bo že 10. januarja na Kmetijskem inštitutu v Ljubljani sledilo drugo.

Dodatne informacije: Slovenska vinska akademija Veritas, direktor Branko Vodušek. Tel.: (062) 779-197, 779-198.

MLIN, KRUIH IN KONJI - Janez Antončič iz Prapreč pri Šentjerneju - maja bo star 90 let - še vedno melje. To počne že 75 let in je še edini mlinar ob Pendijski. Melje iz veselja in za domače potrebe, saj žena Marija speče v krušni peči hlebec zmesnega kruha, poznanega daleč naokoli. Posebnost hiše so tudi konji; z njimi dosega sin Jože na tekmovalnih lepe uspehe, in ker so ti štirinožci bili vselej pri hiši, se po domače reče pri Konjičevih. (Foto: M. Vesel)

KMETIJSTVO

PAČ CAPLJAMO ZADAJ

Po podatkih švicarskega združenja se bio pridelava hrane v svetu zelo naglo povečuje. Pred 6 leti je na naravi prijazen način pridelovalo hrano 7.000 kmetovalcev s skupno 115.000 ha zemlje, zdaj pa je v Evropi registriranih že nad 46.000 "biokmetov" s skupno nad milijonom hektarjev zemlje. Na prvem mestu so naši sosedje Avstrijci, kar pa se žal pri nas ne pozna, saj so biokmetije v naših krajih še prav redke, pa čeprav se veliko govori o tem.

V DOBREPOLJAH USTANOVILI AGRARNO SKUPNOST

DOBREPOLJE - Agrarna skupnost Videm je bila pred kratkim ustanovljena v Dobrepoljah. Pristopno izjavo je podpisalo 18 vasčanov. Glavna naloga skupnosti bo doseči vrnitev premoženja, ki je bilo bivši Agrarni skupnosti odvzeto leta 1948. Predsednik izvršilnega odbora nove Agrarne skupnosti je Slavec Palčar.

Z NOVOMESKE TRŽNICE

Tudi na tržnici se je poznalo, da je ljudem po novoletnih nakupih zmanjkalo denarja, da je za nekaj časa dovolj smetane in orehov. Ponedeljkova tržnica je bila še posebej prazna zaradi hude poledice in dežja. Pri posameznih prodajalcih smo si zapisali cene naslednjim stvarim: jajca so bila po 25 do 30 tolarjev, krvavice 600, prekajeno plečje 1200 tolarjev kilogram, domači svinjski kare 700, smetana 600, ocvirki 400 (kozarec), orehi 1000, slivovka 700, sadjevec 600, česen 300, fižol 300 tolarjev. Pri Sadju in zelenjavi so bile banane 70 do 105 tolarjev, limone 205, fižol 247, orehi 1000, kislo zelje 100, česen 221 in kumare 150 tolarjev. Deladini je zaračunal: banane 90, mandarine 160, grozdje 250, orehe 900, španske pomaranče 200, fižol 300 in suhe slive 550 tolarjev kilogram.

sejmišča

BREŽICE - Na sobotnem tedenskem prašičjem sejmu so imeli naprodaj 260 prašičev, starih do 3 mesece, in 70 starejših. Mlajše so prodajali po 320 do 380 kilogram žive teže, starejše po 230 do 260 kilo žive teže. Mlajših so prodali 110 in starejših 35.

kmetijski nasveti

Hiranje lahko izzove klima

Klima v hlevu je pomemben sestavni del zoohigijene, ki lahko močno vpliva na prirejo in plodnost živali. Spomnimo samo na vroče in soparne poletne dneve, ko živali lahko doživijo celo toplotni udar ali vsaj vidno trpi. Brez termometra zato ni sodobne hlevske opreme, dobrodošla pa sta tudi merilec vlažnosti zraka in seveda hlevska ventilacija.

Neizbežna sestavina hlevskega zraka je amonijak, ki nastaja pri razgradnji organskih snovi. V večji koncentraciji (nad 30 ppm) začne človeka in žival sčebetati v nosu in grlu in postaja vse bolj nadležen za celotne dihalne organe. Prej ali slej izzove dihalna obolenja. Zato je v hlevih z nerednim odstranjevanjem fekalij ustrezna ventilacijska naprava nujna, vendar ne premočna, saj je lahko gibanje zraka zdravju še bolj škodljivo, zlasti pri nekaterih živalih oz. mladičih. Tako je za sesne pujske primerno le gibanje zraka s hitrostjo 0,1 do 0,15 m/s, za starejše prašiče pa je lahko hitrost še enkrat večja. Gibanje zraka (prepih!) je lahko zdravju škodljivo v primeru, če je zunanji zrak občutno hladnejši od notranjega.

Na počutje živali pa tudi človeka (kmet v svoji delovni dobi preživi v hlevu 35.000 in več delovnih ur) ima zlasti velik vpliv relativna zračna vlaga ob visoki temperaturi. Vlažen zrak ovira izhlapevanje znoja in s tem preprečuje ohlajanje, s pomočjo katerega se organizem upira pregrevanju. Dovajanje suhega zraka pregretim živalim najbolj pomaga. Za naše hlevske razmere pa je sicer priporočljiva relativna vlaga od 60 do 80 odstotkov.

Prav nevseden in moteč pa je v hlevu lahko tudi prah, predvsem najmanjši delci, ki v hlevu lebdi v zraku in obremenjujejo dihalne živali in človeka. Pri ljudeh, ki delajo v hlevu, lahko dolgotrajna izpostavljenost prahu izzove alergije. Nevaren je zlasti prah, ki je sestavljen iz organskih snovi, na primer proteinov. Dovoljena koncentracija je največ 2,5 mg/m³ zraka.

Zavoljo vsega povedanega je zato primerno, da od časa do časa hlev pregleda strokovnjak, živinozdravnik, ki bo najbolj svetoval, kaj je v hlevu narobe in kaj je treba spremeniti. Zoohigijenski pregled je nujen, če čreda ne uspeva najbolje, pa za to ni vidnega vzroka, in je prav lahko kriva neprimerna klima v hlevu.

Inž. M. LEGAN

EN HRIBČEK BOM KUPIL...

Ureja: dr. Julij Nemanic

Zakaj je treba cepiti trto in izbor podlag

Posledica nekontroliranega uvoza sadik iz Amerike

(nadaljevanje)

Niso redki pojavi, da se, zlasti na lapornatih tleh in v bolj vlažnih letih, pojavljajo na določenih predelih vinograda ali samo na nekaterih trsih rumeni vršički. Rumenenje se lahko stopnjuje do te mere, da listi začnejo rjaveti in odmirati. V takšnem primeru je največkrat edina pomoč v dodajanju železa, predvsem skozi listje, kajti (železo se zaradi velikega deleža apna veže v nedostopne oblike) korenina trte ne more sprejemati železa. Ker je bil to marsikje zelo pereč problem, so strokovnjaki skušali najti izhod v tem, da bi za sajenje trte na tleh, ki vsebujejo veliko apna, odbrali ustrezno podlago. Ker pa imajo podlage, ki omogočajo zadovoljivo rast trte tudi na zelo apnenih tleh, nekatere druge slabe lastnosti, je prav, da samo v nujnih primerih uporabljamo takšne podlage. Moje mnenje je, da na tleh, ki vsebujejo malo apna, prihaja celo do povečane občutljivosti trte do različnih bolezni zaradi neustrezne podlage, ki sprejema premalo apna. Ker je zelo pomembno poznati lastnosti tal in skladno s tem odbrati ustrezno podlago, je preiskava (analiza) tal nujna že pred obnovo vinograda. Količina apna se določa s pomočjo Drouineau-Galetove metode. Po Bernardu je sestavljena naslednja preglednica:

Vrsta podlage	Koliko apna prenese v %	
	skupnega	aktivnega
Riparia gloire	10 - 20	6
Rupestris du lot	25 - 30	14

Berlandieri x Riparia;	30 - 40	20
Zlahtnina (Sasla)		
x Berlandieri 41 B	50 - 60	40
Vitis vinifera	nad 70	50

Izhajam iz dejstva, da zlahtna vinska trta (Vitis vinifera) prenaša največ apna, in sklepam, da zato potrebuje tudi več apna. V primeru, da je cepljena na podlago, ki prenese veliko apna, kar pomeni, da podlaga sprejema manj, kot je to za zlahtno trto potrebno, pride do pomanjkanja apna. Zlasti je to možno na izpranih tleh, kjer nam pH vrednost ni vedno zadosten kazalec, ker je ta odvisna tudi od drugih elementov, npr. magnezija. Ker je apno v sestavi celicne stene, je od njega odvisna večja ali manjša trdnost le-te, s tem pa je omogočen ali pa ne prodor različnih škodljivcev oz. bolezni v rastlino. Bistvo je, da apna primanjkuje v rastlini neglede na njegov delež v tleh. S tem želim poudariti, kako moramo biti pri obnovi vinograde pazljivi glede izbora podlage.

Vinogradniki se morajo tudi zavedati, da je uspeh obnove močno odvisen od pridelovalcev cepljen oz. trsnicarjev. Na ceno cepljenke močno vpliva to, ali se podlaga dobro ukorenini. Ta zmožnost je pri nekaterih vrstah nezadovoljiva. Tako se ukorenini pri vrstah:

Vitis Berlandieri	komaj 5 - 10%
Berlandieri x Rupestris (npr. Paulsen 1103)	50%
Berlandieri x Riparia Kober 5 BB	60%
Rupestris du lot	80 - 90%
Vitis Riparia (Portalis)	90%

Iz tega izhaja, ali bomo pripravljivi vztrajati na ustreznih izbirih podlage in za to žrtvovati več denarja. Vendar moramo najprej zanesljivo vedeti, katera je najbolj primerna, glede na talne, klimatske razmere in zahtevo oz. vpliv na sorto, ki jo želimo saditi.

(Nadaljevanje prihodnjic)
JOŽE MALJEVIČ, dipl. inž. agr.

PРАВNA SVETOVALNICA

Svetuje odvetnica Marta Jelačin

Neporavnan dolg

VPRAŠANJE: Upnik me je tožil, ker mu v dogovorjenem roku nisem poravnal dolga. Po sodbi sem dolžni znesek takoj plačati. Sedaj pa sem dobil še izvršbo, v kateri piše, da mi bodo ta dolg, ki sem ga že pošteno plačal, odtegnili od mojega osebnega dohodka v organizaciji, kjer delam. Kaj naj storim?

ODGOVOR: Takoj napravite ugovor na izvršbo (pazite, da navedete opravilno številko izvršbe). Navedite, da ste v sodbi postavljenem roku dolžni znesek že poravnali in da upniku ne dolgujete

ničesar več. Priložite tudi fotokopijo nakaznice, ki je dokaz, da so vaše trditve resnične.

Če pa bo medtem izvršba že opravljena, najprvo sporazumno uredite z upnikom, da vam vrne tisto, kar je neupravičeno dobil. Če se s tem ne bo strinjal, predlagajte proti upniku nasprotno izvršbo.

HELENA MRZLIKAR gospodinjski kotichek

Piščančje meso je lažje

Čas kolin prinese na kmečke mize več mesnih in mastnih jedi, ki prekomerno obremenjujejo prebavila, srce in ožilje. Zato je iz zdravstvenih razlogov prav, da za nekaj časa na jedilniku opustimo svinjsko meso in pripravimo piščančje, ki je lahko prebavljivo. Primerno je za vse starosti in tudi za vse vrste okusov, če ga znamo pripraviti tudi z nekaj domišljije.

S piščančjim mesom pa moramo biti previdni, saj je hitro pokvarljivo. Če bomo pripravili jed iz zamrznjenega piščančjega mesa, ga najprej odtalimo, tekočino pa zavrzemo. Zamrznjenega celga piščanca pa položimo za nekaj minut v vrelo vodo, nato ga dobro ocedimo in položimo na pekač. Pri pečenju in cvrenju pazimo, da ob kosti ne ostaja rdečast sok, ki lahko ogrozi naše zdravje. Kadar pripravljamo dietno jed, moramo kožo odstraniti, ker neugodno vpliva na nivo holesterola v krvi. Za pripravo PIŠČANČJIH POLPET za 4 osebe potrebuje-

mo 600 g piščančjega mesa, 200 g pora, 1 žlica paradižnikove mezge, 4 stroke česna, 1 manjšo čebulo, 20 g margarine, 3 jajca, 4 žlice smetane, ščepec majarona, popra in soli po okusu. Za zagostitev in oblikovanje potrebujemo bele krušne drobtine in moko ter olje za pečenje. Meso brez kože zmeljemo, dodamo sesekljan por, paradižnikovo mezgo, čebulo, česen, začimbe, zmeščano margarino, smetano in rumenjake ter dobro premešamo. Nazadnje dodamo še trd sneg beljakov, krušne drobtine in moko po potrebi. Maso ponovno premešamo in jo za 20 minut postavimo na hladno, da se zgosti. Oblikujemo ovalne polpette in jih zlatorumeno opečemo. Ponudimo še vroče k pire krompirju ali k različnim toplim solatam in omakam.

Piščančjemu mesu bomo okus izboljšali, če ga pred pečenjem premešamo z margarino in obložimo s čebulo. Površina pa se bo lepše oskorjila, če jo bomo pokapljali z limoninim sokom.

"Potrebno strniti znanje in izkušnje"

Predstavitel program Bojana Božiča, novega ravnatelja Galerije Božidarja Jakca v Kostanjevici na Krki - Duhovni center Dolenjske - Pomembno je uspešno sodelovanje

KOSTANJEVICA NA KRKI - Galerija Božidarja Jakca, ki jo je dolga leta uspešno vodil Lado Smrekar, je z začetkom letošnjega leta končno dobila novega ravnatelja za obdobje 4 let - Bojana Božiča. Končno zato, ker po treh razpisih za to delovno mesto niso našli ustreznega kandidata ali pa se ta ni javil. Božiča so povabili k sodelovanju in sam pravi, da je bil izživet, ki ga prinaša delo ravnatelja take ustanove, močnejši od vseh pomislekov.

Bojan Božič je bil kot specialni pedagog 9 let zaposlen kot vzgojitelj v Domu Majde Silc v Šmihelu, 9 let je delal na področju kulture v Dolenjskem muzeju Novo mesto, sedaj pa nekaj več kot leto dni na novomeški televiziji Vaš kanal, kjer se je ukvarjal s trženjem v družbenih dejavnostih. Izkušen mu ne manjka in njegov program dela v Galeriji Božidarja Jakca v Kostanjevici na Krki dokazuje zagnanost in optimizem. Potrebno je dokončati obnovo gradu, posodobiti nekatere zbirke in nadalje-

tudi širše, v slovenskem merilu. Sčasoma bo postala duhovni center Dolenjske, kjer se bodo križale poti ustvarjalcev in ljubiteljev

Bojan Božič

umetnosti. Treba je pripraviti ateljeje za delo in sploh storiti vse, da bodo ljudje radi prihajali sem in bodo tudi imeli priložnost videti to, kar je trenutno aktualno in seveda kvalitetno," je svoj pogled v prihodnost Galerije razložil Božič. Seveda se bo nadaljevala založniška dejavnost, izdajanje monografij ipd., Božič pa je ome-

• Če boste drugim srečo vliвали, jo boste sami uživali. (Kette)

nil tudi idejo o ustanovitvi Fondacije za kulturo na Dolenjskem.

Za uspešno delo je potrebna dobra ekipa. Tega se Božič dobro zaveda in pravi, da tehnični del kadra ostaja isti, potrebno pa bo okrepiti strokovni del in zaposliti najmanj dva umetnostna zgodovinarja. V Galeriji bodo pri posameznih projektih zaposlovali tudi ljudi za določen čas. Svojo glavno vlogo vidi Božič v povezovanju in skrbi za pogoje, da se bo zastavljeni program lahko čim bolj odvijal, kar ne bo lahko. "Delo mislim nadaljevati s spoštovanjem do že narejenega - tega je po zaslugi Lada Smrekarja zelo veliko, želim pa si predvsem sodelovanja krajanov, kostanjeviške osnovne šole, občine Krško in seveda z delovno ekipo in bivšim ravnateljem," je povedal Božič.

L. MURN

Mažoretke v Trebnjem

Ze spomladi z godbo po občini

TREBNJE - Z uspešnostjo Občinskega pihalnega orkestra Trebnje se je zadnja leta porajala ideja o ustanovitvi mažoretne skupine. Do uresničitve je prišlo 20. oktobra 1995, ko je ZKO Trebnje ustanovila skupino "trebanjskih mažoretk", v kateri deluje 26 deklet od 12 do 14 let. Skupino vodi učiteljica telesne vzgoje Darja Korelec, ki je že uspešno opravila republiško usposabljanje za mentorsko mažoretko. S trebanjsko godbo pripravljajo skupni program za letošnje leto, prve predstavitve pa načrtujejo za pomlad, ko bodo nastopali po raznih krajih občine Trebnje. V okviru skupine trebanjskih mažoretk se bodo izobraževala tudi mlajša dekleta in sicer že od 8. leta dalje.

V Sloveniji deluje samo 9 mažoretnih skupin, zato je začetek v Trebnjem, ko Občinski pihalni orkester Trebnje 70 let po ustanovitvi dobiva mažoretno skupino, še toliko pomembnejši za širši dolenjski prostor.

L. T.

Potreba po novi knjižnici na kolesih

Skoraj 10 let stari bibliobus ob dežju zamaka, pozimi je v njem izredno hladno, poleti pa nezno vroče - Zahteva nenehna popravila - Nakup novega vozila je nujen

NOVO MESTO - Potujoča knjižnica je samostojna enota v okviru splošnoizobraževalne knjižnice Mirana Jarca v Novem mestu. Prvič je odšla na pot k bralcem novembra leta 1978 z 200 knjigami. Z vsako naslednjo vožnjo se je izposoja večala, pa tudi knjižni fond, ki danes obsega 20000 knjig. Vodja Potujoče knjižnice je od leta 1988 Mojca Andoljšek, šofer bibliobusa pa Miro Zarabec, ki se skupaj trudita, da "mala knjižnica na kolesih" pride redno skorajda v vsako vas na Dolenjskem.

Prvi kombi je bil po osmih letih s pomočjo občinske kulturne skupnosti zamenjan z večjim vozilom. Tako je lahko potujoča knjižnica poslala k bralcem več raznovrstne literature. Obsega isto knjižno zalogo kot ljudska knjižnica, kar pomeni da nudi branje za odrasle, mladino, nekaj pa tudi strokovne literature. Opravlja koristno poslanstvo, saj pripelje branje domov v še tako odročeni kraj. Sedaj obiskuje že skoraj vse krajevne skupnosti in kraje, kjer knjižnice nimajo ali pa so le-te premajhne in ne morejo zadovoljiti bralnih potreb krajanov. "Vozimo na 16 progah in v rednih intervalih obiskujemo 50 postajališč, tudi v bolj oddaljenih krajih, kot so Dolž, Zajčji Vrh, Prevole, Zvirče, Ajdo-

vec, Brezovica... 45 krajev obišče enkrat na mesec, 5 pa dvakrat mesečno, ker je tam potreba večja," je povedala Mojca Andoljšek.

Urniki obiskov naredijo na začetku leta in ga vsak član dobi skupaj z izkaznico, tako da ima

• Oblika knjižne izposoje z bibliobusom je daleč najcenejša. Nadomešča namreč 6 splošnoizobraževalnih knjižnic in prav toliko knjižničarjev, ki bi bili zaposleni v njih.

razpored za vse leto. Bibliobus obiskuje kraje v popoldanskem času, da zajame čimveč uporabnikov. Rok izposoje je 3 mesece, količina izposoje pa je neomejena. Dve tretjini obiskovalcev so otro-

ci, tretjina pa ostali, zato je največja izposoja leposlovja in čtivoškega branja. Bibliobus se ustavlja tudi v delovnih organizacijah, kot so tovarna zdravil Krka, IMV, Novoteks, ter v Domu starejših občanov v Šmihelu. Andoljškova je dejala, da ljudje zelo cenijo, da je knjižnica zanesljiva, saj s šoferjem Zarabecem prideta vedno, če le vremenske razmere to dopuščajo in če ni kakšnih večjih okvar na bibliobu-

Mojca Andoljšek

su. Tě so bile lani krive za enomeščno odsotnost na terenu.

Nasploh je doseženi bibliobus, ki se bliža 10. rojstnemu dnevu, potreben zamenjave. Že kar nekaj časa zahteva nenehna popravila, ki so v letu 1994 stalo okrog 30 tisoč nemških mark, podobnih stroškov pa je bilo tudi lani veliko. Bibliobus je premajhen, zelo je vlažen, tako da morajo knjige reševati s pokrivanjem s polivinilom. Pozimi je v njem izredno mrzlo, poleti pa nevzdržna vročina, saj nima klimatskih naprav. In kakšne so možnosti za nakup novega vozila? Lani so organizirali akcijo otrok z naslovom Za nov bibliobus, mladinski literarni in likovni natečaj, ki je bil zelo odziven. Nekaj podobnega nameravajo tudi letos. V potujoči knjižnici pričakujejo, da bo polovico sredstev za novo vozilo prispevala novomeška občina, del bi predstavljal denar od prodaje starega bibliobusa, ostalo pa bodo skušali zbrati pri podpornikih.

L. MURN

Ni denarja za kulturno dediščino

Anton Novak o zgodovini in življenju v Podgori

PODGORA V DOBREPOLJAH - "V naši vasi Podgora smo imeli še nekaj let nazaj dve zelo stari, iz brun zgrajeni hiši, ki bi ju gotovo moralo spomeniško varstvo zavarovati, vendar so lastniki hišico podrli in iz naših krajev sta izginila še zadnja primerka naše najstarejše kmečke arhitekture," pravi Anton Novak, član občinskega sveta Dobropolje. Razkazal nam je tudi vaško cerkev sv. Nikolaja, v kateri je napisana letnica 1649. S tako častitljivo starostjo se lahko pohvali le malo stavb v bližnji in daljni okolici. Njena notranjost bi bila potrebna obnove, saj je v njej med drugim kip svetnika, ki mu je že odpadla roka. Zavedo se za varstvo kulturne in naravne dediščine pa ni...

V starih časih so vsako nedeljo ob sedmih zjutraj zvonili v cerkvi sv. Nikolaja, od turški časov pa ne več. So pa zato zvonili v bližnji Bruhanji vasi, ki so jo Turki požgali, medtem ko je Podgora ostala cela. Tu so včasih imeli tri luže, kjer so napajali živino, ko pa so leta 1977 dobili vodovod iz Roba, se je nehala še to. Še pred 1. svetovno vojno so pri vaški cerkvi, ko so kopali jamo za apno, naleteli na človeška okostja, toda ta podobno kot v bližnji vasi Podpeči ostajajo uganka.

Poleg Podgore sta v bližini še vasi Podgorica in Zagorica. V Podgorici je nameraval graščak iz Podpeči zgraditi novo graščino, kamor bi se preselil, pa ljudska pripoved pravi, da pri tem ni imel sreče. Neznane sile so čez noč podrle vse, kar so podnevi pozidali. Graščak je ugotovil, da je bil to črn kozel, zato je misel o gradnji graščine opustil in raje na jasi, kjer je zagledal tri lepa dekleta, dal leta 1613 sezidati cerkev. Ta je bila dolga leta glavna farna cerkev za vso Dobropoljsko dolino, dokler niso sezidali cerkve na Vidmu. Podgoriška cerkev še stoji, gradu v Podgorici pa niso nikoli sezidali in celo grad v Podpeči, ki ga je omenjal Valvasor, je popolnoma propadel.

J. PRIMC

POTUJOČA KNJIŽNICA POSTAJA TEŽAK BOLNIK - Takšen je skoraj 10 let stari bibliobus, katerega "zdravje" se vedno bolj slabša. Njegov (začasni?) ozdravitve so samo v letu 1994 stali približno 30.000 nemških mark, ki bi jih bilo verjetno pametneje vlagati za nakup novega vozila. Upravičeno torej obstaja bojazen, da mu kmalu noben zdravnik ne bo mogel več pomagati. (Foto: L. M.)

Knjiga - dobra prijateljica?

Bibliobus kot najcenejša možnost izposoje branja nam knjig prinese tako rekoč na dom

Vsi poznamo navadne knjižnice, ki stojijo v tem ali onem kraju in jih ljudje bolj ali manj pogosto obiskujemo. Ena izmed možnosti izposoje je tudi potujoča knjižnica oz. bibliobus, ki gore knjig vsak dan vozi v najbolj oddaljene kraje ter vasi in to skorajda na dom. To je njena prednost.

Mnogo ljudi nima časa za izbiranje po knjižnicah ali pa se na branje ni ne spomni, dokler jim knjige kdo ne pomoli skorajda pred nos. Je pač tako. Ne gre pa pozabiti na najbolj zveste obiskovalce bibliobusa - otroke. Res da so ti vpisani v šolske knjižnice, toda dostikrat manjkajoče čtivo dobijo ravno v potujoči knjižnici. Pa tudi zabavno in privlačno se zdi mladim sređi popoldneva neobvezno brskati po knjigah v avtobusu, ki stoji sredi njihove vasi. To, kar vzamejo, prebirajo z veliko večjim veseljem.

Bibliobus skrbi za pogost(ejš)ja srečavanja s knjigo. Saj vemo, kako to gre: če se s kom ne srečujemo pogosto, se prijateljske vezi počasi ohlajajo. Bibliobus pa knjigo prinese na dom, kar današnjemu človeku, tako navdušenemu vseh vrst lagodnosti, veliko pomeni. In glede na to, da so nove knjige drage in tudi zato mnogim težko dostopne, velja podpreti akcijo za novi bibliobus. Naj bo knjiga naša dobra prijateljica - teh pa ni nikoli preveč. LIDIJA MURN

Izšla so nova Srečanja

Več kot 80 strani zanimivega branja v zborniku mladih ustvarjalcev iz Trebnjega - Prihodnje leto 20 let izhajanja

TREBNJE - V prazničnih dneh so izšla letošnja Srečanja, ki imajo kar dve spremni besedi. Pod prvo se je podpisal pisatelj in urednik Vitan Mal, ki je spregovoril o lanskim Srečanjih. Poudaril je njihovo trdoživost in svoje veselje, ker uredniški odbor vztraja pri že uveljavljeni in preizkušeni obliki, pa vseeno v koraku s časom. Še eno spremno besedo pa je napisal Miha Mohor, pedagoški svetovalec za slovenski jezik in zunanjii član uredniškega odbora. Prof. Mohor ugotavlja, da bi na Slovenskem težko našli zbornik, ki bi tako dolgo in neprertrgoma povezoval mlade kot Srečanja.

Letošnja Srečanja so razdeljena na več tematskih sklopov. V prvem, Sonce, Zemlja, mir, so mladi zaznamovali leto Zemlje, hkrati pa so se čustveno odzivali na dogajanja v neposredni bližini. "V vrtincu domišljije" je še posebej pester izbor besedil, vrhunec pa predstavlja dogajanje okrog Martina Krpana. "Jutranja meglica" budi pričakovanja, je sklop ugank, definicij in pesmi, pohvalen je tudi del "V vzponu doživetij", zadnji sklop "V pesmi prebiva lepota sveta" pa ponovno združuje pesmi, ki so v zadnjih letih vedno bolj šte-

vilne.

Tekste spremljajo miniaturne risbice, delo trebanjskih učencev pod mentorstvom Lucijana Reščiča, ki je tudi avtor naslovnice. Predstavitve zbornika je bila na šoli dr. Pavla Lunačka v Šentrupertu, popestrila pa sta jo nastop vilončeliste Emeše Bačka ob spremljavi pianista Zoltana Petra iz Glasbene šole Trebnje ter klena beseda preizkušnega mentorja Ivana Gregorčiča. Seveda brez razumevanja občinske vodstvene oblasti in brez zagnanosti mentorjev s šol na Mirni, v Mokronogu, Šentrupertu, Trebnjem in Velikem Gabru ustvarjalnost mladih ne bi mogla dobiti takšnih kril, kot se kažejo v Srečanjih.

JOŽE ZUPAN

MEDOBCINSKI PEVSKI REVIJI V TREBNJEM

TREBNJE - ZKO Trebnje je tudi letos organizator medobčinskih revij pevskih zborov, ki delujejo na področju Pevske zveze Dolenjske in Bele Krajine. Revije otroških in mladinskih zborov bodo v sredo, 17. aprila, ob 17. uri, revija odraslih pevskih zborov pa v petek, 26. aprila, ob 20. uri, oba krat v dvorani Kulturnega doma v Trebnjem.

SEMINAR ZA UČITELJE SLOVENŠČINE

DOLENJSKE TOPLICE - V ponedeljek, 15. januarja, bo ob 10 uri v hotelu v Dolenjskih Toplicah otvoritev strokovnega seminarja za učitelje dopolnilnega pouka v slovenskem jeziku, ki poučujejo v Argentini in Avstraliji. Seminar, ki ga prireja Ministrstvo za šolstvo in šport, bo trajal od 15. do 19. januarja.

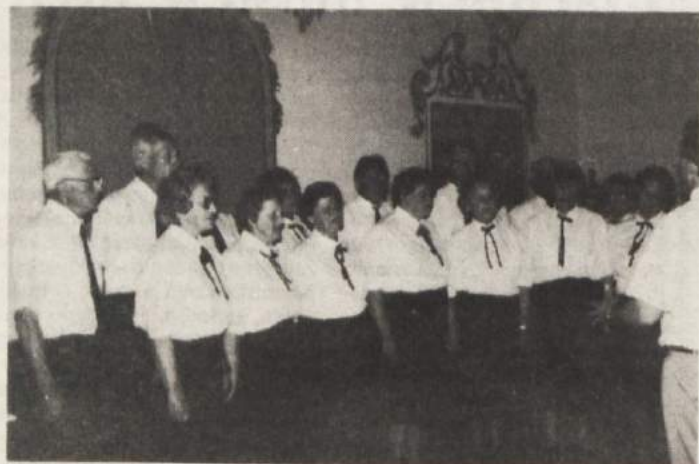
SLOVENSKI OKTET V NOVEM MESTU

NOVO MESTO - V torek, 16. januarja, bo ob 19.30 v Domu kulture 3. abonmajski koncert v sezoni 1995/96. Z bogatim programom bo nastopil Slovenski oktet, ki je v skoraj 40-ih letih obstoja nastopil na več kot 3000 koncertih na vseh petih kontinentih. Umetniški vodja okteta je Anton Nanut.

SREDNJA GRADBENA ŠOLA KRANJ, Cankarjeva 2

- razpisuje vpis
1. v program prekvalifikacije za naslednje poklice: zidar, tesar, pečar in slikopleskar
  2. v program za pridobitev prvega poklica: zidar, tesar, pečar in slikopleskar

Začetek izobraževanja je predviden 15. 2. 1996. Prijavo (obr. 1,20) s priloženim dokazilom o doseženi izobrazbi pošljite do 31. 1. 1996 na zgoraj navedeni naslov.

MEŠANI PEVSKI ZBOR STRAŠKIH UPOKOJENCEV - Že od leta 1988 deluje v Straži na pobudo ljubiteljev domače pesmi mešani pevski zbor upokojencev, ki ga vodi sposoben in nadarjen pevovodja Mitja Bukovec. Pod njegovim vodstvom je zbor, ki šteje 18 članov, zapel že veliko pesmi, ki so marsikomu segle v dušo in srce. Najstarejši član je s 76 - limi leti Anton Bele, najmlajša v zboru pa je 55 - letna Marica Šenica. Predsednica zbora je Cirila Novinc. Pevske vaje imajo enkrat na teden v gasilskem domu, nastopajo pa na družabnih in javnih prireditvah, kot je straška jesen, srečanje upokojencev, na pevskih revijah ipd. Da se je zbor ohranil in prebrodil začetne težave, je vsekakor zaslug vseh, ki so se odločili, da bodo na jesen svojega življenja še prepevali. Pevovodju Mitji Bukovcu pa še veliko uspehov pri vodenju zbora! (Foto: T. Virant)

Anton Novak

POTA IN STRANPOTA

dežurni poročajo

NEKAJ PARFUMOV POD PLAŠČ... - 18-letni D. R. iz Novega mesta in 16-letni D. P. sta očitno ljubitelja prijetnih vonjav in sta zanje pripravljena seči celo v žep. Tako sta 5. januarja v prodajalni Om v Sokolski ulici v Novem mestu več moških parfumov skrila pod oblečilo, z enim pa sta prišla do blagajne. Ni ju izdal vonj, pač pa ju je opazil varnostnik, ki je poklical policiste. Ti pa bodo zoper njiju napisali kazensko ovadbo.

VZEL - NIČ PLAČAL - Podobnega načina nabave se je poslužil tudi 22-letni D. H. z Male Loke. Iste dne je prišel v trgovino Slonček v Sentlovrencu, vzem nekaj prehrabemnih artiklov in odšel z njimi, ne da bi plačal. Prodajalka je tatvino prijavila policistom, ti pa so mladeniča kmalu prijeli.

SMUČAL BO - Sneg je očitno tako navdušil neznanca, da se je med 22. decembrom in 4. januarjem napotil v klet stanovanjskega bloka v Semeču in meni nič tebi nič odnesel smučči. Ko si je lastnik D. B. zaželel smučanja, je bilo očitno že prepozno. KMALU BI NOVO LETO PRIČAKALI OB KRESU - 35-letni B. B. s Kalce - Nakla je zadnji sobotni večer gostil v posebni sobi policijske postaje, saj je sovaščanu zapelj, da bo z njim obračunal, obljubljal pa mu je tudi, da mu bo zažgal hišo. Pomiril se ni niti takrat, ko so prišli policisti.

LE KAJ MU BO PUŠKA? - 3. januarja so policisti iz Krškega ugotovili, da ima 54-letni S. F. iz Krškega puško. Res je imel vojaško puško znamke CZ M 48, kal. 7.9 mm, izročiti pa jo je moral policistom. SE ENA PUŠKA - Enaka usoda je doletela tudi 31-letnega Z. M. s Senuš. Njegova vojaška puška je nosila letnico 1943.

Vojna alkohol

Alkohola je med mladimi vedno več in žal prav alkohol najpogosteje kroji usodo varnosti v cestnem prometu, javnega reda in miru, prekrškov in kaznivih dejanj. Verjetno so prav ti razlogi botrovali sklepu mestnega sveta Nove Gorice, ki prepoveduje prodajo alkohola na črpalkah in prostocarinskih prodajalnah po 22. uri zvečer. Dejstvo je namreč, da je prodaja alkohola v teh trgovinah velika predvsem takrat, ko se zapro vrata gostiln.

Ker najbolj privlači prepovedano, verjetno s tem uživanja alkohola ne bo manj, prav lahko je namreč v prtljagini avtomobila prevažati zabojo piva ali vina. Tisti, ki ponoči (celo v času, ko vozijo) uživajo alkoholne pijače, bodo zavorilo tega ukrepa že kakšno uro pred 22. poskrbeli za zadostne zaloge, količine pa bodo verjetno celo večje, kot bi si jih privoščili ob običajnem nočnem obisku katere od prodajal na bencinski črpalki.

Če se sprehodimo med cenami sokov, piva in vina vidimo, da je rezultat presenetljiv: zakaj si ne bi le za kak tolar več privoščili pločevinke piva? Cena sokov je namreč sorazmerno visoka, odločitev pa je že ob majhni prisotnosti alkoholnih hlapov toliko lažja. Prodajalci, ki jih sklep zadeva, so že ostro protestirali in napovedali nadaljnjo prodajo, kljub temu da je prodaja alkohola tam, kjer sicer tankamo gorivo za vozila, resnično vprašljiva in vredna treznega premisleka. Samo prepoved ne bo dosegli pričakovanega učinka, saj je treba najprej spremeniti miselnost ljudi, za to pa najbrž ne bo dovolj en dan.

TANJA GAZVODA

Nov način uvoza rabljenih avtov

Sprememba carinske zakonodaje z odpravo takse znižala ceno rabljenim avtomobilom za četrtno - Avtomobili bolj dostopni, hkrati pa se bo naš voznik park še postaral

Z novim letom je prenehala veljati uredba, ki je predpisovala posebno takso na uvoz rabljenih avtomobilov, tako so ti postali dostopnejši mnogim našim državljanom, saj so cene zaradi odprave takse za 25 odstotkov nižje. V carinski zakonodaji Evropske zveže namreč ne poznajo posebnih dajatev na uvoz, pri nas pa je začel veljati nov zakon o carinski tarifi in carinski zakon, oba pa sta usklajena z evropsko zakonodajo, zato omenjena novost.

Tako si prodajalci rabljenih avtomobilov že manj roke, hkrati pa to prinaša manj veselja prodajalcem novih avtomobilov in tistim, ki opozarjajo na nevarnost povečanega uvoza oporečnih in zastaralih avtomobilov, ki so tudi vzrok številnih prometnih nesreč. Vlada sicer obljublja, da bo uvoz rabljenih avtomobilov spremljala in ob večjem povečanju tudi ukrepala, predvidene so že posebne začasne omejitve oziroma posebne takse, hkrati pa je prepričana, da odprava takse ne bo bistveno

poslabšala kakovosti in ekološke oporečnosti slovenskega voznega parka, saj na primer predpisi o homologaciji onemogočajo uvoz spornih rabljenih jeklenih konjičk.

Združenje avtomobilskih za-

stopnikov in izdelovalcev je vlado že opozorilo na neusklajeno davčno zakonodajo, saj je potrebno za uvoz novega avtomobila odšteti 20 do 32-odstotni prometni davek in 27-odstotno carino, za uvoz rabljenega pa le 5-odstotni prometni davek in 27-odstotno carino. S prilaganjem evropskemu carinskemu sistemu smo sprejeli odpravo vse nevarne dajatve, koliko časa ne bo dajatev na uvoz starih avtomobilov, pa bo pokazal čas.

T. G.

ŠE VEČ RABLJENIH AVTOMOBILOV? - Z odpravo takse na uvoz rabljenih avtomobilov so ti postali privlačnejši in dostopnejši mnogim državljanom.

7.000 PETARD MANJ POČILO

NOVO MESTO - Akcija "Petarde, lepše je brez njih" je bila na območju UNZ Novo mesto uspešna, saj so do ponedeljka, 8. januarja, občani na policijske enote prinesli 1.700 petard. Še bolj odmevna je bila akcija radia Krka, saj so zbrali preko 4.000 petard, 1.400 pa so jih zasegli policisti, od tega polovico na meji.

NEZGODA V VIDMU

KRŠKO - 9. januarja okoli 1.45 ure je 57-letni G. S. z Malega Vrha v kletnem prostoru priprave kotlovske vode v tovarni Videm papir menjal membransko črpalko za solno kislino, ki je bila v okvari. Ko je odvil vijake na prirobnici dovodne in odvodne cevi, je s ključem razdvojil prirobnico na odvodni cevi črpalke, pri tem pa mu je ostanele solne kisline, ki je ostala v cevi med ventilom in črpalke, pod pritiskom brizgnil v obraz.

ZBIL GA JE VLAK

SPODNJA LIBNA PRI KRŠKEM - 29. decembra v večernih urah je 29-letni J. B. iz Nemške vasi pri Krškem pešahal na Spodnji Libni tik ob levem železniškem tiru iz Krškega proti Brežicam. V tem je iz Brežic pripeljal potniški vlak, ki ga je upravljal strojevodja R. B. iz Rimskih Toplic. Lokomotiva je J. B. zbila, zato so hudo poškodovanega odpeljali v brežiško bolnišnico.

PRETEPAL

PRIJATELJICO IN HČER

ZAVRATEC PRI SEVNICI

1. januarja ob 16.20 je prišla policijska patrulja iz Sevnice v Zavrtece, kjer je 32-letni J. J. doma vinjen pretepal prijateljico in njeno hčerko. Z. J. se tudi ob prihodu policistov ni hotel pomiriti, zato so ga odpeljali na policijsko postajo, kjer je bil pridržan do iztreznitve.

Z NOŽEM V TREBUH

KRŠKO - 29. decembra med 14.30 in 15. uro sta se 24-letni J. L. in 56-letni V. L. iz Krškega doma pripravila in pretepala. Med prepričanjem pred stanovanjskim blokom je J. L. iz žepa jakne potegnil žepni nož in z njim zabodel V. L. v trebuh.

UKRADEL KRIŽ

KOSTANJEVICA - Neznanec je v noči na 6. januar prišel do župnijskega urada Kostanjevica na Oražnovi ulici in z zunanje stene župnijskega urada snel lesen križ in ga odnesel neznano kam. Župnijski urad je okodoval za okoli 100 tisočakov.

vabi k sodelovanju:
— več ključavničarjev oz. varilcev za delo v proizvodnji

Pogoji:
— končana IV. stopnja strokovne izobrazbe za navedene poklice
— lahko tudi pripravnike

Najugodnejšim bomo ponudili redno zaposlitev.

Vsi zainteresirani pošljite svoje prijave s kratkim življenjepisom in opisom dosedanjih del in dokazili o izobrazbi na zgornji naslov v 8 dneh po objavi.

po dolenski deželi

Prehod iz starega v novo leto je bil ponekod kar živahen, saj so alkoholni hlapci naredili svoje. Tako je bilo na primer na Senovem, kjer si je prednovoletni počitek v posebni sobi za goste na policiji prislužila 38-letna Z. B., ki je očitno kar globoko pogledala v kozarec in je s svojim pihanjem presenetila celo policiste: v izdihnjem zraku je imela namreč 4,2 g/kg alkohola, to pa je povzročilo kar nekaj hude mešososedne krvi. Spor se je vnel med Z. B. in 31-letnim K. M., ki živi pod njim. Z. B. je odšla nadstropje nižje, kjer se je hotela pogovoriti s sosedom, K. M. pa je ob njenem prihodu začel proti sosedu mahati z nožem in jo pri tem rahlo porezal po prstu. V stanovanju je bil takrat tudi B. R., ki je K. M. rekel, naj mu izroči nož, kar je tudi storil. Z. B. je K. M. nato porinila iz stanovanja in ga z roko udarila po obrazu, agresivna pa je postala tudi do sosedo K. J., saj jo je potisnila ob tla. Ker ni kazalo, da bi razgreta gospa prenehala razgrajati, so jo sorodniki kar odnesli v stanovanje, tam pa se je znesla še nad kozarci in krožniki. Pri tem so jo že prestregli policisti, ki bi namesto novoletnega voščila kmalu prejeli kak krožnik v glavo, če ne bi vmes skočil njen brat. Razgreta žena se kljub opozorilom policistov ni pomirila, zato so jo odpeljali na policijsko postajo. Žal ne vemo, ali je v novo leto prestopila s kozarčkom rujnega.

Ribniška stranpota

UMRL NA STOPNIŠČU - 31. decembra, ob 16.15 uri so bili policisti obveščeni, da se nahaja na stopnišču za Idel centrom v Ribnici moški, ki je po vsej verjetnosti mrtev. Policisti so ugotovili, da gre za hišnika iz Ideal centra Viktorja B. Dežurna zdravnik iz ribniškega zdravstvenega doma je ugotovila, da je umrl naravne smrti. Kljub temu da ni našla znakov nasilja, je odredila sanitarno obdukcijo.

RAZGRAJANJE NA SILVESTROVO - Na silvestrski večer so na lokalni zabavi v gasilnem domu v Dolenjih Lazih M. G., A. M. in F. D. z razbijanjem steklenic in inventarja povzročili za 120 tisoč tolarjev škodo. Zoper vse tri policistom že znane mladoletnike bo vložena kazenska ovadba na tožilstvo.

Spištolo nad goste

Za novoletno presenečenje v diskoteki poskrbela brata

ČATEŽ - V noči na novo leto je bilo v diskoteki Termopolis v Čateških Toplicah zelo živahno, za še višjo temperaturo pa sta poskrbela 31-letni F. R. in njegov 26-letni brat F. R. iz Brežic. Takoj ko sta vstopila v diskoteko, sta začela na plesišču izzivati goste - vlekla sta jih za oblačila in jih spotikala. Med njima in gosti je prišlo do prerivanja, in čeprav sta diskoteko zapustila, sta bila čez nekaj minut spet noter.

Najprej sta stopila do S. A., ki je bil v predprostoru diskoteke. Eden od njiju mu je naslonil pištolo na telo, drugi pa je s palico za baseball udarjal po steni in tleh. Po dveh minutah sta se napolnila spet na plesišče, in ker sta naletel na neznane goste, sta enega od njih s pištolo prisilila, da je legel na tla, in mu grozila, da ga bosta ubila. V prepričanju se je vmešal redar, a namesto miru je oden ob bratov tudi njemu prislonil pištolo na trebuh in mu celo grozil, da ga bo ubil, če se ne odstrani. Brata sta med svojim pohodom po diskoteki poškodovala vhodna steklena vrata, več pregradnih sten in okrasne dele steklenega stebra, pri čemer je nastalo za okoli 200 tisočakov škoda. Brata sta se nato odpeljala, starejšega pa so policisti kasneje izsledili v brežiški bolnišnici. V avtu je imel pištolo in nabojnik brez nabojev. Kršitelja se bosta srečala še s sodnikom za prekrške.

Kočevska stranpota

RAZGRAJALI DO PRIPORA - Predzadnji dan starega leta dopoldan so bili kočevski policisti obveščeni, da je prišlo v lokalni Langus na Bregu do kršitve javnega reda in miru. B. D., T. F. in R. M. so vinjeni v lokalni razbijali inventar in izzivali goste k pretepu. Policisti so jih ostranili iz lokala in napotili domov, vendar pa je pijana trojica nadaljevala s svojim razbijaškimi početjem v lokalni Valerija v Željnah. Zaradi utemeljenega suma, da bodo s kršitvami nadaljevali, so za dva izmed trojice odredili pridržanje do iztreznitve.

VLOM V KINO BAR - 1. januarja so bili policisti obveščeni, da je bilo vlomljeno v Kino bar. Vlomilci so prišli v lokal tako, da so razbili okensko steklo. Ukradli so večje količine cigaret in alkoholnih pijač. Storitve so policisti na sledi.

KRIVOLOV - V noči iz 2. na 3. januar je neznan storilec na travniku med Mozljem in Livoldom ustrelil tele košute. O tem so bili policisti obveščeni 3. januarja v jutranjih urah, pozneje pa so dobili obvestilo, da je prišlo do krivolova tudi na območju Koprivnika, kjer pa je neznan storilec ustrelil košuto.

Moj poklic policistka

Za policijski poklic se lahko spet odločijo tudi dekleta - Od 500 kandidatk danes 24 policistk

ČRNOMELJ - Ste bili v zadnjih šestih mesecih presenečeni, ko ste naleteli na policijsko kontrolo in ste se pri tem srečali z žensko v policijski uniformi? Pred dobrim letom so se namreč v ministrstvu za notranje zadeve odločili, da po skoraj desetih letih ponovno omogočijo izobraževanje za ta poklic tudi dekletom.

Pri slovenski policiji so prve uniformirane policistke zaposlili leta 1973, že takrat je bilo zanimanje za to delo precejšnje. Tudi ob zadnji odločitvi ministrstva se je pokazalo, da je interes med dekleti velik, saj se je prijaviло skoraj 500 deklet, skozi strogo sito izbere pa jih je prišlo le 24, o čemer so odločile predvsem sposobnosti kandidat in tudi potrebe v posameznih krajih. Tudi policistom Uprave za notranje zadeve Novo mesto so se pridružila štiri dekleta, ena v Novem mestu, dve v Metliki in ena v Črnomlju, slednja pa smo obiskali tudi mi.

23-letna Anita Butala iz Viniče je končala srednjo upravno-administrativno šolo v Novem mestu, po šoli je dve leti delala

v trgovini, že v času šolanja pa je imela skrito željo postati policistka, saj si je želela razgibanejša dela in dela z ljudmi. Možnost se je pokazala z razpisom, korak bližje pa je bila, ko se je uvrstila med izbrane za polletno usposabljanje v Tacnu, ki se je začelo januarja lani. To je bilo strokovno narave, naučila pa se je tudi samoobrambe. Tudi 10 dni terenskih vaj (ali policijske taktike na terenu, kot jo imenujejo policisti) v Gotenici so imele dekleta, program pa je bil enak kot za kadete.

Aniti se bo kmalu izteklo pripravništvo, v katerem pa se njeno delo ni prav nič razlikovalo od dela moških kolegov pripravnikov. Z delom je zelo zadovoljna, čeprav je že spoznala tudi slabše plati poklica, ki ne pozna praznikov ali prostih dni. Kot je povedal komandir policijske postaje Črnomelj Peter Šajnič je Anita sodelovala pri varovanju državne meje, v opazovalni službi, prometu, vključevala se je tudi v romsko problematiko in druga področja. "Naloge naj se ne bi bistveno

DELO ENAKO - V pol leta se je Anita srečala z vsemi področji dela policistov, tudi voznika policijskih avtomobilov sedaj ni več noben problem.

razlikovale, in čeprav je edina in prva ženska na tej postaji, je enakovredna ostalim sodelavcem," pravi komandir. Če nekateri dvomijo v ženske sposobnosti pri poklicu, ki sicer velja za moškega, pa lahko prav ženske v nekaterih okoliščinah delo opravijo bolj in bolj umirjeno od kolegov.

Če so Anito na začetku občani bolj čudno gledali, ko so jo videli v uniformi, so se sedaj že kar navadili nanjo, prav tako pa se je na začudene poglede navadila sama. Želi pa si, da bi v policijske vrste prišlo več deklet.

T. GAZVODA

Svetovne prvakinja na Otočcu

TK Novo mesto organizator državnega dvoranskega prvenstva deklet do 16 let

Po treh letih trdega, načrtnega, četudi javnosti odmaknjena dela je prišel čas, da novomeški teniški klub prične trgati prve plodove. Ni naključje, da se letošnja teniška sezona v Sloveniji pričinja prav na Dolenjskem. Od jutri do ponedeljka bo v organizaciji TK Novo mesto potekalo v teniškem centru na Otočcu prvo od treh dvoranskih državnih prvenstev, katerih gostitelji so Dolenjci.

Za naslove letošnjih dvoranskih državnih prvakinj med posameznicami in dvojicami se bodo potegovala dekleta do 16 let, o konkurenci pa bodo dovolj podatki, da bodo na Otočcu loparje vihtele ta čas najobetavnije mladinke sveta. Poleg Katarine Srebotnik, zmagovalke pred dnevi končanega neuradnega svetovnega prvenstva deklic do 14 let v ameriškem Miamiu, imenovanega tudi Orange Bowl, bo na prvenstvu igrala še Tina Pisknik, ki je s Srebotnikovo lani priigrala Sloveniji naslova evropskih in svetovnih ekipnih prvakinj, da o Tini Hergold, Vidi Mulec, Nives Čulum in seveda o novomeškem adutu Katarini Zupančič, ne govorimo. Jutri bodo na sporedu kvalifikacije za glavni turnir, ki se bo pričel v soboto, polfinalna obračuna bosta v nedeljo, finale pa v ponedeljek.

Štirinajst dni kasneje, od 26. do 29. januarja, bo na Otočcu še državno dvoransko prvenstvo fantov v kategoriji do 16 let, od 9. do 12. februarja pa državno fantovsko prvenstvo, od katerega si Novomeščani tudi po tekmovalni plati največ obetajo. Pogled na najnovejšo lestvico TZS namreč kaže, da ima novomeški klub najobetavnijo vrsto naraščajnikov v kategoriji do 14 let, saj imajo kar trije pravico do neposredne udeležbe na glavnem turnirju (Turk, Kastelic, Budja), z le nekaj srečo pa se lahko zgodi, da bo med dvaintrideseterico najboljših kar šest Novomeščanov.

Dve lepi zmagi košarkarjev Krke

Košarkarji Krke so v zadnjem tednu dosegli dve prepričljivi zmagi - Samar dosegel 56 košev - Resni kandidati za eno od prvih štirih mest, ki vodijo v kvalifikacije

NOVO MESTO - Košarkarji Krke, ki so imeli prejšnji teden hud spodslaj v srečanju s škofjeloško Loka Kavo, so v zadnjem tednu vse popravili.

Najprej so gostovali v Mariboru, kjer so se srečali z nepredvidljivo Dallas Slivnico, ki jim je že pred meseci v domači dvorani povzročila cel kup težav. Čeprav so bili Novomeščani nesporni favoriti, nihče ni verjel, da bodo tako gladko pometli z gostitelji in jih premagali z rezultatom 109:70 (50:32). Primož Samar in Goran Vučkovič sta bila junaka te tekme, saj sta skupaj dosegla kar 58 košev, seveda je za spoznanje uspešnejši bil Primož, ki je dosegel 34 košev. Gostitelji so se tolažili s svojo slabo igro, mi pa moramo zapisati, da so Novomeščani resnično zaigrali tako, kot znajo, predvsem pa kolektivno, kar jim je že prinašalo lepe uspehe.

Ohrabljeni z visoko zmago, so se košarkarji Krke z veliko vnemo lotili tudi mladih košarkarjev iz Ljubljane, ki igrajo za Smelt Olimpijo ml.

Tekma je bila minulo soboto v novomeški športni dvorani in je minila v znamenju igre mačke z miško. Že prve minute srečanja so pokazale, da mladi Ljubljančani ne bodo kos izkušenim košarkarjem, saj je bil že v 3. minuti rezultat 12:1, kar je že dišalo po katastrofi, ki je dejansko bila na vidiku. Tako se je tudi nadaljevalo. Ob koncu prvega polčasa je bil rezultat (62:36), kar je kazalo, da mladi košarkarji iz slovenskega glavnega mesta ne bodo odnesli zdrave kože.

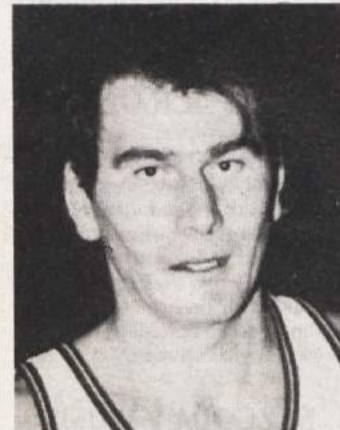
Ko je bil v 23. minuti rezultat (70:40), je trener Slavko Seničar poslal na igrišče še mlado gardo na čelu z Miho Petrovim, Oštirjem in Jazbecem. Tudi mladi, ki so se odlično ujeli s svojim vrstnikom Primožem Smodišem, so zaigrali kot "veliki" in so razliko v koših še povečali. Skratka, bilo je veselje gledati nadobudne

USPEŠNA AKCIJA - Goran Vučkovič (v belem dressu) v domači dvorani proti Smelt Olimpiji ml. ni igral tako dobro kot v Mariboru, ko je dosegel 24 košev. (Foto: S. Dokl).

Primož Samar, ki je v dveh tekmah dosegel 56 košev.

Leon Stipančič je zadnji dve tekmi dobro odigral, posebno ga je bilo čutiti v obrambi.

mlade novomeške košarkarje, ki že resno trkajo na vrata prve postave.

Poglavje zase je bil spet eksplozivni Primož Samar, ki je dosegel 22 košev, dobro sta igrala tudi brata Simon in Miha Petrov, ki sta zabila 34 košev, pridružila pa sta se jim še

• VABIJO NA TEKMO S PIVOVARNO LAŠKO - Košarkarji Krke, ki bodo igrali v soboto eno od odločilnih tekem s Pivovarno Laško na njenem terenu (Hrastnik), vabijo ljubitelje košarke, naj se jim pridružijo. Vsi tisti, ki si želite tekmo ogledati brezplačno, se lahko prijavite v bifeju Rezelj do petka, in to do 13. ure.

Matjaž Bajc (21) in Smodiš (16). Končni rezultat je bil 124:72.

Do konca prvenstva so še tri kola. Novomeščani igrajo enkrat doma (Comet) in dvakrat gostujejo (Pivovarna Laško in Koper).

S. DOKL

ZMAGA R&P EKSPRES

OTOČEC - Nadaljevalo se je teniško prvenstvo ekip za računalniško lestvico, kjer je nastopilo deset ekip, zmagala pa je ekipa R&P EKSPRES (Vovko, Novak, Hlovar, Stokanovič) nad ekipami športnik Trebnje, Plasta Šentpeter, Tončev dom Sevnica, radio Sraka itd. Vrstni red po 3. krogu: 1. Tončev dom 45, 2. Plasta 40, 3. Športnik in Radio Sraka 35 točk itd.

Litijski košarkarji v 1996

Kaj pričakujejo in kakšne preizkušnje jih čakajo

LITJA - Vsem ljubiteljem športa je dobro znano, da je KK Iskra Litus lansko tekmovalno sezono zaključil tekmovalje v play offu, boju osmih ekip za vstop v razred najboljših SKL A-1, zasedel je drugo mesto ali v končni razvrstitvi po končanem državnem prvenstvu za sezono 1994-1995 10. mesto v državi.

Drugačna slika kluba pa je v letošnji sezoni: ekipa, ki se je formirala preko celega poletja, je pričela redno vaditi v drugi polovici julija. Od starih obrazov iz prejšnje sezone ni bilo videti Andreja Zagarja (odstavljen) in igralcev Pavleta Polanca, Željka Jocičiča in Slavena Deležana. Na izpraznjena mesta pa so prišli: trener Andrej Urlep (trener Heliosu), prišel iz Avstralije) s pomočnikom Davidom Dedkom, Zarko Džurišič, Miha Setina in Uroš Ivanovič (iz Smelta Olimpije) ter Marko Peršič (iz Rudarja, Trbovlje). V Litijo pa ni prišel Nebojša Razič, ki je pogodbo za prihod podpisal, a ko je zvedel za novega trenerja, se je premislil in odšel k Litostroju. Ekipi Andreja Urlepa se je prve dni lani septembra pridružil še temnopolti Američan Antonyo McGinnis in čez nekaj dni

ŠPORTNI KOMENTAR Nad pričakovanji

Z minulim letom so zagotovo med najbolj zadovoljnimi v dolenjsko-posavskih košarkarskih kolektivih. V novi sezoni, ki je v polnem teku, so namreč presegli vsa pričakovanja.

V Krškem so se pred začetkom nove sezone računali na uvrstitev v sredino lestvice, vendar je Drago Radej z očitno dobrim poznavanjem košarkarskih razmer pri nas povlekel prave poteze. Za letošnjo sezono je v klub pripeljal še mladega in ambicioznega trenerja Toma Mahoriča ter dva tuja - temnopoltega Američana McDonalda in Hrvaťa Iva Nakiča. Slednji je po imenu in po prikazanih igri najboljši tujec v ligi. V Krškem so tudi v tej, po kvaliteti najmočnejši sezoni znali odlično sestaviti moštvo iz igralcev, zbranih v vseh vetrov. Od vseh dvanajstih prvotiligašev so pokazali najbolj zanesljivo igro, ki so jo pokvarili le v zadnjih dveh krogih, ko so jim morda po veliki zmagi proti državni prvakovi nekoliko porasli apetiti in so igralci svoje nasprotnike z vrha lestvice morebiti tudi podcenjevali. Po drugi strani pa je tudi res, da je nonstop igranje dveh tekem tedensko in ko sta igra in s tem tudi rezultat v največji meri odvisna od treh, štirih igralcev prve peterke, zelo utrujajoče.

Košarkarji novomeške Krke so 3 kroge pred koncem rednega dela A2 lige na 3. mestu, kar jim prinaša tako željeno igranje za uvrstitev v najvišjo ligo. Novomeščani so vse prvenstvo igrali dobro, manjša krizo so imeli prav ob koncu minulega leta, ko so z dvema zaporednima porazoma bili že skoraj odpisani za uvrstitev med prve štiri. Očitno pa so jim prazniki še kako koristili, saj so v nadaljevanju zaigrali kot prerojeni in ob dveh visokih zmagah ter ob ugodnih izidih na preostalih srečanjih ponovno zasedli 3. mesto, ki so ga obdržali večino sezone. V zadnjih treh krogih bodo Krkaši najprej, v soboto, gostovali pri drugouvrščenih Pivovarni Laško, nato v Novo mesto pride Comet, v zadnjem krogu pa bodo gostovali v Kopru. Odločilno bo predvsem domače srečanje, kjer varovanci trenerja Slavka Seničarja morajo zmagati, če želijo igrati play off za uvrstitev v A1 ligo. Za razliko od sosedov Krčanov, kjer domačih igralcev nimajo, pa je novomeška košarkarska vrsta sestavljena iz doma vzgojenih igralcev, ki tudi nosijo glavno breme, ter dveh okrepitev.

Dobro kaže tudi obema B-ligašema. Brežičani v vzhodni skupini celo vodijo, košarkarji Snežnika Kočevske Reke pa so na zahodu drugi. Oboji so tako na najboljši poti, da se bodo v play offu B-lige borili za sam vrh z možnostjo napredovanja.

JOŽE ŽURA

ŽELJKO GOLEŠ NAJBOLJŠI

ČRNOMELJ - Šestnajst kegljačev je nastopilo na posamičnem prvenstvu OKS Novo mesto. Zmagal je Željko Goleš s 1.780 podrtimi keglji, sledita Birkelbach (1.684), Hutar (1.682 podrtih kegljev). Vsi kegljači so člani KK Rudar iz Črnomlja.

VABILO NA PREDSTAVITEV KOLES

NOVO MESTO - Avgusta Slovenija vabi ljubitelje kolesarstva na predstavitev koles znamke Wheller in Matrix (modeli 1996), ki bo v soboto, 13. januarja, od 9. do 15. ure v gostilni Fabio v Žabji vasi, Šentjernejska cesta. Vabljeni!

ŠEŠIR PRED FRUCTALOM IN LISCO

SEVNICA - Pred nadaljevanjem rokometnega prvenstva v 2. slovenski ligi 27. januarja je domači RK Lisca pripravil preteklo nedeljo v športni dvorani OŠ Savo Kladnik rokometni turnir. Dokaj presenetljivo, a po prikazani igri vendarle zaslužen, je zmagal drugoligaš iz zahodne skupine škofjeloški Šešir, ki je premagal prvotiligaša, ajdovski Fructal, s 24:22 in moštvo Lisce z 22:8. Fructal je z 20:18 premagal domačine, za katere je prvokrat zaigral 26-letni levi branilec Tomaž Čater, ki je poprej branil barve Celjanov, nazadnje pa trboveljskega Rudarja. Najboljši strellec turnirja je bil s 14 zadetki mladinski reprezentant Pajntnar (Fructal), najboljši vratar pa njegov klubski tovariš Beribonja.

Interier drago plačal veliki uspeh

Po velikem uspehu, ko so Krčani pred dnevi ugnali ljubljansko Olimpijo, v zadnjem tednu dva poraza - Interier izgubil v Mariboru in celo doma s povprečno Idrijo

KRŠKO - Po sijajnem uspehu košarkarjev Interiera, ki so povsem nadigrali državne prvake Smelt Olimpijo, so ljubitelji košarke v tem delu Slovenije pričakovali nadaljni vzpon krške košarke. Zgodilo pa se je tisto, česar ni nihče pričakoval. Najprej so Krčani izgubili v Mariboru, kjer jih je premagal Satex z rezultatom 93:79 (38:47). V prvem polčasu, ki so ga Krčani dobili (47:38), je dobro kazalo, vendar niso nadaljevali v enakem slogu. Pri gostiteljih sta se razigrala Kotnik in Radan, ki sta ustavila Maria Kraljeviča, potem tudi 44 košev Iva Nakiča ni pomenilo veliko.

Kako je bilo v drugi tekmi, ki jo je Interier odigral na domačem terenu z Idrijo in jo izgubil 80:90 (47:52)? Gostje so skozi vse srečanje igrali zelo požrtvovalno in malce presenetljivo osvojili točki. Idriječani so v

2. minuti vodili z 10:0, vendar so gostitelji v 11. minuti ujeli svoj ritem in se približali gostom na (26:21). Po štirih osebnih napakah Interiera so Idriječani povedli z (38:23), saj so zelo natančno zadevali proste mete. Krčani so do odmora spet bolje zaigrali in so se gostom približali na pet košev. Še bolje je šlo v drugem polčasu, ko so domači igralci zaigrali kot prerojeni in so goste skorajda ujeli (67:66). Vendar sta to preprečila sodnika, ki nista hotela videti

številnih prekrškov, ki so jih naredili gostujoči igralci nad domačimi košarkarji. Skratka, igralo se je na robu incidenta, ker sta sodnika mižala. Po končani tekmi so morali domači organizatorji vložiti kar precej truda, da ni prišlo do izgrediv. Največ košev za Interier so dosegli: Nakič (38), McDonald (14) ter Kraljevič in Murovec po 11.

S. D., J. D.

GROJZDEK, RADIŠKOVA IN ZAGRAJSKOVA ZMAGALI

MARIBOR - Na božično-novoletnem teku po mariborskih ulicah je sodelovalo tudi 10 sevniških atletov. Pri mladincih do 19 let je na 6.750 m zmagal Sevnčan Robert Grojzdek, pri mladinkah do 19 let na 4.050 m Petra Radišek, tretja je bila Klavdija Tomažin in peta Janja Pungercar. Še uvrstitev pionirjev AK Sevnica, letnik 1980 in mlajši: 3. Robin Papež, 4. Borut Veber... 6. Marčelo Snež... 8. Gregor Vodenik.

NAJUSPEŠNEJŠI ROKOMETAŠI

PONIKVE - V Ponikvah v dobropoljski občini so s pomočjo Delovno-varstvenega zavoda ustanovili športno društvo. Največ članov je v rokometnem klubu, kjer igrajo Ponikvarji, iz Zavoda pa so predvsem organizatorji in navijači. V poletnem obdobju igrajo na igrišču pri Zavodu, sicer pa v športni dvorani v Ribnici. Pred leti so bili zelo uspešni šahisti Ponikve, v njihovi ekipi pa je nastopalo tudi več močnih šahistov iz Kočevja. Zdjaj bodo poizkušali obnoviti tudi šahovsko sekcijo. Usmerili pa se bodo tudi na panoge, ki so primerne za invalide.

SREČANJE TENISAČIC

OTOČEC - Ob koncu januarja bo v teniškem centru na Otočcu srečanje tenisačic, kamor so vabljene vse tiste igralke, ki vihtijo loparje. Temu bo sledil še turnir moških parov, ki bo štel za računalniško lestvico.

VEBROVA OSVOJILA ENAJSTO MESTO

CELJE - V osmini finala na turnirju TOP 16 je dvakratna svetovna prvakinja Marika Kardinar (Celje) izločila z nadaljnega temovanja najboljšo dolenjsko kegljačico Mileno Veber (Mercator). Kardinarjeva je premagala vse svoje tekmece, Milena Veber pa je osvojila enajsto mesto.

N. G.

ŠPORTNIKI LETA 1995 SEVNICA: ORAČ IN RADIŠKOVA, EKIPNI KŠD MIZARSTVO KROŠELJ IN KK INTERIER KRŠKO - Več kot 800 poslušalcev sevniškega radia je bodisi po telefonu ali z dopisnico glasovalo za najboljšega športnika in ekipo leta 1995 z območja občine Krško, Radeče in Sevnica, ki jih pokriva sevniški val. Poslušalci so največ glasov oddali za sevniškega karateista Denisa Orača, med ekipami pa za KSD Log Mizarstvo Krošelj, medtem ko se je uredništvo radia odločilo za sevniško atletinjo Petro Radišek in košarkarski klub Interier Krško. Posebni priznanji je uredništvo radia podelilo avtomobilistu, članu Nissan Team Olimpija Samu Valantu, in njegovemu sovozniku Rajku Starmanu ter speedwayistu AMD Krško Izaku Santeju. Nagrado za fair play je prejel Kolesarski klub Masters team Krško. Na posnetku nominiranci, ki so prišli v ožji izbor (od desne): Petra Radišek, atlet Robert Grojzdek, rokometiš Borut Papež, atlet Robi Teršek, plavalka Natalija Repec, rokometiš David Imperl ter karateista Danilo Liseč in Denis Orač po sobotni razglasitvi v športni dvorani šole (Foto: P. Perc)

Novo mesto, 11. januarja 1996

FOTO: B. DUŠIČ GORNIK

Z noži in izvijači v šolo?

O božiču, ko je vse pelo o ljubezni in miru in so se tudi slovenske družinice tiščale skupaj pri božičnem drevescu, mi je nekaj dalo misliti. Najstnik, še osnovnošolec, je bil na sam predbožični večer, potem ko ga je popoldne tolpa osnovnošolcev že surovo prebutala v šoli, deležen groženj po telefonu. Da on in njegov prijatelj ne bosta več dolgo gazila po tej zemlji, so mu rekli. In misli so se usmerile v zgodbo o izsiljevanju, pretepanju sošolcev in tudi učiteljev, grožnje, tatinske ali razbijaške pohode in še kaj.

Tik pred prazniki so časopisi objavili zgodbo devetletnega Američana, ki je v strahu za življenje pisal predsedniku Billu Clintonu. V svoji otroški naivnosti je računil, da mu bo ta lahko pomagal. Nekaj dni pozneje se je njegova naivnost za vedno končala. Ustrelili so ga na cesti iz mimo vozečega avtomobila. Človek prebere zgodbo, morda se celo zamisli, zaboli ga v prsih in lista naprej. Zgodba iz Amerike pač. Toda danes Amerika ni več daleč, in če dobro pogledamo, se črne zgodbe z one strani luže kar uspešno udomačujejo tudi pri nas.

V tujini ponekod otroci sedijo v šolskih klopih v varnostnih jopičih, kar pri nas k sreči še ni potrebno. Ponekod po Sloveniji, predvsem na ljubljanskih šolah, pa so varnostniki že stalni sodelavci šol, le redkokatera večja šola pa si še privošča šolski ples brez kontrole vstopa in poklicnih varnostnikov na vratih. Koliko je zares nasilja v šolskih klopih, ne more v Sloveniji povedati nihče, sklepamo lahko le po pritožbah otrok, njihovih občasnih kličih na pomoč, po opozorilih učiteljev in ravnateljev.

Učitelja so že večkrat pretepli

Kdaj pa kdaj kakšna zadeva pricurja tudi v javnost in se o njej vnamejo razprave. Saj veste, tiste zgodbe v kronikah o pretepanju, izsiljevanju, tudi pretepanju učiteljev, hišnikov. Vse pa kaže na to, da dogajanje zaradi različnih razlogov vse prepogosto ostaja javnosti prikrito in starši, ki sami niso vpleteni,

niti ne vedo, kaj se dogaja. Zato se zdi toliko bolj pomembno, da ravnatelj in učitelji ne molčijo, da zadeve izpostavita tudi socialna služba ali policija.

Zarivanje glave v pesek ne pomaga kaj dosti, kvečjemu škoduje. Če na nasilje ni ustrezne reakcije, še naprej ostaja prepričanje, da je tako dogajanje normalno. V tem smislu naj bi bilo "normalno", da je na eni od novomeških osnovnih šol skupina učencev že večkrat pretepla nekega učitelja, da občasno zruši na tla tega ali onega učenca (po možnosti čim bolj miroljubnega) ter ga pošteno obrca in mu okrog glave maha z izvijačem. Če morajo na šolski ples priti varnostniki in nato še policija ter če razgrajajo bežijo in skačejo skozi okna iz drugega nadstropja, bi se za dogodek že kaj moralo slišati. Čas za ukrepanje je po prvem takem izgredu, ko je priložnost za preprečevanje delno že zamujena.

Z nožem po 50 tolarjev

Zgodbe o nasilju ponavadi umeščamo v večja mesta in se tolažimo, da se to dogaja nekje v Ljubljani ali Kopru. A kaj potem, ko domov prijoka naš najmlajši? In kaj, če sploh ne prijoka, ker so ga tako zastrašili, da se tudi staršem boji povedati? Na vaški šoli v brežiški občini so se pred časom borili s poskusom prodaje drog ali celo mamljivega ponujanja zastoj. Na isti šoli je lani starejši učenec izsiljeval mlajše. Nikakor ni šlo za običajne otročarije, če je prekri-

žal pot tretješolcu in zahteval 100 ali celo samo 50 tolarjev. Še posebej ni stvar nedolžna, če najstnik svojo zahtevo podkrepil s kovinsko stvarco, ki jo nenedoma potegne iz žepa, pristisne na sprožilec in se pred prestrašenim desetletnikom zaleskeče ostro rezilo. Zgodba se ponavlja več dni, šele potem desetletnik zbere dovolj poguma, da o dogodku pove doma. Z ostro reakcijo na prve pojave izsiljevanja so v omenjeni šoli neprijetne in nevarne dogodke zajezili.

Nekaterim je dovoljeno vse

Splošna zmeda v vrstnem redu vrednot je nedvomno eden večjih vzrokov za nasilniško in objestno obnašanje. Danes si le redko kdo brez dvomov drzne učiti poštenosti, pridnosti, vestnosti, spoštovanja in miroljubnosti. Tudi ljudje, ki so jim bile še do nedavnega naštetih vrednote svete, so začeli dvomiti o njih. Tudi v mali podalpski deželi po novem nekaj velja le tisti, ki koga ogoljufa, ki si na vprašljiv način prigrabi čimveč denarja in ki brezobzirno tepta vse in vsakogar pod seboj.

Porušena lestvica vrednot staršev se nujno prenaša tudi na otroke ter pri njih še posebej pride do izraza. Ena najbolj kritičnih skupin otrok so tisti, ki so sami v družini priča nasilju ali ga celo doživljajo na lastni koži. Po nekaterih raziskavah so k nasilju bolj nagnjeni tudi otroci, ki v družini pogrešajo čustveno življenje. Po izkušnjah ravnateljev osnovnih šol je nasilneže in objestneže pogosto najti med otroki staršev, ki so na hitro postali premožni. Denar jim daje občutek, da lahko počnejo karkoli, in če jim še okolje (država) omogoča, da to res delajo, je zmagovalcev njihovo. Kaj hitro se ga nalezejo tudi njihovi otroci, vprašanje pa je, kdo se bo veselil take zmage na koncu, morda že po nekaj letih.

Naj bo čimprej samostojen?

Ravnateljica ene od osnovnih šol je staršem večkrat pokušala odpreti oči z danes precej običajno zgodbo. Zjutraj je šla v šolo, pred njo pa sta šli in klepetali dve šolarici iz njene šole. "Greva spit kaj kratkega?" sta se vprašali, ko sta ugotovili, da je do pouka še nekaj minut časa. Da, že otroci pijejo alkohol, in to navsezgodaj ali pa pozno ponoči, ko mnogi izmed njih z dovoljenjem staršev ostajajo po diskotekah, dokler se jim zazdi! Znanica mi je povedala, da jo starši drugih otrok v razredu kar čudno gledajo, ker svoji sedmošolki ne dovoli pohajkovanja po Novem mestu in nemejenih večernih izhodov. "Ali vaš še ne hodi v disko?" so se čudili starši sošolcev iz nekega drugega sedmega razreda.

Življenje je danes drugačno kot nekdanj, a zato še ni rečeno, da je kaj boljše. Poglejte kdaj na dvorišča pred bloki in poiščite kopico otrok, ki se ure in ure potepajo okrog vogalov brez nadzora, pa hkrati tudi brez občutka, da kdo skrbi zanje, da lahko vsak trenutek koga pokličejo. Čisto nič mi ni všeč filozofija sodobnih staršev, da je treba otroka čimprej navaditi samostojnosti. V določenem smislu morda že, a nikakor ne, če tako samostojnost otrok potrebujemo bolj zato, da bi sami lahko lagodno preživljali popoldneve ali tudi služili denar, medtem ko se naše dete potepa samo naokrog.

So pa tudi na videz drugačni primeri, so otroci, ki neomejeno gledajo televizijo, prožijo videorekorderje in izgovarjajo v računalniških igrinah. Gotovo ste že prebrali ali slišali za kako zgodbo o nasilnem vedenju, ki ga je najstnik pokopiral po televiziji, kar tako za "hec", da bi se malo zabaval. Naš sosed je v rosnih otroških letih, potem ko si je dodobra ogledal risanko Tom in Jerry, pograbil mlado mucko, jo dal na tnilo ter jo usekal s sekiro. Potem je seveda čakal, da bo oživila...

Kako se upreti nasilju?

Kako se upreti nasilju na naših osnovnih in tudi drugih šolah, prav gotovo postaja vse bolj pereče vprašanje. Pri iskanju odgovorov se ponavadi vrtimo v krog. Iščemo vzroke za nasilno obnašanje in pri tem tavamo od družine do načina življenja neke družbe, predvsem če se ta z naglico spreminja, in do šole, ki išče pravo pot med vzgojo in izobraževanjem ter z vedno novimi in debelejšimi učbeniki večinoma pozablja na vzgojo. Ta je mnogokrat pomembnejša od nepreglednega znanja, ki ga vtepajo otrokom v glavo. Navsezadnje učbenike tudi v poznejših letih lahko najdemo na knjižnih policah, učinkovitih naknadnih pripomočkov za popravo zavozene vzgoje pa ni. Posegi socialnih služb in zadnje boljševalnice ter zapori so le izhod v sili.

Poleg velikih vplivov družine in okolja na nasilniško obnašanje je vsekakor mogoče iskati vzroke tudi v šoli. Natrpni urniki, strah pred spraševanjem, tesne učilnice, premalo gibanja in mnogokrat tudi neprimeren pristop učiteljev k poučevanju ter neustrezno vodenje šole lahko prispevajo k povečanju nasilja med šolarji. Vsekakor pa je nujno povedati, koliko je nasilja na naših šolah, javnost opozarjati nanj, opozoriti na vzroke in spodbujati ukrepe za preprečevanje. To je več ali manj jasno vsem, ni pa toliko jasnosti ob vprašanju, kdo naj kaj stori.

Življenje pa teče z neusmiljeno hitrostjo in naši šolarji, tudi tisti najbolj miroljubni in najmanj agresivni, razmišljajo, kako bi se ubranili. Naj se tepejo, naj vrnejo, naj še sami vtaknejo v žep kaj ostrega?

BREDU DUŠIČ GORNIK

Sneg in svet

Letos je sneg - gledano z očmi nestrokovnjaka - prav tak, kot je bil lani in zmeraj do zdaj. K sreči na svetu ni Daytona, Sremskih Karlovcev, Pal, Dunaja, Beograda ali Bonna, kjer bi za zeleno, okroglo ali kakšno drugačno pogajalsko mizo cvet svetovne politične pameti bruhal na dan nove zamisli za novo ureditev sveta. Če bi obstajala tudi taka možnost, bi ukazali tudi snegu, naj leta 1996 pada drugačen.

Nekateri ne mislijo, kakšen je sploh sneg in kakšen je sploh svet. Za take misli je letos prikrajsan Slovenec, ki ga je nedavno zabol del sosed - kako neverjetno - zaradi snega, ki je bil od lanskega drugačen v tem, da je bolj izzivalno kot leta poprej ležal na nepravem, sosedovem območju. Tudi dojenčki ne vedo, kaj je sneg. Nekateri so za čudoviti občutek, ki rijejo po mehki hladni belini, pri-

tudi tako

krajšani za kakšnih dvajset mesecev, nekateri za zmeraj. Nikoli ne bo videlo, kaj šele občutilo, večnosti snega pravkar rojeno biuje, ki so ga nedavno pri Vrhniki potegnili iz snežne opojnosti - iz potoka, natančneje, sneli z drevesne veje, okrog katere je bila ovita njegova popkovina. Ta pravkar rojeni človek je bil seveda mrtev, ker je ležal v potoku že dlje časa. Kako je novorojenček prišel v potok, ni znano, ve pa se, da dojenčki ne rastejo na drevesu. Bo treba zapisati, da je zmeraj enako neminljivi čar svežega snega kriv za to, da je premnil v domači snežni poljani Stane Belak-Štrauf, izkušeni himalajec, ki se je nekako zapisal snegu in planinam? Njega do konca prejšnjega tedna še niso odkrili, potem ko so v gorenskem snegu našli njegov avto.

Ni treba biti mrtev, da ne misliš na sneg. In ni treba, da si mrtev, da ne misliš na svet. Na svet, ki ga delajo v Daytonu in okolici politiki. Še kako živi so bili hrvaški novinarji, ki so šli nekako v času prvih snežink ob koncu lanskega leta na koncert Momčila Bajagića Bajage v Krško. Na hrvaško-slovenski meji je njihovo pot na koncert pospremil slovenski carinik z zajedljivo pripombo: "Ti nori Hrvatje so v vojni s Srbi, pa gredo na koncert srbskih zvezdnikov!" Državni uslužbenec pač ni videl dlje od svoje stroke in ni vedel, da obstaja poleg dnevne politike še kaj drugega. To bi lahko bil tudi sneg, vendar gre v obravnavanem dogodku v zvezi s koncertom za neminljivost glasbe.

Da je sneg tudi v letu 1996 tak kot prej, so verjetno skušili tudi tudi Hrvati iz okupiranih krajev in Madžari. Pred dnevi so vozili po cesti med Drnovim in Čatežem in so imeli na strehah avtomobilov smuči. Kaj so v resnici mislili, bo ostalo skrivnost, lahko pa ob sprečevanju tako opremljenih avtomobilov v tujo registracijo mislimo, da se svet umirja. Da bo človek spet začel misliti na sneg. In da bo brzostrelke na prtljažnikih zamenjal s smučmi.

MARTIN LUZAR

"Najlepše Jakčeve slike so z našega balkona"

Življenje je vrsta presenečenj in eno izmed teh je za gospo Jelico Gros iz Novega mesta njena visoka starost. Lani decembra je dočakala 90 let, česar si ni nikoli nadejala, saj je imela že prej kar nekaj težav z zdravjem. Ampak duševno je še vedno zelo čila, ima odličnen spomin, celo boljšega kot kak mlad človek. Zato je bilo z njo res prijetno klepetati. Grosova pa tudi ima kaj povedati, saj ni preživela "samo" obeh svetovnih vojn kot še marsikdo, ampak se je v svojem življenju srečevala z mnogimi znanimi umetniki in literati iz Novega mesta in od drugod, pa tudi sama je bila kulturno zelo aktivna.

Rodila se je na začetku tega stoletja, leta 1905, kot najmlajši otrok v mestni družini s 6 otroki. Oče je bil tehnik na sodišču, mama pa je bila doma. Na zgodnje otroštvo ima zelo lepe spomine. Kot 9-letno dekle jo je 1. svetovna vojna zelo prizadela in spominja se, da so jo preživeli v velikem pomanjkanju: "Kot majhna punčka sem hodila po kmetih prosit kruh, mleko, jajca ipd. Ni bilo prijetno."

Naredila je ekonomsko trgovsko šolo, vendar je bila zaposlena le pol leta. Nekaj časa je pomagala bratu v trgovini, pri 22-ih letih pa se je poročila. "Moj mož je bil odvetnik in moram reči, da sva se zelo dobro razumela, kajti bil je silno dober, human človek. No, sedaj je šest let, odkar ga ni več. Imela sva sina, ki se je zgodaj poročil, in vnuki so se vrstili drug za drugim. Sedaj jih imam 6, pa še 3 pravnuke, ki že študirajo. Živeli smo skupaj in bilo je lepo," pove

Jelica, ki je sedaj tri mesece stanovalka Doma starejših občanov v Šmihelu.

V svojem pripovedovanju in obujanju spominov, ki so še zelo živi, Jelica ne more mimo 2. svetovne vojne. "Veskozi smo živeli v takem strahu, da se ne da povedati. V mraku se nismo upali skozi vrata. Pa še dve leti sem bila brez moža: najprej so ga Italijani odpeljali na Rab, dve leti je bil zaprt v Italiji, kasneje pa so ga za nekaj časa zaprli še Nemci v Ljubljani. Bilo je težko, jemale sem posojila ipd., da smo se nekako preživeli," se spominja gospa.

Kulturno razgibano življenje

Da je lažje premagovala težave, ji je pomagala knjiga. Vse življenje je veliko brala, tako med vojno kot kasneje. Zlasti so jo zanimale zgodovinske knjige. Sedaj pa že približno dve leti ne more prebrati niti besedice in pravi, da je to najhujše, kajti toliko knjig ji je še ostalo.

lo. "Ničesar drugega si ne želim bolj kot to, da bi spet videla. Tudi moja mama je tako rada brala," še pripomni.

Grosova je dobro poznala družbeno življenje v dolenjski metropoli in pravi, da je res imela srečo, da je bila deležna tistih zanimivih kulturnih časov, ki so bili preprosti, pa vendar tako človeški in pristni. Novo mesto je po 1. svetovni vojni kulturno spet zaživelo, glavno besedo so imeli študentje in dijaki, ki so pripravljali športne in kulturne prireditve. Gospa Jelica se je uveljavljala predvsem v študentskem gledališču. "V slavni novomeški čitalnici, ki je bila središče kulturnega dogajanja, smo preigrali vsega Cankarja, Jurčiča, Shakespeareja, druge inozemske avtorje. Dvorana je bila vedno nabito polna in krasno smo se imeli", z nostalgijo pripoveduje.

Znani novomeški slikar Božidar Jakac je bil njen dober prijatelj, kot brat, in vsako leto mu je za rojstni dan spekla veliko torto. "Jakac je bil svetovljan in tak prijatelj, da je kaj! Pa kako je slikal! Šel je na balkon, si postavil slikarsko stojalo in čez eno uro je pokazal tako

FOTO: L. MURN

Jelica Gros

sliko, da..." še vedno polna občudovanja govori gospa Jelica. Jakac je najlepše slike Novega mesta naslikal z njihovega blakona na Ragovski ulici nad Krko. Gospe je eno podaril za 50. rojstni dan, veliko pa so jih sami odkupili.

Gostje z vsega sveta

Jakac pa h Grosovim ni hodil samo slikat, pač pa zelo pogosto na klepet, in to ne sam. S seboj je pripeljal veliko zanimivih ljudi, umetnikov, literatov, skladateljev. "Pri nas so se zbirali tudi Kitajci, Japonci, Arabci, skratka ljudje od vsega sveta. In veste, kaj je vsakokrat, ko so prišli, naredil? Stekel je na naš

balkon in z roko pokazal ven ter rekel: 'To je moje Novo mesto!' s podobno kretnjo pokaže in doda, da je zelo ponosna nanj pa seveda na Leona Štuklja. "Leon je bil dober prijatelj mojega brata, vsak dan je bil pri njem v trgovini in nas je pozabaval tako, da je kar na pultu naredil kakšno svojo vajo. Še vedno mi piše in zanj res mislim, da bo dočkal 100 let. Sedaj jih ima 97, tri leta bo pa ja še zdržal," se pošali.

Pri Grosovih so se zbirali tudi Miran Jarc, Podbevšek, Oton Berkopec, pesnik z Vinice, Ivan Cesar, dramski igralec, njen brat idr. in burno razpravljali predvsem o književnosti. "Kako jih je bilo zanimivo poslušati! Vse to sem kar požirala, ampak včasih so me kar spodili," pravi Jelica. V času vojne je bil v njihovi hiši tudi 8. razred gimnazije, ko je bila večina na fronti, ostali pa so le trije študentje.

Gospa je bila za svoj 90. rojstni dan deležna veliko čestitk in lepih želja. Obiskali so jo novomeški župan pa predsednik njene krajevne skupnosti in vsi mogoči znanci. "Bila sem vesela, čeprav mi ni do časti. Ni mi mar za materialne dobrine, samo zdravja sem si vedno želela, a sem ga bila bolj malo deležna. Če pa bi sedaj lahko še brala, bi bila najsrečnejši človek na svetu!" izrazi svoje želje gospa, ki rada brodi po svojih spominih, kot pravi sama. Veseli smo, da je to omogočila tudi nam.

LIDIJA MURN

SLOVENC V SVETU

Če si Slovenec, bodi Slovenec

Štiriindvajsetletni Robert Pečjak iz Althengstetta blizu Stuttgarta med domačimi stenami še ni slišal nemške besede, narečno slovenščino govori tekoče tako kot nemški in angleški jezik. Robijev oče, rojen v Žužemberku, in mama, rojena v Suhi krajini, se po tridesetih letih življenja na tujem vračata domov.

Svetlolasega Roberta bi, če ne bi spregovoril po naše, zlahka zamenjala za pristnega Nemca. Ponos, da je Slovenec, iz tega razgledanega, komunikativnega mladeniča kar žari, in kot sam pravi, mu slovensko državljanstvo nikoli ni delalo težav. Tudi takrat ne, ko je po študiju kot servisni inženir na merilnih napravah napisal prošnjo Hewlett-Packardu za zaposlitev. Izmed 400 prosilcev so jih zaposlili deset in Robert je bil med njimi. Važno je znanje in ne papirji. Vez in poznanstev na tujem ne poznajo, strokovnost, marljivost ter pripadnost firmi so izpisani z velikimi črkami.

Sicer pa Robertraje govori o slovenskih krajih in običajih. Sam je imel priložnost videti, kako so se nekateri Slovenci na tujem spreobrili zaradi dežele, ki jim reže kruh. To mu ni všeč in odkrito pove: Če si Slovenec, bodi Slovenec in naj te tega ne bo sram. Vsako leto pride najmanj šestkrat v Kočevje, kjer so si starši zgradili hišo. Njegov najboljši prijatelj je Gorenjec, tudi dekle je že imel iz Slovenije, in če se bo kdaj odločil za zakon, mora biti Slovenka. Le Štajerke ne bi rad, pripomni v šali.

Na otroštvo ima lepe spomine. Je edinec in mama ga je že kot otroka silila k učenju harmonike. Pa ni bil za to in tudi veselja do raztegotovanja meh takrat ni bilo pravega. Pred dve letoma pa ga je nekaj prijelo in se

je nekako pred božičem odpravil v Mengeš ter kupil frajtonarico, ki je sedaj njegova zvesta sopotnica. Imel je samo posluš in nič znanja, pa se je igranja vseeno naučil. Ker frajtonaric v Nemčiji skoraj ni, je takrat pogosto hodil v Kočevje, kjer so ga znanci učili osnovnih prijemov, doma pa je nato po štiri ure na dan vlekel meh. Zdaj je že skoraj drugi Slak in njegove melodije, poleg Avenikovih in Poljanškovič, tudi najraje igra. Njegova harmonika je taka kot takrat, ko jo je prinesel iz Mengša. Preden jo prime v roke, si umije roke, v očeh preskočijo iskre in ni ga, da bi ga ustavil. Kjer je pesem, so dobri ljudje, in kjer sta volja ter veselje, je lepše življenje, pravi Robert, ki poleg igranja na harmoniko še najde čas za smučanje in namizni tenis.

V Nemčiji bo po odhodu staršev ostal zaradi zaposlitve, srce in misli pa ima doma, kot pravi, "med temi gozdovi, rekami in dobrimi ljudmi".

MAJDA LUZAR

Robert Pečjak

ZBIRATELJI

Martinov dom je kot muzej v malem

Martin Kostelec iz Drašičev pri Metliki ima zanimivega konjička. Po hiši, skedner in zidanci ima veliko predmetov, ki bi jih bili veseli v marsikaterem muzeju. Vendar jih skrbno hrani, nekateri pa so, četudi štejejo že krepko čez sto let, še vedno uporabni. Čeprav je bilo veliko predmetov v požaru ali ko so predelovali hišo uničenih, jih je še vedno toliko, da bi lahko uredil zasebni muzej v malem.

Martin je najbolj ponosen na staro uro v kuhinji, ki še vedno kaže točen čas, čeprav ima po pripovedovanju njegovih prednikov zagotovo več kot sto let. Prav umetelno je izrezljana, navija pa jo enkrat na teden, ob nedeljah, in tega opravila ne prepusti nikomur. Tudi omara v jedilnici je prišla k hiši pred več kot sto leti, ko se je Martinova stara mama iz Bojanje vasi poročila v Drašiče. "Samo domnevam lahko, koliko je stara. Moj oče je bil rojen pred 105 leti, a ni bil najmlajši otrok. Torej ima omara krepko čez sto let. Stara mama je imela dobro doto. Tako še vedno uporabljamo njene skrinje, v katerih imamo zrnje, v kofancih pa hranimo platno," pripoveduje Kostelec. Stari likalniki na oglje se mu ne zdi nič kaj posebnega, opozori pa na kamen, s katerim so nekdanji "likali" oblačila iz domačega platna. Pa na kovinski predmet v obliki solze, s katerim so drgnili ob kamen in kresali ogenj. Posebna zanimivost so tudi vrata, ki vodijo v jedilnico. Pred približno 70 leti jim je pogorela hiša in Martinov oče Ivan je v Metliki kupil vhodna vrata stare pošte, ki jih po prenovi niso več potrebovali. Kostelčevim so prav tako najprej služila kot vhodna vrata, pozneje pa jih je Martin, ki je mizar, a je sedaj že upokojen, predelal in so še vedno uporabna.

Tudi zidnica sredi vinogradov nedaleč od hiše skriva za svojimi zadovi marsikaj zanimivega. Zanimiva je že sama lega zidance, saj je izpred nje moč videti trinajst cerkva v Sloveniji in na Hrvaškem, iz Martinovega vinograda nekoliko višje pa celo štiriindvajset. V zidnici so številni barilčki. Najmanjši drži enajst decilitrov, največji, ki mu pravijo tudi banka, pa petnajst litrov. Lakovnica je iz leta 1875, čutara iz leta 1892. Tudi nekateri sodi - prav vsi so leseni, saj Martin noče hraniti vina v posodah iz nerjaveče pločevine - so že častitljive starosti. "Najbolj zanimiv je sod, ki je še iz časov, ko so morali kmetje

dajati desetino. Povedali so mi, da se je pri nas to zadnjič zgodilo leta 1838. Sod drži osemnajst do dvajset hektolitrov in je še vedno uporaben, a v njem sedaj ne hranim vina, ker mi ostali sodi zadostujejo," pravi Martin, ob tem pa razloži, kako so bili že nekdanji kmetje iznajdljivi in so poznali zvijače, da je šlo od hiše manj kot desetina pridelka. Pobiralci desetine so namreč ugotovili volumen soda tako, da so izmerili njegov obseg na sprednji strani in na sredini ter njegovo dolžino. Toda sod je bil zadaj, pri steni, kjer je bil težje dostopen, širši in je šlo vanj več vina, kot so izračunali pobiralci desetine. Tako je kmetom ostalo več kot devet desetin vina.

Martin pravi, da ga veseli zbirati stare stvari, hvaležen pa je tudi svojim prednikom, ker so bili toliko osveščeni, da niso zavrgli vsega, kar je bilo staro, in nadomestili z novim, četudi manj praktičnim. Žal mu je za vsakim predmetom, za katerega se še spominja, da je bil pri hiši, a je izginil neznanu kam. "Ko sem bil še majhen, smo se otroci prevažali s stari

kolesom. Oče mi je povedal, da je bil to prvi bicikel v Metliki, kupil pa ga je od Madžarov, ko so pri Rosalnicah gradili železniški most čez Kolpo. To je bilo prvo svetovno vojno. Kolo je bilo zelo trpežno, sicer ne bi vzdržalo našega vozičkanja po makadamskih cestah, čez drn in strn. Imelo pa je še eno dobro lastnost: ni bilo nevarnosti, da bi obstalo s praznima zračnicama, saj sta bili namesto z zrakov napolnjeni z gumo, torej polni," se spominja Martin. Vendar kolesa ni več pri hiši; kam je izginilo, Kostelec žal ne ve.

Martin bi o različnih predmetih in opremi lahko pripovedoval v nedogled. Večina jih ima svojo zgodovino in zanimivo zgodbo. In če bi vse te pripovedi, predmete in številne stare zapiske ter fotografije zbral, bi se zares lahko postavil z zanimivo zbirko, ki mu jo bi lahko marsikdo zavidal. A za zdaj je Martin bolj zadovoljen, da so spomini na življenje njegovih prednikov na vsakem koraku, kamor koli pač stopi, kot da bi jih lahko občudoval zgolj kot muzejske eksponate. Da pa bi vse tisto, kar so uporabljali že njegovi stari in prastari starši, znali spoštovati tudi njegovi potomci, svojim vnucom rad pripoveduje zanimive zgodbe o nekdanjih časih, v katere vpleta predmete iz svoje bogate zbirke.

MIRJAM BEZEK-JAKŠE

FOTO: M. BEZEK-JAKŠE

Martin Kostelec z najmlajšo vnukinjo Katarino ob stari uri.

Dolenjska nit do mreže vseh mrež

• **Odločili ste se, da boste ta mesec postavili komunikacijski strežnik, na katerem bo mogoče vključiti se v svetovno informacijsko omrežje prek lokalnih telefonskih linij. Je taka dejavnost za vas novost ali imate s tem že kaj izkušenj?**

“Podjetje Infotehna posluje že osem let, ukvarja pa se z informacijsko tehnologijo, s podporo in zagotavljanjem informacijskih sistemov za večja podjetja na področju industrije in bančništva pretežno na Dolenjskem, nekaj partnerjev pa imamo tudi na Hrvaškem. Izdelujemo projekte za obnovo informacijskih sistemov, dobavljamo opremo, instaliramo sisteme in mreže. V zadnjih dveh letih smo z mrežami in računalniškimi sistemi na novo opremili precej večjih dolenjskih podjetij, od semiške Iskre in Novoteksove Tkanine do Laboda in metliške Beti. Uporabljamo predvsem Digitalovo tehnologijo z novimi Alpha strežniki. Na mrežah, ki smo jih izvedli, danes dela blizu tisoč uporabnikov. S komunikacijskimi mrežami imamo torej dovolj izkušenj.”

• **Internet je poznan sicer že precej časa, vendar pa se je zanimanje zanj pravzaprav povečalo šele lani, ko je postal tema številka ena v računalniškem svetu. Vas to preseneča?**

“Rast Interneta je zares osupljiva in skoraj grozljiva. O tem se lahko hitro prepričamo, če le malo pogledamo v statistiko. Število strani na mreži vseh mrež raste in se podvaja vsakih 52 dni, število strežnikov pa raste eksponentno. Število podjetij, ki so imela svoje strežnike decembra 1993, ni presegalo 200.000, konec leta 1994 jih je bilo že 12 milijonov, ocene za konec lanskega leta pa se vrte okrog števila 50 milijonov. Gre torej v bistvu za novo dimenzijo, ki jo Internet vnaša v življenje. Uporabniki in strokovnjaki trdijo, da bo vsak, ki danes uporablja računalnik v taki ali drugačni obliki, imel do leta 2000 tudi dostop do Interneta. Zanimivo pri tem je zlasti to, da za uvajanje ni potrebna nobena druga infrastruktura razen komunikacijske, torej telefonske omrežje z dovolj veliko hitrostjo. Zlasti je Internet zanimiv za tiste dežele, ki druge infrastrukture nimajo, denimo za Rusijo, kjer so ogromne razdalje, ali pa Kitajsko. Slednja ima namen letos uvesti 40 lokacij z močnimi strežniki, ki jih bo dala na voljo svojemu gospodarstvu, da bodo lahko storitve in izdelke predstavljali direktno na mreži.”

• **In kje je Slovenija? Je zaostala ali ji je uspelo pravi čas skočiti na ta informacijski vlak v prihodnost?**

“Slovenija kar dobro drži korak z razvitim svetom. Mislim, da prav nič ne zaostajamo. Ministrstvo za znanost in tehnologijo je s pravočasno postavitvijo mreže Arnes pospešilo in olajšalo dostop do Interneta. Z Arnesom smo pri nas dobili edinega nekomercialnega ponudnika storitev Interneta, kasneje je nastalo še nekaj komercialnih ponudnikov, ki v zadnjem času doživljajo pravi razcvet podobno, kot se dogaja v svetu. Eden takih je SINet, slovenska informacijska mreža, ki je del evropskega omrežja EUnet, ta pa je del Interneta.”

• **In kakšno je stanje na Dolenjskem oziroma v Novem mestu?**

“Novo mesto ima že nekaj časa lokalni priključek za Arnes z več kot osmimi vrati. Do njega imajo dostop vsi tisti, ki jim Arnes dodeli možnost uporabe; to pa so vse izobraževalne organizacije, se pravi profesorji in tudi dijaki ter raziskovalci v podjetjih. Moram pa reči, da pri nas še razmeroma redki uporabljajo to možnost. Možnost torej je, le uporabiti jo je treba. Mislim, da se bo v kratkem tudi na tem koncu Slovenije zanimanje za uporabo storitev v Internetu močno povečalo.”

• **Za raziskovalce in šolnike je možnost odprta, kaj pa za ostale, ki na Arnes ne morejo računati?**

“Tu je prostor za komercialne ponudnike storitev v Internetu. Teh doslej v Novem mestu še ni bilo in Infotehna dela na tem področju prve korake. Računamo, da bo še ta mesec v Novem

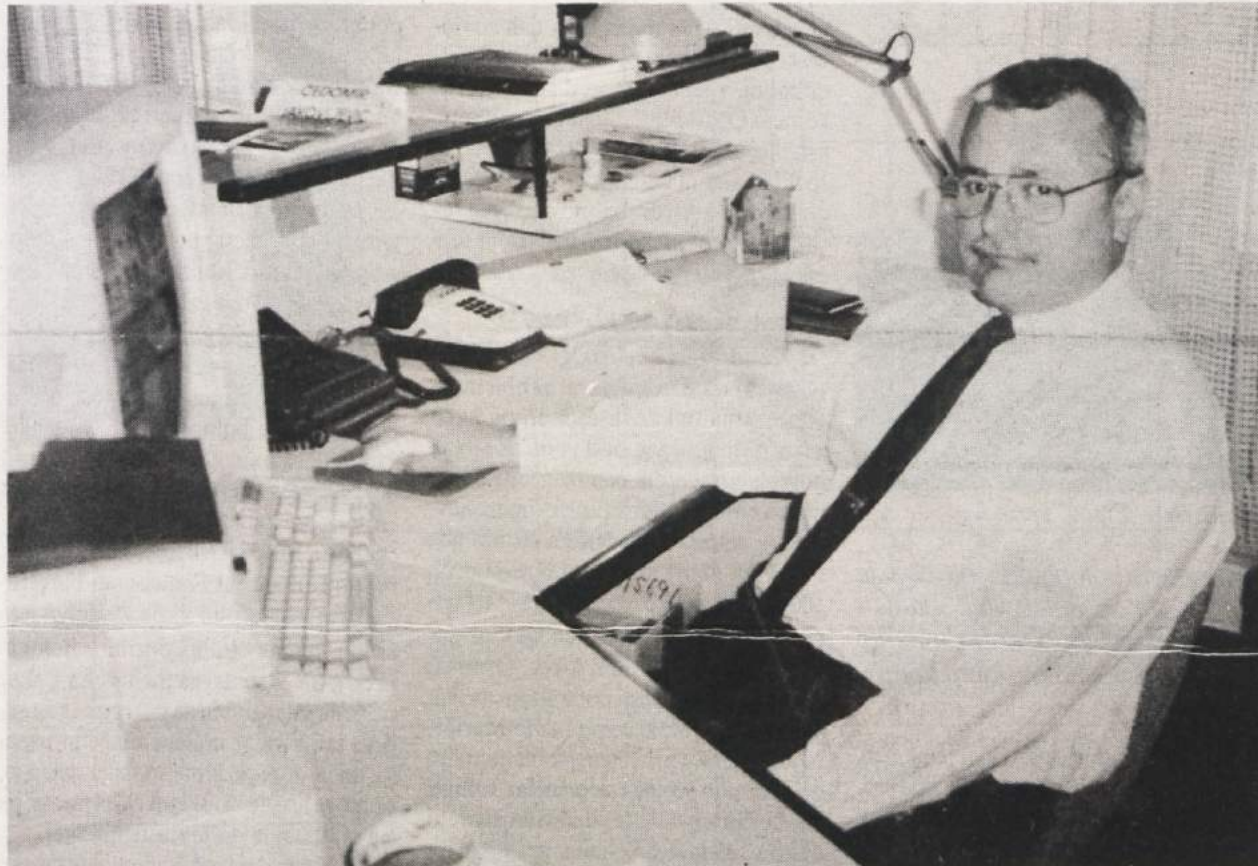

FOTO: M. MARKELJ

Z dipl. inž. elektronike Čedomirjem Jakovljevičem, direktorjem Infotehne, malega novomeškega podjetja za informacijsko tehnologijo, sva minuli četrtek sedela v njegovi delovni sobi na Glavnem trgu. Zunaj je bilo mrzlo, ceste delno podedene, torej neprijeten čas za potovanje, a midva sva se vseeno odpravila na kratek potep po svetu. Skočila sva v Ameriko in si tam spozdila za ogled najnovejšo številko računalniške revije (k nam bo po pošti prišla šele čez nekaj tednov), si ogledala, kaj ponuja novega veliko računalniško podjetje Compaq, potem pa se z nekaj kliki miške vrnila v Slovenijo in prelistala številko Dnevnika, edinega slovenskega časopisa, ki je dostopen v elektronski obliki. Vse to je bilo mogoče udobno opraviti kar v sobi in za računalnikom. Seveda ste uganili, kako sva potovala - deskala sva po slovitom Internetu, mreži vseh mrež, svetovni komunikacijski pajčevini, ki je v kratkem času postala svetovna uspešnica in bo v mnogočem spremenila način življenja v bližnji prihodnosti. S pomočjo Infotehne prihaja Internet tudi k nam na Dolenjsko.

mestu vzpostavljen naš strežnik za dostop do Interneta - kdaj bo to mogoče, pa je odvisno predvsem od Telekomu, ki nam mora zagotoviti neposredno linijo. S tem se za vse, ki jih to zanima, naj bodo posamezniki ali podjetja, odpira možnost dostopa do Interneta. Prednost strežnika v Novem mestu je predvsem v tem, da so stroški za komunikacijo bistveno manjši, kot če je strežnik denimo v tujini ali Ljubljani, saj se plačuje cena lokalnega telefonskega impulza. To se pravi, da lahko poiščete informacijo v Ameriki, cena pa je cena telefonskega klica v Novo mesto. Slišal sem, da ima v načrtu postavitev strežnika za dostop do Interneta sredi tega leta še eno novomeško podjetje - Insert, vendar tega podjetja ne poznam.”

• **Kaj torej potrebuje posameznik, manjši podjetnik ali podjetje, ki se želi povezati v Internet?**

“Najosnovnejša strojna oprema je osebni računalnik, notranji ali zunanji modem in seveda telefonski priključek. V Infotehni nudimo možnost priključka v omrežje, programe, svetovanje in izdelavo komercialnih strani ipd. To so v bistvu elektronski oglasi, njihova prednost pred klasičnimi pa je predvsem v tem, da jih lahko sproti spreminjamo in dopolnjujemo. Vzemimo za primer podjetje Bramac: predstavitev svojih izdelkov in cenike postavi na svojo elektronsko stran, ki je lahko tudi nivojsko

Čedomir Jakovljevič

urejena, in uporabnik, ki ima doma modem, bo za ceno lokalnega impulza poiskal v omrežju informacijo o teh izdelkih. Denimo, da gradi hišo in ga zanima, kakšne so kritine in njihove cene. V omrežju bo poiskal Bramacevo stran in imel takoj na voljo vse potrebne informacije. Torej nobene pošte, naročanja, čakanja na odgovor ipd. To v bistvu radikalizira in spreminja dosednji način življenja. Dejansko prihaja od tistega, kar je pred leti napovedal McLuhan, ko je dejal, da svet postaja globalna vas. Vsakemu podjetniku in posamezniku se je svet približal, ima ga na svoji mizi. To tudi omogoča, da mali podjetnik s storitvami začne izkoriščati prednosti, ki jih sicer ima velika organizacija, zato ker je pač velika in lahko posluje z ekonomijo velikosti.”

• **V svetu se teh prednosti že zavedajo in države podpirajo gradnje tako imenovanih informacijskih avtocest, ki omogočajo učinkovite in hitre informacijske povezave. Kako je pri nas?**

“Kot mi je znano, je v gradnji slovenski komunikacijski optični križ, ki bo nedvomno pospešil informacijske povezave. Mislim, da država Slovenija s financiranjem gradnje optičnega križa postavlja dobre osnove za hiter razvoj omrežij. Kot vem, je v to vključeno tudi Novo mesto in je optični kabel do tod že položen.”

• **Ali morda že lahko po prvih ponudbah, ki ste jih poslali podjetjem in posameznikom, poveste, kakšno je kaj zanimanje za povezave v Internet?**

“Zanimanje vsekakor je, in to ne zato, ker bi ga mi spodbujali, ampak ker gre ves svet v to, saj tako rekoč vsaka druga informacija o informacijskih sistemih vsebuje tudi informacijo o Internetu. Zanimanje je tako pri podjetjih kot pri posameznikih, morda je interes pri posameznikih in malih podjetnikih celo večji, še posebno pri tistih, ki se poklicno ukvarjajo z informacijsko dejavnostjo in tehnologijo. Z velikimi podjetji in ustanovami, kot sta denimo Krka in Dolenjska banka, je nekoliko drugače. Pri njih je najbrž večji problem, kako sedanje notranje mreže zaščititi pred vdorom od zunaj, kakor pa povezava navzven. Zato najbrž v tem pogledu še niso prišli daleč. Ocenjujem, da bo do

“Stroški posameznega uporabnika so odvisni od obsega prenosa podatkov, ki jih potrebuje. Osnovni strošek je v bistvu majhen. Vsak, ki želi v Internet, mora imeti osebni računalnik ustreznih zmogljivosti in modem. Priporočam, da se uporabniki pri nakupu modema odločijo za najhitrejšega. Potem je tu še strošek priključka, ki je odvisen od obsega storitev, ki jih hoče uporabnik imeti. Najmanjša pravica pristopa stane okrog 5000 tolarjev, zanj pa dobi uporabnik pravico do 15 ur priključka. To je najcenejša ponudba za posameznika. Najpopolnejša storitev, ki omogoča stalno vključitev neomejenega števila uporabnikov brez omejitve prometa v Internet, je seveda draga, pride okrog 2400 nemških mark na mesec.”

• **Kaj pa elektronska pošta?**

“Tudi ta možnost bo ta mesec odprta pri našem podjetju. Elektronska pošta oziroma Email, kot ji pravijo, je eden najhitrejših in najenostavnejših načinov za izmenjavo sporočil in drugih vrst dokumentov, slik, načrtov, programov itd. Uporabnik vse, kar želi sporočiti naslovniku, opravi na svojem delovnem mestu. Bistvena prednost je glede na telefaks, da preneseno sporočilo pride do naslovnika nespremenjeno in v enaki obliki in kakovosti, kot je bilo poslano, kar pri telefaksu ne drži. Velika prednost elektronske pošte je tudi to, da je sprejeto takoj uporabno za nadaljnjo računalniško obdelavo, kar za faksirana sporočila prav tako ne velja. Za marsikaterega uporabnika je zanimiva tudi možnost, da lahko naenkrat in istočasno pošlje sporočilo poljubemu številu uporabnikov, tudi več tisoč jih je lahko, če seveda pozna toliko elektronskih naslovov, in vsi dobijo pošto istočasno. Upam, da bodo najnovejše storitve našega podjetja, to je dostop do Interneta in elektronska pošta, koristile dolenjskemu gospodarstvu, ustanovam in posameznikom ter da bodo znali izrabilo prednosti, ki jih prinašajo.”

• **Kakšni so pravzaprav stroški priključitve in uporabe Interneta?**

MILAN MARKELJ

Kaj je Internet?

Ameriška revija Newsweek je v svoji zadnji lanki, posebni dvojni številki označila leto 1995 kot leto Interneta. Povsem upravičeno. Silovit vzpon in uveljavitev tega vrhunskega telematkega omrežja, največjega na svetu, je lani odločno označil začetek nove dobe, čas informacijskih avtocest. Internet ali Mreža (z veliko začetnico), mati vseh mrež, svetovna mreža mrež, kot mu vse pravijo, primerjajo po sedanjem in bodočem vplivu na človeštvo kar z Gutenbergovim izumom tiska, poznavalci pa so si enotni tudi v prepričanju, da je s pravo revolucijo v proizvodnji in menjavi informacij prinesel eno najglobljih družbenih sprememb našega časa ter postal nov komunikacijski medij, ki močno spreminja način obcevanja med ljudmi. Vanj je iz dneva v dan vključenih več uporabnikov. Eden od ustanoviteljev Interneta, Vinton Cerf, trdi, da bo ob sedanjosti rasti na prelomu tisočletja število uporabnikov Mreže naraslo že na 300 milijonov.

Zanimivo je, da Internet ni novost nekaj zadnjih let, kakor bi lahko na hitro sodili, če bi sodbo opirali na pozornost, ki jo materi vseh mrež posvečajo mediji. Internet ima svoj začetek v omrežju Arpanetu, ki je nastalo na pobudo ameriškega obrambnega ministrstva že ob koncu šestdesetih let v Združenih državah Amerike. Prvotno je bilo namenjeno zgolj povezavi nekaj računalnikov v raziskovalnih središčih in na univerzah, ki so sodelovale pri obrambnih načrtih, kasneje pa se je sistem povezovanja omrežij preselil v civilno sfero in se začel hitro širiti s povezovanjem vse večjega števi-

la mrež, hkrati ko se je spreminjal tudi njegov značaj. Ni več služil le za povezovanje med raziskovalci in strokovnjaki, ampak za povezovanje med najrazličnejšimi uporabniki in za izmenjavo najrazličnejših informacij, od izobraževalnih do zabavnih. Prav slednje je največja prednost Interneta, saj ob pošiljanju in sprejemanju sporočil po elektronski pošti omogoča tudi trženje, elektronsko založništvo, izmenjavo programov, pregledovanje najrazličnejših podatkovnih zbirk, skratka enkratno možnost iskanja in izmenjave potrebnih informacij po vsem svetu.

Pravo eksplozijo zanimanja za Internet je prinesel pravzaprav sistem WWW (World Wide Web), ki omogoča povezovanje kateregakoli dela nekega dokumenta s katerimkoli delom drugega (hipertekstni protokol), pri čemer so dokumenti lahko predstavljani z grafiko, zvokom, videom in animacijo. Ureditev informacije, kot jo ponuja WWW, omogoča izjemno pregledno, udobno in enostavno iskanje ter je že na pogled najprivlačnejša storitev Interneta. Informacije so urejene v obliki strani, pri čemer se vsak strežnik predstavlja s svojo naslovno (domačo) stranjo, ki je začetna točka “potovanja” po svetu. Od tod izvirajo zdaj popularni izrazi za delo v Mreži, kot so deskanje, jadrnanje, brskanje, brkljanje po omrežju.

V Sloveniji je nekomercialni ponudnik Interneta Arnes (Akademska in izobraževalna mreža Slovenije), komercialni za podjetja in posameznike pa so SINet, K2.net in Quantum z vozišči po večjih slovenskih krajih.

Nekronani kralji morskih globin

Umberto Pelizzari

Francisco "Pipin" Ferreras

Lanski boj za svetovne rekorde v globinskem potapljanju na dah je potekal na Sardiniji in Siciliji, zanje pa sta se potegovala Italijan Umberto Pelizzari in Kubanec Pipin, ki je dosegel absolutni rekord, ko se je z enim vdihom potopil 128 metrov globoko. Globinskih rekordov potapljaške zveze ne priznavajo.

Podvodni svet, skrivnosten, nevaren in za človeka dolgo časa nedostopen, je od nekdanj buril človekovo domišljijo. Bogovi morja so sestavni del mitologije vsakega naroda in želja človeka, da bi se pod vodo gibal svobodno kot riba, ni prav nič manjša kot želja, da bi poletel kot ptica. Medtem ko se večina navadnih smrtnikov zaradi bolečine v ušesih premisli, še preden doseže globino štirih ali petih metrov, se izkušeni podvodni lovci med zalezovanjem plena potopijo tudi globlje od 30 metrov, in to brez posebnih dihalnih aparatov, saj pri podvodnem ribolovu velja pravilo, da se

lahko s podvodno puško lovi le na dah. V večini obmorskih držav pa je podvodni ribolov s plinskimi jeklenkami tudi zakonsko prepovedan.

Vendar kljub temu globine, ki jih dosegajo podvodni lovci, v primerjavi z globinami, ki jih dosežejo lovci na globinske rekorde, ne pomenijo prav veliko. Da tekmovalci za svetovni globinski rekord niso nedolžno in nevarno počeli, dokazuje že dejstvo, da takih rekordov niti svetovna potapljaška zveza CMAS niti italijanska potapljaška zveza ne priznavata, tako da so tovrstni podvigi pravzaprav ilegalni. Edini prizna-

ni rekordi v potapljanju na dah so dosežki v hitrostnem potapljanju na 50 m, disciplini, v kateri so pred leti tudi novomeški potapljači dosegali izjemne uspehe, Daniel Vohar Suzana Zevnik, Igor Vidmar in Otmar Potrč pa so osvojili kar 15 naslovov jugoslovanskega prvaka in so sodili med 20 najboljših tekmovalcev v tej disciplini na svetu.

Kako do globine

Pri doseganju velikih globin s potapljanjem na dah ni glavni problem izenačevanja tlaka v ušesih ali pa kako zdržati dolgo časa pod vodo. Že vsak potapljač začetnik zna izenačiti tlak v ušesih s preprostimi Valsalvovimi manevri (s palcem in kazalcem stisneš nos in pihneš vanj), rekordni potopi prek 100 m pa trajajo precej manj kot tri minute, kolikor zdrži brez dihanja vsak dobro treniran podvodni lovec. Osnovni problem globinskega potapljanja na dah je krčenje pljuč, ki se po Boyle-Mariotovem zakonu pri 100 m globine skrčijo na enajstino svojega siceršnjega volumna. Če človek, ki ima vitalno kapaciteto 6 litrov, do konca izdihne, mu v pljučih ostane še približno 2 l zraka. Pri polnem vdihu na površini bi se istemu človeku pljuča na globini 100 m, kjer znaša tlak 11 barov, stisnila na 0,72 l, torej na precej manjši volumen, kot če bi do konca izdihnil. Potapljači, ki se potegujejo za svetovne rekorde v globinskem potapljanju na dah, problem rešujejo z jogo.

Lepotica iz Riminija

Zgodovina rekordov v globinskem

potapljanju na dah je burna in včasih tudi tragična. Večina rekorderjev je bila Italijanov, vendar med rekorderji niso bili le moški. To je namreč disciplina, kjer so ženske kar nekajkrat premagale vse moške. Tako je pred nekako desetimi leti Angela Bandini, lepota iz Riminija s 109 metri postavila apsolutni svetovni rekord. Kar nekaj let so svetovne rekorde postavljale sestre Maiorca, hčere najslavnejšega svetovnega rekorderja v potapljanju na dah Enza Maiorca. Poleg Italijank se z vrhunskimi dosežki lahko pohvalijo tudi Kubanke, zadnja leta pa v globinah poteka srdit boj predvsem med 30-letnim Italijanom Umberto Pelizzarijem iz lombardskega mesta Busto Arsizio in nekoliko starejšim Kubancem Franciscom Ferrerasom Rodriguezom, ki pa že dolga leta živi in trenira v Italiji, pozimi v Bologni in poleti v Siracusi na Siciliji. Za laskav naslov kralja globin se potegujeta že sedem let, vendar nobenemu še ni uspelo, da bi dosegel globino, ki je drugi ne bi mogel preseči, svetovne rekorde pa sta pomaknila do fantastičnih mej.

V globinskem potapljanju na dah ne gre za en sam rekord, pač pa za tri različne načine potapljanja in zaradi tega za tri različne rekorde. Pelizzari je rekorder v potapljanju na standardni in nestandardni način, medtem ko je Pipin, kakor prijatelji imenujejo Francisca Ferrerasa Rodrigueza, absolutni rekorder. Kakšna je razlika? Pri standardnem načinu tekmovalci na površini vdihnijo in se potopi do rekordne globine z lastno

močjo, pri nestandardnem načinu se spusti do globine s pomočjo uteži, ki pa ne smejo presežati tretjine potapljačeve teže, medtem ko je pri doseganju absolutnih rekordov edina omejitev, da potapljač vdihne zrak le na površini pred potopitvijo in med potopom ne uporablja nikakršnih dihalnih aparatov.

Dva rekorda v 10 minutah

Na lanska rekorda se je Pelizzari pripravil več mesecev. Za kraj podviga je izbral morje pred mestecem Villasimus na Sardiniji. Bila je sobota, ko se je Umberto s svojim spremstvom odpravil na odprto morje. Medtem ko se je on v kotu ladijskega salona z jogijskimi vajami pripravil na podvig, so potapljači iz spremstva v vodi pripravili vse potrebno. Potem je Umberto oblekel tanko potapljaško obleko in si na oči nataknil izredno močne kontaktne leče, ki mu nadomeščajo potapljaško masko, ker bi za izenačevanje pritiska v njej porabil preveč prepotrebne zraka. Ko je skočil v vodo, se je najprej dvakrat zapored potopil do globine 20 metrov, po temeljitih nadihavanju (hiperventilaciji) pa se je potopil zares. Ni minilo kaj prida več kot dve minuti, ko je že priplaval na površino s tablico s številko 72, kar je pomenilo da je svoj in obenem svetovni rekord na standardni način popravil za dva metra. A časa za slavo ni bilo, saj je takoj zatem hotel postaviti še svetovni rekord na nestandardni način. Po petih minutah nadihavanja se je s 30 kg uteži na nogah ob jekleni vrvi v pokončnem položaju v eni minuti in 20 sekundah spustil na globino 105 metrov, s čimer je za meter popravil svoj stari rekord, na površino pa se je vrnil brez vsakršnih pomagal, tako kot velevala pravila, še hitreje, saj je vse skupaj trajalo le dve minuti in 37 sekund.

Pipin se odzove

Pipin je bil tako izvan in Pelizzari ni dolgo užival slave nekronanega kralja globin. Kubanec Pipin mu je odvrnil v enem samem tednu, in to z absolutnim rekordom, ki je bil tudi sicer njegov in ga je lani pozimi postavil na Floridi. Lansko poletje je podvig opravil tam, kjer prebije večino svojega življenja, v Siracusi. Pipin je pripravil pravi spektakel. Potopitev je neposredno prenašala televizija, kamere pa so bile postavljene na površini, v globini 130 m, ena pa je bila pritrjena na uteži, s pomočjo katerih se je bliskovito potopil. Televizija je snemala Pipinov obraz, ki se je od hitrosti in globine močno spaciil. Od površine do globine 128 metrov je s 40 kg uteži potreboval le minuto in pol, tam je odtrgal ploščico s številko 128, potapljač iz spremljevalne ekipe mu je podal balon, ki ga je poprej napolnil z zrakom, in Pipin se je bliskovito dvignil na površje. Tam ga je čakala navdušena množica navijačev pa tudi skupina zdravnikov, specialistov podvodne medicine, ki postavnega Kubanca, ki ima vitalno kapaciteto pljuč kar 8,2 litra, spremljajo in proučujejo že dlje časa.

Šport ali kaj?

Je doseganje globinskih rekordov šport ali le spektakel, je težko reči, vsekakor pa morajo biti ljudje, ki to počno, pravi športniki in telesno in duševno izjemno dobro pripravljeni. Boj še ni končan in Umberto Pelizzari je že obljubil, da bo letos njegov tudi absolutni rekord. Za kaj takega se bo moral potopiti več kot 130 m globoko, saj najbrž tudi Pipin ves ta čas ne bo miroval. Nekateri ju primerjajo z gladiatorjem, ki se v areni bori s sestradanimi levi, njun boj z globinami pa najbrž res ni daleč od tega, nevaren vsekakor ni nič manj.

TANJA GAZVODA

IGOR VIDMAR

OBIČAJI

Koledniki spet oživljajo

Na predvečer 6. januarja, dneva treh kraljev ali tretjega božiča, se ponekod še vedno sliši katera od trikraljevskih kolednic, ki se bistveno ne razlikujejo med seboj. V Szentjerneju na primer se začetek glasi tako: "Ena zvezda je rojena, na nebu je svetla, ona nam je oznanila, rojstvo Jezusa..." Običaj petja treh kraljev je bil marsikje živ še po drugi svetovni vojni, zadnja leta pa po več desetletjih preganjanja koledniške šege spet oživljajo.

Da običaj ne bi zamrl - po nekaterih vaseh namreč še vedno živi, čeprav bolj s strahom - se je občinski odbor SKD Szentjerneje odločil organizirati prireditev Koledovanje treh kraljev, ki pa je kljub podobnemu neuspelemu poskusu pred leti doživela velik odmev. V Szentjerneju se je zbralo 10 skupin, ki so prišle z Rake pri Krškem, Škočjana, Mokrega Polja, Szentjerneja, Sel, Cerovega Loga in Grobelj, bilo je tudi nekaj mešanih skupin, vse pa so na izviren način prikazale stari običaj, ki je bil nekoč v teh krajih zelo bogat in raznovrsten. Prireditve si je ogledala velika množica obiskovalcev.

Trikraljevski koledniki izvirajo iz humanističnih šol renesanse in so bili sprva dijaška šega. Po vaseh so hodili zvečer pred praznikom treh kraljev, ki ga imenujemo tudi tretji sveti večer, ponekod odrasli fantje, drugod fantiči, oblečeni v tri kralje z zvezdo. Zvezda ima namreč simbolni pomen. Trije kralji naj bi jo videli, da je vzšla na vzhodu, jim kazala pot in v Jeruzalemu čudežno izginila, nato pa spet hodila pred njimi, dokler ni obstala nad krajem, kjer se je rodilo dete. Zvezdo trije kralje nosijo tudi dandanes, a se od kraja do kraja razlikuje, ponekod so jo ohranili še izpred vojne. Nekateri skupine so zvezdo prilagodile svoji pesmi. Veliko jih jo je imelo v obliki škatle, vsaka stran pa je imela drugačno vsebino. Ko so osvetljeno zvezdo postavili na okno, so jo obračali tako, da sta se prikazana podoba in pesem ujemali.

Polcija je preganjala kolednike

Kakšen je bil običaj nekoč, se še zelo dobro spominja Polde Švalj iz Szentjerneja, eden najstarejših v Szentjerneju, ki še

ohranja to tradicijo. Kot 17-leten fant je prvo leto po vojni tudi sam prvič sodeloval pri petju. Tri leta so peli brez skrbi, potem pa se je začelo zatiranje običaja, ki se ga sicer spominja še iz predvojnih let. Policija je bila namreč nekaj let po vojni 5. januarja zvečer zelo pozorna na prepovedano petje in je kršitelje kaznovala z denarno kaznijo. Menda naj bi kršili javni red in mir, oblasti pa je motilo tudi pobiranje prostovoljnih prispevkov, iz katerih so si fantje privoščili zakusko, ostane pa običajno dali cerkvi. "Spominjam se, da je moral vsak plačati 750 dinarjev kazni, to je približno današnjih 10 tisočakov. Kdor ni plačal, je moral za tri dni v zapor. Tri leta so nas lovili, morali smo celo k sodniku za prekrške. Nazadnje smo peli leta 1954, seveda smo tudi takrat plačali kazen. Morali bi imeti dovoljenje, za katero smo enkrat tudi zaprosili, a ga nismo dobili," se spominja Polde, ki je ravno tistega leta prevzel glavno vlogo pri organizaciji petja treh kraljev, čeprav samo za eno leto.

Koledniki se niso ozirali na vreme, naj je bil dež ali sneg, toplo ali mrzlo. Leta 1947 se niso odpovedali petju in obiskom kljub 25 stopinjam pod ničlo. V času prepovedi so se moški kljub temu dobivali na skrivaj in prepevali koledniško pesem, tako da se je z ustnim izročilom ohranila. "Ponovno smo se odpravili pet k hišam

ohranja to tradicijo. Kot 17-leten fant je prvo leto po vojni tudi sam prvič sodeloval pri petju. Tri leta so peli brez skrbi, potem pa se je začelo zatiranje običaja, ki se ga sicer spominja še iz predvojnih let. Policija je bila namreč nekaj let po vojni 5. januarja zvečer zelo pozorna na prepovedano petje in je kršitelje kaznovala z denarno kaznijo. Menda naj bi kršili javni red in mir, oblasti pa je motilo tudi pobiranje prostovoljnih prispevkov, iz katerih so si fantje privoščili zakusko, ostane pa običajno dali cerkvi. "Spominjam se, da je moral vsak plačati 750 dinarjev kazni, to je približno današnjih 10 tisočakov. Kdor ni plačal, je moral za tri dni v zapor. Tri leta so nas lovili, morali smo celo k sodniku za prekrške. Nazadnje smo peli leta 1954, seveda smo tudi takrat plačali kazen. Morali bi imeti dovoljenje, za katero smo enkrat tudi zaprosili, a ga nismo dobili," se spominja Polde, ki je ravno tistega leta prevzel glavno vlogo pri organizaciji petja treh kraljev, čeprav samo za eno leto.

Običaj, ki je bil včasih v Szentjerneju in okolici zelo bogat in raznovrsten, so si obiskovalci lahko ogledali na prireditvi, ki bo postala tradicionalna.

NAGRADI V DRAGATUŠ IN NOVO MESTO

Žreb je izmed reševalcev 46. nagradne križanke izbral Damjana Matkoviča iz Dragatuša in Slavko Brulc iz Novega mesta. Matkovič bo prejel denarno nagrado, Brulc pa knjižno. Nagrajencema čestitamo.

Rešite današnjo križanko in jo pošljite najkasneje do 22. januarja na naslov: Dolenjski list, Glavni trg 24, p.p. 212, 68000 Novo mesto, s pripisom KRIŽANKA 1. Ovojnico brez poštne znamke lahko oddate v naš poštni nabiralnik pri vходу v stavbo uredništva v Novem mestu.

REŠITEV 46. NAGRADNE KRIŽANKE

Pravilna rešitev 46. nagradne križanke se, brano v vodoravnih vrsticah, glasi: EKSKALATOR, REALITETA, EST, KETON, MEAD, NARA, MIKLAVC, ALT, INTIMAT, AKNA, ANTI, OSA, PODDEL, EKARIT, NARISEK, AVARI, ALEC, JEKLENEC, RAJA, ARNO, ACA.

PRGIŠČE MISLI

Naše bivanje je ena sama neznanska slepota, razven nekaj drobcev, ki jih moremo zvedeti s svojimi drobnimi čuti.

E. CANETTI

Ubiti človeka je težko, ubiti jezik kakšnega naroda pa nemogoče.

M. STERLE

V zgodovini jugoslovanskih narodov je več nesreče kot sreče.

S. LETICA

Žensko si vedno znova ustvarja moški sam, po svoji podobi, sebi v radost in v lastno pogubo.

I. ZORMAN

NAGRADNA KRIŽANKA 1

ZNAK ZA METER	ZMANJŠANO IZLOČANJE SEČA (BOLEZEN LEDVIC)	STARO-DAVNO MESTO V DOLINI JORDANA	ROZINA	OČE	AVTOR: JOŽE UDIR	PREBIVALEC KANALSKE DOLINE	PREBIVALEC NEKDANJE LJUBLJANE	VRV Z ZANKO	STARI SLOVANI
					ZIDARSKA ŽILICA				
VEČJI RIBIŠKI ČOLN NA JADRANU					PRESTOLNICA JORDANIJE				
					FR. SLIKAR, KUBIST (ANDREJ)				
POGOJNOST NEUREŠENIČ- LJVOST									
PREMIK, NPR. ROKE					GLAVNO MESTO DR. VIETNAM				
ČRNOMORSKA LUKA					PODARIJANJE				
								OKOSTJE, OGRODJE	POROK, KI Z ŽIVLENEM IMAČI ZA IZOLNITEV NEČESA
DOLENSKI LIST DOLENSKI LIST	DOMOVINA MEDJE IN KIRKE V GRŠKI MITOLOGIJI	DOMAČA PERNATA ŽIVAL	MAKEDONSKO KOLO		BREZBOŽNIK				
					GRŠKI KATOLIK				
INDIJANSKO PLEME					STRIC				KOROŠEC ANTON
					SINJSKA VITEŠKA IGRA				DEKLICA
ŽENSKO IME									DOLENSKI LIST DOLENSKI LIST
									KOS CELOTE KRALJIVEC
NADAV					ŠVEDSKI ZGOŠOVNIK IN POLTIR (OSCAR JOSEF)				KRAVJI MLADIČ
					PIVAK				KRALJ NIKO
SLOVENSKA ŽENSKA REVUIA					KDOR GOVORI KAJKAVSKO NAREČJE				
JANEŽ					POIZKUS LINDRA IZ POLITIČNIH RAZLOGOV				DOLENSKI LIST DOLENSKI LIST

praktični
praktični
praktični
praktični
praktični
praktični
praktični
praktični
praktični
praktični

Boj
proti prehladu

Ko govorimo o zimi, nam takoj pridejo na misel različne bolezni ali vsaj nahod. Če vam kihanja in smrkanja ni uspelo preprečiti, si prehlad vsaj olajšajte in poskrbite, da ga bo čim prej konec. Pomagajte si lahko s kamilično soparo, ki zbistri glavo in očisti nos. V litru vode zavrite dve žlici kamiličnih cvetov. Glavo si pokrijte z brisačo ali ruto in skozi nos in usta najmanj deset minut vdihavajte kamilično soparo, ki prihaja iz lonca. Še lažje bo šlo z inhalatorjem, ki ga dobite v lekarni. Proti nahodu pomaga tudi slana voda. Vodo - v litru vode naj bo 9 gramov soli - ogrejte na 40 stopinj Celzija. V vsako kosnico kanite po nekaj kapljic soljene vode in jo povlecite vase. Priporočljivo je tudi, da ob prehladu pijete veliko tekočine. Najboljša je limonada z veliko svežega limoninega soka ter s čim manj sladkorja. Odrecite pa se alkoholu, saj zmanjšuje obrambno moč organizma!

Narastek
iz kislega zelja

Potrebujemo: 250 g krompirja, 2 čebuli, 2 žlici olja, poper, sol, 100 g na kocke narezane šunke, 500 g kislega zelja, kumino, majaron, lovorjev list, 1/4 l belega vina, 200 g korenja, 20 g masla ali margarine, 1 žlica sladkorja, 200 g jabolk, 125 g emental-skega sira, 300 g kisle smetane. Krompir olupimo, operemo in narežemo na kockice. V drugi segrejem olje, popečemo krompir z vseh strani, nato ga solimo in popoprano. Dodamo drobno sesekljano čebulo in na kocke narezano šunko, premešamo in prepražimo. Nato dodamo kisel zelje, premešamo, prepražimo in začinjimo. Dodamo tudi vse dišave. Zalijemo z vinom in kuhamo na majhnem plamenu 10 minut. Korenje olupimo in narežemo na tanke rezine. V drugi ponvi segrejem maslo ali margarino, dodamo sladkor, ga razmešamo, da svetlo zarumeni, nato pa dodamo korenje, med mešanjem pražimo 5 minut. Jabolka operemo, narežemo jih na krljice, peščiča odstranimo. V plitev model zlijemo vse sestavine: zelje, korenje, jabolka. Sir naribamo, zmešamo ga s kislom smetano in prelijemo čez sestavine v modelu. Pečemo v pečici pri 200 stopinjah 45 minut.

Plantaža kovanja
- zakaj pa ne?

Kostanjev rak je v začetku tega stoletja uničil ves ameriški plemeniti kostanj, zato je izzval pravi poplah naših gozdarjev, ko se je pred dobrimi štirimi desetletji pojavil tudi v naših krajih. Dolej je res uničil polovico kostanjevih dreves, zdaj pa se je nekako unesel (hipovirulenca) in kaže, da bo drugi polovici bolj ali manj prizanesel. Še več, v Sloveniji so se že začeli pojavljati predlogi, da bi na površinah, ki se naglo zaraščajo, začeli gojiti kostanj, po možnosti debeloplodne maronije, ki jih poznamo s Primorskega, kamor so se razširili iz Italije. Na Dolenjskem pravi kostanj dobro uspeva, podobno tudi v Beli krajini, zato bi kazalo ob iskanju novih možnosti za zaslužek v kmetijstvu in gozdarstvu razmisliti o gojenju kovanja v obliki intenzivnih plantaž ter slediti zgledu Italije, Španije, Portugalske in Grčije, kjer na ta način pridelajo že na deset-tisoče ton kakovostnega kovanja.

Splošno o
pravilnem kurjenju

Osnovno izhodišče za okolju prijazen izgoravanje in dober izkoristek kotla je, da vsako gorivo zahteva njemu namenjeno in oblikovano kurišče. Ne obstajajo kotli, ki so primerni za izgoravanje več vrst goriv v enem kurišču ob enakem izkoristku. Poleg tega mora biti gorivo dobre kakovosti, kotel pa primerno vzdrževan. Vsaka naprava zahteva redno in strokovno neoporečno vzdrževanje. To naj velja tudi za naprave centralnega ogrevanja. Pregled naprave za ogrevanje naj vsako leto opravijo strokovnjaki, npr. dimnikar, inštalater centralne kurjave, serviser oljnega gorilnika itd. Rezultate pregleda je potrebno zabeležiti v obliki zapisnika, ki naj bo pri roki ob vsakem ponovnem obisku strokovnjaka. Tako bomo zagotovili boljši izkoristek goriva, zmanjšali stroške, manj onesnaževali okolico in občutno podaljšali življenjsko dobo naprave. Več in obširnejše informacije pa lahko dobite v energetskosvetovalni pisarni v Brežicah 0608/62-050, v Črnomlju 068/52-040 in v Novem mestu 068/28-866.

ALTERNATIVNA MEDICINA: KIROPRAKTIKA

Zdravilno nameščanje vretenc

Kiropraktika se vse bolj uveljavlja kot dodatna metoda zdravljenja in jo priznava tudi šolska medicina. Klinične raziskave so pokazale, da je mogoče s pravilno namestitvijo hrbteničnih vretenc in drugih kosti v telesu uspešno odpraviti bolečine ter zdraviti bolezni, ki nastanejo zaradi napačne lege hrbteničnih vretenc ali kosti.

Utemeljil jo je David Daniel Palmer z Jave leta 1895. Ugotovil je namreč, da premik kateregakoli dela okostja lahko stisne živce, se pravi komunikacijske kanale, in tako okrepi ali oslabi njihovo zmogljivost za prenašanje. Motnje v pretoku informacij po živcih lahko nastanejo, če denimo dlje časa nepravilno sedimo, potujemo v neudobnem položaju z avtomobilom, če se preveč naprezamo, dvigamo pretežka bremena ali dvigamo bremena iz predklona namesto iz počepa, če pretirano uporabljamo eno roko ali kadar dolgo beremo s sklonjeno glavo. K motnjam v pretoku sporočil pripomorejo tudi čustvene travme. Veliki čustveni pretresi, ki jih povzročijo žalost, vplivajo na delovanje celotnega telesa. Stres od žalosti se lahko pokaže na telesu kot napetost mišic. Stalno napete mišice pa ovirajo naravno lego kosti in hrbtenice, kar slabo vpliva na pretok sporočil po telesu.

Hrbtenična vretenca se zaradi vseh naštetih razlogov začnejo počasi premikati iz naravne lege. Lahko se pomikajo navzgor ali navzdol, naprej ali nazaj in posredno pritiskajo na živce, ki na tem mestu izhajajo iz hrbtenice. Če se eno ali več vretenc premakne iz naravne

lege, bodo po načelu domin slabo vplivala tudi na lego drugih hrbteničnih vretenc, ki se trudijo popraviti začetno nepravilnost. Tako lahko nastane pritisk na hrbtenični mozeg, ki poteka skozi vretenca. Vse to ovira normalno povezavo med možgani in drugimi deli telesa. Motnje v pretoku sporočil upočasnjujejo ali pospešujejo delovanje organov, to pa pripelje do bolezni.

Prvi pogoj za uspešno zdravljenje - nameščanje hrbteničnih vretenc in drugih kosti v naravno lego - je pravilna diagnoza. Po diagnozi se kiropraktik odloči, katera terapija je za bolnika primerna in ali mu sploh lahko pomaga s kiropraktiko. Kiropraksa je zlasti primerna pri zdravljenju otrok in mladinc. Z njo lahko uspešno zdravimo slabo držo, ki je pri mladih zelo pogosta. Pokazalo se je, da je kiropraktika še posebno uspešna pri odpravljanju bolečin v hrbtenici, če le ni hudo poškodovana. Uspešna je tudi pri glavobolu, vrtoglavici, bolečinah v sklepih, pri urejevanju menstrualnega ciklusa in prebave, pomaga pa še pri veliko drugih obolenjih in težavah, ki nastanejo zaradi motenj v pretoku sporočil od možganov do vseh delov telesa.

Trajanje terapije in pogostnost terapij, ki so potrebne za uspešno zdravljenje, sta odvisna od vrste bolezni. Mogoče je še najmanj terapij potrebno za odpravo bolečin v hrbtenici, odvisno od tega, kakšno je stanje. Če je namreč hrbtenično vretenca zelo premaknjeno iz naravne lege, bi lahko naredili več škode kot koristi, če bi ga med eno samo terapijo vrnili v naravno lego. Zato je potrebno več terapij, da se hrbtenična vretenca postopno vrnejo v naravno lego. Število terapij je odvisno tudi od tega, ali bolnik sodeluje pri zdravljenju ali ne. Kosti ali hrbtenična vretenca ne

pridejo v nepravilno lego sama po sebi, temveč zaradi preobremenjenosti, npr. nepravilnega dvigovanja težkega bremena, nepravilnega sedenja, slabega ležišča. Kiropraktik med terapijami pouči bolnika, da mora nekatere življenjske navade spremeniti, da bo lahko tudi vnaprej ohranil pravilno lego kosti. Ne pomaga namreč, če kiropraktik nameš-

ča hrbtenična vretenca v naravno lego, bolnik pa še naprej ravna tako kot prej. V Novem mestu, Metliki in Brežicah organizira zdravljenja pri kiropraktiku Vitaliju Zakrajevskem agencija Popolno zdravje. Za obisk pri kiropraktiku ali vajah sproščanja je potrebna prijava na telefon 068/28-250.

ANICA JANEŽIČ-MIKEC

ZDRAVNIK RAZLAGA

Prim. mr. sc. TATJANA GAZVODA, dr. med.

Sladkorna bolezen (12)

Poslabšanje delovanja ledvic pri skoraj vseh bolnikih povzroči tudi zvišanje krvnega pritiska.

Akutna odpoved ledvic je nenadno, popravljivo stanje, pri katerem pride do zmanjšanja delovanja ledvic zaradi številnih škodljivih faktorjev (hude izsušitve, poškodbe, infekcije, dolgotrajne operacije, nekatera zdravila). Ledvici dokončno odpovevata pri tretjini sladkornih bolnikov z boleznijo tipa I v povprečju po dvajsetih letih bolezni, pri tipu II pa zelo redko.

OKVARE ŽIVČEVJA (DIABETIČNA POLINEUROPATIJA)

Te okvare ne zajamejo celotnega živčnega sistema, ampak prizadenejo pri različnih bolnikih različne dele živčevja. Težave se od bolnika do bolnika zelo razlikujejo. Do okvare same pa pride verjetno na dva načina: na eni strani zaradi okvare drobnega žilja, na drugi strani pa pride tudi v samih živčnih celicah do napačne presnove zaradi povečane količine glukoze v krvi.

Pogostost prizadetosti živčevja pri sladkornih bolnikih ni v celoti znana. Nedvomno pa je dokazano, da so okvare pogostejše pri bolnikih s pretežno slabo urejeno presnovo. Pogostost okvar narašča tudi s trajanjem sladkorne bolezni (po 20 letih okvaro živčevja pričakujemo že pri polovici bolnikov, z zahtevnejšimi metodami pa odkrijemo bolezenske spremembe tudi pri 85 odst. bolnikov).

Do prizadetosti posameznih živcev ali živčnih korenin (diabetična mononevropatija) pride zaradi motenj v prekrvavitvi prizadetega živca. Okvara nastane dokaj hitro, zelo boli, pokaže pa se tudi izpad funkcije živca. Često gre za prizadetost živca v glavi ali enega od živcev na okončinah. V večini primerov se napaka sama od sebe delno ali povsem popravi.

Pri večini diabetikov pride do splošne prizadetosti obodnih živcev (polineuropatija) zaradi splošne prizadetosti presnove. Daljše živčne niti so bolj prizadete, ker so presnovno bolj obremenjene. Najbolj ogroženi so prsti na nogah in stopala. Gre za prizadetost tako živčnega nitja, ki vodi dražljaje do mišic, kakor tudi nitja, ki vodi čutne dražljaje v možgane. Bolniki čutijo mravljinčenje v okončinah, imajo občutek gluhih nog, mrazu, drugi zopet občutek vročine ali pekočih nog, sunkovite bolečine v mečih in krčče. Težave so pogostejše ponoči in se izboljšajo s hojo. Sočasno se pojavlja tudi ohlapnost mišic, izguba moči, zmanjša se občutek za dotik, bolečino in toploto. Zato prihaja do pogostejših poškodb zaradi udarcev, žuljev, opeklin in podobno. Zaradi ponavljajočega se pritiska, slabe prekrvljenosti in sočasne infekcije se rane slabo celijo. Navedene okvare imenujemo "diabetična noga", ki slej ko prej pripelje do invalidnosti (pride do gangrene prstov ali stopala).

Posebno in ne tako redko okvaro živčevja predstavlja avtonomna ali vegetativna nevropatija. Po več kot 20 letih sladkorne bolezni jo najdemo pri več kot 70 odst. bolnikov. Gre za okvaro živčevja, ki deluje brez naše volje ozi. zavesti. Ta sistem uravnava številne funkcije notranjih organov (srca in ožilja, prebavil, sečil, spolnih funkcij, znojenja).

(Se nadaljuje)

PRGIŠČE MISLI

Žensk ne privlačijo lepi moški, ženske privlačijo moški, ki so imeli lepe ženske.

M. KUNDERA

Uspeh veličastno in neizpodbitno posvečuje vsako podlost.

K. MANN

Samo spoznanje ni nikoli na svetu še ničesar spremenilo! Spoznanje je plodno, če rodi odgovarjajoča pogumna dejanja.

I. TORKAR

Prav vsak človek ima v svoji notranjosti nekaj, čemur mora prisluhniti, česar ne sme prezreti.

J. DOLENC

Z verigami v Italijo

Pred nekaj več kot petdesetimi leti Janez Černe iz Mršeče vasi pri Šentjerneju za pot v Italijo ni potreboval potnega lista. Vkovali so ga v verige in ga, obsojenega na dosmrtno ječo, skupaj s skupino sotrpinov zvezli v Mussolinijev "imperij". Za tiste čase bi lahko rekli, da je imel še srečo. Dvanajst drugih, ki so jih obtožili sodelovanja s partizani in jih zaprli v osnovni šoli v Zameškem, so Italijani postavili ob zid in ustrelili.

Danes so potomci tistih, ki so na "neciviliziranem Balkanu" sejali smrt, v Evropski skupnosti in poskušajo na vse načine pred svetom dokazati, kakšne krivice so se jim godile, ker se nek narod ni pokoril fašističnim zakonom. Tistim, ki na italijanski strani zdaj zganjajo vik in krik, so marsikaj olajšali tudi tukajšnji poveljni oblasti, ki v svoji ideološki zaslepljenosti niso pravično in v celoti zbrali podatkov o številu pobitih, pregananih in gmotno oškodovanih ljudi in s temi podatki nastopili pred mednarodno javnostjo. S povzročitelji gorja so se spuščali v nekakšna čudna mešetarjenja, svojci izginulih, nekdanji izgnanci in interniranci, pa so povečini še danes ostali brez vsakršnega nadomestila za svoje izgube.

Tudi Janeza Černeta sem "odkril" čisto slučajno. Je pač eden od starejših ljudi, o katerih ponavadi pišem, ti pa so marsikaj doživeli in so skoraj vsi zagotovo med drugo svetovno vojno postali žrtev tujih ali domačih oblastnikov, tako tudi Janez. Obiskal sem ga proti koncu decembra lani. Ob takem času je Mršeča vas ena sama zimska idila. Krka se vsa nabrekla tiho plazi mimo vrste hiš na bregu. V eni od njih živita tudi 87-letni Janez in njegova šest let starejša žena Rezka. Za svoja leta se še kar dobro držita. Janez takoj opazi, da me čudi razlika v letih in pravi: "Tudi župnik je opazil in me je pred poroko na to opozoril. Jaz pa sem mu dejal, naj ga to nikar nič ne moti, saj bom z Rezko živel jaz, ne on."

Pred dobrimi šestdesetimi leti je bilo to. Takrat se je Janez iz rodne Bučke priženil h Gričarjevi Rezki v Mršečo vas. V njeni leseni rojstni hišici sta si uredila dom. Rezka je imela šivalni stroj in si je s šiviljstvom služila kruh, Janez pa si je zraven hiše postavil mizarstvo delavnico. Leta 1935 se jima je rodil Ladi, tri leta kasneje Tilka, ko je svet že razburkala druga svetovna vojna, pa še Tončka. Bilo je to leta 1943. To leto Janez posebej pomni tudi zato, ker so ga takrat, Tončki je bilo komaj mesec dni, Italijani odtrgali od doma. Družino je spet zagledal šele po osemnajstih mesecih, od doma pa je ostal le pepel. Vse je zginilo v ognju druge svetovne vojne.

Predolga bi bila zgodba, če bi hoteli zapisati vse, kar se je z Janezom dogajalo potem, ko so ga Italijani odtrgali od družine. Seveda so ga pretepali kot živino in trpljenje je bilo

tako nezno, da mu je bilo dostikrat žal, da ga niso ustrelili skupaj s tistimi nesrečniki v Zameškem. Ker je prostora za to rubriko malo, prikažimo samo nekaj bežnih slik iz Janezove kalvarije.

Ljubljana: "Trije domačini so prišli na sodišče pričati, da sem imel stike s partizani. Taki pa niso imeli dosti možnosti. Ko sva bila s Tonetom Tomšičem na dnevnem sprehodu po jetniškem dvorišču, sem mu povedal, kako je, pa mi je rekel da naju bodo kmalu odpeljali na lesenem zaboju. Tako so vozili na smrt obsojene v gramozno jamo. Mene so potem obsodili na dosmrtno ječo in odpeljali v Italijo, Toneta pa so zaman poskušali rešiti in res je končal v gramozni jami."

Koper: "Na poti v Italijo smo se za nekaj časa ustavili tukaj. Bilo nas je nekako dvajset do trideset dosmrtnikov. Grdo so ravnali z nami. Pakete s hrano, ki smo jih imeli s sabo iz Ljubljane, so nam pobrali. Postavili so nas pred zid. V nas so merile cevi mitraljezov. Za njimi so bili tisti s cofki na kapah. 'Ko bom dvignil sabljo do konca, boste mrtvi,' je dejal njihov poveljnik in pričel dvigovati roko. Ko je prišel do polovice, sem se oglašil. 'Kar smo iskali, to smo dobili,' sem dejal, potem so se oglašili še drugi in Italijanova roka je počasi omahnila. Še isto noč so nas strpali na vlak in odpeljali naprej v Castelfranco."

Bologna: "Italija je kapitulirala, Nemce pa so s kopnega in iz zraka tolkli zavezniki, od zadaj pa italijanski partizani. Vseposod je bilo polno ruševin, globoke luknje so zijale v tleh, po zidovih in drevesih so viseli deli človeških teles. Neznosno je zaudarjalo, mi pa smo bili vklenjeni v verige in si še nosu nismo mogli zatisniti. Hodili smo mimo tri metre dolgih neeksplozivnih letalskih bomb."

Mršeča vas: "Nemci so me poslali domov. Bil sem čisto na koncu moči. Od doma pa je ostal le kup pepela. Rezka je z otroki dobila streho pri dobrih ljudeh. Po vojni sem dobil nekaj materiala za obnovo, a so mi ga kmalu vzeli nazaj. Počasi je le zrasla zidana hiša na kraju, kjer je prej stala lesena."

To je nekaj slik iz življenja Janeza Černeta. In kako je z njim in z njegovo ženo Rezko danes? Spet živita sama v Mršeči vasi. Še imata živa dva otroka, pa tudi šest vnukov in enajst pravnukov, a vsi živijo drugje. Janez še prime kakšno delo v roke, a te so ostarele in nimajo pravega uspeha. Tudi Rezkine roke je že zdavnaj zapustila nit. Tesno je življenje ljudi, ki za vse, kar so ustvarili in izgubili, na dobijo nikakršnega povračila. Še tesnejša je bodočnost naroda, ki dopušča, da iz njegovega trpljenja kuje dobiček nekdo drug.

TONE JAKŠE

Rezka in Janez Černe iz Mršeče vasi

"Gospodin kaplar" Janez Bavdek (na sredi s temnim ovratnikom) s svojo desetino, sestavljeno iz pripadnikov petih narodov.

Dela polno življenje

Janez Bavdek gre že v 89. leto starosti. Rodil se je še pred prvo svetovno vojno v avstroogrski monarhiji in je v svojem dolgem življenju živel v šestih državnih sistemih.

Na svet je prišel v osemčlanski družini gostačev, torej v revni družini, ki ni poznala svojega doma. To so bili ljudje žuljavih rok, zašite obleke, o njihovi obutvi pa bolje da niti ne govorim. Iste čevlje so nosili drug za drugim. Že kot otrok je Janez hitro opazil, da bo treba s trebuhom za kruhom. To mu je bilo jasno vsakič, ko je sedel za mizo in družno z drugimi zajemal iz velike lončene sklede. V nji so bile največkrat jedi iz koruzne moke ali pa krompir, ki ga za večerjo niti lupili niso, saj se je materi zdelo škoda, da bi kaj vrgli proč. Iz Jurke vasi, kjer je Janez preživel mladost in spoznal lepote Krke in takrat še čiste narave, je moral, še ne star 14 let, oditi delat v opekarstvo v Cegelnici. Tam so delali od vida do vida, 12 ur na dan. Ker je bil najmlajši in bolj slaboten, je od spomladi pa tja do pozne jeseni nosil z banko na hrbtu vodo za delavce iz bližnjega studenca. Ta voda je bila izredno dobra, ker je izvirala izpod skale. Janez pravi, da tako dobre ni nikoli več pil. Drugače so bile razmere v opekarstvu v Cegelnici za tiste čase še kar dobre. Lastnik je bil Ravbar s še tremi partnerji, pa jim ni šlo dolgo.

Kasneje se je Janez zaposlil na Kulovčevi in Dularjevi žagi na parni pogon. To je bilo leta 1924, parna žaga pa je bila za kraj velik napredek, ob tem pa je tudi nekaj ljudi dobilo delo. Delavnik je trajal od sedme ure zjutraj do šeste zvečer, opoldan pa so eno uro počivali in pojedli, kar so jim prinesle matere. Po navadi je bila to le ena vrsta jedi, ali krompir ali žganci, poleti še solata, zabeljena s slanino. Kruh so pekli doma, hrano oz. "fasengo", kot so takrat rekli, pa so kupovali na knjižico pri Šurli, ki je bil kar dober trgovec in imel poceni stvari, le denar je imel strašno rad. Če kdo ni pravočasno plačal, ga je trdo prijel.

Zvezdice na ramenih

Avstrija je propadla in Janez je že pozabil, kakšna je bila cesarjeva slika, ko je bila že tu kraljevina SHS. Kot lep in krepak mladenič je šel služiti jugoslovanskemu kralju v Makedonijo, kjer je opravil podoficirski tečaj in dobil na ramena zvezdico. Takrat so, pravi, vojake za kazen še topli in pritožbe proti tej hudi fizični kazni ni bilo mogoče nikjer uveljaviti. Njemu so dodelili deset mož. To je bila desetina, sestavljenih iz fantov petih narodov: Bosancev, Slovencev, Srbov, Makedoncev in Madžarov. Janez pravi, da je bila to najboljša desetina celega pešadijskega obmejnega kraljevega polka. Še danes po tolikih letih rad obuja spomine na svojo

desetino. Vojaki so ga imeli radi kot svojega očeta, saj ni nikoli nobenega udaril pa tudi ne kaznoval. Spoznal je namreč, da lepa beseda več zaleže kot grdo ravnanje. Vojaki so kar tekmovali, kdo bo bolj vdano služil slovenskemu kaplarju Janezu. Ob večerih jih je rad poslušal, ko so tiho prepevali melodije svoje dežele. Ko je bila desetina na višku in se je bližal konec vojaščine, so se za slovo slikali s komandantom v sredini.

Janez se je oženil leta 1938. Vzel je lepo dekle iz svoje vasi, njeni družini se je reklo pri Gradnovih. Še kako prav je prišlo, da je bila žena šivilja in je imela svojo obrt. Ko je prišla gospodarska kriza, je prav prišel prav vsak dinar, ker so trije otroci iz leta v leto potrebovali to in ono. Kolo, ki si ga je kupil Janez, je bilo takrat edino prevozno sredstvo, a ni bilo dostopno vsakemu, kdor ga je kupil, se je moral marsičemu odreči.

Ni bilo dopusta

Konec kraljevine Jugoslavije je Janez dočakal v Žužemberku. Potem se je kmalu začel upor proti okupatorju. Že maja 1942 je Janez Bavdek postal terencec in aktivist OF. Ko so iz Ljubljane poslali vlak z vojnimi materiali za par-

tizane v vagonu cisterni, so njemu naložili skrb za varnost, da so partizani lahko ves tovor nedaleč od italijanske postojanke spravili z vlaka v varstvo gozdov. Kasneje je bil v intendanturi GŠ NOV in POS ter potem v brigadah.

Domov se je vrnil kot kapetan. Takoj se je zaposlil v Novolesu kot parke-tarni mojster. Z več kot 33 leti aktivne delovne dobe je odšel v invalidski pokoj.

Vse, kar si je ustvaril, si je z lastnimi rokami. Janez je bil zares pridnih, delavnih rok, ki vse do nedavnega niso mogle mirovati. Med drugim je sam izdeloval zelo lepe preše. Od pionirjev, ki so po drugi svetovni vojni začeli delati v lesni industriji, jih je živih zelo malo, Janez Bavdek pa je med njimi. Živo se spominja, kako je bilo včasih za delavca težko, ni bilo osemurnega delavnika ne dopusta.

Ko se poslovim od Janeza, mu sežem v dlan. To je delavska dlan, ki je že v otroških letih morala garati. Ob slovesu me Janez vpraša: "Kaj misliš, ali je še kdo živ od moje desetine, mojih fantov petih narodov? Večkrat mislim nanje. Vesel sem tudi, da sem svoje otroke spravil k boljšemu kosu kruha, kakof sem ga imel jaz sam v mladosti. A predno umrem, bi rad pil vodo iz tistega studenca. Pa se je menda že povsem zaresel z grmovjem..."

TONE VIRANT

REVŠČINA V SVETU

1996, leto odprave revščine

Letošnje leto naj bi med drugim znamenovalo svetovni boj proti revščini. Združeni narodi so namreč leto 1996 razglasili za mednarodno leto odprave revščine. Pod geslom Odpravimo revščino na svetu se svetovna organizacija loteva izredno zahtevne in za mnoge poznavalce svetovnih razmer skoraj da neuresničljive naloge, saj ima revščina v svetu globoke in široko razvejene korenine. Razlika med bogatimi in revnimi delom sveta se kljub mnogim akcijam v preteklosti ni zmanjšala, temveč še povečala. Ob tem pa je globalna razdelitev sveta na bogate in revne na nek način doma tudi v razvitih državah, saj revščino tudi v najbolj razvitih državah ni popolna tujka. Predvsem pa bogate in razvite skrbi vse bolj razvidno dejstvo, da svetovna revščina posredno ogroža tudi nje same.

Po podatkih Združenih narodov živi na svetu okrog 1,3 milijarde ljudi v človeka nevrrednih razmerah, ko si vsakdanje preživetje zagotavljajo (le kako?) s sredstvi v vrednosti enega ameriškega dolarja na dan. Kar milijarda ljudi nima primerne pitne vode, 1,7 milijarde ljudi ne pozna sanitarij.

Še posebej trdo revščina prizadene ženske, otroke in stare ljudi. In k tej armadi, ki živi v skrajni bedi, se bo - če se seveda sedanji tokovi ne bodo spremenili - do konca tega tisočletja pridružilo novih 300 milijonov revežev.

Z revščino je neločljivo povezan cel kup pojavov, ki ogrožajo človeštvo v celoti: silovito naraščanje števila svetovnega prebivalstva, pospešeno uničevanje okolja, prekomerno izkoriščanje obnovljivih in neobnovljivih naravnih virov, že neobvladljivi migracijski tokovi, mednarodni spori in vojaški spopadi, katerih socialno ozadje je vse bolj razvidno.

Združeni narodi pričakujejo, da se bodo razvite države zavzele za rešitev tega globalnega pojava in začele izpolnjevati obljubo, ki so jo dale na lanskem svetovnem socialnem vrhu v Kopenhavnu. Za odpravo revščine seveda ni enostavnega recepta, bolj ali manj pa so se na vrhu strinjali s tem, da so zadostna prehrana, šolstvo in zdravstveno varstvo ter dostop do zdrave pitne vode tisti pogoji, ki jih je treba izpolniti, da bi ljudje lahko sami uravnavali svoje življenje in premagali revščino.

Ali imamo Evropejci skupne ideale?

Ali je nekaj, kar bi lahko imenovali evropsko stališče? Ali imamo Evropejci enotna mnenja in skupen okus, v čemer se razlikujemo od ostalega sveta? Ali različni nacionalni stereotipi prenesejo temeljit pretes? Odgovore na ta vprašanja daje najobsežnejša raziskava javnega mnenja v Evropi doslej. Opravila jo je evropska podružnica ameriške družbe International Research Associates.

Evropejce najbolj skrbi brezposelnost. Poleg zahodne Evrope daje temu problemu podobno težo samo še Indija. Anketiranci so imeli možnost izraziti svojo zaskrbljenost v zvezi s 15 različnimi področji. V vseh zahodnoevropskih državah so na prvo mesto ali vsaj na eno od prvih treh zapisali brezposelnost.

Bilo je nekaj nacionalnih razlik: Nemčija, Belgija in Velika Britanija so kriminal obtežile nekoliko bolj kot brezposelnost. Francija je dala nenavadno visoko prvenstvo aidsu, ki ga je za brezposelnostjo označila kot drugi največji problem. Italijane močno skrbi korupcija, Skandinavce onesnaževanje okolja, Nizozemce pa religiozni fundamentalizem. Vzhodne Evropejce daleč najbolj skrbi kriminal, sledita pa mu inflacija in osebno pomanjkanje denarja.

Evropejci menijo, da je brezposelnost glavni vzrok revščine. Drugod po svetu za revščino najbolj krivijo pomanjkanje izobrazbe. Precejšnje razlike so bile med vzhodno in zahodno Evropo. Prebivalce nekdanjega vzhodnega bloka nekoliko manj skrbi brezposelnost in bolj vprašanje mamil in alkoholizma. Lenobo so kritizirali kot tretji najpomembnejši razlog za revščino. Zahodni Evropejci je v tej zvezi niso omenjali.

Evropejcem več kot drugim pomeni politika velikih poslovnih družb in nezadostna denarna podpora javni blaginji. Za prebivalce stare celine je priseljenstvo močnejši vzrok revščine kot za druge Zemljane.

Velika večina Evropejcev meni, da bogati postajajo bogatejši in revni revnejši. Mnogi so prepričani, da imajo revni malo možnosti, da bi ubežali svoji usodi. Ta občutek je najmočnejši v Veliki Britaniji in Španiji.

Odnos do države in politike

Večina misli, da njihove države ubirajo napačne poti, še posebej gorki so oblasti Grki, Britanci, Madžari in Španci. Štirje od petih vprašanih v teh državah so menili, da se stvari obračajo zelo narobe, medtem ko je v Veliki Britaniji le 15 odst., v Grčiji, Španiji in na Madžarskem pa manj kot 10 odst. ljudi, ki nimajo pripomb.

Nasprotno pa sta skoraj dve tretjini Norvežanov zadovoljni s potjo, po kateri stopajo kot narod in država, podobno misli več kot polovica Dancev in malo manj kot polovica Ircev. V celoti 64 odst. Evropejcev meni, da grede na nacionalni ravni stvari resno narobe. Malo manj kot 17 odst. jih je zadovoljnih, okoli 20 odst. pa se jih ni moglo odločiti.

Evropejci so politično dokaj dejavni, vendar je na tem področju nekaj krepkih razlik. V zadnjem letu je o politiki razpravljalo 75 odst. Dancev, manj kot 10 odst. Avstrijcev in Nizozemcev, Madžarov pa samo tri odstotke. Tretjina Grkov je bila na političnem shodu, s čimer so daleč pred drugimi Evropejci. Več kot polovica Britancev je v zadnjem letu podpisala tako ali drugačno petico. Irci, Britanci, Švicarji in Skandinavci so bolj od drugih delovali v komitejih, medtem ko so Norvežani dvakrat verjetneje od drugih Evropejcev dali denar kakšni politični skupini.

Večina Evropejcev ima pozitivno mnenje o Evropski zvezi. Skoraj dve tretjini - tisti, ki so v Zvezi, in tisti, ki so zunaj - razmišljajo o njej zelo ali "dokaj" pozitivno, samo 17,6 odst. pa negativno. Najbolj pozitivno nastrojeni so Irci, Španci, Grki, Belgijci, Italijani in nekdanji vzhodnoevropski blok. Najbolj negativna čustva prihajajo iz Švedske, Velike Britanije in drugih skandinavskih dežel ter Švice. Švedska in Velika Britanija sta edini, ki imata maloštevilne, vendar glasne nasprotnike Evropske zveze.

Majhna večina Evropejcev misli, da bo EZ v prihodnjem desetletju "ena od najpomembnejših svetovnih velesil". To je večinsko mnenje na Poljskem, v Grčiji, na Danskem in Irskem.

ZNAMENITI DOBREPOLJCI

Od poliglota do ponarejevalca

Na nedavnem dvodnevem znanstvenem posvetu o Dobrepoljkih in Dobrepoljcih je profesor Milan Suštar predaval tudi o znamenitih Dobrepoljkih. Poleg njega pa so o posameznih znamenitih Dobrepoljkih imeli posebna predavanja še drugi znanstveniki. Znamenitih Dobrepoljcev ni malo, nekaj jih na kratko predstavljamo v tem zapisu.

LUKA DOBREPOLJSKI je bil med drugim profesor in dekan dunajske univerze. Bil je protestantsko usmerjen. Umril je leta 1562, pokopan pa je v cerkvi sv. Štefana na Dunaju.

Dr. MATIJA PRELESNIK je bil pesnik in pisatelj. Nadarjen in zelo priden. Obvladoval je 10 jezikov. Bil je doktor teologije. Novo mašo je imel leta 1895 pri sv. Antonu v Dobrepoljkih. V službi ni napredoval, ker ga je škof Jeglič ocenil, da je "vinu vdan in lahkoumen". Vdal se je vinu in pisal, zaradi nezdravega življenja je umrl komaj 33 let star. Uspešen je bil na znanstvenem področju in v prozi, v poeziji pa manj.

JOŽE PRELESNIK je bil uspešen risar in je veliko obetal, žal pa se je posvetil ponarejanju denarja. Bil je mojstrski ponarejevalec bankovcev, zaradi česar so ga klicali kar cesar. Pobegnili je tako rekoč iz vsake ječe, skrivati pa se ni znal in so ga vedno spet kmalu prijeli. O njem niso pisali le časopisi, ampak tudi več slovenskih pisateljev. Tudi Finžgarju je povedal ob nekem srečanju na vlaku, da se ves lahko prenaredi, kar mu pa ni pomagalo, da ga ne bi vedno znova prijeli in je tudi umrl v ječi leta 1898, star 66 let. Ljudje so ga imeli za pravega slovenskega Robin Hooda, saj je ponarejeni denar dajal tudi revnim kmetom, da so so plačevali dolgove in celo kupovali posesti.

JERNEJ PEČNIK je živel in delal tudi v več krajih po širši Dolenjski predvsem kot občinski svetovalec ali tajnik (Gradac Mirna, Podbočje, Mokronog, Krško). Pri Drnovem je našel in začel izkopavati Neviodunum. Nato je izkopaval še v mokronoški dolini in drugod po Dolenjskem in Sloveniji. Najdbe je pošiljal najprej v ljubljanski, nato (po

Skrb za okolje

Rusi, Grki, Ukrajinci, Čehi in Danci so okoljsko najbolj osveščeni narodi. Večina vprašanih v teh deželah daje prednost zaščiti okolja pred gospodarsko rastjo. Belgija in Turčija sta glede okolja najbolj brezbrižni državi. Gospodarska rast je zanju najpomembnejša.

Na evropskem prizorišču so dežele nekdanjega vzhodnega bloka bolj zaskrbljene za okolje kot za gospodarsko rast. Podobno menijo tudi Avstrijci. Velika Britanija, Francija, Madžarska in države Beneluksa dajejo prednost gospodarstvu, medtem ko so Skandinavija, Nemčija, Italija in Španija nekje vmes.

Večjo zaskrbljenost vzhodne Evrope zaradi okolja in manjšo zaradi gospodarske rasti si lahko razlagamo z mrščno podobo stanja okolja v teh državah. Pet dežel za nekdanjo železno zaveso ta stiska skrbi bolj kot kako drugo državo.

Pogled Skandinavcev na okolje je od vseh Evropejcev najbolj svetel in je takoj za Savdsko Arabijo in Singapuram.

JANEZ PENCA

KNJIŽNA POLICA

Smeh na prepihu

Pesnik, pisatelj, publicist in muzealec prof. Jože Dular je malo pred iztekom leta 1995, torej leta, ko je obhajal 80-letnico življenja, ponudil bralcem svoje novo knjižno delo: zbirko anekdot in prigod **SMEH NA PREPIHU**. Knjigo je založil in izdal v 1.000 izvodih Dolenjski list, kjer so anekdote in prigode izhajale v zadnjih dveh letih. Zanimivo je, da so bile nekatere ponatisnjene v knjigah anekdot drugih avtorjev, še preden je pričujoče Dularjevo delo zagledalo luč sveta.

V knjigo *Smeh na prepihu* je Dular uvrstil blizu 250 anekdot in prigod z obeh strani Gorjancev pa tudi od drugod v Sloveniji. Prevladujejo humorne dogodivščine iz Dolenjske, od koder je Dular izšel, in iz Bele krajine, kjer se je pred pol stoletja udomil. Pri zbiranju gradiva mu je pomagalo 23 posameznikov, ki so v knjigi poimensko navedeni. Na kratko je predstavljenih tudi okoli 100 vidnejših oz. pomembnejših oseb, ki jih omenjajo anekdote in prigode.

In kaj so pravzaprav anekdote? Najpogostejša je razlaga, da je anekdota kratka zabavna zgodba, navadno iz življenja kake znamenite osebe. Najboljše anekdote so tiste, ki se odlikujejo z duhovitostjo. Pa fudi prigode, ki nimajo tolikšne teže, so lahko prav imenitne. Zlasti tiste, ki izžarevajo ljudsko modrost in iz katerih se iskri človeška bistrost, čeprav zabeljena s krjavljevsko zajedljivostjo in jezikavostjo.

In takšnih anekdot in prigod premore Dularjev *Smeh na prepihu* za veliko prgišče, kar je lep dokaz, da se je tudi v naših domačih, predvsem v dolenjskih in belokranjskih logih zgodilo že veliko zanimivega pa smešnega in zabavnega, na sploh takega, čemur je veljalo prisluhniti in potem zapisati, da je lahko nastala pričujoča knjiga.

Jože Dular je anekdote in prigode zapisal z literarnim peresom, pri čemer je spet prišel od izraza njegov pretanjeni posluš za jezik in pripoved. Karikature, ki lepo popestrijo knjigo, so delo Lojzeta Perka, Boruta Pečarja, Boža Kosa, Štaumbeka in Jožeta Kumra; slednji je ilustriral tudi naslovnico.

IVAN ZORAN

Kocbekov Dnevnik 1948

Dnevnik Edvarda Kocbeka so že od prvih natisov deležni precejšnje pozornosti, pa naj gre za njegove partizanske dnevnike, ki so izšli še za časa njegovega življenja (prvi del pod naslovom *Tovarišja* že daljnega 1949. leta, drugi del pod naslovom *Listina* pa več kot trideset let kasneje) ali pa za povojne dnevnike, ki so si izborili pravico do natisa šele po avtorjevi smrti z demokratično odjugo po komunističnih svinčenih letih. Zanimanja so deležni seveda zaradi avtorja samega, saj se Kocbek s svojo miselno, literarno in moralno močjo vse bolj izrazil izrisuje na slovenskem duhovnem obzorju, hkrati pa je to človek, ki je v določenem zgodovinskem obdobju stal v središču zgodovinskih vrtincev, v katerih se je odločilno oblikovala slovenska narodna usoda, kasneje pa je na svoji koži doživljal oblastniško nasilje, tako značilno za povojna obdobja. Kot moralno in miselno občutljiv posameznik je globlje od drugih sledil tokovom časa, jih prelivljal v osebne zapiske ter nam tako ohranil dragoceno pričevanje, ki je postalo del slovenske zgodovine, predvsem seveda v tistem pomenu, ki ga je Kocbek sam v Listini takole opredelil: "Zgodovina ni preteklost, temveč spoznanje, ki ga imamo o njej."

Kocbekove povojne dnevnike je leta 1991 začela redno izdajati Cankarjeva založba. Doslej so izšle že štiri knjige, v katerih je zajeto obdobje od leta 1945 do 1947, pred kratkim pa je izšla peta knjiga z dnevnimi zapiski iz leta 1948. V zapiskih tega leta je nekaj praznin, ko Kocbek v nasprotju s svojo siceršnjo navado ni nič zapisal. Nekoliko tanjša kot v prejšnjih letih je tudi politično-dokumentarna plast dnevnika, čeprav je Kocbek leta

1948 še aktivno sodeloval pri izgrajevanju nove socialistične oblasti, bil še zvezni poslanec in vsaj formalno še člen vodilne slovenske politične garniture. Osrednji dogodek tega leta je resolucija Kominforma o razmerah v KP Jugoslavije, ki je pretresla Jugoslavijo, spremenila njeno zunajo politiko, preusmerila gospodarsko reformo in grobo posegla v usode mnogih posameznikov. Pomemben dogodek je bil še julijski 5. kongres KPJ in nato novembra 2. kongres KPS. Kocbek občutljivo zapaža, kako v grobi pragmatiki socialističnega vsakdanjika primanjkuje humanizma in demokracije, kako se zapostavljajo človekove osebne vrednote, a kljub temu ostaja prepričan o upravičenosti družbene revolucije na Slovenskem, razume pa jo seveda globlje, ne samo kot spreminjanje gospodarske in družbene strukture, ampak tudi kot poglabljanje človekove zavesti. Kot običajno je tudi v teh dnevnih zapiskih pogosta tema literatura. Kocbek tako ostaja tudi zanimiv kronist domačega in deloma tujega sočasnega slovstva.

MILAN MARKELJ

Naključni imperiji

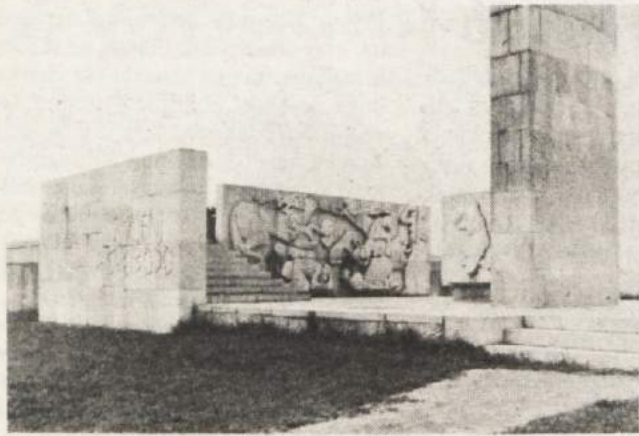
Konec sedemdesetih let so se pojavili peceji oz. osebni računalniki, kot jim pravimo pri nas, in označili silen razmah in vdor računalništva v vse pore življenja. Danes so peceji povsod, skoraj ni pisarne, kjer bi ne opravljali kakšnega dela, našli pa so si pot tudi v mnoge domove, kjer služijo delu, izobraževanju in zabavi. S pecejmi je povezan silovit vzpon visokotehnološke industrijske proizvodnje množičnih izdelkov, ki je v ZDA prinesla ogromne zasluške in ustvarila tako rekoč prek noči nove milijonarje. S pecejmi povezana industrija je eden najuspešnejših podvigov v zgodovini ameriškega gospodarstva. Presenetljivo pa je, da se je vse to dogodilo bolj ali manj po naključju, ljudje, ki se jim je posrečilo začeti in izpeljati ta veliki podvig in so zdaj vladarji teh naključnih industrijskih imperijev, so bili pravzaprav amaterji.

Zanimivo, duhovito in pronicljivo zgodbo o tem velikem ameriškem podvigu je publicist Robert X. Cringely opisal v knjigi **NAKLJUČNI IMPERIJI**, ki je pred kratkim izšla v slovenskem prevodu pri založbi Pasadena. Celoten naslov knjige je precej daljši in se glasi: *Kratka zgodovina Silicijeve doline* oz. *Kako fantje iz Silicijeve doline mlatijo milijone in tujo konkurenco, pa se dekleta še vedno ne zmenijo zanje*. Avtor te branja vredne knjige je zelo vpliven kolumnist časopisa *InfoWorld*, ki se skriva pod psevdonimom Cringely. Je izredno dobro seznanjen z vsem, kar se pleče v svetu osebnih računalnikov, pozna ozadja, spletke in poslovne poteze velikih računalniških hiš, saj ga številni anonimni informatorji obveščajo o načrtovanju novih proizvodov, o bodočih poslovnih potezah, napakah in stranpoteh v računalniških podjetjih, zato Cringely ne pozna dobro samo delovanja računalniških velikanov, kot so Microsoft, Apple in IBM, ampak tudi ljudi, ki odločilno vplivajo na razvojne poti, ki jih ubira industrija osebnih računalnikov. Kogar zanima, kako se vrta ta svet, kdor hoče razumeti, zakaj se vrta tako, kot se, naj seže po tej knjižni novosti. Z veseljem pa jo bodo prebrali tudi tisti, ki jih računalništvo samo po sebi ne zanima, so pa dovzetni za bistre in duhovite poglede na sodobna dogajanja.

MILAN MARKELJ

KNJIŽNI TELEGRAMI

- Pri celjski Mohorjevi družbi je izšla knjiga **ENO SI ZAPOJMO** z izborom 175 slovenskih ljudskih pesmi z notami in besedilom, ki ga je pripravila **Zmaga Kumer**.
- Izšla je knjiga **Mirana Ališiča PRVAKI**, ki govori o vseh dosedanjih svetovnih prvakih formule 1.
- Pri založbi Didakta je izšla zbirka zgodb iz svetovnih religij pod naslovom **VERŠKE ZGODBE SVETA**.
- Založba Devin je izdala tri knjižice iz nove zbirke pravljic iz slovenske Benečije z ilustracijami Luise Tomasetig.
- **Dr. Dražigost Pokorn** je pri založbi Forma 7 izdal knjigo **SOJA OSVAJA SVET**, malo biblijo za zdravo življenje, kot je zapisano v podnaslovu.

SPOMENIK NOB NA GRIČKU - Osrednji belokranjski spomenik NOB stoji na manjši vzpetini Griček v Črnomlju. Postavljen je bil v letih 1954-1961, svečano pa je bil odkrit 4. julija 1961. Spomenik, katerega avtorja sta akademski kipar Jakob Savinšek in arhitekt Marko Zupančič, sestavljajo grobnica v obliki gomile, velika reliefna kompozicija in obelisk. Kompleks je posvečen 1250 padlim borcem narodnoosvobodilnega boja in žrtvam fašističnega nasilja iz Bele krajine. V grobnico so bili leta 1948 prekopani posmrtni ostanki na Gornjih Lazah padlih borcev 1. belokranjske čete. Spomenik je leta 1992 skupščina občine Črnomelj razglasila za kulturni spomenik. (Pripravila Judita Podgornik iz ZVNKD Novo mesto)

IX Trdinovih zapiskov

Nevede podpirajo tatinstvo – Pogoste so žalibog preiskave in kazne radi kupovanja ukradenega blaga. Često si hočejo pomagati s tem kmetje, ki so v vseh drugih rečeh vse skozi pošteni in zabredo tako v škodo in sramoto ter podpirajo nevede tatinstvo, ki bi brez takih kupcev izgubilo naj jačo podlago.

Vino se je silno kradlo – Na gori v Lisicu se je včasih silno kradlo, skoraj vsako zidanico razbili, v kateri čutilo se vino, krčmarju pa niso vzeli nikoli ne kaplje. Kedar je videl od daleč naj večega tatu vinskega, ga je vselej poklical piti. Tat mu je rekel: Tebi se ni nič bati, tebi ne bo jemal nihče in res mu ni.

Mladi ponarejevalec denarja – Miha Žugel je 18 leten deček, brez staršev, brez odgoja, ne zna še moliti ne tudi ne brati ali pisati. Vendar delal je prav dobro bankovce na oknu po 5,10 in tri tudi za 50 for. Hodil je to delat v štiro, vabili ga postarni, "pametni" moške, katerim prisodil bi človek kaj boljega. Enkrat je tudi kradel. Žugela je dober človek prenočil in za to blagodat ga je okral in prodajal ukradene reči drugim.

Tone je bil bolj osebenjek kakor kmet. Imel je njivo nad strugo Sušice, ki je bila večidel suha, le ob večjih nalivih je po nji prihrumela voda. Na nasprtonem bregu je bila poraščena z akacijo. Ob Kolpi pa je imel oz. ga je k hiši z doto prinesla žena, velik travnik. Na njem je nakosil sena za kravo in vola, ki sta mukala v hlevu. V svinjaku sta krulila prašiča in nekaj kokoši je brsklo po gnoju za hlevom. Bore malo za vso družino pod streho hišice, ki jo je poddedoval od očeta.

Žena je na semanji dan prodajala na trgu pred cerkvijo sv. Nikolaja čebulo, fižol in še kakšno jajce, kajti v jeseni je bilo treba kupiti otrokom zvezke za šolo. Njihova vsakdanja hrana so bili mleko in žganci, krompir in zelje pa še ječmenova juha; če se je v njej kuhalo kaj od prašiča, je bila zelo okusna. V Tonetovih časih ni bilo ne hladilnikov in ne zamrzovalnih skrinj. Mati je kdaj pa kdaj spekla še sirovo belokranjsko povitico in skuhalo štruklje.

Zgodaj je moral Tone naložiti gnoj na voz, da je potem peljal z vozom in volom po cesti, potem pa po blatnem kolovozu do svoje njive na hribu. Kolovoz od Veseličevega poda je bil z obeh strani zaraščen in se tudi v največji suši ni osušil. Vedno je bil blatnen, kolesa so se globoko vdiralala vanj in vol je le s težavo vlekel voz za seboj. Kolovozu ni nihče popravljaj, saj so občinski možje komaj zbrali denar za gramoz na občinskih cestah.

Tone si je rad vzel kaj prostega časa in to lagodno pojasnil, češ česar ne bom naredil danes, bo ostalo za jutri. Tako je tudi bilo. Z ženo sta raztrosila gnoj po njivi, nato sta orala. Ona je poganjala vola, Tone pa je držal in usmerjal plug. Vsi trije so se mučili in potili, kdaj pa kdaj se je vol

ustavil in takrat so se vsi trije malo odahnili. Potem pa zopet naprej do konca. Če ni šlo v enem dnevu, sta delo dokončala naslednji dan. Brano je vol vlekel že lažje za seboj. Nič kolikokrat je morala potem žena še kopati jarke po njivi, da je lahko potem posejala in posadila, kar sta namenila.

Takšnega dela današnji mladi ljudje sploh ne poznajo, kajti traktor in ostala kmetijska mehanizacija je delo na poljih olajšala. A Tone tega ne ve, kajti že dolgo skupaj z ženo počivata na metliškem pokopališču pri sv. Roku. Njune zgarane roke so omahnile od težkega dela, trpljenja in življenja na tisti hriboviti njivi, ki jo je Tone sam imenoval Kalvarija.

Njuna življenjska kalvarija se je končala, Kalvarija nad Sušico pa sameva. Otroci so odšli po svetu, očetova Kalvarija pa je vse bolj zaraščena, kakor tudi kolovoz do nje.

FOTO: M. MARKELJ

Večerilo se je. Mesto je bilo zavito v polmrak. Po ulici je stopal popotnik. Mesto mu ni bilo tuje. Tu se je rodil in preživel svoja najlepša leta, a vendar se je v svojem rojstnem mestu počutil kot tujec. Petdeset let je živel v tujini in vsa ta leta hrepenel po domu, po starših, po slovenski zemlji. V svet je odšel kot mlad fant, vrnil se je kot starec, ki mu je delo v rudniku izpilo vse moči.

Hodil je s sklonjeno glavo, s klobukom, poveznjenim na čelo. Kdaj pa kdaj je nekoliko postal in se ozrl na bližnje hiše.

"Da, tu sem. To je ulica, po kateri sem hodil v šolo, se igral s svojimi prijatelji," si je dejal in se domislil, kolikokrat se v tujini spomnil prav na to ulico.

Stopal je naprej po pločniku. Nikjer ni bilo človeka, le mačke so plezale čez plotove. Nenađoma je zaslišal korake, ki so se mu približevali. Neznanec, ki mu je prišel naproti, ga je pozdravil, popotnik pa ni odgovoril. Z nikomer ni hotel govoriti. V svoji notranjosti je čutil nemir.

Ponovno je obstal, si popravil klobuk in se zazrl v nebo, kakor da bi se hotel nekemu zahvaliti in si tako olajšati dušo.

"Še malo, še nekaj korakov, pa bom zagledal svojo rojstno hišo."

Postal je. Z obema rokama se je oprjel palice. Čutil je, da se mu roki treseta.

"Moj dom, moja rojstna hiša," je vzdihnil, ko je stal pred hišo, ki jo je iskal. Nekaj časa je nepremično gledal, nato se je odločil. Stopil je bliže in sedel na vegaste stopnice. Podprl si je glavo z obema rokama. Po licu sta mu zdrseli debeli solzi.

Čez čas se je dvignil in počasi nadaljeval pot. Cestne svetilke so se že prižigale. Popotnik je zagledal tablo z napisom DOM STAREJŠIH OBČANOV.

"Tu bo poslej moje bivališče. Tu bom živel, dokler mi ne bodo tuje roke zaprle oči. Pa vendar sem zadovoljen, ker vem, da bom pokopan na slovenski zemlji," je rekel.

Karlina je vprašala, kdo je, čeprav je že po načinu trkanja vedela, da morajo biti partizani. A vsaka sekunda je bila zdaj dragocena. Zavlačevati je bilo treba, se bo že našla rešitev. Martin se je oblekel, in ker je bilo trkanje vse bolj nestrpno, je rekel Karlini, naj odpre, sam pa se je umaknil v mlin. Karlina je odprla vhodna vrata, partizani so vdrli v hišo in klicali Martina, a ga ni bilo nikjer. Preiskali so vsak kotiček stanovanja in mlina, pregledali podstrešje, o Martinu ni bilo sledu. Tudi straže, ki so jih že prej razpostavili okoli hiše, niso ničesar opazile. Hočeš nočeš so morali ugotoviti da Martina ni, in oditi praznih rok naprej.

In kaj je bilo z Martinom? Bil je že v bižnjem gozdu. Z mokrimi hlačami in nogami sicer, a z zavestjo, da bo še nekaj časa lahko ostal pod domačo streho. Počakal je, da so nepričakovani obiskovalci odšli iz okolice, in se vrnil domov. In kako je prišel v gozd? Vsako mlinsko kolo ima na sredini os iz debelega hrastovega debla, imenovano vreteno. To vreteno nosi kolo in je na vsaki strani vodne struge pričvrščeno na trdno podlago. Na mlinski strani sega ponavadi v mlin, in prav pri Cerarjevem vretenu je bila luknja v steni tako velika, da se je Martin, ki je bil vitek, stisnil skozi na prosto, po mlinskem kolesu zlezal v vodo in po njej odčofotal v bližnji gozd. Šumenje Laknice, ki se je zaganjala ob stoječe mlinsko kolo, je preglasilo ubežnikove stopinje in straža ni opazila ničesar.

Vedno pa se za Martina ni tako srečno končalo, na primer tistikrat, ko ga je doma presenetila večja skupina partizanov. Vedeli so, da imajo opraviti z izkušenim lisjakom, pa so zato postavili ljudi pri vseh izhodih in bili zelo budni. Kamor jo je Martin poskušal stisniti, tam je bilo zastraženo. Preostala mu je še zadnja možnost. Poskusil je s pečjo. Krušna peč je bila zaradi stalne uporabe sicer sajasta, a ravno takrat ni bila zakurjena in odprtina je bila dovolj velika, pa je zlezal vanjo. Karlina je za njim zapahnila ploho, kot na kmetih pravijo vratcem za krušno peč. A ropot, ki je nastal pri zapiranju, je zbudil pozornost. V prostor so prihiteli partizani in ko so zagledali vhod v krušno peč, se jim je posvetilo, kje bi lahko bil gospodar. Eden od njih je prijel v roke burkle, drugi je odpahnil vrata in tako so iz skrivališča izbežali Martina. Moral je priti ven, zdaj res ni imel drugega izhoda. Odpeljali so ga na Trebelno, a jim je že drugi dan ušel domov in se v bližini doma skrival naprej. Zdjaj si je le poredko upal ostati v hiši čez noč. V gozdu v bližini doma si je napravil zemljanko in v njej preživel najnevarnejše trenutke.

Tone Jakše

8 SKRIVAČI

Ko mu je umrla stara mati, se je previdno prikradel do doma, pokropil rajnico in se umaknil na varno.

Na tiho nedeljo padel v roke domobrancem

Tako nekako sta Martin in njegova Karlina prekrmarila čeri prvih vojnih let. A vojna se ni bila končana in čeri je bilo še veliko. In na Martina niso prežali le partizani. Tudi drugi so bili, ki bi jim prav prišel mlad vojak, in prav nič se niso ozirali na to, da mu ni do bratomorne vojne, niti na to, da ima, mlin, kmetijo, živino in tedaj že nosečo ženo.

V cerkev je Martin iz razumljivih vzrokov bolj malo zahajal, a bil je po tradiciji dober katoličan, in ko je napočila tiha nedelja, sta se s Karlino odločila, da tokrat le odideta skupaj k maši v Šmarjeto, kjer je bila farna cerkev. Tako sta tudi storila. Med mašo je postal v cerkvi nenavadno tesno. Martin se je ozrl in opazil, da so se med ljudi pomešali domobranci iz Novega mesta. Postal mu je vroče, a še predno je bilo maše konec, je v njem dozorel načrt. V nekaj besedah ga je potihoma zaupal Karlini. Ta je takoj razumela, kaj namerava.

Maše je bilo konec in ljudje so se drenjali proti izhodu. Tudi Martin je bil med njimi. Le da se on ni prerival proti vratom ampak k spovednici. Nihče ga ni opazil, ko je smuknil vanjo. Karlina je odšla medtem z drugimi ven in je od daleč opazovala, kako se bo stvar iztekla. Ljudje pred cerkvijo so se porazgubili. Domobranci so še nekoliko postali pred njo, eden pa je še enkrat zaokrožil po cerkvi in se prepričal, da je zares prazna, nato pa so odšli tudi oni. Karlina je sporočila Martinu, da je zdaj zrak čist, in hitro sta po bližnji krenila proti domu. Lahkih nog sta jo ubirala skozi prebujajočo se pomlad, a ko sta se po cesti bližala Zburam, je olajšanje nenadoma splahnelo in noge so postale težke kot svinec. Nasproti jima je po ravnini prihajala kolona domobrancev in za beg je bilo prepozno. Niso bili isti kot prej, ti so bili iz postojanke v Beli Cerkvi. Ustavili so ju in Martin je hitro zbudil njihovo radovednost. Vzeli so ga medse, Karolino pa pustili samo domov. Tisto nedeljo so v okolici pobrali še nekaj fantov in jih spravili v svojo postojanko. Drugi dan so jih pre-

peljali v Novo mesto, tretji dan pa so bili že v domobrantskih uniformah.

Jedla sva surove rake

Tako je postal Martin član domobrantske postojanke v Beli Cerkvi in ostal je tam vse do konca vojne. "Še danes mi ni žal, da sem bil pri domobrantskih. Tako so bili doma zaščiteni, meni ni bilo treba nikomur skriviti lasu na glavi in bil sem na varnem," o tistem času razmišlja Martin. Njegova želja ostati čim bližje doma je razumljiva, kajti Karlina mu je ta čas že rodila prvega sina.

Ko se je okupacijska vojska valila proti severni meji, so se za njo pomikale tudi domobrantske enote. Četa, v kateri je bil Martin, je prišla le do Radeč. Tam so jih poveljniki zbrali, jim povedali, da so poti naprej zatrpane in da naj si pomagata vsakdo sam, kakor ve in zna. Kaj so si kmečki fantje želeli bolj kot dom! In proti domu jo je večina v okrilju noči in v varstvu gozdov tudi krenila. Pet jih je bilo v skupini, s katero se je vračal Martin. Pet ljudi na poti domov, a na življenj-

Ostanki kolesa so še ob nekdanjem Cvelbarjevem mlinu. Martin kaže na luknjo v zidu, skozi katero je med vojno pred zasledovalci zlezal na hrastovo vreteno, ki tudi še danes kljubuje zobu časa.

Nad Črmošnjicami ves čas zanimivo

Žičničarji Krkingega smučarskega centra Rog - Črmošnjice so zadovoljni z letošnjo sezono - Vrsta smučarskih tečajev in tekmovanj za smučarje vseh kategorij

ČRMOŠNJICE - Danes naj bi se, če v začetku tedna odjuga ni stopila snega, žičnice edinega dolenjskega smučarskega središča Rog Črmošnjice vrtele že 29. dan v tej zimi. Žičničarji Krkingega smučišča na Gačah - tako so po najvišjem vrhu smučišče poimenovali sami smučarji - so se zadnja leta že navadili, da jih prvi sneg preseneti začetka decembra. Tako je bilo tudi to zimo, ko so se zavrtela kolesa petih vlečnic že 8. decembra.

Le 14 dni kasneje je sneg pobrala močna odjuga, vendar premor ni trajal dolgo, saj je nov sneg zapadel le pet dni kasneje in, če je verjeti vremenoslovcem, snega v Kočevskem Rogu oziroma na Gačah še ne bo zmanjkalo. Tako kot s snežno podlago - v dneh po novoletnih praznikih je bilo na smučišču več kot 40 centimetrov dobro steptanega pomrznjenega snega - so žičničarji lahko zadovoljni tudi z obiskom, ki je to zimo presenetljivo dober. Največ smučarjev se je na Gačah zbralo zadnji dan novoletnih praznikov, ki je smučarske vozovnice kupilo 1100 obiskovalcev, pa tudi med tednom je obisk dober, je povedal vodja smučarskega centra Rog Črmošnjice Lojze Derganc.

Rekreativnim smučarjem, ki prihajajo predvsem iz Dolenjske, se vsak dan pridruži še kopica mladih tekmovalcev iz Novega mesta, Ljubljane, Vrhnike in Domžal, ki so tu našli izvrstne razmere za vadbo, ob koncu tedna pa se tu vrstijo tekmovanja mladih smučarjev v slalomu

in veleslalomu in superveleslalomu.

Krka se tudi pred to sezono ni odločila za kakšno večjo vlaganja, razen rednega vzdrževanja pa je edina novost sankališče. Tudi letos so s teptalnimi strojem zelo lepo uredili 2,5 km in 5 km dogi tekaški progji, ki

TREBANJSKI ROKOMETAŠI NA TV

TREBNJE - Rokometiški trebanjskega Akripola se bodo v soboto ob 17. uri na prvenstvenem srečanju pomerili doma z ekipo Kodeljvega. Posebnost tega športnega dogodka je, da bo tekmo direktno prenašala ljubljanska Televizija, kar je posebno priznanje trebanjskim rokometiščem. Vprašljiv je nastop Karla Špendeta, ki je pred kratkim okrepil trebanjske rokometišče.

ju vsako leto obišče več ljubiteljev gibanja v neokrnjeni naravi. Smučarsko središče Rog Črmošnjice so pred božičem za smučarske tečaje izkoristili osnovni šoli Dolenjske Toplice in Grm iz Novega mesta, ta teden pa tu osnove vijuganja na smučeh spoznavajo otroci iz Šmihela, ki so si včeraj lahko ogledali največje svetovne mojstrice veleslalomu, ki naj bi se na Gačah pomerile za točke FIS. Skratka nad Črmošnjicami je ves čas zanimivo, zato tistim, ki so si našli smučaj in se za 1800 tolarjev - toliko namreč stane dnevna vozovnica za odrasle - do siteda nasmučali na presenetljivo dobro urejenem smučišču pod Gačami, zagotovo ni bilo žal.

I. VIDMAR

RAZGLASILI NAJBOLJŠE ŠAHISTE

STARI TRG OB KOLPI - V šahovskem društvu Stari trg so razglasili najboljše šahiste in šahiste v letu 1995. Najboljši so: med člani Hrvoje Jurkovič; med članicami Darja Kapš; med mladinci Uroš Kobe; med mladinkami: Simona Mihelič; med kadeti Tadej Kobe; med kadetinjami Sabina Kapš; med dečki Mario Kapš in deklicami: Sonja Mukavec.

V. K.

Grojzdek in Radiškova atleta leta

Atletski klub Sevnica letos po odhodu Roberta Grojzdka v vojsko ne bo mogel ponoviti lanskih izvrstnih rezultatov - Začetek gradnje atletskega stadiona v Boštanjju?

SEVNICA - Na občnem zboru Atletskega kluba Sevnica so bili razpravljali kar enotnega mnenja, da bo v letu 1996 težko ponoviti odlične rezultate iz preteklega leta. Sevničani bodo namreč letos tekmovali brez svojega atleta leta 1995; 20-letni Robert Grojzdek - 12. na mladinskem evropskem prvenstvu na 10.000 m s časom 31:01,31 in državni prvak v krosu za starejše mladince, na 3.000 m, 5.000 m in 10.000 m - je zmagal tudi za mladinsko reprezentanco Slovenije na 3000 m za Savaria pokal, zatem na krosu Dela, 3. pa je bil na DP za člane na 5.000 m, in je po novem letu oblekel vojaško suktnjo v Cerkljah ob Krki.

Grojzdku so na srečanju najboljših slovenskih atletov v Postojni prisodili 3. mesto na razpredelnici tekmovanja za atleta leta 1995 Slovenije za starejše mladince. Mimogrede: za Grojzdkom je na klubskem tečkovanju uvrščen 14-letni Borut Veber, sledi pa mu 15-letni Robin Papež. Grojzdek je bil že dvakrat atlet leta, 18-letna Janja Košar, ki je letos pristala na 2. mestu, je bila prav tako dvakrat atletinja leta. Letošnja atletinja leta, 15-letna Petra Radišek, pa je zmagala v letu 1995 na sedmih velikih tekmovanjih. Je državna prvakinja za starejše mladince na 800 m (2:15,75), za pionirke na 600

m, za osnovnošolce na 1000 m, v cestnem teku za OŠ; zmagala je tudi na krosu Dela in za pionirsko reprezentanco Slovenije na Igrah treh dežel, in sicer na 800 metrov. Radiškova je v tečkovanju za atletinjo Slovenije leta 1995 do 15. leta kar na 2. mestu.

Nazivali bi lahko še več odličnih rezultatov drugih mladih sevnjskih atletinj in atletov, denimo: tretje uvrščene na klubski razpredelnici

SEMINAR ZA NOVE TENIŠKE SODNIKE

NOVO MESTO - UO TK Novo mesto sporoča, da Teniška zveza Slovenije razpisuje seminar za nove teniške sodnike. Teoretični del bo od 26. do 28. januarja predvidoma v Ljubljani, praktični del pa od 10. do 11. februarja (na državnem prvenstvu dečkov do 14 let) na Otočcu. Minimalno število 25, kotizacija 10.000 tolarjev, prijave na naslov: TZS, Vurnikova 2, Ljubljana (tel. 13-37-170), najkasneje do 15. januarja. Dodatne informacije: Viki Turk, tel. 321-796.

NOVOLETNI TURNIR TROJK

ŽUŽEMBERK - OK Žužemberk je v prednovoletnem vzdušju pripravil tradicionalni turnir trojk. Pri deklicah so bile najboljše Tina Gavič, Bernarda Pirc in Mateja Štravs, pri dečkih Aleš Mohorčič, Rok Pucelj in Sebastijan Perko. Pri starejših odbojkarjih je bila najboljša trojica Tom Pečar, Aleš Cerkovnik in Aleš Smrke.

G. K.

ŽUŽEMBERŠKI ODBOJKARJI - KADETI ZMAGALI V KOPRU

ŽUŽEMBERK - Ekipa kadetov OK Žužemberk se je udeležila odbojcarskega turnirja, ki ga je pripravil OK Koper. Mladi Žužemberčani so igrali tri tekme in vse dobili z 2:0 (Izola, Koper, Portorož). Ekipa OK Žužemberk, ki jo je vodil trener Tom Pečar, je nastopila v postavi: Pucelj, Oberstar, Slak, Perko, Iskra, Repar, Mohorčič, Nobak, Rojc in Lavrič.

G. K.

MLADI SMUČARJI OBETAJO - Vrsta starejših dečkov smučarskega društva Krka Rog (na sliki od leve Andrej Plaznik, Žiga Golob, Sašo Šonc in trener Blaž Dular) je imela konec minulega tedna polne roke dela, saj so od petka do nedelje na Gačah tekmovali v slalomu superveleslalomu in slalomu. Od Dolenjcev se je najbolj izkazala Jana Jazbinšek iz Sentošta, ki je bila med starejšimi deklicami v superveleslalomu 3. in 6. v veleslalomu. Med starejšimi dečki je bil Sašo Šonc v slalomu 6. in Žiga Golob 8., Barbara Vesel je bila med mlajšimi deklicami v superveleslalomu 10, kjer sta bila med starejšimi dečki Šonc 15. in Golob 18. V veleslalomu je bila Veselova 8., Šonc 11., Golob 16. in Plaznik 17. Tekmovalo je več kot 100 mladih smučarjev iz centralnoslovenske tekmovalne skupnosti. (Foto: I. Vidmar)

SEMINAR UČITELJEV SMUČANJA - V soboto so se na smučišču Rog Črmošnjice zbrali člani območnega zbora vaditeljev, učiteljev in trenerjev smučanja, ki so na predsezonskem seminarju obnovili svoje smučarsko in poučevalsko znanje ter se seznanili z vrsto novosti v smučarski tehniki (na sliki učiteljska vrsta pod vodstvom Rudija Kušerja). Vsebinsko tokratnega seminarja sta bila programa učenja motorično manj in bolj sposobnih smučarjev po daljši oziroma krajši metodi. Med novostmi slovenske šole smučanja velja omeniti predvsem plučne loke s poudarjenim gibanjem in ubadanjem palic, kar bodo pri učenju začetnikom lahko s pridom uporabljali tudi dolenjski učitelji in vaditelji smučanja, ki so in se bodo pod vodstvom Slavka Medleta na Gačah pripravili vrsto tečajev. (Foto: I. Vidmar)

Kočevju Evropa, Gregorju Atlanta

Reprezentant Gregor Komac ima dva cilja - Na odprtem prvenstvu Anglije za olimpijske igre

KOČEVJE - Gregor Komac, državni reprezentant v namiznem tenisu in najboljši igralec kočevskega prvligaša Melamina, ima dve veliki želji: da bi se kočevsko moštvo spet uvrstilo na eno izmed evropskih pokalnih tekmovanj in da bi se sam uvrstil na olimpijske igre v Atlantu. Odgovor na prvo vprašanje bo dala šele končna lestvica prvenstva v prvi slovenski namiznoteniški ligi, vstopnico za Atlanto pa si bo Gregor lahko prigrabil januarja prihodnje leto na mednarodnem prvenstvu Anglije. "Res me čaka težko delo, saj se s klubom borimo za najmanj četrto mesto, ki bi nas spet popeljalo v Evropo. Letos smo nekoliko po nepotrebnem izpadli že v drugem krogu, saj Belgijci niso bili tako dobri. Igrali smo z nekakšnim strahom oziroma nismo bili v najboljši formi.

Poleg klubskih obvez sem obremenjen tudi z reprezentančnimi nastopi, saj kar naprej igramo na

turnirjih, ki so priprava za glavni dogodek januarja, ko bova skupaj z Robijem Smrekarjem v Angliji iskala vozovnico za nastop v Atlantu," je o svojih načrtih povedal Gregor Komac.

Na zadnji kvalifikacijski tekmi za uvrstitve v prvo evropsko ligo je slovenski reprezentanci spodletelo v Novem mestu. Čeprav so veljali za favorite, so naši igralci izgubili s 3:4. Po Gregorjevem mnenju so imeli prhav tisti, ki so stavili na našo s 4:1, da se to ni zgodilo, pa je kriv le naš najboljši igralec Robi Smrekar, ki je slabo igral prvo tekmo proti njihovega tretjemu igralcu. Gregor je vseeno optimist in se ni odpovedal finalu evropske druge lige, kjer bo Slovenec čakala reprezentanca Jugoslavije, ki je premagala Rusijo kar s 4:0. Gregor je prepričan, da bodo na povratnem srečanju lahko premagali Špance.

MILAN GLAVONJIČ

NAŠ POGOVOR Up kočevske odbojke

KOČEVJE - Zname kočevske telesnovzgojne delavke Brigitte Klun skorajda ne bi bilo potrebno posebej predstavljati, saj nam je še vedno ostala v spominu kot gonilna sila kočevske odbojke. Včasih kot alfa in omega ekipe, danes pa kot voditeljica ženskega odbojcarskega kolektiva, ki šteje nekaj deset deklet, navdušenka za ta lepi sport. Brigita je polna energije, zato lahko pričakujemo, da bo v sodelovanju s Sašo Ivetičem in Tonetom Krkovičem še dolgo na čelu kočevske ženske odbojke.

Kako bi ocenili današnjo kakovost kočevske odbojke?

"Po rezultatih bi lahko napočno sklepali, da danes igrajo dekleta v Kočevju slabšo odbojko, kot smo jo med pred leti. Ni tako! Kakovost se je celo izboljšala, vendar moramo vedeti, da so druge ekipe, ki so se okrepile s tujimi odbojkaricami, bistveno napredovale in, v tem je ta razlika. Vzemite samo primer Nove Gorice, ki igra tako kot me samo z domačimi odbojkaricami, pa se z njimi lahko kosamo v drugi polovici državne lige."

Kaj pa v Kočevju?

"Naša pokroviteljica novomeška TILIA in kočevski LİK nam omogočata igranje v prvi državni ligi, za kar smo jim tudi hvaležni, več pa tudi onadva ne

moreta. V Kočevju bi potrebovali dobro tehničarko, pa bi bilo precej problemov manj."

Kakšno je odbojcarsko zaledje pri vas?

"Mislim, da je dobro. Imamo precej nadobudnih kadetinj, ki igrajo v 3. republiški ligi in veliko obetajo. Počasi se bodo lahko pridružile Maji Uran, Mateji Starc, Teji Pantar, Katji Hočevar, Renati Vidmar, Sandi Akrap in drugim preizkušnim odbojkaricam. Razveseljivo je, da prihaja generacija nekoliko višjih odbojkaric, kar ni v odbojki ravno nepomembno."

Kako je z vadbennimi prostori v Kočevju?

"S tem so velike težave, saj se selimo iz prostora v prostor kot mačka mlade. Potrebovali bi lastne prostore, kjer bi tekla nemotena vadba. Zaradi teh težav imamo tudi slabši obisk

S. DOKL

Odbojcarski derbi ni navdušil

Odbojkarice TPV Novo mesto so laže, kot so pričakovale, v gosteh porazile kočevski LİK TILIA s 3:0 (3,8,9) - Na igrišče se je vrnila dolgo časa poškodovana Jana Vernig

Ko so se še pred leti merile svoje moči odbojkarice Novega mesta in Kočevja, je to bil pravi odbojcarski praznik Dolenjske. Zdaj ni več tako. Odbojkarice TPV Novo mesto, ki imajo v svojih vrstah tudi tri tujke, odbojkarice iz Rusije in Slovaške, so v tem trenutku dosti boljše od svojih tekmič, kar so ponovno potrdile tudi na sobotnem derbiju v Kočevju. Če tudi teh ne bi bilo, bi verjetno odbojkarice iz središča Dolenjske bile boljše, saj imajo širši izbor kvalitetnejših odbojkaric.

Sobotni derbi se je začel zelo nervozno, kar zlasti velja za domače odbojkarice, ki se v prvem nizu nikakor niso mogle razigrati. Največ preglavic so jim povzročili močni začetni servisi nasprotnic, kjer se je zlasti razigrala Jana Vernig, ki je bila dobra tudi v igri ob mreži. Maja Uranova je sicer nekajkrat močno udarila, v obrambi pa je imela premalo pomoči soigralk Mateje Starc in Teje Pantar, ki sta drugače igrali solidno. Gostje iz Novega mesta so prvi niz visoko odločile v svojo korist (15:3).

V drugem nizu so spet povedle Novomeščanke, vodile so s 5:1. Potem pa jih gostiteljice z nekaj lepimi potezami, zlasti pa z moč-

nim serviranjem, za trenutek zmehale in Kočevke so vodile s 6:5. Kot se je kasneje pokazalo, je bil to njihov največji domet, saj so se gostje ponovno zbrale in domačim igralkam do konca niza prepustile samo dve točki (15:8).

V tretjem nizu so gostiteljice začele silovito, da bi obrnile potek srečanja. Na začetku jim je kar dobro šlo, saj so vodile s 4:2, potem pa se je spet ustavilo. Sem in tja so gostiteljice pokazale kakšno lepo potezo, kar pa je bilo vseeno premalo, da bi lahko presenetile boljše gostje, ki so tretji niz dobile s 15:9, s tem pa tudi tekmo s 3:0.

Trenerka LİK TILIA Brigita Klun ni bila s potekom srečanja zadovoljna. Pričakovala je, da bodo njene varovanke nudile močnejši odpor favoriziranim gostjam. Trener TPV Novo mesto Bojan Vernig je bil z rezultatom zadovoljen, delno pa tudi z igro, saj so pred kratkim bili božični in novoletni prazniki, ko se zaradi zasedenosti dvoran ni dalo vaditi. Prepričan je bil, da bodo njegove varovanke v Kočevju zmagale, seveda pa tudi nekaj takega pričakuje v soboto, ko bodo Novomeščanke igrale s Celjankami. Gre za mamljivo četrto mesto, ki odpira pot v Evropo.

V kočevski ekipi je dobro igrala Maja Uran, pri gostjah pa velja pohvaliti Jano Vernig in Rebeko Koncilija, ki je z ostrimi streli večkrat presenetila obrambo gostiteljice.

SLAVKO DOKL

ODBOJKARICE LİK TILIA - Veliko obetajo, potrebne so jim samo večje izkušnje, da bodo igrale eno vodilnih vlog v slovenski odbojki. (Foto: Slavko Dokl).

Sporočilo bralcem

V zakonu o javnih glasilih, ki velja od 23. aprila 1994, so v členih od 9 do 23 natančno določena pravila za (ne)objavo odgovora in popravka že objavljene informacije, s katero sta prizadeta posameznikova pravica ali interes. Tovrstne prispevke objavljamo pod skupnim naslovom "Odgovori in popravki po § 9...", vsi pa so opremljeni z naslovom prispevka, na katerega se nanašajo. Ker po zakonu odgovor in popravek ne sme biti spremenjen ali dopolnjen, ne objavljamo prispevkov, ki so napisani žaljivo ali z namenom zaničevanja, ali če so nesorazmerno daljši od informacije, na katero se nanašajo (13. člen).

Smučarji v Šmarjeških Toplicah

Dol. list št. 52, 28. decembra

V Dolenjskem listu sem naletel na izredno zanimiv članek, ki opisuje del pooperativne rehabilitacije športnikov poškodb. V članku so opisane novosti s področja rehabilitacije poškodb s t.i. izokinetično opornico Lido Work-set. Vse take novosti so dobrodošle, saj dobro vemo, da se medicinska znanost in z njo tudi medicinska tehnologija zelo hitro razvijata, za nakup dragih aparatov pa so žal spodobne le redke ustanove, med katere sodi tudi zdravilišče Šmarješke Toplice. Članek je dobro zastavljen, vendar je avtor članka pozabil na določen profil poklica, katerega vam bom skušal približati.

Za dobro izvedbo določene pooperativne rehabilitacije je potrebno izredno sodelovanje celotnega tima, med katerega poleg zdravnika ortopeda, fiziatra, medicinskih sester uvrščamo tudi višjega fizioterapevta, ki je eden izmed pomembnejših členov v verigi uspešne rehabilitacije. Višji fizioterapevt je oseba, ki med rehabilitacijo največ časa preživi s pacientom in seveda tudi pozna njegove težave. Kot strokovna oseba na svojem področju lahko znotraj primarno zastavljenega terapevtskega programa prilagaja določene fizioterapevtske tehnike oz. vključuje nove, ki vodijo k uspešnemu zaključku terapije. Pred pričetkom obravnave mora višji fizioterapevt opraviti meritve na sklepnem in mišičnem aparatu, da lahko sestavi lasten terapevtski program. Kasneje samostojno izvaja določene terapevtske vaje, sestavlja trening program na izokinetični opornici ali izvaja točno določeno terapijo, ki se lahko med rehabilitacijo tudi spreminja v dobro bolnika. Na koncu pa seveda zopet opravi merjenja in na tak način poleg zdravnika evalvira uspešnost svojega dela.

Za pisanje tega članka sem se odločil, ker sem že večkrat prebral v različnih časopisih, da se ob zdravljenju omenja samo zdravnik, kot da drugih zdravstvenih delavcev sploh ni. V timu je vsak enakovreden član, in kadar govorimo o uspehu zdravljenja, je razumljivo, da je vsak član tima, tudi višji fizioterapevt, prispeval svoj del.

ROMAN ŠILER
višji fizioterapevt

So taki gasilci sploh še gasilci?

Dol. list št. 41, 12. okt. 1995

Kot redni bralec Dolenjskega lista in star član slovenskih prostovoljnih gasilcev sem zagledal fotografijo pogorelega objekta in z začudenjem prebral v Dolenjskem listu od 12. oktobra 1995 na strani 14 prispevek Janeza Pavlina z naslovom "So taki gasilci sploh še gasilci?".

V prispevku med ostalim piše, da je sirena na otoškem gasilskem domu ostala nema, prebudil se ni prav noben gasilec, čeprav je bilo slišati zavijanje siren gasilskih vozil, ki so vozila preko centra naseja Šempeter. In čeprav je bil požar na njihovem požarnem okolišju v četrtek okoli 23. ure, je predsednik PGD o njem izvedel šele v nedeljo opoldne od pisca prispevka. Moram reči, da sem vseskozi spremljal Dolenjski list v pričakovanju, da bo kdò od prizadetih v PGD Otočec ali kdo iz štaba ope-

rative napisal vsaj pojasnilo o dogodku oziroma morebitno opravičilo krajanom Otočca in širši dolenjski javnosti o neljubem pripetljaju. Žal pa sem ostal krepko razočaran. Tudi po treh mesecih nisem zasledil niti besedice o tem dogodku! Ali se morda motim?

Slovenski prostovoljni gasilci smo upravičeno ponosni na svojo 130-letno viračnost v slovenski prostor, saj smo z nesebičnim in požrtvovalnim delovanjem v znamenju gesla "V službi ljudstva - na pomoč" vedno skušali pomagati človeku, ko je bil pomoči potreben in upravičili zaupanje slovenskega ljudstva oz. prebivalcev. Zato smo doživljali vsestransko podporo in pomoč. Na to zaupanje smo lahko upravičeno ponosni. Zato se žal moram strinjati s piscem prispevka in se sprašujem: "Ali jim sploh še lahko zaupamo?" Na takšen način, kot je prikazan v prispevku, naj ne bi zapravljali ugleda generacij slovenskih prostovoljnih gasilcev!

R. N.
(naslov v uredništvu)

"Vroči" telefon v KS Podgrad

Dol. list št. 1, 4. januarja

V članku z enakim naslovom, ki ga že drugič naslavljajo na javnost spoštovani krajan KS Podgrad, ponavljajo trditve, ki nimajo osnove.

Najprej o domnevni "luknji v sporazumu". Gre za tehnološki in ne časovno postavljeni pogoj za vključitev preostalih interesentov (po zgraditvi večje centrale). Tak pogoj ni bil samo v sporazumu s KS Podgrad, enaki so bili tudi v sporazumih s KS Bizeljski, s KS Mirna Peč in še nekaterimi. Lahko, da je bil na kakšnem občnem zboru tudi govor o drugačnih rokih za vključitev preostalih interesentov kot posledici preoptimističnih planov. V tistem času so bili tudi PTT-ju večkrat objavljeni popravki cen storitev, kar pa se kasneje ni zgodilo. V podobnih okoliščinah so bile dane tudi obljube predstavniku Telekomu spomladan leta 1994 pod lipo v Podgradu po sprejetju plana investicij v PTT podjetju Slovenije za leto 1994, ki pa se zaradi izpada pri virih sredstev žal ni uresničil.

Cepprav krajanu imenujejo "velikanski in podlo laž" navajanje podatkov o številu vključenih in akcijo gradnje telefonskega omrežja, to ne spremeni dejstva, da je v sporazumu govor o 90 interesentih, ki bodo dobili telefonske priključke. Še enkrat ponavljamo, da je akcijo sodelovanja krajanov pri gradnji telefonskega omrežja vodila krajevna skupnost in ta je bila dolžna posredovati PTT podjetju oz. Telekomu spisek interesentov. Tudi ni razloga, da ne bi verjeli podatku, da je bil interes za pridobitev telefonskega priključka tak, kot ga navajajo krajan, iz izkušnje pa tudi vemo, da interes takoj pade, ko je napravljen predračun in je znana cena za en priključek.

Pojasniti moramo tudi kapacitete zgrajenega telefonskega omrežja. Za KS Podgrad sta bila projektirana in zgrajena dva kabla s 30 in 40 pari, skupaj 70 parov, podatki o 30 parih, v katere je udarila strela in jih Telekom ni popravil, pa nam niso znani. Glede tehničnih zmogljivosti zgrajenega omrežja ne skrivamo ničesar, zato se tudi ocene neodvisnega strokovnjaka ne bojimo. Napeljava telefona po električnih drogih ima podlago v sporazumu z Elektro in je bila izvedena v skladu s pravili in soglasjem Elektra.

Ponovno trdimo, da sredstva, ki bodo (če bodo) zbrana, niso namenjena posodobitvi, pač pa samo kritju stroškov za dograditev omrežja in potrebno razširitev telekomunikacijskih kapacitet. Zgrajeno telefonsko omrežje v KS Podgrad smo ves čas vzdrževali v mejah možnosti, ga ohranjali v obratovalnem stanju in na njem odstranjevali poškodbe. Naj omenimo samo podatek, da je bilo na območju KS Podgrad samo v letu 1995 porabljeno za vzdrževalna dela na omrežju okrog 7.000.000 tolarjev, da o ostalih stroških niti ne govorimo, to pa je toliko, kolikor so in bodo po današnjih cenah naročniki v KS Podgrad plačali Telekomu za storitve v 10 letih.

Ker ne želimo še nadalje zadev razčiščevati po časopisju, problematika je preobširna, in to predvsem ne daje nobenih zadovoljivih rezultatov, vabimo spoštovane

predstavnik krajanov, da se oglašijo v poslovni enoti, kjer so jim na voljo vsi podatki in tudi predračuni za predvideno dograditev omrežja.

Telekom Slovenije,
Poslovna enota Novo mesto
pomočnik generalnega direktorja
ANDREJ ZUPANC, dipl. oec.

PRIPIS UREDNIŠTVA - S tem prispevkom končujemo dolgotrajno polemiko, v kateri se trditve že ponavljajo, o napeljavi telefonov v KS Podgrad.

Halo, tukaj je bralec Dolenjca!

Dol. list št. 48, 30. nov. 1995

V zvezi z zgoraj omenjenim člankom smo spoštovani bralki P. iz Novega mesta pripravili nekaj pojasnil glede porabe vode v njihovem stanovanjskem bloku.

Bralka trdi, da so bili po menjavi vodomera računani za porabljeno vodo vsak mesec večji, ob ponovni menjavi vodomera pa so bili kar naenkrat normalni. Ob tem velja poudariti, da je bil vodomere v prvem primeru zamenjan zaradi redne menjave vodomera, ki jo mora JP Komunala izvajati v skladu z zakonskimi predpisi vsake 3 leta (za večje vodomere) oz. vsakih 5 let (za manjše vodomere). Ker so se zatem zneski vsak mesec povečevali, so stanovalci zahtevali dodatno kontrolo vodomerne naprave. Kontrolo je opravil Zavod za kontrolo meril RS iz Ljubljane ob prisotnosti predstavnika stanovalcev. Pri tem je bilo ugotovljeno, da je bilo kazanje vodomera pravilno, kar je bilo potrjeno tudi z ustreznim zapisnikom.

Glede na to, da je bilo delovanje v mejah, ki jih določajo predpisi, je zelo verjetno, da je bila okvara nekje na interni instalaciji, ki pa jo mora stranka vzdrževati sama (ŠKDL št. 13/87, člen 18). Očitno je, da niso vsi stanovalci upoštevali navodil naše operativne službe, ki je že na začetku opozarjala na to možnost (zelo pogosto je to WC kotliček). Ko pa se je izkazalo, da je vodomere v zakonsko dopustnih mejah, je nekdo očitno temeljito pregledal interno instalacijo in napako odpravil, kar se je pokazalo v znižanju računov za naslednji mesec.

Iz navedenih dejstev je razvidno, da so trditve bralke na račun nekorektnosti postopka Komunale neupravičene. Vsi postopki so bili izpeljani pravilno in v skladu z veljavno zakonodajo. Sicer pa se lahko bralka P. iz Novega mesta oglasi v naši operativni službi, kjer ji bomo lahko še dodatno razjasnili morebitne nejasnosti.

Na koncu bi bralki očitali tudi očitno naobveščenoost o visokih dohodkih v našem podjetju, saj leti v povprečju kljub težkim pogojem dela naših delavcev ne dosega povprečne republiške plače in smo v panogi komunalnih podjetij med zadnjimi na lestvici.

Vodja sektorja vodooskrba:
BOJAN KEKEC, inž.

Sprehod po Metliki

Dol. list št. 1, 4. januarja

V vašem cenjenem časopisu je 4. januarja v rubriki "Sprehod po Metliki" zagledalo luč sveta nekaj čudnega. Dopolnil je navedel, da sem se "svoječas skrival pod psevdonomom Nace Obrški". Iz tona pisanja se da slutiti, da je pisanje pod psevdonomom nekaj slabega. Zdaj, ko pišem pod pravim imenom, zdaj sem pa menda dozorel. Povem naj, da je posebno v francoski literaturi veliko nedozorelih pisateljev. Omenim naj samo Montesquieuja, Voltaira, Stendhala in Anatola Francea. Psevdonomi pa so tudi Jack London, Elin Pelin, Roda Roda in Prežihov Vranc. Prav tako je neumestna trditev, da sem v prvi vrsti slikar. Tega še sam ne vem, kaj sem v prvi vrsti. Zadržim v kinu sem sedel v prvi vrsti, res je, vendar pa odločno zavračam mnenje nekaterih, da sem bil v prvi vrsti tudi, ker hočem biti vedno prvi. Tudi kratkoviden nisem, kakor menijo drugi. Tretji spet trdijo, da sem neumen, kajti prva vrsta je ja najslabša. In kaj pravim jaz sam? Najraje bi sedel v pravično številčni sedmi vrsti (sredina), vendar se tudi v drugi vrsti ni dalo, kajti karte so bile razprodane.

Morda res ni lepo, da nekateri ljudje delujejo psevdonomno

(eden največjih nemških slikarjev današnjega časa se podpisuje vsakih nekaj let drugače), grdo pa je o teh ljudeh pisati neuko, posmehljivo in zapovrh še izza okopa anonimnosti.

JURE OBRŠKI
(ZORAN HOČEVAR)

Trebanjska glasbena šola zadnja po prostoru

Dol. list št. 52, 28. decembra

Vest pod naslovom "Trebanjska glasbena šola zadnja po prostoru", objavljena v Dolenjskem listu 28. decembra, se sicer dotika zelo pereče prostorske problematike Glasbene šole Trebnje, za rešitev katere si že več let prizadevam dogovarjanjih z ustanoviteljem, vendar je zaključna trditev "vsak dan zmanjkajo trije do štiri razrede. Otroci dostikrat sploh ne najdejo svojega učitelja, ker se glasbena šola ves čas seli" neresnična in ne izzveni dobronamerno, kajti sugerira misel o neorganiziranosti pouka na naši šoli.

Z ustanoviteljem in Osnovno šolo Trebnje, v stavbi katere so tudi matični prostori glasbene šole, smo se v začetku šolskega leta dogovorili, da v popoldanskem času uporabljamo 5 osnovnošolskih učilnic tako za individualni kakor tudi za skupinski pouk. Pouk teče v teh prostorih kontinuirano, po določenem urniku. Res pa je, da se občasno dejavnosti naše in osnovne šole (roditeljski sestanki) časovno pokrivajo, takrat pa imamo na voljo nadomestne učilnice OŠ.

Taka prostorska rešitev seveda ne more biti trajna, ker se zdalec ni najboljše, je pa v danih pogojih in v tem trenutku najbrž edino mogoča ter organizacijsko ustrezno izkoriščena.

Ravnateljica Glasbene šole:
TATJANA MIHELČIČ-GREGORČIČ

DOLENJSKI LIST

Počutim se ogoljufanega

Zakaj vodstvo KS Podgrad med svojimi krajanji dela razlike, vendar samo pri pravcih, ne pri dolžnostih?

KOROŠKA VAS - Zanima me, zakaj vodstvo KS Podgrad dela med svojimi krajanji razlike. Voditelja KS Jože Gazdova in tajnik Brane Turk vedno nekaj prikrivata. Vabila pošiljata samo svojim kolegom oziroma članom nekdanje KP. Sem sin domobranca in KS plačujem 22 let, od nje pa nisem dobil še niti samokolnice peska. Plačeval pa je tudi oče, 38 let. Zakaj se še vedno delajo razlike med domobranci in člani KP? Kadar pa gre v prid KS in potrebujejo kakšen podpis, me poznajo. Ko so na primer zbirali podpise za telefon in postavitev drogov, sem prispeval dva droga, izkopal pa sem tudi dve jami, ko pa so letos priključevali telefon, me ni bilo na spisku. Kadar sem na sestanku (za katerega izvem preko drugih ljudi), na svoja vprašanja sploh ne dobim odgovora, pač pa je takoj druga tema pogovora. V času slovenske osamosvojitvene vojne so, ko so postavljali barikade, iz maščevanja posekali ravno drevo iz mojega gozda, čeprav ga je bilo treba vleči do ceste 150 metrov, pa je bilo v bližini dosti drugih dreves. Zakaj se maščujejo nad sinom domobranci? Če bi bil nekdanji član KP, sem prepračen, da ne bi bil brez

Oči na pečljih

On in ona se peljeta z avtom. "Kaj ga nisi videl?" "Koga le?"

"Sosed našega, vendar! Saj je stal čisto na robu pločnika in nama pomahal. Ti pa tudi nič ne vidiš! Dobro, da sem mu jaz pokimala."

"Med vožnjo gledam samo na cesto!"

"Ne reci, da tudi tega sedaj nisi videl."

"Koga neki spet?"

"V avtu, ki je peljal ravnokar mimo, je bil tvoj kolega iz službe. Tako te je pozdravljal z roko, ti pa nič!"

"Čez nekaj dni se je zgodilo tisto, najbolj strašno. Pripeljal se je iz mesta, še prej odložil neko avtoštoparko in vstopil v domačo hišo. Žene nikjer. Čez dobro uro je prišla. Takoj je videl, da je spet nekaj narobe."

"Hvala lepa, da si me pustil na cesti. Druge ženske pobiraš in voziš, mene pa ne vidiš! Čakala sem na avtobus, ko si se lepo pripeljal mimo."

"Nisem vedel, da si bila v mestu. Pa si vsaj mahala?"

Potem je bil nekaj dni brez avta. Moral je nujno v mesto in je prisedel h kolegu Lojzetu. Ta je bil popolnoma drugačen voznik. Pozdravljaj je levo in desno in trobil ali dajal svetlobne signale nasproti vozečim znanecem.

"Poglej, kakšna dobra mrha gre po oni strani ceste... Ta avto pa je bil najnovejši ford..." je besedičil.

Le kako to zmore, si je mislil sopotnik.

Potem se je čez nekaj tednov zgodilo tisto, kar se je moralo zgoditi. Prišla je iz službe in že med vrati neučakano povedala:

"Veš najnovejšo novico? Lojze je razbil avto. Pomislil, pribelem dnevu in na ravni cesti! Pred njim vozeči voznik je na hitro zavrl, ker je hotel zaviti na desno. Zabil se mu je v zadnji konec. Totalka je, pravijo."

"Morda pa je koga ravno pozdravljaj?"
SLAVKO KLANČIČAR

V novo tisočletje

Utrip o novem Krkinem tabletnem obratu

Tik pred koncem leta je izšla števila Krkinega glasila in predvsem seznanila delavce z odmevi 8. decembra odprtega razvojnega-kontrolnega centra, vrednega 17 milijonov dolarjev. Predsednik republike Milan Kučan je ob tej priložnosti v tovarni dejal, da je počaščen z obiskom v takšnem podjetju, ki je leta 1994 vložilo v razvoj in raziskave 11,5 odst. celotnega prihodka.

"Ti podatki povedo, da si je Krka že zelo zgodaj postavila v samo srčico svojega razvoja znanje - strokovno, tehnološko, poslovno, ekonomsko, ekološko in tudi znanje, ki odraža splošno kulturo in omiko človeka." Predsednik republike je čestital delavcem Krke, ki se vzpenjajo proti samemu vrhu vrednostne lestvice, ki najvišje ceni znanje.

Na 25. podelitvi Krkinih nagrad, ko je prejeto tako priznanja kar 40 študentov in dijakov, je minister za znanost in tehnologijo dr. Rado Bohinc v tovarni med drugim poudaril, da ugled Krkinih strokov-

• NA TONE TABLET IN KAPSUL - Svetovna statistika kaže, da ljudje zaužijejo največ, kar 90 odstotkov, zdravil oralno, v obliki tablet in kapsul. Zadnji podatki kažejo, da farmacevtska industrija naredi približno 1.200 milijard tablet in kapsul na leto, kar znaša 270.000 ton. Do leta 2000 naj bi se poraba trdih zdravilnih oblik povečala še za dodatnih 25 odstotkov. Tablete bodo tudi v prihodnosti glavna zdravilna oblika.

njakov, kakovosti in njihovih izdelkov danes prispeva tudi k ugledu Slovenije in Slovencev v svetu.

K slednjemu bo mogočen prispevek nov Krkin korak: zgradila bo nov tabletni obrat za proizvodnjo trdih zdravilnih oblik, imenovani Notol. Bralcem Utripa sta ga predstavili magistri Alojzija Roženberger in Breda Hacc v pogovoru s Simonom Vraničar. Gre za obsežen projekt: novi obrat bo stal v dolini pod skladiščem vnetljivih tekočin in bo vpeljal povsem novo, sodobno načelo pretoka materialov. Gradnja naj bi bila končana do konca tega tisočletja, tako da bo leta 2000 proizvodnja tablet, lakiranih tablet, kapsul in dražejev potekala že v novih prostorih.

Utrip predstavlja zanimiv trg za Krko na Slovaškem in v Litvi, prvič pa pričakujejo Krkina zdravilišča nove goste že v tem letu tudi iz Rusije. - Katja Štimac je pregledno predstavila novo podobo hotela Krka in njene kitajske kuhinje. Letos bo hotel pridobil dodatnih 20 sob; nekatere Krkine službe se bodo preselile v Ločno. Obnovili bodo še restavracijo, recepcijo in bife.

Prostor je v novem glasilu dobila tudi četrstoletnica delovanja Krkinih gasilcev, sport, rekreacija in opis nekaterih družabnosti delavcev v tovarni.

TREBA JE GLEDATI S SRCEM, KAJTI BISTVO JE OČEM NEVIDNO

Dedek Mraz, pravljico bitje iz našega domišljjskega sveta, je oseba, ki ima otroke neizmerno rad. In če ima nekoga rad, mu želi vse najboljše. Stari dedek Mraz, ki je v času Novoletnega direndaža v Črnomlju obiskoval otroke, že ve, kaj to pomeni. Otrokom je namreč podaril lutkovno predstavo, kar je za malčke lahko pomembnejše kot pa vreča igračk in sladkarij. Igrače se lahko razgubijo ali polomijo, sladkarije se pohrustajo, vtis prireditve pa ostane v duši spravljen za zmeraj in bogati tistega, ki ga nosti.

Ni potrebno, da materializem, ki povzroča odtujenost, prečema in objema vse ljudi vseh starosti. Videti je treba srčne iskric v mladih očeh, v katerih se zrcalijo želje po toplini, razumevanju in ljubezni. Zato pa moramo gledati s srcem, kajti bistvo je očem nevidno. Črnomaljski dedek Mraz svoje najmlajše obdarovane zna gledati s srcem.

J. ŠERUGA MUREN

APLAVZ NI OBVEZEN Kšeft je kšeft

Ni dobro, če ste v Kanadi videli premladi. Kaj hitro se vam lahko zgodi, da vas bo v gostinskem lokalu kdo povprašal po dokumentu, s katerim bi lahko dokazali polnoletnost. Če namreč niste dovolj stari, vam živ krst ne bo postregel z alkoholno pijačo. Na Slovenskem imamo na zidovih gostlin, bifejev, bistrojev, hotelov in motelov resda napise, da mladim in vinjenim osebam ne točijo alkoholnih pijač, v isti sapi pa že dodajamo, da papir vse prenese. In mlečnozobci dobio, kar naročijo: pivo, rumcolo, džusvodko, viski itd. Pa ne samo to: kot točaje je videti za točilnimi pulci gobradce, ki sodijo bolj v mlečno restavracijo kot v lokal, v katerem za mleko še slisali niso. V prejšnjem, za vse napake krivem sistemu so imeli mladi mladinske klube, kjer so se lahko izživljali, v na novo porajajočem se kapitalizmu pa so jim zasebni iznajdljivci ponudili diskoteke, kopic bistrojev in bifejev. K široki ponudbi alkohola so primaknili še igralne avtomate, da je zadeva razburljivejša in vabljujejša. Kšeft je kšeft! Začudenje nad pijanimi in drugače omamljenimi mladenkami in mladci pa je iz dneva v dan večje. Krivdo si drug drugemu podajajo socialni delavci, šolniki, starši, psihologi, politiki, novinarji... Kapljice pa se spreminjajo v požirke: zaradi velike brezposelnosti, zaradi prevleke zaposlenosti na drugi strani, zaradi pomanjkanja moralnih vrednot.

Prepovedi res niso univerzalno zdravilo. Red pa lahko prispeva svojo. "Boljši je slab kot nikakršen," pravi ljudstvo. Pri Slovencih, ki smo glede uživanja alkohola tolerantni narod, saj so nam pijančki celo v zabavo in so nam po svoje simpatični, bi bilo za začetek že kar nekaj, če bi krepko kaznovali lastnike gostinskih lokalov, ki ne upoštevajo tistega, kar so morali pribiti na zid. Človekove pravice gotovo ne bi bile kratene, če bi komu, ki še nima niti puha pod nosom, odrekli postrežbo naročene alkoholne opojnosti.

TONI GAŠPERIČ

Koga motijo bori?

V okolici dijaškega doma

ČRNOMELJ - Naš pesnik Srečo Kosovel v svoji pesmi "Pesem s Krasa" pravi: "Bori dehtijo, bori dehtijo, njih vonj je zdrav in močan, in kdor se vrne iz njih samote, ta ni več bolan." Vse to pa žal ne drži več za bore okrog dijaškega doma v Črnomlju, ki so jih sredi lanske jeseni posekali. Dehteli so veliko generacijam učencev, ki so med šolanjem v osnovni in srednji šoli Milke Sobar - Nataše iz Črnomlja bivali v domu. Zdrav in močan je bil njihov vonj, s svojo senčo pa so tudi ščitili pred vročino v bivalnih prostorih.

Bori so bili kar nekakšen simbol tega dela Črnomlja, zdaj pa so nenadoma "zboleli". To se je zgodilo res naglo, saj o njihovi boleznih, čeprav dva meseca po uničenju, še bolj prizadela. Za njihovo rast in vzgojo sem skrbel 11 let. V prostem času smo se z učenci v njihovi senci lepo počutili in marsikaj pogovorili bolje kot v učilnici. Kam se bodo domski varovanci zatekli zdaj? Morda v senco k sosedu čez cesto?

Pravi gospodar zasadi mlado drevo (tudi sadne), ko staro še raste, saj sicer ostane nekaj časa brez sadja. V tem primeru pa ne bo imelo kaj krasiti stavbe niti njene okolice. Res živimo v demokraciji, le da si je jaz ne predstavljam tako, da ena sama oseba lahko odloča o tako pomembni zadevi. O sekanju borov bi lahko kaj spregovorili tudi vsi zaposleni, če že to ni bila stvar Sveta. Kakal sem, da se bo morda oglasil kdo od tistih, ki skrbijo za okolje, kajti tukaj je šlo za uničenje okolja, čeprav v majhnem obsegu. Pregovor pa pravi, da iz majhnega raste veliko. Naredbodajalca za sečnjo dreves v okolici Doma veliko uspehov pri delu v letu 1996!

MARKO ČADONIČ
Črnomelj

Ljudsko izročilo kot pomirjevalo

Doživeli večer, kakršnih v Črnomlju ni veliko - Dragatušci veseli, da se je k delu folklorne skupine vrnila zagnana Zdenka Pezdirc - Zal Dragatuš precej osamljen

Ni ravno pogosto, da se v medijih kaj več piše o folklornih nastopih. To pot si folklorna skupina Dragatuš za svoj celovečerni nastop v soboto, 23.12.1995, to resnično zasluži.

Najprej je ne samo mene presenetila dolga vrsta čakajočih na vstopnice za omenjeno prireditev. Nato še kratko razočaranje, da jih razen za stojišča ni več, vendar so bile tudi te kar majhna dragocenost.

Slutnjo, da bomo doživeli večer, kakršnega v Črnomlju ne doživimo ravno pogosto, je napovedala že sama scenarska postavitev na odru. Zato pri tem domiselnost Dragatušev zasluži poklon, saj je bila scena prava paša za oči. Zaradi nje smo bili bližje čarom nekdanje vsakdanjosti. Celotna programska zasnova pa je bila postavljena tako, kot bi si jo želeli pri nastopih sleherne domače folklorne skupine.

Sam sem med svojim delovanjem pri Akademski folklorni skupini France Marolt iz Ljubljane spoznal veliko domačih in tujih skupin, vendar so bile le redke tako homogene. Lepo usklajeno sodelovanje v programu vseh sodelujočih kaže, da so člani skupine tudi sicer prava "klapa", kar je pogoj za uspeh vsake skupine. Res je, da imajo za naše razmere nekaj izrednih posameznikov, ki

"vlečejo" ostale, vendar tudi ti ne zaostajajo prav veliko. Po dolgem času doživljeno prepevanje vseh članov skupine je bilo za navzoče nekaj še posebno lepega. Pevske interpretacije starih belokranjskih

ZAKAJ SLOVENCITAKO HITRO POZABLJAMO?

V zvezi s tradicionalnim nastopom črnomaljskih pevskih zborov in godb na pihala v decembru imam neko pripombo. Moram reči, da so se vsi nastopajoči skrbno pripravili in so domačemu občinstvu tudi imeli kaj pokazati. Grenak priokus pa sem imel ob nastopu solo pevke, ki se je nedavno po mnogih letih vrnila iz Beograda, kjer je menda imela zelo uspešno pevsko kariero. Marsikdo pa tudi ve, da je bila nekdanja Belokranjica skupaj z možem srbske nacionalnosti goreča zagovornica velikosrbske politike in tako sovražnica neposlušni Sloveniji. Sedaj, ko se je ideologija Velike Srbije sesula v prah, pa je nenadoma Slovenija dobra. Slovenci, za katere je znano, da nimamo svoje hrbtnice, pa na vse to hitro pozabimo. Nisem šovinist, toda vseeno mi ni bilo prav, da je takoj omogočena promocija in služba ljudem, ki so sovražili Slovenijo in Slovence, mi pa jim sedaj še ploskamo. Tudi brez nastopa solistke bi bil večer lepo doživetje, sicer pa bi ga z lahkoto zapolnili tudi z domačimi umetniki, ki jih je dovolj.

S. L.
Črnomelj

pesmi pa bi lahko pomenile korak naprej pri delu ostalih skupin v naši občini in v Beli krajini. Nekatere skupine že precej časa delajo v zmotnem prepričanju, da tega niso sploh več sposobne. Zato so njihovi lastni programi precej osiromašeni. Zmotno bi bilo ocenjevati kvaliteto posamezne folklorne skupine samo po "tehnični" plati, kar je samo en element pri njeni celoviti sliki. Pri sestavi le-te pa je izredno pomembna že omenjena pevka "moč", zunanji videz in urejenost skupine. Zato je treba pohvaliti tudi urejenost frizur in pokrival pri dekletih. Ob tem veseli dejstvo, da modernost sedanjih frizur ne "zmoti" lepo spletenih kit in dekliških rut.

Ob celotni izvedbi programa pa ne bi bilo prav, če ne bi omenili popestritve, ki so jo s svojim programom prispevali člani gostujoče folklorne skupine iz Bohinjske Bistrice.

Gotovo je za pripravo takega prijetnega večera potrebno veliko truda, iznajdljivosti in idej. Ključna pa je vsekakor vloga voditelja (-ice) skupine. Zato so lahko Dragatušci res veseli, da se je k delu skupine vrnila zagnana in iznajdljiva Zdenka Pezdirc. Prav njemu znanju in volji pri delu gre pripisati največji delež za sedanje uspešno delo skupine.

Kljub veselju ob doživetem večeru pa v nas, ki imamo radi oživljanje ljudskega izročila, ostaja občutek grenkobe, da je pri tem v naši občini folklorna skupina Dragatuš precej osamljena.

VLADO ŠTAREŠINIČ,
Črnomelj

OBNOVILI BODO KOČO "DEBELI VRH" - Številni Potočani so že desetletja navdušeni planinci in pohodniki. Sprva so se združevali v Matici Ljubljana, pozneje v društvu Saturnus. Z nastankom nove občine pa je nastala misel o samostojnem društvu. Tako so se 6. januarja zbrali na ustanovnem občnem zboru (na sliki) v presenetljivo velikem številu, in kar je še bolj razveseljivo, v društvo je stopilo tudi veliko mladih. Planinsko društvo Loški Potok ima po besedah novoizvoljenega predsednika Alojza Sterleta in potoškega župana izredno dobre možnosti za delovanje, in kot je v svojem govoru poudarjal župan, lahko pričakujejo vso podporo občine. Ta jim bo dala na razpolago oziroma v brezplačen najem kočo "Debeli vrh" in znatna sredstva, ki naj bi se poleg članarine porabila za obnovo omenjene gozdne koče, obnovitev in markacije peš poti, šolanje planinskih vodnikov in organizacijo pohodov. (Foto: A. K.)

OB DAROVALI UPOKOJENCE - Potoško društvo upokojencev združuje nekaj manj kot 300 članov. Približno 150 pa je takih, ki v društvu ne gredo, čeprav so tudi ti zaželeni in večkrat vabljani. Še manj je članov vzajemne pomoči. V zadnjih dveh letih se je vpeljala navada, da vsak član prejme čestitko za rojstni dan, kar nekaterim veliko pomeni. Ob koncu leta, torej za praznike, pa društvo obdari vse, ki so izpolnili 80 let. Za to skrbi poseben odbor, ki je v teh dneh izročal darila. Člani so jih sprejemali kot znak pozornosti. Na sliki: obdarovanec Alojz Kordiš iz Travnika. (Foto: A. K.)

MIKLAVŽ OBDARUJE, LUKEC PA POJE - Nastop pevске in igralske skupine Romar društva MIK iz Črnuča na Božičnici 1995 v Münchnu.

Praznovanje "Božičnica 1995"

Slovensko kulturno društvo Lipa München ob koncu leta pripravilo praznovanje - Gostje skupina "Romar" iz Črnuča

MÜNCHEN - "Božičnico 1995" smo praznovali 16. decembra 1995 v občinski dvorani münchenskega predmestja Grünwald, v goste pa smo tokrat povabili pevsko in igralsko skupino Romar društva MIK iz Črnuča. Ta skupina je že v Sloveniji zaslovela z mladinsko opereto "Miklavž prihaja". Člani skupine, več kot 50 jih je, so stanovali pri slovenskih družinah, nemških gostiteljih in v župnišču. Na dan nastopa je bila dvorana polna obiskovalcev, preko dvesto jih je uživalo ob petju in igranju angelčkov, parkeljev z mogočnim Luciferjem in dobrotljivim Miklavžem. V zadnji trojedanki so bili obdarjeni otroci, ki so tudi lahko kaj zapeli. Mlade talente je vodila dirigentka Albinca Rebolj.

Po glavnem odmoru so nastopili še otroci dopolnilnega slovenske-

ga pouka v župnišču, Marjanca Bolčina je prebrala božično zgodbo, predsednik društva pa se je vsem lepo zahvalil za sodelovanje, tudi sponzorjem: Slovenskemu konzulatu v Münchnu, nemški družini Godl iz Grünwalda, podjetju Gorenje iz Münchna, občini Grünwald in restavraciji Opatija - München. Zadnji dan smo za naše slovenske goste organizirali še krožni avtobusni ogled mesta, skupno kosilo, gostje pa so peli še pri slovenski maši v bližnji cerkvi sv. Duha. Bilo je prekrasno, zato hvala. Vsem želimo, da bi se naprej vztrajali in osrečevali ljudi s pesmijo, veliko uspeha pa tudi v nadaljnjem šolanju in nasploh v življenju. Srečno, polno upanja in uspehov polno leto 1996!

LOJZE GROJZDEK

Novoletna želja: mir in prikolica

Ponovoletni obisk pri "Romeu in Juliji", ki sta se zatekla v gozd pri Cvišlarjih

KOČEVJE - "Najina novoletna želja je, da bi bil na svetu mir, da bi dobila turistično prikolico in da tako ne bi več živela v tej gmajni," je povedal 74-letni Anton Slapsak, ki žive blizu pol leta živijo s 53-letno Mileno Tušek v zasilnem prebivališču, ki sta si ga zgradila v gozdu pri Cvišlerjih potem, ko sta odšla iz Doma starejših občanov v Kočevju.

Anton in Milena sta bila v kuhinji, kjer je bilo prijetno toplo. Vendar je Anton potožil, da dimnik ne vleče dobro. Zbolela še nista, ker se držita pravila, da je bolezen bolje preprečevati kot zdraviti. Najboljše zdravilo proti boleznem pa se naredi tako, da dve veliki čebuli zrežete na drobno in ju date v steklenico, vanjo pa nalijete liter žganja. Zdravilo je pripravljeno za uživanje že naslednje jutro. Za zdravje je dovolj, če ga na dan spijete, kot je rekel Anton, pol od pol deci.

Potem smo novemu letu nazdravili z njihovim doma narejenim vinom. Anton ga je naredil iz lesnik, gloga, šipka, oparnice (druulj), divjih hrusk in še česa. Povedala sta, da je to vino tudi zdravilno, če se ga ne napiješ. "Tudi od kamilic lahko umreš, ker vsebujejo veliko etra in zato v večji količini delujejo

mo o tem, kako mladi "veliko znajo, a nič ne vedo." In tudi o tem, da narave ne bi smeli tako uničevati, saj brez nje ni in ne bo nič.

Nadalje me je Anton vprašal, kdo sta pravzaprav bila Romeo in Julija, s katerima v primerjam. Dejal je, da primerjava ni najboljša, saj sta Romeo in Julija bila mlada, onadva sta starejša. Poroko so mladima zalju-

mo o tem, kako mladi "veliko znajo, a nič ne vedo." In tudi o tem, da narave ne bi smeli tako uničevati, saj brez nje ni in ne bo nič.

Nadalje me je Anton vprašal, kdo sta pravzaprav bila Romeo in Julija, s katerima v primerjam. Dejal je, da primerjava ni najboljša, saj sta Romeo in Julija bila mlada, onadva sta starejša. Poroko so mladima zalju-

NA ZDRAVJE IN SREČNO NOVO LETO - Tako smo nazdravili z Antonovim zdravilnim vinom iz lesnik, gloga, šipka in druulj 7. januarja v "kuhinji" Milene in Antona nekeje v gozdu na Kočevskem, kjer v zasilnem prebivališču živita že od avgusta lani. (Foto: J. P.)

NAŠE ŠKODLJIVE ŽIVALI V PODOBI IN BESEDI - Tak naslov ima 105 let stara knjiga, ki jo je spisal Fran Erjavec in jo hrani Anton v polivinskih vrečki ter jo občasno prebira.

bljencema branili sorodniki, njima pa je nihče ne brani.

Okoli novega leta sta imela nekaj obiskov. Včasih jima kdo iz mesta pripelje kruh in še kaj. Z denarjem varčujeta, da bosta morda le prišla do kamp prikolic. Anton se bo šel spomladi prav v fabriko v Novo mesto pozanimat, kako in kaj je s prikolic, saj bi se že končno rada rešila življenja v gmajni. Ob slovesu smo si še enkrat zaželi srečno in zdravo novo leto, potem pa sva z ženo odšla po gazi v zaledenem snegu proti avtu in domov.

JOŽE PRIMC

MODNI KOTIČEK

Od jutra do večera

Božična in novoletna noč sta mimo, vendar je to slab razlog za neurejenost. Žal se danes vsi tolašimo z življenjem na pragu 21. stoletja, češ da nam zmanjkuje časa zase. Redki pa pomislimo na to, da urejen videz ni samo v dobroti okolice, ampak istočasno bogati notranjost človeka. Nenazadnje številne vede ugotavljajo, da zunanja podoba razkriva notranje počutje. Zato danes razkrivam nekaj preprostih načel, ki vam bodo morda pomagala sestaviti zapleten mozaik sreče, katerega delček je prav gotovo tudi urejen videz od jutra do večera.

1. Uredite se zjutraj, ko ste še voljni in polni energije. Urejeni boste ostali ves dan. To naj velja za vse dni v tednu, saj vas tako tudi nenapovedan obisk ne more presenetiti.

2. Preden greste od doma, se še enkrat poglejte v ogledalo. Vse mora biti na svojem mestu.

3. Vsak večer nekaj trenutkov posvetite osebni higieni in tudi spanec bo boljši.

4. Predstavnice nežnejšega spola ne uporabljajte težkih ličil (videz naj bo naraven), vsi skupaj pa se tu in tam prijetno nadšavite.

In ne pozabite, da ni ves čar samo v dragocenih oblačilih, vpadljivem nakitu in posnemanju drugih, pač pa se vaša popolna lepota skriva v skladnosti, ki jo boste vzpostavili med vašo strukturo telesa, razpoložljivimi oblačili in obutvijo ter obvezno urejeno pričesko.

JERCA LEGAN

BILO JE PRED STO LETI Izsekani gozdovi

Iz Dolenjskih novic izbral
Miloš Likar

Koliko se je že svarilo Dolenjce, naj se prizanaša gozdovom. Skušnje pa kažejo, da vse skupaj veliko ne pomaga, niti postava. Kmetje se v zadregi, v kateri se nahajajo, ozirajo le na trenutni dobiček, a ne pomislijo na ogromno škodo, katera sledi izsekavanju gozdov.

Bridko mora biti človeku pri srcu, ko zagleda tu in tam do cela izsekan, skoro do golega obrat breg, kjer so rasla malo prej še lepa, visoka drevesa. To ne ostane dolgo tako. Razni deževni nali spirajo polagoma zemljin avzadol in breg polnože krmala skalna rebra.

Gozdovi so zelo koristni. Vplivajo tudi na vetrove, na vreme, vlažnost in na človekovo zdravje. Gozdovi tudi čistijo ozračje. Drevesa sprejemajo v sebe pline. Plini so hrana za drevesa.

Drugi Dolenjci, o varstvu gozdovih se dalo še mnogo pisati, a nekateri ne dajo si nič dopovedati. Nekaj dobrega pa smo že opazili. Tu in tam se vidi kmete, da drugače gledajo na gozdove. Vedite, če boste z gozdovi ne gospodarno ravnali, naši vnuki in pravniki ne bodo ponosni na svoje prednike.

Dolenjske novice januarja 1896

Še o belokranjskih razglednicah

Izid knjige Božidarja Flajšmana o Beli krajini na razglednicah zasluži vse priznanje

Pred kratkim je na slovenski knjižni trg prišla knjiga Božidarja Flajšmana z naslovom Sledovi časa - Bela krajina na razglednicah v letih 1895 do 1945. Tako se je predstavil slovenski pokrajini in krajev na razglednicah naposled pridružila tudi najjužnejša slovenska pokrajina - Bela krajina.

Dogodek sicer ne bi bil nič posebnega, če bi takšno publikacijo izdala ena od številnih slovenskih založb s kopico sodelavcev, renomiranih strokovnjakov. Ker ni tako, naj takoj zapišem, da je pri tovrstnih publikacijah na Slovenskem samozaložniško dejanje bolj izjemno kakor pravilo in zasluži vse priznanje.

Knjiga obsega 127 strani velikega formata, v njej pa natisnjenih 185 razglednic, fotografija in dva zemljevida. Slikovni del dopolnjujejo odlomki treh tekstov o Beli krajini, s katerimi je bralcem prikazan duh časa, v katerem so bili motivi na razglednicah posneti ali v katerem so bile razglednice natisnjene. Pred približno sto leti so te tekste napisali Florentin Hrovat, Janez Trdina in Ivan Sašelj.

Avtorjev osnovni namen je bil prikazati izbor razglednic Bele krajine v obdobju petdesetih let, tako rekoč od prvih belokranjskih razglednic, ki naj bi se pojavile ob koncu 19. stoletja, pa tja do konca druge svetovne vojne. V uvodnem delu knjige je avtor o smislu izdavanja razglednic zapisal: "Doživeti je poiskati nekatere kraje, v katerih so bile pričujoče podobe fotografirane. Svojevrstni občutki te prevečajo, ko stojš na istem kraju, kot je pred sto leti stal fotograf. Ponekod opaziš, da se na pogled domala ni nič spremenilo, da je dragocena podoba ohranjena, ponekod so se stvari izboljšale, drugod pa je marsikaj lepega izgubljeno. (...) Razglednice ohranjajo za vedno izgubljene podobe preteklosti!"

Razglednice so v knjigi razvrščene v tri sklope - tri sedanje belokranjske občine Črnomelj, Metlika in Semič - znotraj sklopov pa so najprej razvrščene razglednice občinskega središča in nato še razglednice drugih krajev v občini. Pričakovali bi, da bo avtor skušal objaviti čim večje število različnih motivov, kajti zbirka razglednic, ki jih hrani, znatno presega število objavljenih primerkov. Vendar se je odločil, da bo pomembnejše motive, na primer mestne vedute Črnomolja in Metlike, ki so na razglednicah tudi največkrat upodobljeni v različnih obdobjih, ponovil v kronološkem zaporedju. Tako je na najboljši možni način prikazal razvoj mestne infrastrukture ter splošne spremembe in napredek v obeh belokranjskih mestih, ki jih največkrat zaznavamo v drobnih arhitekturnih detajlih ali v novozgrajenih objektih.

Belokranjske razglednice, ob-

Lovska modrost

- Obleka ne dela človeka, najmanj pa lovca.
- V gostilni ne govori latinsko, v gozdu ne postopaj tatinsko!
- V zeleno bratovščino ne spada, kdor je zelen od zavisti zaradi sreče svojega solovca.
- Lovec brez psa, je kakor jezdec brez konja.
- Kdor psa posoja, sam sebe obsoja.
- Zakrpana sukinja ne grdi lovca, pač za zakrpan značaj.

M L A D I D O P I S N I K

PRAZNOVANJE NOVEGA LETA

Novo leto sem preživel kar skupaj s starši, doma na toplem. Žal moj oči na Silvestrovo ni bil doma. Zadnji dan smo vsi zelo garali: pekli piškote, meso in slaščice. Mamica je pri tem potrebovala veliko pomoči, zato sem ji pomagal pripraviti francosko solato in testo za piškote. Na koncu smo za ta veličastni dan pripravili še mizo, polno dobrot. Vsa hrana je bila zelo slastna, z užitek smo jo pojedli in z nasmehom pričakali novo leto. Minuto pred polnočjo je domov poklical oči in nam zaželel srečno novo leto. Dolgo pričakovano leto smo proslavili s šampanjcem, ki so ga pili starši, s sestro pa sva nazdravila s sokom.

LOVRO BLATNIK, 4.r.
OŠ Krmelj

javljene v Flajšmanovi knjigi, nam torej govorijo o času, v katerem so bili motivi posneti, pa tudi o času, v katerem so bile natisnjene in poslano med ljudi. Z njihovo pomočjo lahko sledimo gospodarskim in tudi družbenim spremembam v Beli krajini skozi zadnja desetletja avstroogrske monarhije in kasnejše Jugoslavije. Razglednice nam s svojimi pisnimi sporočili naslovnikom govorijo o nekdanjih odnosih med ljudmi in o navadah pisnega komuniciranja. Iz njih razbiramo načine, sloge in ravni jezikovne kulture pošiljateljev, njihove namere in želje. Nekateri razglednice govorijo o prijateljskih počitnicah ali dopustu, druge o gospodarskih, trgovskih zadevah in kažejo na način poslovnega dopisovanja oziroma sporočanja. Za večino razglednic pa velja, da so na njih zapisana sporočila kratka in naslovniku razumljiva.

S slikovnim sporočilom so razglednice lahko vir različnim raziskovalcem belokranjske preteklosti. Lahko pa so tudi pomagala in napolila arhitektom in prostorskim planerjem za načrtovanje urbanih in ruralnih prostorov v prihodnosti. Iz njihove sporočilnosti se lahko marsičesa naučimo, spoznavamo naravne in urbanizirane zakonitosti prostorov in se izogamo nasilnim posegom v človekovo bivalno okolje. Potrebno je le, da jih gledamo pazljivo in da smo pozorni na podrobnosti, ki jih v prvem trenutku morda niti ne vidimo. Dobrodošel pripomoček pri tem je povečevalno steklo, ki te podrobnosti hitreje razkrije. Med prikazi krajevni vedut se nam tako razkrivajo arhitektonske značilnosti stavb, gradbenih materialov in načinov gradnje objektov v različnih časovnih obdobjih. Napiši na pročeljih hiš govore o gostinskih lokalih, obrtnih delavnicah, trgovinah, denarnih zavodih, solah, ki jih morda ni več, ali pa so skozi čas spremenile svojo zunanjo podobo in tudi vlogo v življenju kraja. Skozi razglednice stopajo pred nas različne stopnje prostorskega razvoja mest in vasi. Tako lahko na belokranjskih razglednicah razkrivamo namembnost mestnih trgov, ki se kažejo

KLIC V SILI

- Ali ste v stiski, težavah? Želite zaupni in prijateljski pogovor, strokovno pomoč? Pravi naslov za Dolenjsko oz. Posavje. Pokličete lahko na telefonsko številko (068) 322-124 int. 229 v torek in petek med 13. in 16. uro in (068) 20-370 med 19. in 21. uro.
- NOVO MESTO - Otroci in starši, ki imate kakršne koli težave, lahko pokličete na telefonsko številko (068) 341-304 v četrtek med 18. in 20. uro.
- TREBNJE - Na vprašanja otrok in odraslih odgovarjajo strokovnjaki vsak ponedeljek med 7. in 8. ter med 15. in 17. uro. Številka telefona je (068) 44-293.
- ČRNOMELJ - Otroci in odrasli, ki ste v stiski, lahko pokličete vsak drugi in četrti torek v mesecu med 19. in 20. uro po telefonu (068) 53-213 ali se oglasite osebno v pisarni v Ulici Mirana Jarca 8.
- LJUBLJANA - Telefon otrok in mladostnikov je vsak dan od 12. do 20. ure (tudi ob sobotah in nedeljah) na številki (061) 323-353. Za vas se bodo potrudili študentje medicine, psihologije, pedagogike in socialnega dela.

Naj dogodek v letu 1995

- Prav gotovo sem najbolj uživala na poti na svetovno prvenstvo v Brazilijo. Neverjetno! A tudi poletne počitnice so bile imenitne, saj sem jih preživel s prijatelji. (Darja Kapš)
- Razburjenja ni nikoli dovolj. Novembra sem padel v 4 metre globoko vodo, ki je imela 9 stopinj. (Gregor Simčič)
- Najbolj mi je ostalo v spominu potovanje na svetovno prvenstvo v Brazilijo. Videl sem nove kraje in ljudi in se marsikaj naučil. Še posebej se spominjam poleta z Dunaja. Res je bilo lepo doživeti. (Tadej Kobe)
- Moj 14. rojstni dan. Praznovala sem ga doma s starši, sorodniki in prijatelji. Tudi počitnice so bile najlepše leta 1995. (Katja Mihelič)
- Maja sem za birmo dobil videorekorder. Bil sem ga zelo vesel. (Andrej Majerle)
- Učenci 8.r. OŠ Stari trg ob Kolpi

kot sejamski, prireditveni, komunikacijski prostori. Te podobe nas opozarjajo, da je bilo življenje v preteklosti v Beli krajini vsaj v nekaterih pogledih prav tako močno razgibano in pestro kot drugod na Slovenskem.

V prizorih iz vsakdanjega življenja, ki so upodobljeni na razglednicah, lahko skozi čas spoznavamo raznolikost vsakdanje in praznične noše odraslih in otrok. Ob tem se nam nehotе zamaje stereotipna, največkrat nostalgичna folklorna podoba o "deželi v belo domače platno oblečenih ljudi". Tuji oblačilni vplivi so že na prelomu v 20. stoletje tudi v Beli krajini spreminjali oblačilni videz Belokranjcev. Prav tako nam razglednice kažejo tehnični napredek, zlasti v prometu, ki je v pokrajino za Gorjanci prihajal sicer polagoma in s kancem zamude, a vendar nezadržno.

Zanimivih in pozornosti vrednih razglednic je v knjigi Sledovi časa še veliko. Tu so še upodobljene članov Sokola, sokolski teledanci nastopi in vaje, uprizoritve gledaliških iger, jubilejni in priložnostni posnetki godbenikov, lovcev in pивske družbe, slovesnosti ob prihodu prvega vlaka v Belo krajino in še bi lahko naštevali. Vsaka razglednica je sled časa, ki je zdaj ujeta in v knjižni izdaji in ponujena na ogled in v razmislek ljubiteljem in raziskovalcem. Vsaka nosi v sebi zgodbo, ki je delček belokranjske preteklosti in njene kulturne dediščine. Knjiga v veliki meri zapolnjuje promocijsko vrzel, ki bi jo morali Belokranjci zapolniti z združenimi močmi že pred leti. Škoda je, da avtor ni mogel v knjigi objaviti več razglednic. Vendar je to že zgodba, ki presega ta zapis.

ANDREJ DULAR

Blanki v slovo

Poslavljam se od mladega življenja. Od sošolke Blanke Čizelj. Od dekleta, starega osemnajst let. Pravzaprav se je od nas poslovila sama, ne da bi si upala z nami deliti svojo bolečino, upanje in strahove.

Njena igrivost, veselje do življenja in občutljivost za težave drugih - to je bila pravzaprav ona. Nasmehana, optimistična in poštena. Takšno smo jo poznali in tako bi jo opisali tisti, ki smo z njo drgnili tiste brežiške klopi. Težavice in težave, ki tudi sodijo zraven, so se vedno izkazale za manj pomembne od sončnega dne, skupnih odmorov, dijaških popotovanj z vlakom in družinskih izletov.

Cvet je ovenel, ker je bilo premalo sonca v duši, a svetlobe ni nikdar nehal iskati. Blanka si je želela živeti, a živeti drugače, da bi bilo spet vse po starem. Kot v otroštvu, kot v zgodnjih dijaških dneh, ko je znala tolažiti sebe in druge, ko je nepomemben dogodek pričaral njen nasmeh in optimizem. V svoj dnevnik je pred dobrim mesecem napisala: "Nočem umreti, hočem se boriti, uspeti, kot bodo uspeli moji sošolci. Hočem se pobrati, se učiti, delati in se zaljubiti, kot vsi ostali. Kako naj si pomagam?" Duša je bila prazna in to je s svojo občutljivostjo zaznavala z vsakim dnevom močnejše in vedno težje se je borila zase, za svoje starše, učitelje in prijatelje.

Letos so se na njeni mizi zbrale številne želje in voščila ob novem letu. Sreče, zdravja in ljubezni smo ji zaželeli prijatelji, ne da bi slutili njene temne misli, saj je bila pred nami vedno močna, prijazna in potrpežljiva Blanka.

In takšna bo za vedno ostala v našem spominu.

Blankini sošolci,
razredničarka in profesorji
Gimnazije Brežice

POSLOVNI PROSTORI V NOVEM MESTU

odlična lokacija ob novomeški vpadnici

Na Kočevjarjevi ulici 1 v Novem mestu prodajamo skupno 1930 m² pisarniških prostorov v petih etažah. V objektu sta tudi večja prostora, primerna za sejno sobo in projekcijsko dvorano.

Kupci si lahko površino izberejo poljubno, glede na želje in potrebe, prednost pa bodo imeli kupci celotnega nadstropja.

Stavbi pripada tudi 1056 m² veliko parkirišče.

Nudimo ugodne prodajne pogoje z možnostjo obročnega odplačevanja.

SKB Nekretnine & Leasing d.o.o.

INFORMACIJE IN PRODAJA: SKB - NEPREMIČNINE & LEASING d.o.o.,
Ljubljana, Slovenska 54, telefon: 061/13-15-125, 301-632, fax 061/132-12-02

DEŽURNE TRGOVINE

V soboto, 13. januarja, bodo odprte naslednje prodajalne živil:

- Novo mesto: od 7. do 19. ure: PC Zagrebška od 7. do 20.30: trgovina Anita pri gostišču Kos od 8. do 19. ure: trgovina Gros, Ragsavska 17 od 7. do 20. ure: Vita, trgovina Darja, Ljubljanska od 7. do 20. ure: market Saša, K Roku 33 od 6.30 do 20. ure: trgovina Sabina, Mirana Jarca 20 od 7. do 19.30: trgovina Čuček, Ul. Slavka Gruma od 7.30 do 20. ure: trgovina Brin, Trdinova ulica od 7. do 19.30: mlečni diskont Vita, Šmihel od 7. do 19.30: mlečni diskont Vita, Šmihel od 7. do 14.30: market Maja, Bučna vas od 7. do 19. ure: trgovina Cekar v BTC, Bučna vas od 7. do 19. ure: samopostrežba Azalea, Brusnice od 7.30 do 14. ure: market Pri kostanju, Prečna od 8. do 17. ure: trgovina Brar, Smolenja vas od 7.30 do 13. ure: trgovina Pod lipo, Smolenja vas od 8. do 13. ure: trgovina Dule, Smolenja vas od 8. do 16. ure: market Pero, Stopiče od 8. do 16. ure: trgovina Sabina, Stopiče od 8. do 20. ure: market Perko, Šentpeter od 8. do 18. ure: Urška, Uršna sela od 6.30 do 17. ure: pekarna Malka Žužemberk, prodajalna Glavni trg od 6.30 do 17. ure: pekarna Malka Žužemberk, prodajalna Kandija
- Šentjerne: od 7. do 17. ure: Mercator-Standard, Samopostrežba
- Dolenjske Toplice: od 7. do 17. ure: Mercator-KZ Krika, Vrelec
- Metlika: od 7. do 21. ure: trgovina Prima

V nedeljo, 14. januarja, bodo odprte naslednje prodajalne živil:

- Novo mesto: od 8. do 11. ure: M-KZ Krika, Prodajalna Glavni trg, Samopostrežba Mačkovec, Market Ljubljanska, Market Seidlova cesta, Market Ragsavska, Market Drska, Market Kristanova, Nakupovalni
- Šentjerne: od 8. do 11. ure: Market
- Žužemberk: od 8. do 11.30: Market
- Škocjan: od 7.30 do 10. ure: Pri mostu
- Trebnje: od 8. do 11. ure: Samopostrežba Blagovnica
- Mirna: od 7.30 do 11. ure: Grič
- Mokronog: od 8. do 11. ure: Samopostrežba
- Črnomelj: od 8. do 11. ure: Pod lipo, Market Čardak
- Semič: od 7.30 do 10.30: Market
- Metlika: od 7. do 21. ure: Prima

trgovsko podjetje

NOVO

Prodajno skladišče ELVOD

Na Livadi 1, Novo mesto (nekdanja vojaška skladišča v Bršljinu)

VELEPRODAJA ELEKTROMATERIALA

Tel. 068/322-037, 324-071

Za obisk se priporočamo!

Zastopstvo in prodaja

NOVO NOVO NOVO
Lantra Wagon
NOVO NOVO NOVO

Novo mesto, tel.: 068/323-902, 28-950

Krško, tel.: 0608/22-950, Črnomelj, tel.: 068/51-379, 51-378

Podjetje PCK Novo mesto Srebrniče

objavlja razpis

za oddajo poslovnih prostorov v najem

Objekti se nahajajo v Metliki, Cesta 15. brigade 27 (bivša enota Pionir Metlika).

Razpis velja za oddajo:
— upravne stavbe v najem; prostih 5 pisarniških prostorov, cca 170 m²

— urejene delavnice, prostih cca 200 m²

— stavbnega zemljišča, prostih cca 2000 m²

Vse dodatne informacije dobite na naslovu najemodajalca: PCK Novo mesto, Srebrniče 1 (kontaktna oseba g. Lavrič), tel. 068/321-611, 321-604.

Vsi zainteresirani si lahko ponujene prostore ogledajo v ponedeljek, 15. 1. 1996, ob 10. uri v Metliki, na sami lokaciji.

TELEVIZIJSKI SPORED

Televizija si pridružuje pravico do morebitnih sprememb sporedov!

ČETRTEK, 11. I.

SLOVENIJA 1

9.15 - 23.55 TELETEKST
 9.30 VIDEO STRANI
 10.05 OTROŠKI PROGRAM
 GOSPODIČNA SEMFINA IN GOSPOD MIMO, pantomimska pravljica
 10.35 BATMAN, amer. naniz., 13/32
 11.00 TEDENSKI IZBOR
 OPAZUJMO NARAVO, kan. poljudnoznan. serija, 10/12
 11.25 PO DOMAČE
 13.00 POROČILA
 13.05 KOLO SREČE, ponov.
 14.45 TEDENSKI IZBOR
 TRAJANJA
 15.25 PRO ET CONTRA
 16.25 SKRIVNOSTNI SVET ARTHURJA CLARKA, angl. dok. serija, 11/13
 17.00 TV DNEVNİK
 17.10 OTROŠKI PROGRAM
 ŽIV ZAV
 18.00 V NAJBOLJŠIH DRUŽINAH, norv. naniz., 5/21
 18.30 KOLO SREČE, TV IGRICA
 19.05 RISANKA
 19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
 20.05 NOREC V MNOŽICI, amer. naniz., 3/16
 20.30 TEDNIK
 21.20 MOŠKI, ŽENSKE
 22.20 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
 22.45 POSLOVNA BORZA
 22.50 UMORI, amer. naniz., 2/20

SLOVENIJA 2

9.00 Euronews - 11.15 Tedenski izbor: Univerzitetni razgledi; 11.45 V žarišču; 12.15 Biblija - 13.10 Športna sredi (hokej) - 15.10 Obmejni policaj, amer. film - 16.40 Norec v množici, amer. naniz., 2/16 - 17.05 Izginiti kralja, angl. nadalj., 1/4 - 18.00 Po Sloveniji - 18.45 Izziv, poslovalna oddaja - 19.15 Tok tok, kontaktna oddaja za mladostnike - 20.05 V žarišču - 20.35 Okus po zločinu, angl. naniz., 2/10 - 21.25 Podoba podobe - 22.10 Umetniški večer - 23.50 Slovenski jazz v klubu Gajo

KANAL A

7.00 CNN poročila - 8.05 Novice - 8.45 Divje palme (ponov. 2. dela amer. nadalj.) - 10.00 Družina Adams (ponov. 8. dela) - 10.30 Sirene (ponov. 18. dela) - 11.20 Replika (ponov.) - 12.00 Novice - 12.45 Video strani - 16.00 Novice - 16.40 Vreme - 17.00 Dance sesion (ponov.) - 17.30 Risana serija (ponov.) - 18.00 Divje palme (3. del amer. nadalj.) - 19.00 Pika na A - 19.30 Vreme - 19.35 Družina Adams (9. del amer. risane serije) - 20.00 Dežurna lekarna (59. del. span. hum. naniz.) - 20.30 Večni krog (oddaja o astrologiji) - 21.05 Brez najmanjšega dokaza (amer. film) - 23.15 Vreme - 23.20 Gost pike na A - 23.55 Video strani - 0.00 CNN poročila

HTV 1

7.10 TV spored - 7.25 Poročila - 7.30 Santa Barbara (serija) - 8.15 Dobro jutro - 10.00 Poročila - 10.05 Izobraževalni program - 11.30 Program za otroke in mladino - 12.00 Poročila - 12.20 Ljube-zen (serija) - 12.45 Ameriški film - 14.35 Program za otroke in mladino - 16.45 Hrvaška danes - 17.45 Kristalno cesarstvo (serija, 32/120) - 18.15 Kolo sreče - 18.50 Moč denarja - 19.30 Dnevnik, šport, vreme - 20.10 Dokumentarna oddaja - 21.10 Glasbena oddaja - 22.10 Podobica - 22.15 Dnevnik - 22.35 Slika na sliko - 23.05 Theatron

HTV 2

15.35 Video strani - 15.50 TV koledar - 16.00 Ekran brez okvirja - 17.00 Šopek dolarjev (ponov.) - 17.30 Federacija in konfederacija - 18.00 Skrivnostno življenje rastlin (dok. serija) - 19.00 Neustrahni (serija za otroke) - 19.23 Risanka - 19.30 Dnevnik, vreme, šport - 20.10 Kitajska plaža (serija) - 21.00 Rešitev 911 (dok. film) - 21.50 Od 16 do 24 - 22.35 El Dorado (amer. film)

PETEK, 12. I.

SLOVENIJA 1

9.15 - 0.55 TELETEKST
 9.30 VIDEO STRANI
 9.40 OTROŠKI PROGRAM
 CIBICAN SMUČA, 1/2
 9.55 OTROCI ŠIRNEGA SVETA, amer. dok. naniz., 14/26
 10.20 TEDENSKI IZBOR
 MOŠKI, ŽENSKE
 11.10 FEDORA, amer. film
 13.00 POROČILA
 13.05 KOLO SREČE, ponov.
 14.25 SVET NARAVE, angl. poljudnoznanst. serija, 1/10
 15.15 SLOVENSKA KLAVIRSKA GLASBA, 2/9
 15.50 ZVOKI GODAL, 1/6
 16.20 KAM VODIJO NAŠE STEZICE, oddaja tv Koper
 17.00 DNEVNIK 1
 17.10 LAHKIH NOG NAOBKROG
 18.00 V NAJBOLJŠIH DRUŽINAH, norv. naniz., 6/21
 18.35 HUGO - TV IGRICA
 19.05 RISANKA
 19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
 20.05 GRADE NA UDARU, amer. naniz., 19/26
 20.30 PODARIM, DOBIM
 20.40 POGLEJ IN ZADENI
 22.20 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
 22.50 VISOKI PETE, špan. film

SLOVENIJA 2

9.00 Euronews - 9.35 Tedenski izbor: Izziv, poslovalna oddaja; 10.05 V žarišču; 10.35 Skrivnostni svet Arthurja Clarka; 11.05 Podoba podobe; 11.50 Umetniški večer; 13.30 Noč na zemlji, amer. film - 15.35 Slovenski na obzorji - Argentina, 2. del - 16.35 Grace na udaru, ponov. - 17.00 Znanje za znanje - 18.00 Po Sloveniji - 18.45 Planet šport - 19.25 Pasje mesto, risana serija, 4/23 - 20.05 V žarišču - 20.20 Forum - 20.35 Umor v družini, amer. nadalj., 2/4 - 21.15 Studio City - 22.10 Novice iz sveta razvedrila - 22.35 Nor na reklame, 2/15

KANAL A

7.00 CNN poročila - 8.00 Dobro jutro - 8.05 Novice - 8.45 Divje palme (ponov. 3. dela amer. nadalj.) - 10.00 Družina Adams (ponov. 9. dela) - 10.30 Večni krog (ponov.) - 11.15 Video strani - 12.00 Novice - 16.00 Novice - 17.10 Vreme - 17.30 Dežurna lekarna (ponov. 59. dela span. naniz.) - 18.00 Divje palme (4. dela amer. nadalj.) - 19.00 Pika na A - 19.35 Družina Adams (10. del amer. risane serije) - 20.00 Pot flamingov (1. del amer. naniz.) - 22.05 Devetdeseta (oddaja o stilu) - 22.35 Max in Helen (amer. film) - 0.15 Vreme - 0.20 Gost pike na A - 0.35 Brez najmanjšega dokaza (ponov. amer. filma) - 2.35 CNN poročila

HTV 1

7.10 TV spored - 7.25 Poročila - 7.30 Santa Barbara (serija) - 8.15 Dobro jutro - 10.00 Poročila - 10.05 Izobraževalni program - 11.30 Program za otroke in mladino - 12.00 Poročila - 12.20 Ljubezen (serija) - 12.45 Vrnitev Pink Panterja (amer. film) - 14.35 Program za otroke in mladino - 16.45 Hrvaška danes - 17.45 Kristalno cesarstvo (serija, 33/120) - 18.15 Kolo sreče - 18.50 Pol ure za kulturo - 19.30 Dnevnik, vreme, šport - 20.10 Javna stvar - 20.45 Aplavz, prosim - 21.45 Sto let hrvaškega filma (dok. oddaja) - 22.15 Poročila - 22.35 Slika na sliko - 23.05 Terra X (Dok. film) - 23.55 Poročila

HTV 2

18.20 TV koledar - 18.30 Hrvaške županije - 19.00 Risanka - 19.30 Dnevnik, vreme, šport - 20.10 Kavarna "Na zdravje" (hum. serija) - 20.40 Ameriški film - 22.15 Latinica - 23.30 Petek, 13. (amer. film)

SOBOTA, 13. I.

SLOVENIJA 1

6.45 - 0.35 TELETEKST
 7.00 VIDEO STRANI
 7.15 TEDENSKI IZBOR:
 RADOVEDNI TAČEK
 7.25 KLJUKČEVE DOGODIVŠČINE, 1/25
 7.40 OGLEJMO SI!, angl. dok. serija, 12/12
 8.05 POD KLOBUKOM
 8.50 ZGODBE IZ ŠKOLJKE
 9.20 UČIMO SE TUJIH JEZIKOV, angleščina, 2/11
 9.45 V SNEGU SKRITI ZAKLADI, angl. film
 11.20 ZNANJE ZA ZNANJE, ponov.
 12.20 ARCADIA TRIO
 13.00 POROČILA
 13.05 HUGO, ponov.
 14.00 SVET NARAVE, angl. poljudnoznan. serija, 2/10
 14.50 TEDNIK
 15.40 POLICIST S SRCEM, avstral. naniz., 23/26
 16.25 STARODAVNI VOJŠČAKI, amer. dok. serija, 8/13
 17.00 TV DNEVNİK
 17.10 OTROŠKI PROGRAM
 ZVONČEK Z ROŽNEGA GRİČKA
 17.35 IRSKA: RITEM DUBLINA, 2. oddaja
 18.05 SLOVENSKI MAGAZIN
 18.35 OZARE
 18.40 HUGO - TV IGRICA
 19.15 RISANKA
 19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
 20.05 TEATER PARADIŽNIK
 21.10 V VATAKINU S PETROM USTINOVOM, zadnji del
 22.00 TURISTIČNA ODDAJA
 22.20 DNEVNİK, VREME, ŠPORT
 22.50 ŠPORTNA NAPOVED, amer. film

SLOVENIJA 2

9.00 Euronews - 9.25 Poglej in zadeni! - 10.55 Garmisch Partenkirchen: Superveleslalom (ž) - 12.10 Kitzbuechl: smuk (m) - 13.15 Marija Stuart, amer. film (CB) - 15.15 Sportna sredi - 18.30 Karaoke - 19.30 Tv avtomagazin - 20.05 Mali buda, angl.-franc. film - 22.20 Sobotna noč

KANAL A

7.00 CNN poročila - 8.05 TV prodaja - 8.20 Kaličopko (otroška oddaja) - 10.00 Muppet show (19. del) - 10.30 Magnetopon (ponov.) - 11.15 Duša in telo (ponov. 1. dela amer. nadalj.) - 12.10 Zametne vrtnice (glas. čestitke B. Kopitarja) - 12.55 Unpato (ponov.) - 14.05 Šolska košarkarska liga (ponov.) - 14.50 Karma (ponov.) - 16.55 Vreme - 17.00 Muppet show (ponov.) - 17.30 Čarobna zapetnica (sinhronizirana risanka) - 18.00 Avto ljubezni (amer. mladinski film, 2. del) - 19.00 Vreme - 19.05 Risana serija - 19.30 Slam (oddaja o košarki) - 20.05 Duša in telo (amer. nadalj., 2. del) - 21.00 Kino, kino, kino, oddaja o filmu - 21.35 Jelenci z zahoda (11. del amer. nadalj.) - 22.25 Vreme - 22.30 Slam (ponov.) - 23.00 Slava (ponov. amer. filma) - 1.20 CNN poročila

KANAL A

7.00 CNN poročila - 8.05 TV prodaja - 8.20 Kaličopko (ponov. otroške oddaje) - 9.20 Risani film - 10.15 Kino, kino, kino (ponov. oddaje o filmu) - 10.50 Čikaške zgodbe (ponov.) - 12.05 Večni krog (ponov.) - 12.35 Dance sesion (ponov.) - 13.25 Video strani - 17.10 Vreme - 17.15 Šolska košarkarska liga - 18.00 Magnetoskop (kont. glasbena oddaja) - 19.00 Vreme - 19.05 Risana serija - 19.30 Devetdeseta (ponov.) - 20.00 Vreme - 20.05 Čikaške zgodbe (amer. film, 2. del) - 21.20 Slava (amer. film) - 23.35 Vreme - 23.40 Max in Helen (ponov. amer. filma) - 1.40 Ljubezni vodji, 4. del - 2.10 CNN poročila

HTV 1

8.40 TV spored - 8.55 Poročila - 9.00 Program za otroke in mladino - 12.00 Poročila - 12.20 Prizma - 13.20 Dok. oddaja - 14.45 Brilljanti - 15.35 Svetovni reporterji - 16.25 Poročila - 16.30 Sinovi Nevhte - 18.00 Televizija o televiziji - 18.30 Kdo prihaja na večerjo - 19.14 V začetku je bila Beseda - 19.30 Dnevnik, šport, vreme - 20.10 Zabavna oddaja - 21.15 Feds (amer. film) - 22.40 Dnevnik - 23.00 Slika na sliko - 23.30 Nočna premiera

HTV 2

16.35 TV koledar - 16.45 Življenje na severu (serija) - 17.30 Policisti s srcem (serija, 10/26) - 18.15 Dok. oddaja - 19.15 Risanka - 19.30 Dnevnik, vreme šport - 20.10 Male žrtve (dok. film) - 20.45 Vidikon - 21.30 Zjadri okoli sveta - 22.00 Šport - 22.15 Hr top 20

NEDELJA, 14. I.

SLOVENIJA 1

7.45 - 0.35 TELETEKST
 8.00 VIDEO STRANI
 8.15 OTROŠKI PROGRAM
 ŽIV ZAV
 9.00 ČEBELICA MAJA
 9.25 SAMO ZA PUNCE, ponov. amer. naniz., 13/13
 9.55 UMETNOST DIRIGIRANJA, 2 del
 10.55 AMERIŠKA KNJIŽEVNOST, amer. dok. serija, 2/10
 11.25 OBZORJE DUHA
 11.55 LJUDJE IN ZEMLJA
 12.25 NAŠA PESEM, 12. oddaja
 13.00 POROČILA
 13.05 TEDENSKI IZBOR
 HUGO, tv igrica
 13.30 KARAOKJE, REPORTAŽA
 14.35 NEDELJSKA REPORTAŽA
 15.10 MAJOR IN FRKLJA, amer. film (ČB)
 17.00 DNEVNİK 1
 17.10 PO DOMAČE
 18.45 LOTO
 19.10 RISANKA
 19.30 DNEVNİK 2, VREME, ŠPORT
 20.05 NEDELJSKIH 60
 21.10 IZIGRATI KRALJA, angl. nadalj., 2/6
 22.30 DNEVNİK 3, VREME, ŠPORT
 23.00 NA PAPIRNATIH AVIONIH, slov. film (ČB)

SLOVENIJA 2

Opomba: Slalom, 1. tek 9.25 do 10.25 ter 2. tek 12.25 do 13.10 (ž); Kitzbuechl: Slalom, 1. tek 10.25 do 11.25 ter 2. tek 13.25 do 14.15 (m); Smučarski teki 17.25 do 18.25 (posnetek iz Novoga mesta); Košarka 18.25 do 20.00 (ž)
 8.00 Euronews - 8.55 Tedenski izbor: Angleška glasb. lestvica; 9.45 Videospion; 10.30 V vrtnice; 11.15 Tok, tok; 12.00 Planet šport; 12.40 Lahkih nog naokrog; 13.25 Tv avtomagazin - 17.25 Športna nedelja - 20.05 Antologija skupine The Beatles, zadnji del - 21.00 Intervju - 21.55 Oko, vajeno teme, angl. drama, 1/3 - 22.50 Športni pregled

KANAL A

7.00 CNN poročila - 8.05 Risani film - 9.00 Kaličopko (otroška oddaja) - 10.00 Muppet show (19. del) - 10.30 Magnetopon (ponov.) - 11.15 Duša in telo (ponov. 1. dela amer. nadalj.) - 12.10 Zametne vrtnice (glas. čestitke B. Kopitarja) - 12.55 Unpato (ponov.) - 14.05 Šolska košarkarska liga (ponov.) - 14.50 Karma (ponov.) - 16.55 Vreme - 17.00 Muppet show (ponov.) - 17.30 Čarobna zapetnica (sinhronizirana risanka) - 18.00 Avto ljubezni (amer. mladinski film, 2. del) - 19.00 Vreme - 19.05 Risana serija - 19.30 Slam (oddaja o košarki) - 20.05 Duša in telo (amer. nadalj., 2. del) - 21.00 Kino, kino, kino, oddaja o filmu - 21.35 Jelenci z zahoda (11. del amer. nadalj.) - 22.25 Vreme - 22.30 Slam (ponov.) - 23.00 Slava (ponov. amer. filma) - 1.20 CNN poročila

PONEDELJEK, 15. I.

SLOVENIJA 1

9.45 - 0.35 TELETEKST
 10.00 VIDEO STRANI
 10.35 OTROŠKI PROGRAM
 KAJ MORA SOVA OPRAVITI POZIMI
 11.15 PRITLIKAVČKI, angl. nadalj., 5/12
 11.40 NA PAPIRNATIH AVIONIH, ponov. slov. filma (ČB)
 13.00 POROČILA
 13.05 NOVICE IZ SVETA RAZVEDRILA
 14.10 TEDENSKI IZBOR
 UTRIP
 14.20 ZRCALO TEDNA
 14.30 ZA TV KAMERA
 14.45 FORUM
 15.00 NEDELJSKA REPORTAŽA
 15.30 INTERVJU
 16.20 DOBER DAN, KOROŠKA
 17.00 DNEVNİK 1
 17.10 OTROŠKI PROGRAM
 RADOVEDNI TAČEK
 17.25 DOKUMENTARNA SERIJA
 17.50 SIMPSONOVI, amer. naniz., 15/48
 18.35 LINGO, TV IGRICA
 19.05 RISANKA
 19.15 ŽREBANJE 3 X 3
 19.30 DNEVNİK 2, VREME, ŠPORT
 20.05 NORO ZALJUBLJENA, amer. naniz., 16/22
 20.40 OMIZJE
 21.30 CLIVE JAMES, dok. serija, 1/4
 22.30 DNEVNİK 3, VREME, ŠPORT
 23.00 UMORI, angl. nadalj., 3/20

SLOVENIJA 2

9.00 Euronews - 11.10 Tedenski izbor: Učimo se tujih jezikov, angleščina, 2/11; 11.35 Ljudje in zemlja - 12.05 Policist s srcem, avstral. naniz. - 13.00 Tedenski izbor: Teater Paradižnik; 14.00 Sobotna noč; 16.00 Studio City; 16.55 Športni pregled - 17.25 Noro zaljubljena, amer. naniz. - 15/22 - 18.00 Po Sloveniji - 18.45 Sedma steza - 19.15 Ameriška glasb. lestvica - 20.10 Osmi dan - 20.40 Uncle Buck, amer. film - 22.15 Brane Rončel izza odra

KANAL A

7. CNN poročila - 8.00 Dobro jutro - 8.45 Divje palme (ponov. 4. dela) - 10.00 Družina Adams (ponov.) - 10.30 Zametne vrtnice (ponov.) - 11.15 Jelenci z zahoda (ponov. 11. dela) - 12.20 Video strani - 14.00 Novice - 17.10 Vreme - 17.30 Slam (ponov.) - 18.00 Divje palme (5. del amer. nadalj.) - 19.00 Pika na A - 19.30 Vreme - 19.35 Družina Adams (amer. naniz., 11. del) - 20.00 Zlata dekleta (20. del. amer. hum. naniz.) - 20.30 Hamlet (amer. film) - 22.55 Vreme - 23.05 Rodeo (kontaktna glas. oddaja) - 23.50 Gost pike na A - 0.25 CNN poročila

TOREK, 16. I.

SLOVENIJA 1

9.45 - 0.10 TELETEKST
 10.00 VIDEO STRANI
 10.25 OTROŠKI PROGRAM
 DREJČEK IN TRIJE MARSOVČKI, 4/10
 10.45 POŠTARSKA PRAVLJICA
 11.20 SKRIVNI VRT, angl. film
 13.00 POROČILA
 13.05 LINGO, TV IGRICA
 14.35 TEDENSKI IZBOR
 AMERIŠKA KNJIŽEVNOST, amer. dok. serija, 2/10
 15.00 OBZORJE DUHA
 15.30 OKO, VAJENO TEME, angl. drama, 1/3
 16.20 MOSTOVI
 17.00 DNEVNİK 1
 17.10 OTROŠKI PROGRAM
 VODNARČEK, POJOČI PES, izrael. naniz., 1/4
 17.40 KLJUKČEVE DOGODIVŠČINE, 2/25
 18.00 V NAJBOLJŠIH DRUŽINAH, norv. naniz., 7/21
 18.35 KOLO SREČE - TV IGRICA
 19.10 RISANKA
 19.30 DNEVNİK 2, VREME, ŠPORT
 20.05 KO SE SRCA VNAMEJO, amer. naniz., 14/20
 20.40 MEDNARODNA OBZORJA
 21.30 ROKA ROCKA
 22.30 DNEVNİK 3, VREME, ŠPORT
 22.55 POSLOVNA BORZA
 23.05 UMORI, amer. naniz., 4/20

SLOVENIJA 2

Opomba: Veselolam, 1. tek 10.10 do 11.15 ter 2. tek 12.55 do 13.50 (m)
 9.00 Euronews - 11.40 Tedenski izbor: Sedma steza; 12.10 Osmi dan; 12.40 Starodavni vojščaki, amer. dok. serija; 13.10 Slovenski magazin; 13.40 Nedeljskih 60; 14.40 Koncert simfoničnega orkestra - 16.10 Opazujmo naravo, kan. poljudnoznan. serija - 16.35 Ko se srca vnamejo, ponov. 13. dela - 17.10 Okus po zločinu, ponov. 2. dela - 18.45 Prislunhimo tišini - 19.15 Videospion - 20.05 V žarišču - 20.40 Učitelj, franc. nadalj., 14/24 - 21.35 Oči kritike - 22.20 Somrak stoletja

KANAL A

7.00 CNN poročila - 8.00 Dobro jutro - 8.45 Divje palme (ponov. 5. dela) - 10.00 Družina Adams (ponov.) - 10.30 Pot flamingov (ponov. 1. dela) - 12.50 Video strani - 16.40 Vreme - 16.45 Rodeo (ponov.) - 17.30 Risana serija - 18.00 Divje palme (6. del amer. nadalj.) - 19.00 Pika na A - 19.30 Vreme - 19.35 Družina Adams (12. del. amer. risane serije) - 20.00 Hermanova glava (20. del. amer. naniz.) - 20.30 Državnik novega kova (angl. naniz.) - 21.00 Živeti danes - 21.30 Vezi, ki nas ovirajo (4. oddaja) - 22.00 Nokia Balalaika show (ponov. koncerta) - 23.10 Gost pike na A - 0.00 CNN poročila

SREDA, 17. I.

SLOVENIJA 1

10.45 - 0.55 TELETEKST
 11.00 VIDEO STRANI
 11.25 OTROŠKI PROGRAM
 LOKOMOTIVA
 11.40 ROKA ROCKA
 12.30 NAŠA PESEM, 12. oddaja
 13.00 POROČILA
 13.05 KOLO SREČE, ponov.
 13.35 ZGODBE IZ ŠKOLJKE
 15.30 MEDNARODNA OBZORJA, ponov.
 16.20 SLOVENSKI UTRINKI, oddaja madžarske tv
 17.00 DNEVNİK 1
 17.10 MALE SIVE CELICE, kviz
 18.00 V NAJBOLJŠIH DRUŽINAH, norv. naniz., 8/21
 18.35 KOLO SREČE - TV IGRICA
 19.10 RISANKA
 19.30 DNEVNİK 2, VREME, ŠPORT
 20.05 GOSPOD BEAN, angl. naniz., 3/13
 20.40 ZELING, amer. film (ČB)
 22.20 NAPOVEDNIKI
 22.30 DNEVNİK 3, VREME, ŠPORT
 23.00 UMORI, amer. naniz., 5/20
 23.50 KRALJESTVO, dan. naniz., 2/5

SLOVENIJA 2

Opomba: Ljubljana: Hokej 20.05 do 22.30
 9.00 Euronews - 11.05 Tedenski izbor: Prislunhimo tišini; 11.35 V žarišču; 12.05 Oči kritike; 12.50 Somrak stoletja; 14.30 Major in smrkja, amer. film (ČB) - 16.30 Gospod Bean, ponov. - 17.10 Umor v družini, ponov. - 18.00 Po Sloveniji - 18.45 Izobraževalna oddaja - 19.15 V vrtnicu - 20.05 V žarišču - 20.35 Sportna sredi

KANAL A

7.00 CNN poročila - 8.00 Dobro jutro - 8.05 Novice - 8.45 Divje palme (ponov. 6. dela) - 10.00 Družina Adams (ponov. 12. dela) - 10.30 Živeti danes (ponov.) - 11.00 Vezi, ki nas ovirajo (ponov.) - 12.00 Novice - 16.00 Novice - 17.30 Državnik novega kova (ponov.) - 18.00 Obalna straža (1. del amer. nadalj.) - 19.00 Pika na A - 19.35 Družina Adams (13. del amer. risanke) - 20.00 Sirene (19. del amer. naniz.) - 20.50 Replika (kont.-konf. oddaja) - 22.00 Dance session (oddaja o plesu) - 22.30 Gost pike na A - 23.00 Novice - 23.15 Video strani - 0.00 CNN poročila

ČETRTEK

4.30 - 8.00 Jutrnanji spored - 8.00 Napoved - 11.00 Avtotimes - 12.00 BBC, osmrtnice - 12.15 - 13.00 NZ želje - 13.30 Vreme in mi - 4.00 - 15.00 Zabavne želje - 15.30 Dogodki in odmevi - 17.30 Planinski kotiček - 18.20 Kronika - 19.30 - 24.00 Kinetoskop, Altergodba
PETEK
 4.30 - 8.00 Jutrnanji spored - 8.00 Napoved - 12.00 BBC, osmrtnice - 12.15 - 13.00 NZ želje - 14.00 - 15.00 Zabavne želje - 15.30 Dogodki in odmevi - 18.20 Kronika - 19.30 - 24.00 Večerni program
SOBOTA
 6.00 Začetek, horoskop -

Upravna enota Novo mesto

razpisuje prosta delovna mesta:

1. vodje Oddelka za gospodarske dejavnosti (nedoločen čas)

POGOJI:

- VII. stopnja strokovne izobrazbe — dipl. ekonomist
- 8 let delovnih izkušenj
- poznavanje osnov računalništva in praktično znanje za delo z osebnimi računalniki

2. svetovalca 1. za malo gospodarstvo — vodje referata za malo gospodarstvo v Oddelku za gospodarske dejavnosti (nedoločen čas)

POGOJI:

- VII. stopnja strokovne izobrazbe — dipl. pravnik
- 5 let delovnih izkušenj
- strokovni izpit

3. višjega svetovalca za denacionalizacijo kmetijskih zemljišč in kmetijskih gospodarstev v Oddelku za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano (nedoločen čas)

POGOJI:

- VII. stopnja strokovne izobrazbe — diplomirani pravnik
- 5 let delovnih izkušenj
- strokovni izpit
- poznavanje osnov računalništva in praktično znanje za delo z osebnimi računalniki

4. svetovalca 1. za malo gospodarstvo v Oddelku za gospodarske dejavnosti (določen čas — 15 mesecev)

POGOJI:

- VII. stopnja strokovne izobrazbe — diplomirani ekonomist
- strokovni izpit
- poznavanje osnov računalništva in praktično znanje za delo z osebnimi računalniki

5. svetovalca 1. za upravnopravne zadeve v referatu za denacionalizacijo v Oddelku za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano (določen čas — 15 mesecev)

POGOJI:

- VII. stopnja strokovne izobrazbe — diplomirani pravnik
- strokovni izpit
- poznavanje osnov računalništva in praktično znanje za delo z osebnim računalnikom

6. finančni referent 1. v Uradu načelnika (določen čas — 15 mesecev)

- VI. stopnja izobrazbe — ekonomist
- strokovni izpit
- poznavanje osnov računalništva in praktično znanje za delo z osebnim računalnikom

Poleg navedenih pogojev morajo biti kandidati državljani Republike Slovenije, morajo aktivno obvladati slovenski jezik, izpolnjevati pa morajo tudi druge pogoje, določene v 4. členu Zakona o delavcih v državnih organih (Uradni list RS št. 15/90, 5/91, 18/91, 22/91, 2/91-1 in 4/93).

Kandidati, ki še nimajo opravljenega upravnega strokovnega izpita, ga morajo opraviti najkasneje v enem letu po sklenitvi delovnega razmerja.

Delovno razmerje s polnim delovnim časom bo sklenjeno s pogojem uspešno opravljenega 3-mesečnega oz. pod zap. št. 6 dvomesečnega poskusnega dela.

Pismene prijave z življenjepisom in opisom delovnih izkušenj ter dokazili o izpolnjevanju pogojev naj kandidati pošljejo v 8 dneh po objavi na naslov: Upravna enota Novo mesto, Seidlova c. 1, v zaprti kuverti z oznako »razpis prostih delovnih mest«.

Kandidati bodo o izbiri obveščeni najkasneje v 30 dneh po preteku roka za prijavo.

RIC Razvojno izobraževalni center Novo mesto p.o.

vabi k vpisu v

* programe za pridobitev poklica:

a/ PRODAJALEC (prekvalifikacija)

pogoji: končana 3-letna poklicna šola katerekoli smeri

b/ TRGOVINSKI POSLOVODJA (prekvali.)

pogoji: končana 4-letna srednja šola katerekoli smeri

c/ KOMERCIALNI TEHNIK

pogoji: končana 3-letna poklicna šola katerekoli smeri

d/ UPRAVNI TEHNIK

pogoji: končana 2 ali 3-letna administrativna šola

* program usposabljanja za:

RAČUNOVODJE

pogoji: končana srednja šola V. stopnje

* priprave na maturo:

SJK, MAT, ANG, NEM

* pripravljalni tečaj na izpit iz:

aktivnega znanja SLOVENSKEGA JEZIKA za pridobitev državljanstva

Prijave in informacije

vsak delavnik med 8. in 12. uro ter 13. in 16. uro.

RIC Novo mesto, Novi trg 5
telefon: (068) 21-319, 22-341

EUREST, d.o.o.
podjetje za gospodarske storitve
Dunajska 22
Ljubljana

razpisuje delovno mesto

vodje PE za Dolenjsko

Kandidat mora izpolnjevati sledeče pogoje:

- končana srednja gostinska ali gostinsko-poslovna šola, smer kuhar
- 15 let delovne dobe, od tega 10 let na vodstvenem ali vodilnem delovnem mestu
- pasivno znanje vsaj enega od svetovnih jezikov
- 3-mesečno poskusno delo

Od kandidata pričakujemo smisel za organizacijo in vodenje večjega objekta.

Pisne prijave naj kandidati skupaj s potrdilom o izpolnjevanju pogojev pošljejo v 8 dneh po objavi na naslov:

Eurest, d.o.o.
Dunajska 22
61000 Ljubljana

SUZUKI

PRODAJA • SERVIS • REZERVNI DELI
AVTOSERVIS MURN

Resslova 4, Novo mesto ☎ 068/24-791

- KREDITI
- LEASING
- POPUSTI

MARUTI

Pooblaščen servis
in prodaja rezervnih delov

ENOTA KRŠKO

LASTNIKI GOZDOV, KMETJE

Odkupujemo celulozni les smreke/jelke, bukve, topole debeline od 8 cm naprej, žamanje brez lubja, bukova drva in brusni les smreke/jelke!

Vse informacije na tel.: (0608) 22-840 in 21-210.

— BOR
mize in leseni polproizvodi,
d.o.o., Krško

razpisuje prosto delovno mesto

VODJA TEHNOLOŠKE PRIPRAVE DELA

Od kandidatov pričakujemo, da bodo izpolnjevali naslednje pogoje:

- končana VI. stopnja lesarske smeri
- 5 let delovnih izkušenj

Delovno razmerje bo sklenjeno za nedoločen čas s polnim delovnim časom.

Pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev naj kandidati pošljejo v 8 dneh od objave na naslov:

NOVOLES, lesna industrija, d.d. — Kadrovska služba, 68351 Straža, Na žago 6.

O izbiri bomo kandidate obvestili v 15 dneh po končanem zbiranju prijav.

DOLENJSKI LIST

vaš četrtkov prijatelj

RADIO

104.5 105.9

107.3 107.5

91.2

OGNJIŠČE

tel. 152-11-26 fax. 152-13-62

TELEVIZIJA NOVO MESTO

vaš kanal

s Trdinovega vrha
na kanalu **41**

vsak dan ob 19. in 21. uri
NOVICE

vsak ponedeljek ob 18. uri
ODDAJA ZA OTROKE
in po NOVICAH
ŠPORTNI PREGLED

vsak torek ob 20. uri
CELOVEČERNI FILM
in ob 21.30 NOVICE

vsako nedeljo ob 16. uri
glasbena oddaja
MED PRIJATELJI

vsak dan od 15. ure dalje
VIDEO STRANI

VIZIJA POSTALA DELNIČAR KRKE

Vizija je v javnih prodajah za gotovino kupila delnice Krke, tovarne zdravil iz Novega mesta, Leka in Petrola iz Ljubljane

V dosedanjem poteku privatizacije je na dveh javnih dražbah, kjer je sodelovala, kupila deleže devetih podjetij, med katerimi so najpomembnejši nakupi paketov delnic podjetij **Interevropa iz Kopra, Lisce iz Sevnice, Konfekcije Komet iz Metlike in IGM Strešnik iz Dobruške vasi.**

Poleg sodelovanja na javnih dražbah je DPB Vizija, pooblaščenca investicijska družba, v okviru javnih prodaj za gotovino kupila tudi delnice uspešnih podjetij, kot so **Krka, tovarna zdravil iz Novega mesta, Lek, tovarna farmacevtskih izdelkov, d.d., Ljubljana, in Slovenska naftna družba Petrol iz Ljubljane.**

Navedeni nakupi delnic predstavljajo majhen delež v strukturi naložb DPB Vizije, je pa iz tega razvidno, da Vizija uresničuje zastavljeno naložbeno politiko — **vlaganje v najuspešnejša podjetja.**

Z VIZIJO POSTANITE DEKLNIČAR KRKE, LEKA, PETROLA, INTEREVROPE...

Kako vložiti certifikat v VIZIJO za delnice II. emisije

Spoštovani lastniki certifikatov!

Radi bi Vam olajšali vpis certifikatov za delnice II. emisije, zato smo za Vas pripravili pooblastilo, ki Vam omogoča, da zase in svoje otroke, znance in prijatelje tudi po pošti vpišete svoj certifikat v domačo družbo. Z vpisom v Vizijo ostane denar doma, na našem področju.

Postopek vpisa je preprost:

- Izpolnite in podpisite pooblastilo.
- Po pošti pošljite na naslov **VIZIJA, družba za upravljanje investicijskih skladov, d.o.o., Novi trg 5, 68000 Novo mesto:**
  - izpolnjeno in podpisano pooblastilo,
  - certifikat (obvestilo SDK).
- Vpis za Vas izvrši VIZIJA, ki Vam potrdilo o vpisu vrne po pošti.

Izjava:

Pooblaščen VIZIJO, družbo za upravljanje investicijskih skladov d.o.o., Novo mesto, Novi trg 5, za vpis in vplačilo delnic II. emisije v DPB Vizijo, pooblaščenca investicijsko družbo, d.d., Novo mesto, Novi trg 5, do vrednosti, ki jo navajam v ustreznih rubrikah pooblastila. Istočasno pooblaščen Vizijo, družbo za upravljanje investicijskih skladov, d.o.o., Novo mesto, za uresničevanje glasovalne pravice iz vplačanih delnic II. emisije v mojem imenu in za svoj račun na skupščini DPB Vizije, pooblaščenca investicijske družbe, d.d., Novo mesto.

Izpolnjevanje pooblastila za mladoletnike in ostale pravilno nesposobne osebe

Pri pooblastilu za vpis certifikata mladoletnika ali pravilno nesposobne osebe se za vpis imetnika certifikata uporabijo podatki mladoletne osebe oz. pravilno nesposobne, pooblastilo pa podpisše eden od staršev oz. skrbnikov. Nad podpis je potrebno z velikimi tiskanimi črkami napisati ime in priimek podpisnika.

POOBLASTILO

IMETNIK CERTIFIKATA (priimek in ime s tiskanimi črkami)
NASLOV IMETNIKA
EMŠO
Na podlagi lastninskega certifikata vpišujem: <input type="text" value="SIT"/>
DAN MESEC LETO
KRAJ
PODPIS IMETNIKA CERTIFIKATA ALI ENEGA OD STARŠEV ZA MLADOLETNEGA OTROKA

TURBO RAZPRODAJA!

Zimska posezonska razprodaja
od 13.1. do 4.2.1996

Obutev priznanih
znamk za vso družino

znižano

do **-40%***

* od osnovne cene

P Brezplačna parkirišča

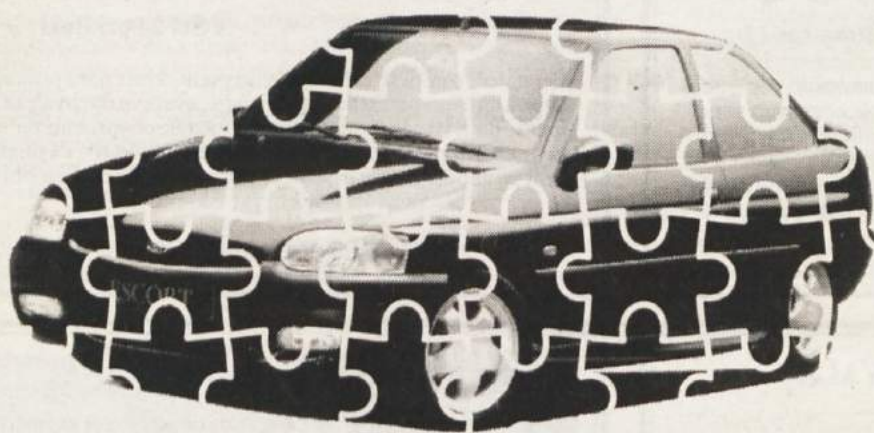
TURBO
Schuh
MODNO IN UGODNO

Brežice, Center Intermarket, Tovarniška cesta 10

Pri kateri sestavljenki

dobite rešitev že pri prvem
koščku?

Ford Summit motors vam v sodelovanju z Banko Creditanstalt d.d. nudi
ugodne kredite za vsa nova vozila Ford na področju celotne Slovenije.
Ob tem vam nudi še izjemne popuste za nekatere modele Ford Escort
do 1.500 DEM in za nekatere modele Ford Escort karavan do 2.000 DEM!

CREDITANSTALT

Cene s popustom: ESCORT Champion 1.3i 3 vrata, samo 22.499 DEM, ESCORT CL 1.4i 3 vrata, samo 23.499 DEM, ESCORT CL 1.4i karavan,
samo 24.999 DEM, ESCORT CLX 1.6i 16V KAT 5 vrat, samo 27.999 DEM, ESCORT CLX 1.6i 16V karavan, samo 28.499 DEM.

Pooblaščen trgovci in serviserji

Internet: <http://www.k2.net/~ford>

SKUPINA 061 in 0601: Avtohiša Kaposi (061/52-275), Servis Trzin (061/721-720), JMK Avto (061/312-028), Avto Mobil (061/1681-434), Avtoprom (061/855-292), Servis Hribar (0601/64-033), Servis Bizilj (061/50-903), SKUPINA 062 in 0602: Avto Serbinek (062/656-120), Avto Sport Shop (062/811-394), Avto & Kajza (0602/43-805), Avtomarket Rebernik (0602/66-265), F-Avto Center (062/303-400), SKUPINA 063: Avto Celje (063/31-919), Avto Celje - Zalec (063/712-116), Avto Celje - Sentjur (063/741-292), Avto Celje - Velenje (063/851-060), Avto Ahnik (063/461-193), Avto EDO (063/824-298), Kavčič Andrej (063/754-091), Servis Krbavac (063/885-218), SKUPINA 064: Avtohiša Kaposi (064/241-358), Mustang (064/718-566), Avto M (064/53-334), Servis Intar (064/332-711), SKUPINA 065: CMM Trade (065/21-185), Avto Center Bajc (065/61-235), Avtodom GVS (065/73-135), Avto servis Gorenšek (065/85-128), SKUPINA 066 in 067: Nova (066/31-525), Avtomobil Sezana (067/32-110), SKUPINA 068 in 0608: PSC Pačič (0608/61-450), PSC Stepan (068/52-407), AT&R (0608/41-350), Servis Groznik (068/44-701), Skupina 069: S.O.S. Company (069/23-507), Avto Rajh (069/81-560), Triotehna (069/75-074)

URADNI ZASTOPNIK PROGRAMA FORD ZA SLOVENIJO: Summit motors Ljubljana d.o.o.

INTERNET

NA

DOLENJSKEM

d.o.o.
INSERT
INSI

Predstavitve in seznanjanje z Internetom
bo v petek 26.01.1996 in v soboto 27.01.1996
v prostorih Kulturnega centra Janez Trdina.

Informacije na tel.: 068 / 324-310
INSERT d.o.o., Šegova 19
68000 Novo mesto

Sponzor mestna občina Novo mesto

TOTAL, d.o.o.
Pod Trško goro 96
NOVO MESTO

razpisuje

prosti delovni mesti

- 1 kvalificirana natakarica
  - 1 snažilka —
- 4 ure dnevno

Informacije na tel.
068/324-323.

Dinamič
ekonomsko-finančni inženiring, d.o.o.
Kandijska cesta 64
68000 Novo mesto

Zaposlimo pripravnika z visokošolsko izobrazbo ekonomske smeri (VII. stopnja izobrazbe) za usposabljanje za delovno mesto revizorja.

Po končani pripravniški dobi bo možna redna zaposlitev. Svoje ponudbe z življenjepisom pošljite do 20. 1. 1996 na naš naslov. O izbiri boste obveščeni v 30 dneh.

Januarsko vreme

- Jasni dnevi prosenca so veselje Dolenjca.
- V prosincu zelena ledina - slabo se bo gleštala živina.
- Prosinec mrzel, da poka - bo sadje jeseni in moka.
- Prosinca gorkota - jeseni sirota.
- Če prosinec ne zmrzuje, ne sneži, rad sušec to nadomesti.
- Kadar prosinec odpira dežnike, žetve poletne ne bodo velike.
- Če prosinca zelo lisica laja, še huda zima nastaja.
- Če vidiš prosinca komarje igrati, je treba s senom varčno ravnati.
- Če bo prosinca mokrilo, bo polje in grozdje slabo rodilo.
- Pavel pol zime odbavil.
- Če Pavla dan je čist in jasen, bo zemlja sad v tem letu krasen.

PO SPOLZKI CESTI V USEK

NOVO MESTO - 1. januarja ob 23.50 je prišlo do prometne nesreče zaradi neprilagojene hitrosti na zasneženem in spolzkem vozišču v Mačkovcu pri Dvoru. Voznik osebnega avtomobila K. D. iz Novega mesta je namreč v nepreglednem levem ovinku izgubil oblast nad vozilom, zapeljal na levo in trčil v zemeljski usek. Sopotnica I. R. iz Novega mesta se je pri tem hudo poškodovala in se zdravi v novomeški bolnišnici

DOLENJSKI LIST

marketing

tel. (068)323-610

V SPOMIN

Ne samo na sliki mali,
ki jo časa val bleđi,
ampak tudi v srcu tvojem
name naj spomin živi.

Mineva žalostno leto, odkar nas je
zapustil dragi mož, ata in stari ata

**GUSTELJ
SAJE**

Dol. Podboršt 4, Mirna Peč

Vsem, ki se ga spominjate, postojite pri njegovem grobu,
mu prižigate sveče, lepa hvala.
Žena Tončka in otroci z družinami

ZAHVALA

V 83. letu ja na božični dan umrla naša draga sestra

ANA ROZMAN

iz Mirne Peči, Trg 24

Od nje smo se poslovili na domačem pokopališču 30. decembra 1995. Iskrena hvala osebju, še posebno zdravniku dr. Macanu in sestri Damjani iz Doma starejših občanov v Črnomlju za vso nego in skrb v času bolezni. Zahvala tudi gospodu župniku Andreju za lepo opravljen obred, Marku, Francetu in ostalim mladim mirnopedskim fantom za pomoč in spremstvo. Pristrčna hvala sorodnikom in prijateljem za darovano prelepo cvetje, sveče in izraze sočutja ter vsem, ki ste imeli našo Ano radi, ji v življenju karkoli dobrega storili in jo z lepo mislijo pospremili na zadnji poti.

Njeni domači

ZAHVALA

V 88. letu nas je za vedno zapustila naša draga mama, teta, stara in prastara mama

VINCENCIJA STRNIŠA

iz Vrbovca 26 pri Dobrniču

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste z nami sočustvovali, pokojni darovali cvetje, sveče in maše. Posebna hvala g. župniku za lepo opravljen obred, pevcem Društva upokojencev Trebnje za zapete žalostinke in vsem, ki ste jo v tako velikem številu pospremili na njeni zadnji poti.

Žalujoci: vsi njeni

ZAHVALA

V 81. letu nas je tiho zapustila draga mama, stara mama, tašča, sestra in teta

ANA POŽES

roj. Kunstek

s Kamnega potoka 17, Trebnje

Iskrena hvala vsem sorodnikom, prijateljem, sodelavcem in vaščanom za podarjeno cvetje in sveče ter izrečena sožalja. Posebna hvala TMT Tesnila Velika Loka, Labodu Temenica Trebnje, Motvozu Grosuplje ter Radu Sotlarju, pevcem in župniku za lepo opravljen obred. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoci: vsi njeni

V SPOMIN

Sporočamo žalostno vest, da nas je v 67. letu starosti zapustila naša upokojena sodelavka

MARA ŠPACAPAN

knjigovodja

Ohranili jo bomo v lepem spominu.

CESTNO PODJETJE NOVO MESTO

ZAHVALA

V 86. letu starosti nas je tiho zapustila draga teta in svakinja

ANA LEGAN

iz Artmanje vasi pri Dobrniču

Zahvaljujemo se sorodnikom, znancem, vaščanom in vsem, ki ste nam stali ob strani, nam izrazili sožalje, pokojni darovali cvetje, sveče in za svete maše. Posebna zahvala zdravnikom in ostalemu medicinskemu osebju, ki ste pokojni pomagali v bolnici. Hvala vsem, ki ste pokojno pospremili na zadnji poti, gospodu župniku za opravljen obred in pevcem za zapete žalostinke. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Vsi njeni

Dne 18. decembra 1995 je v 66. letu starosti po težki bolezni preminila moja draga žena

MARA ŠPACAPAN

roj. Pirnar

Smrečnikova 14, Novo mesto

Žaro s posmrtnimi ostanki smo položili v grob na Šmihelškem pokopališču. Vsem, ki so mi v težkih dneh njene bolezni in smrti nudili pomoč in sožalje, iskrena hvala!

Žalujoci mož: Zmago Špacapan

ZAHVALA

V 89. letu nas je zapustila draga mama, stara mama, sestra, teta in tašča

NEŽKA SLAK

iz Dobrave pri Dobrniču

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, znancem in prijateljem za izraženo sožalje in podarjeno cvetje. Zahvala tudi pevcem in g. župniku za lepo opravljen obred.

Žalujoci: vsi njeni

ZAHVALA

Ljubil si življenje, naravo, ljubil si svoj dom, a v težkem trpljenju odšel si v večni dom.

V 54. letu nas je zapustil dragi mož, ati in dedek

FRANC GRMOVŠEK

z Daljnega Vrha 9

Ob boleči in nenadomestljivi izgubi se zahvaljujemo sorodnikom, vaščanom, ki so nam pomagali v najtežjih trenutkih ter nam stali ob strani. Zahvala sodelavcem sektorja za tehnično oskrbo in energetiko, kolektivu Krka, sodelavcem kolektiva Slovenija Turist, sodelavcem MKO Pionir, pevcem iz Šmihela za občuteno petje, govorniku g. Ašiču ter g. župniku za lepo opravljen obred. Se enkrat vsem iz srca hvala, ker ste pokojnika v tako velikem številu pospremili v tih, prerani zadnji dom.

Žalujoci: vsi njegovi

ZAHVALA

Ugasnila je naša lučka.

Po devetih letih trpljenja je tiho zaspal naš dragi ati

JOŽE KREN

iz Vavte vasi

Hvala vsem, ki ste s plemenito mislijo počastili njegov spomin in z dobro besedo ali iskrenim stiskom roke skušali ublažiti našo bol. Posebno zahvalo smo dolžni dobrim sorodnikom in sosedom, posebno Tolarjev in Krenovim, ter vsem vaščanom, ki so nam v težkih trenutkih stali ob strani. Iskrena hvala g. župniku za lepe misli ob slovesu in lepo opravljen obred, cerkvenim pevcem, komorni zasedbi pihalnega orkestra Krka Zdravilišča iz Straže in gasilcem za častno stražo in poslovilne besede ob odprtem grobu. Hvala tudi g. Lovru Ašiču za lajšanje njegovih zadnjih dni.

Krenovi

V SPOMIN

Solza, žalost, bolečina te zbudila ni, tiha, nema je gomila, kjer počivaš mirno ti.

7. januarja je minilo žalostno leto, odkar nas je mnogo prežgodaj za vedno zapustila naša draga žena, hčerka, sestra, teta in snaha

MILENA JERMAN VRANIČAR

učiteljica iz Metlike

Iskrena hvala vsem, ki jo hranite v srcu in lepem spominu, obiskujete njen zadnji dom, ji prinašate cvetje in prižigate svečke.

Vsi njeni

ZAHVALA

Ob izteku leta se je 31. decembra v 83. letu starosti tiho in za vedno končala življenjska pot naše mame

ANGELE VOVK

roj. Luzar

iz Slamne vasi pri Metliki

Najlepše se zahvaljujemo vsem sosedom, sorodnikom in prijateljem, ki ste nam v dneh žalosti pomagali, z nami sočustvovali, za pokojno mamo molili, darovali sv. maše, cvetje in sveče. Iskrena hvala g. proštu za lepo opravljen pogrebni obred in obiske na našem domu v času mamine onemoglosti. Hvala moškemu cerkvenemu zboru za ganljivo petje in sosedi Anici za besede slovesa. Za vso pomoč hvala sodelavcem Mercatorja STP Metlika, patronažni sestri Veri in ge. dr. Srebočanovi, ki sta obiskovali našo mamo. Vsem in vsakemu posebej Bog poplačaj!

Žalujoci: hčerki Marija in Stanka z družinama

ZAHVALA

Vse življenje si garala, vse za dom in družinico dala, le sledi ostale so povsod od dela tvojih neizmerno pridnih rok.

V 92. letu starosti nas je tiho zapustila ljuba mama, stara mama in prababica

MARIJA RANGUS

Gor. Stara vas 17

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, znancem, vaščanom in vsem, ki ste nam stali ob strani, pokojni darovali vence, cvetje, sveče in sv. maše. Lepa hvala družinam Grgovič, Zidarič in Jordan, GD Stara vas Loka ter ostalim gasilcem za spremstvo. Lepa hvala zavodu Oklešen, g. kaplanu za obiske in za prelepe besede ob slovesu naše pokojne mame.

Žalujoci: vsi njeni

ZAHVALA

Skromnost, delo in trpljenje - tvoje je bilo življenje.

Utrujen od hude bolezni je v 76. letu mirno za vedno zaspal naš dobi mož, oče, stari oče, tast, stric in svak

ALOJZ ŠIŠKO

s Sel 24 pri Raki

Ob boleči izgubi se zahvaljujemo vsem, ki ste nam pomagali, pokojnemu podarili vence, cvetje, sveče in darovali za sv. maše, nam izrazili sožalje in pokojnega pospremili na njegovi zadnji poti. Posebna hvala kolektivu SOP- PPO, pevcem za zapete pesmi in g. župniku za lepo opravljen obred. Vsem skupaj še enkrat iskrena hvala!

Žalujoci: vsi njegovi

ZAHVALA

Prišla je grenka smrt, tvoj hramček je zaprt, nič več vinca pil, s prijatelji se veselil.

V 68. letu starosti nas je mnogo prežgodaj zapustil naš dragi

VINKO ČRV

Ljubljanska 18, Novo mesto

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, dobrim sosedom, prijateljem in znancem za pomoč v težkih trenutkih in izrečeno sožalje, darovano cvetje in sveče ter vsem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti. Zahvaljujemo se osebju bolnice Novo mesto, posebna zahvala LD Novo mesto, ZB Bršljini in g. Mrazu za poslovilne besede. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Vsi njegovi

Tudi dež je jokal za teboj, ko si odhajal v tih dom, v našem domu je ostala praznina, v naših srcih neizmerna bolečina.

V 77. letu je za vedno odšel od nas naš dragi mož, oče, stari oče, brat in tast

FRANC MUŠIČ

iz Prešernove 2 v Črnomlju

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, vsem, ki ste nam v težkih dneh pomagali, izrazili sožalje, pokojnemu darovali cvetje, sveče in ga pospremili na zadnji poti. Posebej izrekamo zahvalo osebju Zdravstvenega doma Črnomelj in Žilnemu oddelku Splošne bolnice Novo mesto, njegovim bivšim sodelavcem, Čebelarškemu društvu Črnomelj, podjetju Integral Črnomelj, kolektivu Osnovne šole Loka Črnomelj in Zdravstvenega doma Novo mesto. Hvala govorniku za izrečene besede slovesa, pevskega zboru, g. kaplanu in organizatorju pogreba. Vsem še enkrat lepa hvala!

Vsi njegovi

ZAHVALA**ZAHVALA**

V 65. letu starosti nas je zapustil naš dragi mož in ata

FRANC TREMPUS

iz Ogulina 2 a pri Vinici

Iz srca hvala vsem, ki ste nam v težkih trenutkih stali ob strani in našem dragemu atu darovali cvetje in sveče. Hvala za vsako toplo besedo, ki ste nam jo izrekli in šli z očetom na njegovo zadnjo pot. Posebna zahvala kolektivu Vinteks Vinica, KZ Črnomelj, Iskra Semič, govornikom, gasilcem, cerkvenemu pevskega zboru ter g. župniku za lepo opravljen obred. Vsem še enkrat hvala!

Žalujoci: žena Anica, sin Tone in ostali sorodniki

V SPOMIN

TOMU KUHARJU

z Lokev pri Črnomlju

Boleča je resnica, ki nas spominja na 14. januar, na žalostnih pet let, ko nas je za vedno zapustil naš ljubi in skrbni mož, očka, sin, brat in stric. Hvala vsem, ki mu prinašate cvetje, prižigate svečke ter postojite ob njegovem grobu in ga imate v lepem spominu.

Žalujoci: vsi njegovi

ZAHVALA

Na dan, ko mi je podarila življenje, je v 77. letu utihnilo plemenito srce

KATARINE PETEH

iz Črnomlja

Ob izgubi naše drage mame, stare mame in babice se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste jo spremili na njeni zadnji poti, ji darovali cvetje, sveče in izrazili ustno ali pisno sožalje. Še posebej se zahvaljujemo osebju Visceralnega oddelka Splošne bolnice Novo mesto, dr. Janežu, ZD Črnomelj, dr. Štefaničevi, dr. Boriču in sestri Minki. Pristrčna hvala za tople besede ob slovesu sosedji Majdi Matko in sovaščanu Ivanu Požeku. Hvala pevskega zboru, zastavonošem in gospodu župniku za lepo opravljen obred in sočutne besede. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoci: sin Slavko z družino in ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Ljubila si življenje, naravo, Slovenijo, svoj dom, a v težkem trpljenju odšla si v večni dom.

Zapustila nas je naša draga

ANTONIJA SELAN

Mirana Jarca 36, Novo mesto

Z globoko žalostjo v srcih se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sodelavcem, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste nam v težkih dneh stali ob strani, nas tolažili, osebno in pisno izrazili sožalje, pokojni darovali vence, cvetje in sveče ter našo dobro mamo pospremili na njeni poti v večni počitek. Iskrena hvala Kirurškemu oddelku, osebju za nego, dr. Kramarju za človeške besede, kako ravnati z bolnico na domu, za iskreno pomoč dr. Tatjani Gazvoda, ki je pokojni na domu lajšala bolečine, šmihelskim pevcem, za zaigrano Tišino, cvetličarni za vence in aranžmaje, Komunalni, pogrebem, govornikoma za poslovilna govora, ge. Zakrajšek, odboru ZZB NOV, tov. Bojancu, Društvu upokojencev, tov. Somraku, nosilcem zastav in Labodu za venec.

Žalujoci: mož Tone, hčerka Olga z družino, sin Bojan z družino ter ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Umrila je naša draga sestra in teta

JOŽEFA ŠIŠKO

s Kržišč 7

Vsem, ki ste nam kakorkoli pomagali, nam izrazili sožalje, darovali za svete maše, cvetje in sveče ter se z lepo mislijo od nje poslovili, pristrčna hvala. Lepa hvala tudi g. župniku za pogrebni obred in upokojencem za spremstvo s praporjem.

Vsi njeni

ZAHVALA

Skromnost, delo in trpljenje - tvoje je bilo življenje.

V 53. letu starosti nas je zapustila naša najdražja žena, mama in babica

DANICA POPOVIČ

iz Škemljeva 12

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste nam v najtežjih trenutkih stali ob strani, pokojni darovali cvetje in sveče, in za izražena sožalja. Posebna zahvala vsem sosedom za požrtvovalno pomoč, posebno sosedji Darinki, Majji, delavcem Pekarne Črnomelj, g. župniku za opravljen obred ter pevcem za zapete žalostinke. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoci: vsi njeni

ZAHVALA

Ne jokajte ob mojem grobu, le tiho k njemu pristopite, spomnite se, kako trpela sem, in večni mir mi zaželite.

V sredo, 27. decembra 1995, smo se za vedno poslovili od naše drage mame, stare mame, tašče, sestre, tete in botre

TEREZIJE AVSEC

iz Novega mesta, Smrečnikova 22

Ob izgubi naše drage mame se prav lepo zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki ste nam kakorkoli pomagali, jo obiskovali v času njene bolezn, nam izrazili sožalje, podarili cvetje in sveče. Posebna zahvala velja družinama Zagorc in Gregorič, Drobničevi mami, sostanovalcem iz Smrečnikove 22, posebno gospe Barbič, kolektivu M -KZ Krka, še posebej računovodstvu, Kardiološkemu oddelku Interne bolnice Novo mesto, vaščanom Dolža in g. patru Darku za lepo opravljen obred.

Vsi njeni

ZAHVALA

Zadnji dan v letu 1995 nas je v 75. letu starosti zapustila naša draga žena, mama in stara mama

DANICA STRAJNAR

roj. Golob

Zahvaljujemo se sorodnikom, sosedom in znancem, ki so nam na kakršen koli način nesebično pomagali. Zahvaljujemo se tudi g. župniku za opravljen obred, cerkvenim pevcem in Šerntjernejskemu oktetu za zapete žalostinke. Vsem iskrena hvala!

Žalujoci: vsi njeni

ZAHVALA

Ljubila si delo, dom in družino, v naši dolini si srečna bila, zdaj pa pri cerkvi mirno počivaš, cvetje in solze krasijo tvoj prerani grob.

Mnogo prezgodaj nas je zapustila ljuba žena, mama, stara mama, sestra, teta in botrica

MIHAELA NAGELJ

iz Petelinjka 22

Zahvaljujemo se sosedom, prijateljem, znancem, g. patru Luki za obiske v času njene težke bolezn in zdravstvenemu osebju Visceralne kirurgije za lajšanje bolečin. Lepa hvala delovnim kolektivom M KZ Krka - Oskrba, Labod, Krka, tovarna zdravil, Gradbeništvo Mario Pečar, vsem, ki ste se poklonili njenemu spominu, ji podarili cvetje, sveče in jo spremili na zadnji poti. Zahvala g. patru Darku in Šmihelskemu pevskega zboru za lepo opravljen obred.

Žalujoci: vsi, ki smo te imeli radi

ZAHVALA

Z bolečino v srcu sporočamo žalostno vest, da nas je v 65. letu starosti nenadoma in nepričakovano zapustil naš dragi mož, ati, stari ata in tast

FADIL JAHIČ

z Mirne, Zapuže 11

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za izražena ustna in pisna sožalja, podarjeno cvetje in drugo pomoč. Pristrčna hvala vsem, ki ste ga v tako velikem številu spremili na njegovi zadnji poti. Posebna hvala gospodu dekanu z Mirne za opravljen obred, Društvu upokojencev z Mirne za spremstvo in ge. Mari Logar za globoke poslovilne besede ob grobu. Iskrena hvala Društvu invalidov Trebnje za organizacijo prevoza in spremstvo na zadnji poti, pevcem za zapete žalostinke in g. Pangeršiču za zaigrano Tišino. Še enkrat pristrčna hvala vsem!

Vsi njegovi

ZAHVALA

Mnogo trpljenja je prestal, v grobu zdaj bo mirno spal.

V 26. letu nas je po dolgi in težki bolezn mnogo prezgodaj zapustil dragi sin in brat

ANDREJ NOVAK

Gubčeva c. 12, Mokronog

Najlepše se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so nam v najtežjih trenutkih kakorkoli pomagali, nam izrazili sožalje, Andreju darovali mnogo cvetja, sveč in svete maše ter ga v tako velikem številu pospremili na zadnji poti. Posebna zahvala g. Marjanu Knezu, ZD Mokronog, Revozu, obrat III., sindikatu Adria, Martini za ganljive besede slovesa, pevcem s Trebelnega in g. župniku za lepo opravljen obred. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoci: mati Marija, brat Marjan, strici, tete, Zoretovi s Puščave in ostali

V SPOMIN

V naših srcih vedno živita, zato nas pot vodi tja, kjer mirno spita. Tam luč ljubezni večna gori in naša ljubezen z Vama živi.

15. januarja mineva 6 oziroma 15 let, odkar ni več med nami dragega moža in očeta ter ljubelega sina, moža, očeta in brata

FRANCA IN SLAVKA ŠTRICELJ

iz Semiča

Hvala vsem, ki jima prižigate svečke in ju imate v lepem spominu.

Žalujoci: vsi, ki vaju imamo radi

ZAHVALA

Vse življenje svoje trdo si garal, vse za svoj dom, družino dal, a sledi za tabo ostale so povsod od dela tvojih pridnih rok. Solza, žalost, bolečina te zbudila ni in ostala je praznina, ki tako boli.

Z bolečino v srcu nas je mnogo prezgodaj po težki in neozdravljivi bolezn v 44. letu starosti zapustil naš dragi mož, ati, dedek, zet, svak in zelo dobri prijatelj

JANEZ LAH

iz Knežje vasi oz. Male vasi

Ob boleči in nenadomestljivi izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, vaščanom, prijateljem in znancem, ki ste nam v težkih trenutkih stali ob strani, za izrečena sožalja, darovano cvetje, sveče, svete maše in vsem, ki ste našega pokojnika v tako velikem številu pospremili na zadnji poti. Posebna zahvala za pomoč vaščanom Knežje vasi in Luže, dr. Žnidaršiču, g. župniku iz Dobrnja in Trebnjega, ge. Cugljevi, godbi Trebnje, GD Občine, pevcem, Občini Trebnje, tovarjšicama l. b. Jožici Marinčič in 6. b. Marti Gačnik OŠ Trebnje in profesorju 3.c lesne SŠTZU Novo mesto g. Goršetu. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoci: vsi njegovi

tedenski koledar

Četrtek, 11. januarja - Pavlin Petek, 12. januarja - Tatjana Sobota, 13. januarja - Veronika Nedelja, 14. januarja - Srečko Ponedeljek, 15. januarja - Pavel Torek, 16. januarja - Marcel Sreda, 17. januarja - Anton

LUNINE MENE

13. januarja ob 21.45 - zadnji krajec

kino

BREŽICE: 9.1. (ob 20. uri) komedija Don Juan de Marco. Od 10. do 12.1. (ob 20. uri) film Plitvi grob. 11., 12. in 15.1. (ob 20. uri) ter 13. in 14.1. (ob 18. in 20. uri) komedija Devet mesecev. 17.1. (ob 20. uri) ljubzenska drama Carrington.

film

POŠTAR, drama (Il Postino, Italija/ZDA, 1995, 110 minut, režija: Michael Radford) Poštar je senzibilna storija o nadvse preprostem malem človeku, ki spozna umetno lepoto poezije, te navidezno tako prizdigne umetnosti. Pravzaprav gre za fiktivno biografijo človeka, ki je prispeval pet minut v dejansko biografijo slavne Pabla Nerude. Poštar sta slabi dve uri prvostopnega filmskega užitka. Očarljivo in nepozabno, tako ideja kot izvedba. Na otoku Capri v bližini Neaplja živi Mario, neuki sin neukega ribiča. Na čolnu se ne počuti dobro, zato postane poštar. Njegova edina stranka je čilski pesnik Neruda, ki je v času izgnanstva zaradi komunističnih idej leta 1952 tam v resnici prebival. Neruda je za otocane nekakšen polbog, saj o njem gledajo v kinu in kupujejo njegove knjige. Pa ne da bi jih brali, vendar zaradi njegovega dragocenega podpisana prva strani. Z Mariom je drugače, saj besede jemlje zares. To

ČRNOBELJ: 12.1. (ob 20. uri) in 13.1. (ob 18. in 20. uri) ameriški akcijski film Zlato oko. 14.1. (ob 18. in 20. uri) ameriška romantična melodrama Nora ljubezen. KOSTANJEVICA: 13.1. (ob 18. uri) film Apollo 13. in 14.1. (ob 16. uri) risani film Pocahontas. KRŠKO: 11. in 12.1. (ob 20. uri) ter 14.1. (ob 18. uri) ameriški akcijski film Oblegani II. METLIKA: 12. in 13.1. (ob 20. uri) ameriška romantična melodrama Nora ljubezen. 14.1. (ob 18. uri in 20.10) ameriški akcijski film Zlato oko. NOVO MESTO: Od 11. do 15.1. ter 17.1. (ob 17.30 in 20. uri) akcijski film Profesionalec. Od 12. do 14.1. (ob 22.15) film Poštar. ŠENTJERNEJ: 12.1. (ob 18. uri) risani film Pocahontas. 12.1. (ob 20. uri) film Apollo 13.

da predstavljate si, da te besede resno jemlje nekdo, ki je prvič v življenju slišal za metafore. Rodi se pesnik, nedolžen in nepokvarjen, kot je lahko tak le še otrok. Prijateljstvo z Nerudo je splet simpatičnega srečanja dveh svetov, kultiviranega in pravkar zbujenega, dveh velikanov duha. Francoz Philippe Noiret v vlogi Pabla Nerude je nekašen mentor pesniku nadarjenemu Mariu, ki duhovno spregleda in se čudi svetu okoli sebe. Kljub svoji fizični okornosti spozna, kaj pomeni ljubiti, in zapelje čutno Beatrice.

Prvinska iskrenost, ki jo vsak trenutek prav eruditsko bruh Mario igra ga Massimo Troisi - je ena najboljših igralskih stvaritev zadnjih let. Sveta preprostost in pravem pomenu besede. Troisi namreč vseskozi deluje kot nekdo, ki so ga filmali direktno iz uke. Tako zelo neposreden, naraven. Resnična in tragična trivija tega filma je, da je le dan po končanem snemanju umrl zaradi srčne okvare. Znani 41-letni italijanski komik je bil namreč bolan že od otroštva, v času snemanja pa je z velikimi napori igral uro do dve na dan. Njegov nastop v tem filmu je bil velik igralski preobrat, ki ga je kljub ali prav zaradi bolezni odlično izpeljal. TOMAŽ BRATOŽ

kupim

ODKUPUJEMO HLODOVINO hrasta, bukev, smreke, jelke in kostanja. ☎ (061)218-595 ali (0609)620-396, po 20. uri. 3 MALO RABLJENO peč za centralno ogrevanje z boilerjem in varnostno posodo, 30.000 ccal, kupim. ☎ (068)78-542. 106 SVINJSKO POLOVICO mesnate pasme, težko 45 do 50 kg, kupim. ☎ (0608)89-171. 107 BUKOVO HLODOVINO odkupujemo. ☎ (065)28-851. 164 S - VRATNO KAROSERIJO za R 5 campus kupim. Anton Žarn, Velika vas 20, Leskovec. 227 R 4, letnik 1990 do 1992, BCS kosilnico in stabilni bazen, 2001, kupim. ☎ (068)49-616, popoldan. 258 1 M3 hrastovih desk, debelina 35 ali 45 mm, kupim. ☎ (068)43-618. 284 SVINJSKO POLOVICO mesnate pasme, 40 do 50 kg, krmiljene z domačo hrano, kupim. ☎ (0608)89-171. 328

motorna vozila

R 19, 1.4 RL, letnik 93, prodam. ☎ (068)53-186, (popoldan). HUNDAY PONY, 1.90, reg. 20.10., prodam. ☎ (068)83-789. ŠKODO FAVORIT, letnik 1995, registrirano za celo leto, in hunday pony, letnik 1990, prodam. ☎ (068)27-564. Z 128, letnik 1988, registrirano do 6/96, prodam za 2600 DEM. ☎ (068)73-306. 74 AUDI 80 AVANT, letnik 10/93, 40.000 km, lepo ohranjen, prodam. ☎ (068)22-737. 77 DAIHATSU CHARADE TS, letnik 1991, 37.000 km, rdeč, prodam. ☎ (068)25-084, dopoldan, 24-253, popoldan. 79 R 5 CAMPUS 1.91 - prevoženih 41.000 km, rdece barve, ☎ 23-192. R 19 RT, letnik 1994, in R 5 GTD, letnik 1990, prodam. ☎ (068)341-746. 84 GOLF D, letnik 1988, in tovorni avto TAM TE 130, letnik 1986, prodam. Biška vas 22, Mirna Peč. 89 FIAT RITMO, letnik 1984/85, rdeč, 5 prestav, motor 1.7 D, prevoženih 122.000 km, prodam. ☎ (068)57-859. 90 R 4, letnik 1988, prodam za 3400 DEM. ☎ (068)44-659, zvečer. 94 BMW 316, letnik 1988, 75.000 km, kovinsko sivce barve, ugodno prodam. ☎ (068)341-246. 100 Z 650 AD, letnik 1983, registrirano do 4/96, keson cerada, prodam. ☎ (068)78-570. 105 R 5 CAMPUS, letnik 1989, prevoženih 45.000 km, 3V, ohranjen, prodam za 7500 DEM. ☎ (068)27-131. 110 JUGO 45, letnik 1989, prodam. ☎ (068)22-963. 113 Z 101 GT 55, letnik 1984, registrirano do 11/96, prodam. ☎ (068)27-694. 120 CITROEN AX caban, letnik 10/92, 5V, kovinske barve, garaziran, 18.000 km, ugodno prodam. ☎ (061)771-156. 122 JUGO 45, letnik 1986, bel, registrirano do 4/96, in trajno žarečo peč prodam. ☎ (068)24-633. 124 JUGO 45, letnik 1988, prvi lastnik, prodam. ☎ (068)40-888. 127 JUGO 45 A, lepo ohranjen, letnik 1987, prodam. ☎ (068)21-602. 132 R 19, letnik 1994, prevoženih 23.000 km, prodam. ☎ (068)84-030. 133 R 5, letnik 1988, 3V, rdeč, registrirano do 11/96, prodam za 6200 DEM. ☎ (068)75-014. 139 R 4 GTL, letnik 4/91, prva barva, kot nov, prodam. ☎ (068)73-069. 140 R 4 GTL, letnik 1988, prodam. ☎ (068)75-028. 146 JUGO 45 AX, letnik 1987, registrirano do 11/96, ohranjen, prodam. ☎ (068)58-384. 154 KOMBIMY za prevoz oseb in stvari, letnik 1984, registriran do 28.12.1996, prodam ali menjam za osebni avto. Anton Florjančič, Dobruška vas 22, Škočjan. 156 Z 101 GTX, letnik 12/87, registrirano do 21.12.1996, prodam. ☎ (0608)41-389. 159 Z 750 LE, letnik 1985, registrirano do 3/96, prodam. ☎ (068)75-153 ali 44-616. AX I.I I CABAN, nov, bel, tonirana stekla, neregistriran, prodam za 15.000 DEM. ☎ (068)323-312. 165 VW 1300, letnik 1972, registrirano do 16.9.1996, prodam. ☎ (0608)64-100. 169 JUGO 45, letnik 1989, prodam. Kocjan, Krize 21, ☎ 26-136. 180 JUGO 45 A, letnik 1986, registrirano do 2/96, prodam. ☎ (068)81-694. 181

GOLF D, letnik 1986, 5V, lepo ohranjen, prodam. ☎ (068)53-229. 182 JUGO 45, starejši letnik, registriran do 26. marca, prodam. Jože Koligar, Gor. Mokro Polje 1. 192 R 4 GTL, letnik 1992, bel, registrirano do oktobra, prodam. ☎ (068)42-058, po 16. uri. 193 R 5 in synthesizer Casio z velikimi tipkami prodam. ☎ (068)89-000. 197 R 4 GTL, letnik 1985, registrirano do 11/96, lepo ohranjen, prodam. ☎ (0609)637-568, po 15. uri. 198 R 9 TL 1.4, letnik 1982, registrirano do 12/96, odlično ohranjen, prodam za 3900 DEM. ☎ (068)42-395. 199 POŠKODOVANO SAMARO, vozno, letnik 1988, ugodno prodam. ☎ (068)27-177 ali (0609)618-529. 202 OPEL KADETT 2.0 16 V, letnik 1989, rdeč, lita platišča, ABS, prodam. ☎ (068)76-089. 203 Z 128 Skala 55, letnik 1988, registrirano do 7/96, prodam. ☎ (068)323-466. 206 Z 101, letnik 1987, registrirano do 6/96, modre barve, nove gume, avtoradio, zvočniki, izredno ohranjeno, prodam za 2000 DEM. ☎ (068)47-681. 210 BMW 316, letnik 1984, in šivalni stroj Sadler za šivanje usnja prodam. ☎ (068)64-007. 214 MOPED APN 6, letnik 1986, originalno, nujno in ugodno prodam. ☎ (0601)84-202. 219 AUDI 80 1.8 E, letnik 1990, sive kovinske barve, z veliko dodatne opreme, prevoženih 124.000 km, ugodno prodam. ☎ (0608)43-313. 221 VW HROŠČ, model 1300 - 1302, kupim. ☎ (068)87-055. 222 FORD SIERRA 2.0 i CL, letnik 1991, prevoženih 58.000 km, prodam. ☎ (0609)635-326. 223 Z 101 GTL 55, letnik 1986, garazirano, prodam za 2400 DEM. ☎ (068)27-356. 226 FORD SIERRA 1.3 L, letnik 1987, kovinsko modre barve, prodam. ☎ (068)21-359. 234 GOLF, letnik 1985, X paket, registriran do 5/96, ugodno prodam. ☎ (068)42-043. 237 LADO RIVO, letnik 1987, dobro ohranjen, prodam za 3300 DEM. ☎ (0608)87-060. 238 R 21 1.4 TL, letnik 1990, kovinsko zelene barve, garaziran, dobro ohranjen, prodam. ☎ (068)25-621, po 16. uri. 243 JUGO 55, letnik 1989, prodam. ☎ (068)27-541, popoldan. 244 ALFO KARAVAN, 4 x 4 1500, letnik 1986, prodam ali menjam za manjši avto. ☎ (068)65-164. 247 OPEL KADETT, letnik 1978, registriran do 10/96, prodam. Stane Grubar, Dolnja Stara vas 47, Šentjerne. 259 Z 101, letnik 1989, zelo ugodno prodam. ☎ (068)20-310. 262 TOVORNO VOZILO Mercedes MB 814 D, letnik 1991, 156.000 km, registrirano do 9/96, keson 5.20 m, carinsko opremljeno, ugodno prodam. ☎ (0608)21-168 ali 21367. 263 GOLF X, letnik 1986, 5V, rdeč, ohranjen, prodam. Becele, Črmošnjice pri Stopičah 60. 268 Z 101 GT 55, letnik 1984, registrirano do 11/96, prodam. ☎ (068)27-694. 273 R 4 GTL, letnik 1983, 140.000 km, moder, odlično ohranjen, prodam. ☎ (068)23-135. 276 R 5 CAMPUS, 5V, letnik 1993, rahlo karamboliran, prodam. ☎ (068)23-017. 126 P, letnik 1987, odlično ohranjen, prodam za 1000 DEM. ☎ (068)65-077. 278 JETTO, letnik 1981, registrirano do konca marca, prodam ali menjam za R 4 ali Z 101. ☎ (068)47-658. 279 HITRO in brezplačno posredujemo informacije pri nakupu ter prodaji vozil različnih modelov, rabljenih in novih. Strošek je 65 SIT na 0.5 min. ☎ (090)42-67, Agencija Vseved. 286 LADO NIVO, letnik 1986, registriran do novembra, ter Opel Ascona, letnik 1982, registrirano do septembra, prodam. ☎ (068)60-566. 287 Z 850 kombi, letnik 1987, registrirano do 7/96, s stekli in sedeži, prodam za 1900 DEM. ☎ (0609)633-524. 293 Z 128, poškodovano, vozno, neregistrirano, letnik 1987, in Z 128, letnik 1987, registrirano za celo leto, prodam. ☎ (068)26-863, popoldan. 298 BREZPLAČNO vam po naročilu pošlēm katerikoli model rabljenega ali novega vozila. ☎ (068)322-333. 302 R 5 CAMPUS plus, letnik 1992, 32.000 km, kovinske barve, prodam. ☎ (068)50-114. 307 126 P BIS, letnik 1991, prodam. ☎ (068)27-671. 308 R 5, letnik 11/88, ohranjen, bel, garaziran, prodam ali menjam. ☎ (068)49-205.

GOLF CL 1.3, letnik 1991, bel, 5V, registriran do 10.1.1997, prvi lastnik, prodam. ☎ (068)23-814. 310 PEUGEOT 405 GL, letnik 1989, lepo ohranjen, 110.000 km, prodam ali menjam za vozilo do 8000 DEM. ☎ (068)64-403. 311 R 5 CAMPUS, letnik 6/92, 3V, rdeč, prodam. ☎ (068)44-662. 317 JUGO 45, letnik 1989, prodam. ☎ (068)45-572. 318 UNO 45 S, letnik 1986, registriran do 9/96, prodam za 5100 DEM. ☎ (0608)88-236. 319 126 P, letnik 1989, registriran do 1/97, prodam za 1500 DEM. ☎ (068)43-601. 320 ŠKODO 105 L, letnik 1981, registrirano do 10/96, in prašiča, težka cca 200 kg, krmiljena z domačo hrano, prodam. ☎ (0608)75-373. 321 JUGO 45, letnik 1985, registriran do 8/96, prodam. ☎ (068)42-572. 322 OSEBNI AVTO Opel Corso, letnik 1992, ugodno prodam. ☎ (068)321-746. 323 GOLF JX D, letnik 1989, rdeč, 3V, 85.000 km, prodam za 11.500 DEM ali menjam. ☎ (068)59-459, popoldan. 324 R 5, letnik 1990, rdeč, 5V, 70.000 km, prodam za 8000 DEM ali menjam. ☎ (068)59-459. 325 R 5, letnik 1990, in jugo 45, letnik 1992, prodam. ☎ (068)44-166, zvečer. 326 R 5 CAMPUS, letnik 1993, 5V, rdeč, tonirana stekla, ugodno prodam. ☎ (068)25-344. 331

TELICO, brejo 8 mesecev, prodam. Kic, Hudo 9, Novo mesto. PRAŠIČA, težka 160 kg, krmiljena z domačo krmo, prodam. ☎ (068)42-386. PUJSKE, težke 25 kg, in svinjo, staro 12 leti, prodam. ☎ (068)75-121. SENO, zelo kvalitetno, prodam. ☎ (068)60-716, zvečer. PRAŠIČA, težka 130 in 140 kg, prodam. ☎ (0608)68-348, od 19. do 21. ure. PRAŠIČA, 130 kg, krmiljena samo domačo hrano, prodam. ☎ (068)76-554. NOVO BUNDO, podloženo z ovrhko, kuhovino, prodam. ☎ (068)21-617. DVA PRAŠIČA, težka 120 do 150 kg, krmiljena z domačo hrano, prodam. ☎ (068)47-645. OVSJE, večjo količino, prodam. ☎ (068)26-058. ZAMRZOVALNO SKRINJO, 230 l, prodam. ☎ (068)21-245. ŠKOTSKE OVČARJE (Lassie), staro 10 tednov, prodam. ☎ (068)26-144. 133 ZIMSKE GUME s platišči za Z 750, prodam. ☎ (068)24-565. NOV GLASBENI STOLP s CD - jemi za 400 DEM, nov daljinski telefon za 100 DEM in rabljen glasbeni stolp za 100 DEM prodam. ☎ (068)78-554. TELICO, brejo 8 mesecev, frizirko, v kontrolji, prodam. ☎ (068)25-044. PRAŠIČE za zakol, težke 100 do 130 kg, in 200 kg, prodam. ☎ (068)78-029. REGISTRSKO BLAGAJNO, skoraj novo, prodam. ☎ (068)26-942. 141 PRTLJAŽNIK za Opel kadet in vratila za Opel vectro (zadnja leva huda udarjena) prodam. ☎ (0608)81-062. 142 ŠKOTSKA OVČARJA, volčjak mladščič, stari 11 tednov, poceni napradaj. ☎ (068)33-128. 143 PANCERJE št. 38 in motorno žago prodam. ☎ (068)46-517. 144 DVA PRAŠIČA, težka 100 kg, prodam. ☎ (068)89-044. 145 5 TON SENA in jugo 55, letnik 1988, registriran do 4/96, prodam. ☎ (068)49-484. 146 PRAŠIČE, težke cca 200 kg, prodam. Gorenc, Zalog, ☎ 73-228. SEDEŽNO GARNITURO z dvema foteljema in železno ograjo, 4 m, prodam in kupim dve ruski zimski gumi za nivo. Fani Vogrinec, Semeč 34, Semeč. 147 TELICO SIVKO, brejo 5 mesecev, prodam. ☎ (068)42-594. JUŽNOAMERIŠKE ČINČILE z vse opremo ugodno prodam. ☎ (068)25-912, popoldan. 148 KOBILO, staro 4 leta, brejo 8 mesecev, prodam. ☎ (068)59-086. 149 KRAVO po teletu, za nadaljnjo rejo ali za zakol, prodam. ☎ (068)41-121. 175 80 M2 opaža prodam ☎ (068)81-670. DVA PRAŠIČA, težka 150 in 130 kg, krmiljena z domačo hrano, ugodno prodam. ☎ (0608)75-297. PEČ za centralno Ferroterm, novo, ugodno prodam zaradi selitve. ☎ (068)26-709. 178 TELIČKA SIMENTALCA, težkega 140 kg, prodam. ☎ (068)73-557. AVTOMATSKI PRILJAŽNIK za parov smuč, s ključavnico, prodam. ☎ (0608)64-109. 183 KOZOLEC, 5 x 8 m, prodam. ☎ (068)26-157. 184 PRAŠIČA, težkega 140 kg, krmiljena z domačo krmo, prodam in kupim bikica starega 14 dni, ter pujske, stare 7 tednov. ☎ (068)81-097. 185 DVA PRAŠIČA, krmiljena z domačo krmo, težka 150 kg, prodam. ☎ (068)85-696. 186 BIKCA, starega 7 dni, prodam. ☎ (068)25-919. 190 DVA PRAŠIČA, težka 100 do 130 kg, krmiljena z domačo hrano, prodam. ☎ (068)42-854. 191 TELE - BIKCA frizirka, starega 1 teden, prodam. Janez Majde, Luža 4, Dobrič, ☎ 40-788. 194 PRAŠIČE, težke 120 kg, prodam. ☎ (068)78-353. 195 KRAVO SIVKO s teletom ali brez, dobro mlekarico, prodam. Ivan Čelčić, Koroska vas 34, Novo mesto. 200 2 PSIČKA, nemška ovčarja, brez rodovnika, stara 3 mesece, ugodno prodam. ☎ (068)83-637, popoldan. 204 PRAŠIČA, težkega 130 kg, krmiljena samo z domačo hrano, prodam. Možnost klanja na kmetiji. ☎ (068)52-827. 207 OTROŠKO stajico prodam. ☎ (068)21-355. 211 PRALNI STROJ Gorenc, rabljen 1 leto, prodam za 200 DEM. Janko Uršič, Prešerno 14 a, Krško. 212 SIVKO, staro 3 leta, brejo, in brejo telico simentalca, staro 2 mesecev, prodam. ☎ (061)867-077. 215 NOV KUPPERSBUSCH s pečico Gorenc prodam. ☎ (068)52-624. 220 TELIČKO FRIZIJKO, staro 14 dni, prodam. ☎ (068)87-608. 225 LJUBITELJU ŽIVALI podarim mladega, izredno lepega prijaznega psa čuvaja in prodam bukovko oglje. ☎ (0608)88-195. 229 TELICO SIVKO, staro 16 mesecev, prodam. Smolenja vas 41, ☎ 341-173. 235 PRIJAZNIM LJUDEM podarimo večjega psa črne barve, podobnega nemškemu ovčarju, starega 2 leti, prijaznega in ubojljivega. ☎ (068)23-976. 231 OVERLOCKE Pfaff in Singer, 4 - nitne, nove, z garancijo, ugodno prodam na obroke in dostavim na dom. ☎ (064)215-650. 233 VEČJO KOLIČINO dobrega sene ugodno prodam. ☎ (0608)80-419. 235 PRAŠIČE, težke do 80 kg, prodam. Francič, Čadrazje 14, Šentjerne. 236 PRAŠIČA, 110 kg, in pujske, težke 20 do 25 kg, prodam. ☎ (0608)78-056. 239 8 OVAC, pricolico za osebni avto - smrekove deske, debelina 1 cola in bukovje, debelina 3 cm, prodam. ☎ (068)68-203. 241 PRAŠIČE, težke 100 do 200 kg, in kvalitetno seno prodam. ☎ (068)83-420.

čestitke

DRAGI MAMICI ANTONIJI ŽABKAR s Prekope čestitava za 37. rojstni dan. Hčerki Alenka in Brigita. 213

kmetijski stroji

NOVO ali rabljeno traktorsko kabino kupim. ☎ (068)60-137, zvečer. 71 KROŽNE BRANE, 24 diskov, dvo-brazdni plug, 12 col, ohranjeno, prodam. ☎ (0608)84-119. 91 ZETOR, IMT 539 ali Same Delfino, ohranjen, kupim. ☎ (0609)637-277. 118 KOMPLETEN prednji most s kolesi za traktor Ferguson 561, prednji pogon, prodam. ☎ (068)65-588. 126 TRAKTOR HOLDER, tip A 55, s čelnim nakladačem, v zelo dobrem stanju, prodam. ☎ (0608)21-620. 135 FERGUSON 39, zelo dobro ohranjen, s kabino, in kompresor s še originalnimi prvimi gumami, prodam. ☎ (068)52-368. 137 ENOBRAZDNI 10 - colski pomični plug in 500 kg ovisa za seme ali krmo prodam. ☎ (0608)78-202. 143 NAKLADALCO Sip 15 in mlatilnico s popolnim čiščenjem ugodno prodam. ☎ (068)78-412. 196

čestitke

KOSILNICO na greben, širina grebena 80 cm, s štiritaktnim motorjem, zelo malo rabljeno, staro 6 mesecev, še v garanciji, prodam. ☎ (068)78-440. 201 GUMI VOZ, 15 col, dobro ohranjen, prodam za 440 DEM. ☎ (068)45-193. 209 TRAKTOR IMT 549, letnik 1989, malo voženo, 500 delovnih ur, prodam. Franc Žurko, Kamence 3, Cerklje ob Krki. 217 KOMBAIN prodam po ugodni ceni. ☎ (068)42-355. 228 PRIKOLICO, primerno za tomo vinkovič, velikosti 140 x 170 x 40, nosilnost 1000 kg, prodam. ☎ (068)78-307. 232 CISTERNO za gnojivo, primerno za hrboviti teren, prodam. ☎ (068)78-331. 250 IMT 539, letnik 1986, s kabino in kompresorjem, lepo ohranjen, prodam. ☎ (0608)70-098. 255 TRAKTOR, 35 KM, traktorsko škroplilnico s palicami, nakladalko hlevskega gnojja, predsedvenik in škroplilnico s benzinskim motorjem in cevni prodam ali menjam za traktor Fiat Store, pogon na vsa 4 kolesa. ☎ (0608)89-034. 257 SAMONAKLADALCO Sip 25 in 17 in traktorski odzemalci silaže prodam. ☎ (068)21-143. 265 TRAKTOR IMT 542, letnik 1987, prodam. ☎ (068)45-192, zvečer. 281

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

IZDAATELJ: Dolenjski list Novo mesto, d.o.o. Direktor: Drago Rustja UREDNIŠTVO: Marjan Legan (odgovorni urednik), Andrej Bartelj, Mirjam Bezek-Jakše, Jožica Dornič, Breda Dušič Gornik, Tanja Gazvoda, Anton Jakše, Mojca Leskovek-Svete, Martin Luzar, Milan Markelj (urednik Priloge), Lidija Murn, Pavel Perc in Igor Vidmar.

IZHAJA ob četrtih. Cena posamezne številke 180 tolarjev; naročnina za 1. polletje 4.680 tolarjev, upokojenci imajo 10-odst. popust; za družbene skupnosti, stranke, delovne organizacije, društva ipd. letno 18.720 tolarjev; za tujino letno 100 DEM oz. druga valuta te vrednosti.

OGLESI: 1 cm za ekonomske oglase 2.400 tolarjev, na prvi ali zadnji strani 4.800 tolarjev; za razpise, licitacije ipd. 2.800 tolarjev. Za nenaročnike mali oglasi do deset besed 1.600 tolarjev, vsaka nadaljnja beseda 160 tolarjev.

ŽIRO RAČUN pri Agenciji za plačilni promet: 52100-603-30624. Devizni račun: 52100-620-107-970-27620-4405/9 (Dolenjska banka, d.d., Novo mesto).

NASLOV: Dolenjski list, 68001 Novo mesto, Glavni trg 24, p.p. 212. Telefoni: uredništvo in računovodstvo (068)323-606, 324-200; ekonomska propaganda, naročniška služba in fotolaboratorij 323-610; mali oglasi in zahvale 324-006; telefon (068)322-898.

Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vračamo. Na podlagi mnenja (št. 23-92) pristojnega državnega urada spada Dolenjski list med informativne proizvode iz 13. točke tarifne številke 3, za katere se plačuje 5-odst. davek od prometa proizvodov. Računalniška priprava časopisnega stavka: Dolenjski list Novo mesto, d.o.o. Prelom in filmi: Grafika Novo mesto, p.o. Tisk: Ljudska pravica, Ljubljana.

Naročilnica za brezplačni mali oglaš v Dolenjskem listu (za naročnike, samo enkrat na mesec)

v s e b i n a o g l a s a (do 15 besed)

Ime in priimek: Ulica in kraj: Pošta: Naročniška številka: Datum: Podpis:

KRAVO SIMENTALKO s teličkom, staro 5 let, prodam. ☎ (068)45-394. 246
PRIKOLICO s priključkom za osebni avto Zastava prodam. ☎ (0602)23-435. 248
PRAŠIČA, težkega 100 do 120 kg, korren, kolerabo, peso in 10 - litrski električni bojler prodam. ☎ (068)21-605. 253
ŠTEDILNIK (2 elektrika, 4 plin) in hladilnik Gorenje, v dobrem stanju, ugodno prodam. ☎ (068)65-309. 260
BREJE KOZE prodam. ☎ (068)68-520. 261
SVINJO, težko 200 kg, za zakol, prodam. ☎ (068)78-086. 267
DVE KRAVI frizijki, ena breja 9 mesecev, druga s tetom, prodam. ☎ (068)76-528. 269
GLASBENI CENTER Gorenje in stolp Uher z dvojnimi kasetnikom, oboje stereo, prodam ali menjam za odojka. ☎ (0608)22-540. 270
KOBILO z žrebetom, staro 6 let, in žrebico, staro 10 mesecev, črno-belo, prodam. ☎ (068)57-364. 272
KRAVO SIVKO, po četrtem teletu, dobro mlekarico, ter bikca, težkega 130 kg, prodam. ☎ (068)45-135. 274
VEČJO KOLIČINO koruze prodam po 21.80 SIT/kg. ☎ (068)76-262. 275
RADIO GOLDSTAR stereo, radio double cassette redorder prodam. ☎ (068)323-281. 283
DVA PRAŠIČA, težka cca 120 kg, več manjših prašičev, težkih cca 30 kg, in orehova jedrca prodam. ☎ (068)42-256. 285
LOVSKE PUŠKE (karabin CZ 308 W s streljadelom, češko bokarico 12/7 x 57 R in bokarico CZ 12/12), prodam. ☎ (0608)41-193, dopoldan. 288
PRAŠIČE, težke 90 do 120 kg, krmiljene z domačo krmo, prodam. Možnost zakola. ☎ (068)81-179. 289
ČISTOKRVNE PSE ovčarje, stare 12 tednov, pasme šarplaninec, prodam. ☎ (061)804-094, po 18. uri. 292
PRAŠIČA za zakol, krmiljenega z domačo hrano, prodam. ☎ (068)76-395. 295
RUSKO BOKARICO kalibra 12-12 ter malokalibersko puško z daljnogledom prodam. ☎ (068)49-541. 296
SYNTHESIZER YAMAHA 210 z adapterjem in prenosni telefon z avtomatskim odzivnikom prodam. ☎ (068)324-390, po 19. uri. 309
PUJSKE, stare 2 meseca, prodam. ☎ (068)42-903. 301
DIATONIČNO HARMONIKO Melodija, c, f, b, novejši model, malo rabljeno, ugodno prodam. ☎ (0608)70-170. 303
DOMAČE krmiljene prašiče, težke 120 do 140 kg, prodam. ☎ (068)73-208. 304
KRAVO, brejo 2 meseca, in teličko, staro 6 mesecev, prodam. ☎ (068)21-421. 305
ZAMRZOVALNO SKRINJO Gorenje, 210 l, rabljeno, prodam. ☎ (068)85-798, popoldan. 313
MIZARSKO tračno žago prodam. ☎ (068)73-631. 315
PRAŠIČE, težka cca 100 kg, seno in krompir prodam. ☎ (068)27-311. 316
PODARIM različne kose rabljenega pohištva. ☎ (068)21-194. 327
ŠANK PRIKOLICO Adria IMV in 2-plinska štedilnika prodam. ☎ (068)28-101, zvečer. 329

TRGOVCE z izobrazbo in trgovski prostor za trgovino na Dolenjskem iščem. ☎ (068)67-129. 167
STROJNE OMETE, vse vrste fasad, pleskarstvo in vsa stavbno kleparska dela opravlja Fabjančič. ☎ (0608)75-492 ali 33-386. 168
NA GAČAH zraven smučišča oddam vikend - hiško (6 plus 2 - posteljno). ☎ (068)75-528. 205
PREVAJAM v angleščine in iz nje stokovna besedila (humanistika). Besedilo z laserskim izpisom pošljem po pošti, telefaksu ali na disketi. ☎ in faks: (068)64-333. 208
VARSTVO otrok na našem domu v Novem mestu iščem. ☎ (068)23-723, zvečer. 216
DELAVNICO, 100 m², za tih obrt ali skladišče oddam v najem. ☎ (068)51-691. 218
MATEMATIKO in fiziko za osnovno in srednjo šolo inštruiram. ☎ (068)84-147. 224
GRADITELJI, POZOR! Po konkurenčnih cenah izdelujemo peči in boilerje za trajno in solarno ogrevanje. Garancija za peči je 5 let. Možnost dostave. ☎ (063)39-878. 254
V OKOLICI Novega mesta ali Trebnje iščem poslovnih prostorov, 80 do 120 m², višine 2.5 m. Pogoji: trifazni tok in voda. ☎ (069)65-510. 256
IZDELUJEM in montiram garažna in vrtna vrata z daljinskim upravljanjem. ☎ (068)81-169. 266
PRIJATELJA, uporabnika mojih smučarskih čevljev in palic, opozarjam, naj mi jih vrne. Barbič, Straža. 290
PREVOZE TOVORA in oseb, selitve doma in v tujini opravljamo s kombijem pod konkurenčnih cenah nonstop. ☎ (068)49-226. 297
IZOLIRAMO vam cevi vašega centralnega ogrevanja. ☎ (068)324-435. 299
IZDELUJEM vse vrste oken, vrat, vetrolovov, stropnic, ograj. Okna vgradiamo, tudi v stare okvirje po želji naročnika, po konkurenčnih cenah. ☎ (068)24-457 ali 28-287. 312

služba dobi

DVA TRGOVCA z izpitom B - kategorije zaposlujemo. Pisne vloge pošljite v 8 dneh po objavi na naslov: Tilia, Bršljin 37, Novo mesto. 78
 NUDIM delo na domu. Informacije na ☎ (0608)82-783, od 18. do 20. ure. 150
SPREJMEM DEKLE, ki ima veselje do dela v okrepčevalnici. Nudim hrano in stanovanje. ☎ (061)267-572. 157
REDNO ali honorarno zaposlim natakarico ali kuharico. ☎ (068)22-578. 160
PODJETJE zaposli prodajalca z večletno prakso v trgovini s tekstilom v Novem mestu. Ponudbe pod šifra: »DOBER OD«. 163
VOZNIKA za mednarodno špedicijo iščem. ☎ (068)83-170. 171

Nudimo delo KV avtomehaniku z izkušnjami. Možnost redne zaposlitve. Podrobnejše informacije dobite v naši oglašni službi.

NATAKARICO ali kuharico redno zaposlim. ☎ (068)28-860, popoldan. 187
KANDIDATE za organizirano akvizitersko skupino iščemo. ☎ (068)47-137 ali (0609)628-416. 188
TESNENJE oken in vrat - iščemo izvajalca. ☎ (061)59-733. 240
V NOvem MESTU redno ali honorarno zaposlujemo urejeno dekle za delo v bistrotu. ☎ (068)341-077. 242
HONORARNO DELO, obvezen prevoz. Zaslužek 2000 DEM mesečno. Informacije samo v petek ob 19. uri v gostilni Pavlin. 249
FRIZERSKO POMOČNICO zaposli frizerski studio Franja. ☎ (068)322-777. 282
POSTANITE najboljši med najboljšimi! Priključite se najboljši prodajni mreži po Sloveniji, ki se ukvarja z zbiranjem naročil velikih književnih uspešnic. ☎ (0609)637-492, (064)634-064, (064)56-105. 282
ODLIČEN ZASLUŽEK nudimo priddim in komunikativnim. Pogoji: osebni avto in prosti vikendi. ☎ (068)321-501, do 15. ure. 314
NATAKARICA dobi redno zaposlitev. ☎ (068)28-101. 330

služba išče

ZAPOSLITEV v dopoldanskem času kot pomočnik kuharja iščem. Naslov v oglašnem oddelku. 69
KAKRŠNOKOLI DELO na domu iščem. Naslov v oglašnem oddelku. 174

stanovanja

STANOVANJE s posebnim vdomom (soba, kuhinja, kopalnica) oddam. ☎ (068)27-858. 80
V NOvem MESTU, K Roku 1, takoj oddam prazno enosobno stanovanje. ☎ (061)448-329. 189
V NOvem MESTU oddam dvosobno stanovanje z garažo. ☎ (068)26-419, zvečer. 252
TREBNJE - ugodno prodam novejšo trisobno stanovanje, 64 m², v prvem nadstropju, s centralnim ogrevanjem. ☎ (068)45-666. 264

ženitne ponudbe

55 - LETNI upokojenec, razvezan, srednje postave, ljubitelj narave in planin, želi spoznati simpatično gospo za skupno preživljanje prostega časa ali skupno življenjsko pot. Šifra: »45 - 55«. 93
SEM PREPROST KMEČKI FANT, star 28 let, z majhno mehanizirano kmetijo in službo. Rad bi spoznal dekle ali mamico za skupno življenje. Otrok ni ovira! Šifra: »SREČA V DVOJE«. 251

DONUS

Davčno svetovanje in podjetništvo
 Na območju Dolenjske, Bele krajine in Posavja

NUDIMO:
 • **VODENJE POSLOVNIH KNJIG**
 — d.o.o., d.n.o.
 — samostojni podjetniki in obrtniki (veliki in majhni)
 — odvetniki, zdravniki
 • **VODENJE TRGOVINSKIH EVIDENC**
 — Prezemni listi
 — Trgovaška knjiga TDR
 — Izračuni prom. davka brez evidentiranja tarif na register blagajni in opravljanja inventur
 — Vodenje s pomočjo PC MODEM-ov
 • **IZDELAVO LETNIH BILANC IN DAVČNIH NAPOVEDI**
 (za poslovno zdrava podjetja in podjetnike)
 • **PODJETNIŠKO IN DAVČNO SVETOVANJE**
 • **KADROVSKA IN DRUGA ADMINISTRATIVNA DELA**
 • **RAČUNALNIŠKO PROGRAMSKO OPREMO ZA TRGOVINO**
 — preverjena v velikih trgovinskih sistemih
 — kvalitetno programsko svetovanje
Pokličite: 068/323-266, 0609/633-407

Vas mika dober zaslužek?

Nudimo delo po pogodbi (akviziterstvo) s stimulatvimi zaslužkom. Če ste podjetni, sprejmite izziv in nas pokličite na tel. (063) 856-305, 855-950 vsak delovni dan med 8. in 16. uro.

unicar, d.n.o.

Trgovina Anita
 (pri gostišču Kos v Ločni)
 Odprto vsak dan, tudi ob nedeljah in praznikih, od 7. ure do 20.30.
Budget
 rent a car
 Rozmanova 19, ☎ 068/27-174

DO LADE BREZ DENARJA
 Ne razmetavajte denarja
 Vprašajte pri nas, kjer dobite LADO na gotovo najugodnejši kredit!
 Nudimo tudi kredite in leasing za rabljena vozila.
Tel. 068/24-612

GOSTILNA PARADIŽ

Novomeška c. 87
 STRAŽA, tel. 83-188
 Obveščamo vas, da je gostilna od 2. januarja odprta vsak dan, tudi v ponedeljek.
 Obratovni čas:
PONEDELJEK - PETEK
 od 13. do 23. ure
SOBOTA - NEDELJA
 od 11. do 23. ure
HVALA, SE PRIPOROČAMO!

Dinamično in uspešno švicarsko podjetje za prodajo gospodinskih strojev išče

VODJO ZASTOPSTVA V SLOVENIJI.
 Javijo se lahko kandidati(-tke) v starosti od 25 do 45 let z organizacijskimi in prodajnimi sposobnostmi, smislom za podjetnost ter znanjem nemškega in angleškega jezika. Plačilo zelo dobro - s provizijo. Dodatne informacije pisno ali po telefonu v nemškem ali angleškem jeziku.
Firma HUSQUARNA, Wehtalerstrasse 586, 8046 Zürich, Švica
 Tel: 0041/1-371-4070
 Telefax: 0041/1-371-4080

Podjetje, ki se ukvarja s prodajo izdelkov široke potrošnje, išče ZASTOPNIKA za prodajo na območju DOLENJSKE.

Od zainteresov pričakujemo resen odnos do dela in lasten prevoz.
Pisne ponudbe pošljite na naslov: MOVENS, d.o.o., Kosmačeva 14, Portorož!
 Inf. (066) 71-254.

STE ŠAMI IN RAZOČARANI?
 Pokličite ženitno posredovalnico METULJ na tel.: (061) 126 35 84. Diskretnost je zagotovljena.

IZJEMNE CENE VOZIL FORD iz zaloge:

Ford Escort:
 1.6i CLX 16v 26.800 DEM
 1.8i CLX 16v 28.700 DEM
 1.8i GT 16v 31.500 DEM
Ford Mondeo
 2.0i GLX 16v 37.700 DEM
 Nudimo vam ugoden kredit 8%, leasing, menjava staro za novo, kvalitetne servise storitve in rez. dele po ugodnih cenah.

AVTO-HIT, d.o.o., Novo mesto
 tel./fax 068/26-077, 341-300

NOVOTEHNA AVTOMOBIL

Vam omogoča nakup avtomobila tudi brez gotovine. Pooblaščen prodajalec in serviser vozil:
 • LADA
 • ŠKODA
 • CITROËN

Na zalogi rabljena vozila:
 FIAT Tipo 1.4 i, Tempira, ŠKODA FAVORIT, Z JUGO SKALA

AVTOSALON NOVO MESTO
 Kandijska 13, tel. (068) 322-066

Ali ste brez zaposlitve? Iščete delo, primerno svojim sposobnostim? Nič lažjega kot poklicati linijo za delo, kjer vam lahko ponudimo najrazličnejše vrste del.
 Tel.: (090) 42-11 (stroški 78 SIT/0,5 min.).

Brezplačno posredujemo informacijo o nakupu in prodaji različnih rabljenih in novih vozil. Tel. 090/42-67, strošek 65 SIT 0,5 min. Agencija VSEVED.

TERACO, d.o.o.
 Nudimo ugodna gotovinska posojila za občane.
 Garancija čeki tekočega računa.
 ☎ (068)26-749

AMBI, d.o.o. Novo mesto
 vabi k sodelovanju
osebo za računovodsko vodenje podjetja
 Izobrazba najmanj 5. stopnja, pasivno znanje nemškega jezika ter najmanj 10 let delovnih izkušenj na področju računovodstva. Prošnje s kratkim življenjepisom in dokazili o izpolnjevanju zahtev pošljite do 19. 1. 96 na naslov:
 AMBI, d.o.o.
 Smolenja vas 11 d
 68000 Novo mesto

LERAN, d.o.o.

promet z nepremičninami
 Novo mesto, Lebanova 24
Prodamo:
 • hiše: Vel. Poljane pri Šmarjeti, Osojnik pri Semiču, v Občicah, Novem mestu, Otočju, Šmarjeti, Krškem, Senovem, Brežicah, Črnomlju, Senvnici, Dol. Toplicah, Straži, Soteski, Škocjanu, Žužemberku, Kočevju, Raki, Mirni, Mokronogu, Črmošnjicah pri Stopičah, Herinji vasi, Brestanici, Luciji pri Portorožu, Pišecah, Zdolah pri Krškem, Rebrji pri Žužemberku, v Karteljevem, Kostanjevi, Srednji vasi pri Semiču, Zastava pri Črnomlju, Srednje Grčevje, Vel. Banu pri Šentjerneju, Mali Strmci in drugod.
 • stanovanja: v Novem mestu, Šentjerneju, Žužemberku, Črnomlju;
 • poslovne objekte, lokale in pisarne: v Novem mestu, Celju, Črnomlju, Krškem, Trebnjem, Mokronogu, Metliki;
 • vikende in zidanice: v Straži, Škocjanu, Raki, Beli krajini, Dol. Toplicah, Pahi, Zaplazu pri Čatežu, Gor. Leskovec, Dobljčka gora in drugod;
 • parcele za gradnjo: v Mirni Peči, Bučki, Sentrupertu, Trški gori, Zagradski gori, Trebnjem, Semiču, Dolenji vasi pri Raki, Mihovo pri Šentjerneju, Stari vasi pri Brežicah, Karteljevo, Osrečje pri Škocjanu, Novo mesto in drugod;
 • kmetijska zemljišča in gozdove po vsej Dolenjski, kmetije v Beli krajini, Krškem in Novem mestu;
 • v najem oddamo: stanovanja, in poslovne prostore.

Tel./fax: 068/322-282, 069/342-470
 Mobil: 0609/633-553

AGRO d.o.o. NOVO MESTO

Prodajalna »NOVI TRG«
 tel. 324-583

- **MOTORNE ŽAGE STIHL IN HUSQVARNA**
- Rezervni deli
- Sekire in vejniki
- **MOTORNE SNEŽNE FREZE**
- Pralni aparati **KARCHER** in **LAVOR-WASH**

Mešano italijansko-slovensko podjetje s sedežem v Ljubljani zaposli komercialnega predstavnika za področje Dolenjske in okolice.
 Pisne ponudbe pošljite na naslov: **KOTORNA, d.o.o., Ljubljana Brnčičeva 31, 61000 Ljubljana**

Odkupujemo hlodovino jelke, smreke, hrasta in bukve.
 Tel. (061) 805-050.

VEDEŽEVANJE ASTROLOGIJA
 Vse, kar želite izvedeti o sebi in svoji prihodnosti.
 090 41-29 Zaupajte najboljšim!

Prodamo:
HIŠE: na Mirni, Logu pri Sevnici, Čateških Toplicah, Žužemberku, Sodjem vrhu, Novem mestu...
STANOVANJA: v Trebnjem, Radohovi vasi...
KMETIJE: pri Trebnjem, Radohovi vasi.
ZIDANICE: v okolici Trebnjega, Kapel.
PARCELE: v Herinji vasi, Mokronogu.
POSLOVNE PROSTORE: v Beli krajini, Krškem, Uršnih selih, Šmarjeti, Senovo.
 V večjih krajih Dolenjske, Posavja in Bele krajine najamemo in kupimo poslovne prostore, hiše, stanovanja.

Ponudba tedna:
 prodamo stanovanja na Seidlovi, garsonjero v Brežicah in stanovanja v Trebnjem.

SILAN, d.o.o., član slovenske borze nepremičnin

SILAN DOLENJSKA, Cenitve in posredovanje pri prometu z nepremičninami, d.o.o., Novo mesto, Glavni trg 22, 68000 Novo mesto, tel.: 068/321-640, telefaks: 068/21-852

Vas mika sodelovanje pri prodaji OBLAČIL VIŠOKE MODE?
 Nudimo poslovno sodelovanje ali delo po pogodbi s stimulatvimi zaslužkom. Če ste podjetni, sprejmite izziv in nas pokličite!
 Telefon 063/855-950 vsak delavnik med 8. in 16. uro

SALON RENATA
 Nega in podaljševanje nohtov žensko frizerstvo
RENATA ŠTIH
 ☎ (068) 28-138
 Jedinščica 18, Novo mesto

NAGRAJENI KUPCI TRGOVINE EMA

Št. 125 — zlata ogrlica, št. 419 — zlat prstan, št. 237 — zlat obesek, št. 303 — trenirka, št. 19 — jopič, št. 278 — ženska obleka, št. 420 — pulover po izbiri, št. 9 — spodnje perilo, št. 66 — hlačne nogavice, št. 214 — prijeten večer v pizzeriji Lada z darilom dveh pizz. Čestitamo!

Novoletni čas je priložnost za raznovrstne obračune, med drugim v tem času ljudje pogosteje kot sicer naročajo ali odpovedujejo časopise. Dolenjski list si odpovedi seveda ne želi, za nove naročnike pa je pripravil posebno novoletno ponudbo. Takale je.
 Kdor se bo v decembru ali januarju naročil na Dolenjski list, bo v dar prejel zelo lep stenski koledar z umetniškimi slikami dolenjskih slikarjev. Enaka nagrada čaka tudi tistega, ki bo pridobil novega naročnika.
 Izpolnite torej spodnjo naročilnico, pošljite jo na naslov: Dolenjski list, 68000 Novo mesto, Glavni trg 24, p.p.212 — in prejeli ne boste samo ličnega koledarja, ampak vsak četrtek v letu vsebinsko bogat časopis, ki ga bere že blizu sto tisoč ljudi.

Naročilnica za DOLENJSKI LIST

S to naročilnico naročam DOLENJSKI LIST za:

Ime in priimek: _____ Upokojenec: _____ da ne

Naslov (kraj), ulica, hišna številka): _____

_____ Pošta: _____

Naročnik izjavlja, da naročilo res velja zanj, dokler naročnine ne bo pisмено odpovedal, sicer pa bo naročnino plačeval osebno ali s položnico, ki mu jo bo poslal Dolenjski list.
 Naročnik bo časopis začel prejemati od prve številke dalje v mesecu: _____ 1 9 9 6 .

Kraj: _____ Datum: _____ Podpis: _____

Naročnika pridobil (ime, priimek in naslov): _____

_____ Podpis: _____

Stanka Macur

Rodila se je v Mariboru v znamenju vodnarja in prašiča. Nekoč se je preselila v Brestanico, kjer živi še danes. Njeno zemljepisna in kulturna podlaga še danes prihaja na dan z značilnimi odtenki štajersčine "totega pečirka" in v spominih na Tezno. Tezno je njena rojstna mariborska četrta, tam se živi mati, s katero se videva, in tam se srečujejo z bratom in sestro. V delavski družini so bili trije otroci. Gospa Stanka Macur ima v sebi nekaj vihravosti jezikave štajerske deklina in nekaj veseljaške nature Pohorcev. Lahko da, kajti njene korenine segajo proti Slovenskim Konjicam, na obronke Pohorja. Tam pa se zna zgoditi: da morajo biti harmonike posebej trdno narejene, da se ne strgajo, ko jih vzemo v roke razgreti muzikantje; da jeziki nimajo dlak in da ljudje rajajo dlje ko do jutra, če je prava družba. Ko je bila Macur komaj tako velika, da je vedela zase, se je zavedala tudi, da ima glasilke. Od takrat vse do današnjih dni poje. Pela je med drugim v elitnem šolskem zboru v rojstnem mestu. Pesem, mogoče bolj povedano glasbo, ima v žilah; Stanka Macur in glasba sta približno tako soodvisni in v takim sozvočju kot človeško telo in kri. Študirala je solo petje, ki je bilo njena velika ljubezen vse od 7. razreda osnovne šole in ki bi ji lahko odprlo vrata opernih hiš. Na poti na operne odre, kamor si je v mladosti pravzaprav vroče želela, pa je v spletu okoliščin

zavila med učitelje glasbe in tu tudi ostala: zaposlena je v osnovni šoli v Brestanici, kjer 19. leto uči glasbo. To njeno glasbeno potovanje je zdaleč ni tako kratko in enostavno, kajti Stanka Macur je izgubljeni boj z lastno umetniško željo temeljito "maščevala" s svojimi številnimi odmevnimi pesniškimi in glasbenimi akcijami. Med drugim je pela z narodnozabavnimi ansambli, del pevске kariere jo povezuje z Abrams Krško, svetlo zvezdo slovenske rap scene. V takih glasbenih navezah je kot soizvajalka sodelovala pri snemanju kasete in plošče. Posnela je tudi svojo kaseto kot kantavtorica. Kar zadeva odnos do pesmi in glasbe, je zdaj enako zagnana in svobodoljubna, kot je bila kdaj koli prej. Pesniškega duha, ki ji je z nenadoma porojenimi rimami velikokrat pomagal osmisлити notranjo temo ali svetlobo in ki jo je v preteklosti med drugim postavil v umetniško bratovščino Literarnega kluba Beno Zupančič Krško, se ni zaprla v steklenico. Preveč ljubi svobodo in preveč jo utesnjujejo pravila, da bi se odrekla temu boemskega duha. Tak njen način pa ji vseeno dopuščja, da je poleg pevke tudi organizatorica petja; Macurjeva namreč vodi Ženski otket Brestanica, s katerim je ravno v soboto gostovala v Škocjanu. Tudi ni veliko prireditelj v kraju in okolici, kjer ne bi v programu sodelovala tako ali drugače. V življenju pozna svoje pesmi in pesmi, ki jih napišejo drugi. Nekatere pesmi da iz sebe, da bi naprej živele kot besedilo, druge napiše z melodijo vred. Piše tudi melodije za pesmi drugih pesnikov. Pri vsem tem bi težko kaj naredila na ukaz. Pesem se ji poraja iz silnega notranjega vrenja, podre vse barikade in je tu. Ne more pa pesnica sesti za mizo in si reči: "Napisala bom Blues." Vseeno je v življenju napisala kakšnih 70 pesmi, kakih 20 od teh jih je za otroke. Gospa Stanka ne mara politike. Ljubezen, v najbolj plemenitem pomenu te besede - ljubezen do narave, ljubezen med ljudmi, ljubezen med spoloma, idealna ljubezen, ki ne želi razočarati - ta ima v njenem pojmovanju sveta veliko začetnico in sme v njenih pesmih nositi svetniški sij. MARTIN LUZAR

Štirideset tisočakov v Škocjan

Izid žrebanja noveletne nagradne križanke DL

NOVO MESTO - Čeprav je bila noveletna nagradna križanka Dolenjskega lista kar težko rešljiva, je v uredništvu do roka prispelo 817 rešitev, kar je več kot prejšnja leta. Največ preglavic je povzročal, razumljivo, izumrl plazilec iz triasa in krede - teropod, ki se je križal z brazilsko državo Goias.

Prvo nagrado, 40.000 tolarjev, je žreb naklonil Slavki Janežič iz Škocjana 38, drugo, 25.000 tolarjev, Mariji Barborič iz Novega mesta, Mlinarska pot 1, tretjo, 15.000 tolarjev, pa Vidi Kotnik iz Novega mesta, Lebanova 29. Knjižne nagrade bodo prejeli: Matija Udovč iz Gradca, n.h., Betka Dimič iz Leskova, Sejmiška 8, Matija Maurer iz Sevnice, Glavni trg 39, Barbara Jakše iz Novega mesta, Brod 22, Janez Mohorčič iz Kranja, Stara c. 18, Gabi Barbič iz Metlike, Na Obrh 28 in Karmen Kostreva iz Breške vasi 9, p. Šentjernej. Čestitamo!

En š pravični rešitev: P, K, EPILOG, OGRAJA, TEROPOD, SCEPTER, ELIKSIR, ADICIJA, ADE, RISA, ANATOMIJA, TREN, LO, LESOREZEC, NORICA, ENCIM, VANE, RAČKA, ITA, ŠTER, NIRVANA, TENENTE, UČENJAK, OR, TALK, TIARA, TOKATA, FRAK, EC, ETA, IČA, ROČ, AZI, MONIZEM, KVAS, KLEJ, MORENA, URNA, OTKA, MANOMETER, ČA, ONI, CELIBAT, LIKER, RIŽANA, AJAJA, ŠAT, TAT, VIP, APN, ŠKOLČ, OJ, OTALINA, NOVALIS, APANAŽA

- Absurd je brezno v breznu. (Petan)
- Prazne obljube ljudje najtežje prenašajo. (Jurij)
- Dvoičneži so v resnici brez obraza. (Logar)

Šolanje psov pomemben del lovstva

Lovca mora žival upleniti naglo, odgovorno in tako, da ji povzroči čim manj bolečin. Pri slabem strelu velika pomoč psov. Prihodnje leto tekmovanje v Kostanjevici

Lovce je pravzaprav težko prikazati v humani luči, saj je njihovo delo poleg gojitve divjadi tudi plenjenje, je pa pomembno, ali je to delo opravljeno na lovsko običajen in občuten način. Prav zato je varčen del lovstva kinologija, zaradi katere so se v Kostanjevici pred kratkim mudili ugledni gostje z enim namenom: nadaljevati

lo znanega vodnika psov Tonija Zuliča, ki se s šolanjem krvosledceva ukvarja že več let in je z njimi dosegel že več vidnih uspehov. Pes krvosledec igra pomembno vlogo pri iskanju ranjene divjadi, saj

priskoči na pomoč lovcu, ki se m strel na parkljesto divjad ali medveda ni najbolje posrečil in žival obležala v ognju. Takrat pes r njeno žival izsledil in jo reši mu strelcu pa olajša vest. Veliko zlo p je, če lovec divjad zastrelji, a teg ne pove, žal se tudi to dogaja.

Obisk je bil priložnost tudi za pogovor o kinološki tekmi v re publiškem merilu, ki bo verjetn prihodnje leto na terenu lovsk družine Kostanjevica, in o odnosu javnosti do lovstva, saj kritika prihaja iz različnih smeri in je usmetena v več občutljivih točkah. Dan je namreč v Sloveniji 23.000 lovcev, leta 1910, ko je bila ustanovljena lovška organizacija, pa jih je bilo le tisoč. Tako takrat kot danes je skleda, iz katere zajemajo, ista vedno bolj pa stopa v ospredje dejstvo, da narave nismo dobili dar, pač pa le v uporabo od znanstven

Lovci poskušajo pri določitvi odstrela na osnovi opazovanj (škode v lovišču, trofejne vrednosti in teže divjadi) približno oceniti, koliko je določene vrste na nekem teritoriju, in določijo kakšen naj bi bil zmerni odstrel, da ne bi zašli v matični fond določene vrste divjadi. Lovce zavezuje tudi lovski zakon, po katerem morajo vse, kar dobijo v lovišču - torej živo meso in trofeje - vrniti v lovišče v obliki prehrane, pogozdovanj. T. G.

POTAPLJAČI V KRKI

NOVO MESTO - Da potapljanje ni le poletni sport, so se lahko prepričali v soboto, 6. januarja, obiskovalci Lake in Otočca, ko so začudeno opazovali množico "ljudi žab", ki so v popolni potapljaški opremi skočili v ledeno mrzlo Krko in tako odprli letošnjo sezono. Klub za podvodno aktinost v Novem mestu še od nekdaj prireja zimsko potapljanje v reki Krki. Tokratno potapljanje, ki so se ga udeležili potapljači iz desetih slovenskih klubov, je bilo za potapljače prijetno doživetje in tudi Krka je bila do njih prijazna, saj so izmerili temperaturo vode 7,4° C in najgloblji potop 4 m, kjer je skupino potapljačev prijetno presenetil zaspan som velikan. Potapljači, ki tudi sicer skrbijo za čistost Krke, tradicionalna je njihova ekološka akcija konec vsakega poletja, so tudi tokratni potop izkoristili in iz reke prinesli nekaj nesnage, ki jo je znatno več na Loki kot na Otočcu.

propagiranje dela in šolanja psov krvosledcev v Sloveniji.

Trije mednarodni kinološki sodniki, Leo Fabiani, mag. Marko Mali in Boris Leskovic, ki je znan tudi kot urednik Lovca, njim pa se je pridružil še domačin, prav tako mednarodni sodnik Franci Svetec, so prišli v Kostanjevico na povabi

POMOČ PSA PRI LOVU - Ranjeno lisico je izsledil lovski terier.

KRKA ZDRAVILIŠČA
HOTELI OTOČEC
Plesno zabavišna restavracija
TANGO
iz izbran ekis in narade
V soboto, 13. 1. 96 od 20.00 ure dalje plesni turnir za pokal Otočca v družabnem plesu.
Organizator Boris in Mirjana Vovk.
Sponzor večera turistična agencija INTERFLASH iz Novega mesta.
Vstopnine ni.
Vabljeni na zabavne plesne večere in v Casino Otočec.

Halo, tukaj je bralec Dolenjca!

Se črnomaljski pevci na leto naučijo vsaj tri nove pesmi? - Metlika izgledala bolj žalostno - Pomagali tudi gasilci iz Šmihela - Novo pokopališče predrago

Četrtekove telefonske klice je začela gospa iz Novega mesta: "Ni važno, kdo sem, povem vam le, da se mladi in stari jezijo, ker križanka Dolenjskega lista ni vsak tenden." Kritično pripombo, tokrat na občino Trebnje, pa je imel tudi bralec O. B. iz okolice Trebnjega. Moti ga transparent ob cesti, na katerem piše: "Trebnje - prijazna občina", kajti to po njegovem mnenju velja le za določene ljudi. Sam stanuje malo stran od glavne ceste, pa mu ne pridejo spluzit sneg, tako da se je moral z njim ubadati še na silvestrsko noč, po smeti pa ne pridejo tudi po tri tedne ipd. "Torej naj napis ne visi, ker ne drži!" je jezno končal. Ga. Kastelic iz Mirne Peči je klicala v imenu svoje sosedice A. Kostreva, ki je še pred prazniki dobila zelo čudno pismo z naslovom nekega moškega. Da gre za kakšno ženitno ponudbo, je težko verjeti, saj je Kostreva pri 70-ih letih. Najbolj čudno pa je to, da je pismo odposlano z Dolenjskega lista, vendar se tu res nimamo časa ukvarjati s takimi stvarmi. Pripomba Ane D. iz Črnomlja je, kot pravi sama, dobronamerna. Ne gre ji v račun, da nekateri domači pevski zbori, ki se običajno s tremi pesmi predstavijo na novoletnem koncertu, vsa leta nastopajo z več ali manj istimi pesmimi. Pri poslušalcih so sicer dobro sprejeti, toda tudi ti menijo, da se vsako leto lahko naučijo vsaj tri nove pesmi. Naslednja dva telefonska klica sta bila iz tujine. Tone Zupančič je doma iz Velikega Gabra, živi pa v Kanadi in je naročnik ter reden bralec našega časopisa. Zelo ima rad šport in pravi, da na naših športnih straneh pogreša več športnih novic iz ostale države, še posebej o smučanju. "Saj so tudi lokal-

ne zanimive, toda vsi kanadski časopisi poročajo tudi o drugih dogodkih. Kaj več pa bi rad prebral tudi o aktualnostih z mojega rodnega kraja, pa je sedaj v ospredju le avtocesta," je rekel Tone. Marija U. iz Švice dobi Dolenjski list vsako soboto in pravi, da je to njen najboljši dan v tednu. Prebere čisto vse, bila pa je razočarana, ker v noveletni številki ni dobila kalendarja, in to menda ne prvič. No, mi smo ga poslali vsem naročnikom, je pa mogoče, da se je izgubil, zato naj sporoči naslov, da bo tudi letos na tekočem, kdaj kdo goduje. Marijo zanima tudi, kam gre denar, ki ga mnogi prispevajo za prireditve Veseli december v organizaciji ZPM Mojca Novo mesto. Predsednik ZPM Janez Pavlin je povedal, da je obdaritev 5043 otrok stala blizu 7 milijonov tolarjev; nekaj je šlo za okrasitev Glavnega trga in za organizacijo in pripravo 44 prireditvev po vsej novomeški občini. Z nezadostno praznično okrasitvijo svojega mesta je bil nezadovoljen Metličan Mirko Bajuk. Metlika sploh ni kazala praznične vzdušja, le nekatere trgovine so poskrbele za kakšne lučke. Ko so župana Branka Matkoviča na to opozorili, je dejal, da ima pomembnejše naloge in skrbi. Nam pa je g. župan povedal, da je Metlika prav gotovo bila bolj okrašena kot lani, da je bilo več lučk in dve smrekvi več, da pa Metlika res nikoli ni kaj veliko dala na ta blišč. Občina je poskrbela za stari del mesta, ostalo pa je stvar posameznikov. Novomeščan Jože B. se je odzval na prispevek v zadnji številki DL, v zvezi s požarom v Novem mestu. V članku so omenjeni le poklicni gasilci, ne pa prostovolj-

ni gasilci iz Šmihela. 9 jih je bilo skupaj s sektorskim poveljnikom takoj na kraju požara in so pomagali z orodnim vozilom in cisterno, čeprav to sploh ni njihovo področje. Ivan P. iz okolice Podbočja se pritožuje čez podjetje Dren Sevnica, ki odkupuje les, in kljub obljubi, da bo denar izplačala najpозnejše v 20 do 30 dneh, tega ne stori. Ivan ni dobil denarja že 80 dni, in ko je na to opozoril odgovorne, so se mu opravičili z raznimi izgovori. Vendar pa tako ne gre v nedogled, še posebej, če si brezposeln, kot je Ivan. Mlada bralka Jana iz okolice Dragatuša je opozorila na dve nepravilnosti. Ko je na metliški stojnici kupovala sadje, ji je prodajalka zaračunala več, kot bi morala, poleg tega pa ji je mandarino dala še v popisano vrečko. Jana pa je bila tudi ogorčena nad policisti. Ko so namreč na avtobusni postaji pred kratkim mladi metali petartde, jih policisti niso opozorili, kaj šele kaznovali. Kar šli so mimo. Mariji iz Trdinove ulice v Novem mestu ne gre v glavo, da bodo novomeški občinski svetniki namenili toliko denarja za novo pokopališče v Srebrničah. Za 11 ha zemljišča kar 850.000 nemških mark! "Za ta denar bi se prostor našel še kje drugje. Spet bomo ta denar dajali mil!" meni Marija. Bralka Meta Obrstar iz Novega mesta pa se čudi odnosu Branka Suhija do svojih domačinov Novomeščanov, saj jih v intervjuju vsevprek kritizira, čeprav so mu dali vse. Zanima jo, koliko je stal zadnji biennale in ali je že plačan; ali je ekspertna komisija ugotovila, da je biennale promoviral našo pokrajino, in ali se je slikar že kdaj pogledal v ogledalo in se vprašal, kaj je v resnici naredil za Dolenjce. L. M.

Halo, tukaj DOLENJSKI LIST!
Novinarji Dolenjskega lista si želimo še več sodelovanja z bralec. Vemo, da je težko pisati, zato pa je lažje telefonirati. Če vas kaj žuli, če bi radi kaj spremenili, morda koga pohvalili, ali pa le opozorili na zanimiv dogodek iz domačih krajev, pokličite nas! Prisluhnilli vam bomo, zapisali, morda dali kakšen nasvet in po možnosti poiskali odgovor na vaše vprašanje. Čakamo vas vsak četrtek med 18. in 19. uro na telefonski številki (068) 323-606. Dežurni novinar vam bo rad prisluhnil.

Z obeh strani Gorjancev ANEKDOTE IN PRIČODE ZAPISAL JOŽE DULAR

Na gramofonu jo je videl

Metličana Tonija Gašperiča poznajo širom po Sloveniji, saj nastopa kot humorist in vodja veselih oddaj na radiu, televiziji, po šolah, veselih večerih, proslavah, predstavitev, mitingih, v časopisih in še drugod. Tako res drži, da bi se človek skoraj bal odpreti konzervo, da ne bi Toni še od tam ven pogledal. Včasih ga na cesti ogovarjajo popolnoma neznanji ljudje. Ko mu je v Celju neka ženska rekla, da ga je videla na radiu, ji je hudomušnež Toni veselo odgovoril: "Jaz pa vas, gospa, na gramofonu!"

Prvomajsko voščilo

Jože Dular, ravnatelj Belokranjskega muzeja, je leta 1966 poslal novinarju Dolenjskega lista Milošu Jakopcu čestitko z malo nenavadnim naslovom.

Iz Dolenjskega lista je namreč izrezal Jakopčevo karikaturu, imenitno delo slikarja Boža Kosa, in jo na dopisnici nalepil na prostor, namenjen za naslov. Pod karikaturu je dodal le dve besedi: NOVO MESTO.

Na drugo stran dopisnice pa je napisal: "Veselo prvomajske praznike ti želi muzejski kolektiv!" Spodaj je v potrditev pritisnil še štiroglato muzejsko štampljko.

Nato je dopisnico vrnil v poštni nabiralnik in presenečeni Miloš jo je naslednji dan res dobil.

Smeh na prepihu

V kratkem se bo izteklo več ko dve leti neprekinjeno objavljanje anekdot in prigod o ljudéh z obeh strani Gorjancev. Jože Dular je s pisateljsko veščino otel pozabi prenekatere zanimivo, duhovito, šaljivo podrobnost iz življenja znanih pa tudi brezimnih ljudi, na pobudo Dolenjskega lista pa je Dular iz množice domala tristo zapisov

izbral blizu 250 anekdot in prigod, jih povezal v zaokroženo celoto - in tako je sredi decembra 1995 izšla lično opremljena, 114 strani debela knjiga z naslovom Smeh na prepihu.

Knjiga v prosti prodaji stane 1.900 tolarjev, s spodnjo naročilnico (pošljite jo na Dolenjski list, Glavni trg 24, 68000 Novo mesto) pa si J. Dularja Smeh na prepihu lahko zagotovite po noveletni ceni s popustom, in sicer le za 1.400 tolarjev.

NAROČILNICA

Naročam _____ izvod(ov) knjige Jožeta Dularja Smeh na prepihu po prednaročniški ceni 1.400 tolarjev za izvod.

Kajigo mi pošljite s poštnim povzjetjem na naslov:

Ime in priimek: _____

Kraj, ulica, hišna številka in pošta: _____

SMEH JE POL ZDRAVJA
Šale izbira Bojan Ajdič

O čem govorijo ženske

"Mamica, ali je res, da nekateri ljudje v Afriki živijo neobleženi, da so goli?"

"Res je res, Alenka!"

"O čem pa potem tam ženske razpravljajo?"

Jezen je bil

"Zadnjič sem hotel v banki zamenjati pettisočaka, pa ga nisem."

"In zakaj ne?"

"Ker ga nisem imel!"

Med boksarji

V slačilnici vpraša boksar svojega nasprotnika: "Ali je daleč od slačilnice do ringa?"

"Dokaj daleč, vendar je to zate vseeno, saj te bodo tako z ringa odnesli!"